

TAURAGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, Respublikos g. 2, 72255 Tauragė, tel. +370 700 11 220,
el. p. savivalda@taurage.lt, el. pristatymo dėžutės adresas 188737457.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188737457

Tiekėjams

Nr.

DĖL RINKOS KONSULTACIJOS

Tauragės rajono savivaldybės administracija (toliau – perkančioji organizacija), siekdama tinkamai pasiruošti numatomam viešajam pirkimui (toliau – numatomas pirkimas) ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 27 straipsnio nuostatomis, organizuoja konsultaciją su rinkos dalyviais dėl numatomo pirkimo vykdymo. Perkančioji organizacija siekia atlikti rinkos konsultaciją ir įvertinti rinkos dalyvių galimybes tiekti prekes, teikti paslaugas ar atlikti darbus preliminariai numatytais pirkimo sąlygomis bei gauti konsultacijas, rekomendacijas iš rinkos dalyvių dėl prekių tiekimo, paslaugų teikimo ar darbų atlikimo sąlygų.

Konsultacijos objektas	Tinkamas pasirengimas numatomam pirkimui.
Konsultacijos tikslas	Perkančioji organizacija informuoja tiekėjus apie numatomą pirkimą ir prašo tiekėjų, kurie yra suinteresuoti dalyvauti pirkime, pateikti savo įžvalgas, siūlymus ir rekomendacijas dėl techninės specifikacijos projekto, kad perkančioji organizacija įsigytų geriausiai jos poreikius atitinkantį pirkimo objektą.
Konsultacijos su rinka laikas bei pastabų ir pasiūlymų pateikimo terminas	Konsultacija vykdoma Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos (toliau – CVP IS) priemonėmis prašant pateikti įžvalgas, siūlymus ir rekomendacijas. Tiekėjai prašomi ne vėliau kaip iki 2025 m. rugsėjo 2 d. 17 val. 00 min. pateikti įžvalgas, siūlymus ir rekomendacijas CVP IS priemonėmis. Teikiant pastabas ir (ar) pasiūlymus būtina aiškiai nurodyti, kuri informacija yra konfidenciali.
Suinteresuotų asmenų informavimas	Perkančioji organizacija, gavusi siūlymus ir rekomendacijas, įžvalgas dėl paskelbtos rinkos dalyvių konsultacijos, juos išnagrinės bei įvertins pateiktų siūlymų ir rekomendacijų svarbą bei atitiktį perkančiosios organizacijos poreikiams. Perkančioji organizacija neįsipareigoja atsižvelgti į rinkos dalyvių pateiktus pastebėjimus.
Kontaktiniai asmenys	Tauragės rajono savivaldybės administracijos Viešųjų pirkimų skyriaus specialistė Jolanta Makaraitė, tel. +370 655 94828, el. p. jolanta.makaraite@taurage.lt .

Klausimai potencialiems tiekėjams:

Eil. Nr.	Klausimas	Tiekėjo atsakymas
1.	Ar turite pastabų, klausimų dėl techninės specifikacijos projekto? Ar techninės specifikacijos projekte nurodyti reikalavimai neapriboja Jūsų galimybės dalyvauti pirkime? Ar techninės specifikacijos projekte nurodytas pirkimo objektas yra aiškus? Ar techninės specifikacijos projekte yra visa informacija, reikalinga tinkamam pasiūlymo parengimui? Kokias sąlygas siūlytumėte įtraukti į techninės specifikacijos projektą arba kurių sąlygų reiktų atsisakyti? <i>(prašome pateikti argumentuotas pastabas bei konkrečių techninės specifikacijos punktų pakeitimus/patikslinimus, kurie suteiktų galimybę Jums pasiūlyti techninės specifikacijos reikalavimų visumą atitinkančias paslaugas)</i>	
2.	Kokie kvalifikacijos reikalavimai, Jūsų nuomone, turėtų būti taikomi tiekėjams? <i>(prašome pateikti argumentuotas pastabas bei konkrečius pasiūlymus).</i>	
3.	Kokie ekonominio naudingumo vertinimo kriterijai, Jūsų nuomone, turėtų būti nustatomi? <i>(prašome pateikti argumentuotas pastabas bei konkrečius pasiūlymus)</i>	
4.	Ar teiktumėte pasiūlymą dėl šio pirkimo objekto? <i>(jeigu ne, prašome nurodyti priežastis)</i>	
5.	Kitos Jūsų pastabos ir klausimai.	

PRIDEDAMA. Pirkimo specialiųjų sąlygų projektas, 68 lapai.

Administracijos direktorė

Gintarė Rakauskienė

TAURAGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA

SUPAPRASTINTO VIEŠOJO PIRKIMO

**„AUTOMOBILIŲ STOVĖJIMO AIKŠTELĖS JŪROS G. 14A, TAURAGĖJE
SUPAPRASTINTO STATYBOS PROJEKTO PARENGIMO PASLAUGOS“**

ATVIRO KONKURSO SPECIALIOSIOS SĄLYGOS

TURINYS

1. BENDRA INFORMACIJA.....	
2. PIRKIMO OBJEKTAS	
3. SUSITIKIMAI SU TIEKĖJAIS IR OBJEKTO APŽIŪRA.....	
4. TIEKĖJŲ PAŠALINIMO PAGRINDAI IR KVALIFIKACIJOS REIKALAVIMAI.....	
5. REIKALAVIMAI, SUSIJĘ SU NACIONALINIU SAUGUMU.....	
6. SPECIALIEJI REIKALAVIMAI PASIŪLYMŲ RENGIMUI IR PATEIKIMUI.....	
7. PASIŪLYMO GALIOJIMO UŽTIKRINIMAS.....	
8. ELEKTRONINIS AUKCIONAS.....	
9. PASIŪLYMŲ VERTINIMAS IR PASIŪLYMŲ ATMETIMO PRIEŽASTYS.....	
10. SUTARTIES SUDARYMAS.....	
11. ASMENS DUOMENŲ TVARKYMAS.....	
Pirkimo sąlygų 1 priedas „Terminai“.....	
Pirkimo sąlygų 2 priedas „Techninė specifikacija“.....	
Pirkimo sąlygų 3 priedas „Tiekėjų pašalinimo pagrindai“.....	
Pirkimo sąlygų 4 priedas „Tiekėjų kvalifikacijos reikalavimai ir reikalaujami kokybės bei aplinkos apsaugos vadybos sistemų standartai“.....	
Pirkimo sąlygų 5 priedas „Europos bendrasis viešųjų pirkimų dokumentas“.....	
Pirkimo sąlygų 6 priedas „Pasiūlymo forma“.....	
Pirkimo sąlygų 7 priedas „Pasiūlymų vertinimo kriterijai ir sąlygos“	
Pirkimo sąlygų 8 priedas „Tiekėjo deklaracija dėl atitikties Reglamento nuostatom“.....	
Pirkimo sąlygų 9 priedas „Sutarties projektas“	

1. BENDRA INFORMACIJA

1.1. **Perkančioji organizacija:** Tauragės rajono savivaldybės administracija, juridinio asmens kodas 188737457, adresas: Respublikos g. 2, Tauragė. Perkančioji organizacija nėra PVM mokėtoja.

1.2. Pirkimas neatliekamas naudojantis centralizuotų pirkimų katalogu <https://katalogas.cpo.lt/>, nes centralizuotų pirkimų kataloge tokio objekto, apimančio pirkimo sąlygų techninę specifikaciją, įsigyti galimybės nėra.

1.3. Perkančioji organizacija nerezervuoja teisės dalyvauti pirkime.

1.4. Stebėtojai dalyvauti Komisijos posėdžiuose nėra kviečiami.

1.5. Atliekamas žaliasis pirkimas vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. D1-508 patvirtinto Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašo 4.4.3, 4.4.4.3 papunkčiais. Aplinkos apsaugos kriterijai nustatyti specialiųjų pirkimo sąlygų 2 priede „Techninė specifikacija“ ir specialiųjų sąlygų 9 priede „Sutarties projektas“.

1.6. Išankstinis skelbimas apie pirkimą nebuvo paskelbtas.

1.7. Pirkime perkančioji organizacija nenumato skelbti pranešimo dėl savanoriško *ex ante* skaidrumo.

1.8. Pirkime neleidžiama pateikti alternatyvių pasiūlymų.

1.9. Bendrosios pirkimo sąlygos yra neatskiriama šių pirkimo sąlygų dalis.

1.10. Kontaktiniai asmenys: Milda Kliunkienė, Tauragės rajono savivaldybės administracijos Viešųjų pirkimų skyriaus vedėja, tel. +370 644 85066, el. p. milda.kliunkiene@taurage.lt.

2. PIRKIMO OBJEKTAS

2.1 Perkančioji organizacija numato įsigyti **automobilių stovėjimo aikštelės Jūros g. 14a, Tauragėje supaprastinto statybos projekto parengimo paslaugas** (toliau – Paslaugos). Reikalavimai pirkimo objektui nustatyti specialiųjų pirkimo sąlygų 2 priede „Techninė specifikacija“ ir 9 priede „Pirkimo sutarties projektas“.

2.2 Pirkimo objektas neskaidomas į dalis.

2.3 Jeigu apibūdinant pirkimo objektą techninėje specifikacijoje ar kituose pirkimo dokumentuose nurodytas konkretus modelis ar tiekimo šaltinis, konkretus procesas, būdingas konkretaus tiekėjo tiekiamoms prekėms ar teikiamoms paslaugoms, ar prekių ženklas, patentas, tipai, konkreti kilmė ar gamyba, sertifikatai, standartai, protokolai turi būti laikoma, kad kiekviena tokia nuoroda yra pateikta su žodžiais „arba lygiavertis“.

2.4 Jeigu apibūdinant pirkimo objektą techninėje specifikacijoje ar kituose pirkimo dokumentuose nurodytas standartas, techninis liudijimas ar bendrosios techninės specifikacijos (Europos standartą perimantis Lietuvos standartas, Europos techninio įvertinimo patvirtinimo dokumentas, informacinių ir ryšių technologijų bendrosios techninės specifikacijos, tarptautinis standartas, kitos Europos standartizacijos organizacijų nustatytos techninių normatyvų sistemos, nacionaliniai standartai, nacionaliniai techniniai liudijimai arba nacionalinės techninės specifikacijos, susijusios su darbų projektavimu, sąmatų apskaičiavimu

ir vykdymu bei prekių naudojimu), turi būti laikoma, kad kiekviena tokia nuoroda yra pateikta su žodžiais „arba lygiavertis“.

3. SUSITIKIMAI SU TIEKĖJAIS IR OBJEKTO APŽIŪRA

3.1. Perkančioji organizacija nerengs susitikimo su tiekėjais dėl pirkimo sąlygų paaiškinimo.

3.2. Perkančioji organizacija nerengs objekto apžiūros.

4. TIEKĖJŲ PAŠALINIMO PAGRINDAI IR KVALIFIKACIJOS REIKALAVIMAI

4.1. Reikalavimai dėl tiekėjo ir ūkio subjektų, kurių pajėgumais tiekėjas remiasi, pašalinimo pagrindų nebuvimo bei jų nebuvimą patvirtinantys dokumentai nurodyti šių pirkimo sąlygų 3 priede „Tiekėjų pašalinimo pagrindai“.

4.2. Tiekėjams nustatomi kvalifikacijos reikalavimai ir (arba) reikalavimai dėl kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartų laikymosi ir jų atitiktį patvirtinantys dokumentai nurodyti šių pirkimo sąlygų 4 priede „Tiekėjų kvalifikacijos reikalavimai ir reikalaujami kokybės bei aplinkos apsaugos vadybos sistemų standartai“.

5. REIKALAVIMAI, SUSIJĘ SU NACIONALINIU SAUGUMU

5.1. Pirkimui netaikomos Reglamento nuostatos.

6. SPECIALIEJI REIKALAVIMAI PASIŪLYMŲ RENGIMUI IR PATEIKIMUI

6.1. **Tiekėjo pasiūlymą sudaro CVP IS pateikiamų ir žemiau nurodytų dokumentų visuma:**

6.1.1. tiekėjo pasirašytas pasiūlymas, parengtas pagal šių pirkimo sąlygų 6 priede „Pasiūlymo forma“ ir jo tęsiniuose pateiktą pasiūlymo formą.

6.1.2. užpildytas EBVPD (šių pirkimo sąlygų 5 priedas „Europos bendrasis viešųjų pirkimų dokumentas“). Pasirašydamas pasiūlymą, tiekėjas patvirtina ir EBVPD tikrumą;

6.1.3. Jungtinės veiklos sutarties skaitmeninė kopija (jeigu pirkime dalyvauja ūkio subjektų grupė jungtinės veiklos sutarties pagrindu);

6.1.4. dokumentas, patvirtinantis, kad asmuo, kuris pasirašė pasiūlymą (jei jis ne tiekėjo vadovas), turėjo teisę jį pasirašyti;

6.1.5. pasiūlymo galiojimą užtikrinantis dokumentas (jeigu reikalaujama);

6.1.6. jei tiekėjas pasitelkia ūkio subjektus, kurių pajėgumais remiasi ar kvazisubtiekėjus – įrodymai (ketinimų protokolai, dvišalės sutartys ar pan.), kad šie ištekliai bus prieinami per visą sutartinių įsipareigojimų vykdymo laikotarpį;

6.1.7. jei tiekėjas pasitelkia subtiekėjus, subtiekėjo deklaracija ar kitas dokumentas, patvirtinantis jo sutikimą būti subtiekėju pirkime;

6.1.8. dokumentai, patvirtinantys, kad ūkio subjektas, kurio pajėgumais tiekėjas remiasi, atsižvelgdamas į specialiųjų pirkimo sąlygų 4 priede nustatytus ekonominio ir finansinio

pajėgumo reikalavimus, kartu su tiekėju įsipareigoja solidariai atsakyti už tiekėjo įsipareigojimų pagal sutartį vykdymą ir atlyginti bet kokią žalą, kuri kiltų dėl tiekėjo netinkamo įsipareigojimų vykdymo ar nevykdymo (jei perkančioji organizacija kelia tokius kvalifikacijos reikalavimus ir reikalauja prisiimti solidarią atsakomybę).

6.2. Pasiūlymas gali būti pasirašytas fiziniu parašu arba kvalifikuotu elektroniniu parašu. Jeigu tiekėjas dokumentus tvirtina naudodamas elektroninį, o ne fizinį parašą, elektroninis parašas turi atitikti VPĮ 22 straipsnio 11 dalies 2 ir 3 punktuose nustatytus reikalavimus. Perkančiajai organizacijai kilus abejonių dėl dokumentų tikrumo, ji turi teisę reikalauti pateikti dokumentų originalus. Gali būti:

6.2.1. pateikiami kvalifikuotu elektroniniu parašu pasirašyti elektroninėmis priemonėmis suformuoti dokumentai;

6.2.2. skaitmeninės dokumentų kopijos (fiziniu parašu tvirtinami dokumentai turi būti pateikiami pasirašyti ir nuskenuoti).

6.3. Pasiūlymas turi būti parengtas lietuvių kalba. Jei kurie nors su pasiūlymu teikiami dokumentai parengti ne ta kalba, kuria reikalaujama, turi būti pateiktas tikslus vertimas į reikalaujamą kalbą. Perkančiajai organizacijai turint įtarimų dėl pasiūlyme pateikto dokumento vertimo kokybės ir (ar) jo atitikties dokumento originalo turiniui, perkančioji organizacija reikalauja pateikti vertimą atlikusio asmens parašu ir vertimų biuro antspaudu (jei turi) patvirtintą šio dokumento vertimą ir (arba) kad vertimą atlikusio asmens parašas būtų patvirtintas notariškai.

6.4. Bendra pasiūlymo kaina (sąnaudos) su PVM ar įkainis (kai taikoma fiksuoto įkainio kainodara) turi būti nurodoma dviejų skaičių po kablelio tikslumu. Šią kainą sudarančios kainos sudedamosios dalys ar įkainiai gali būti išreikšti neribojant skaitmenų skaičiaus po kableliu.

6.5. Tiekėjų pasiūlymuose nurodytos kainos bus vertinamos ir lyginamos su visais mokesčiais, įskaitant PVM.

7. PASIŪLYMO GALIOJIMO UŽTIKRINIMAS

7.1. Perkančioji organizacija nereikalauja užtikrinti pasiūlymo galiojimą, tačiau pasilieka teisę kreiptis į teismą dėl žalos, atsiradusios dėl to, kad pasiūlymo galiojimo laikotarpiu tiekėjas pakeičia ar atšaukia savo pasiūlymą ar pirkimo laimėtojas atsisako sudaryti sutartį, atlyginimo.

8. ELEKTRONINIS AUKCIONAS

8.1. Perkančioji organizacija pirkime netaikys elektroninio aukciono.

9. PASIŪLYMŲ VERTINIMAS IR PASIŪLYMŲ ATMETIMO PRIEŽASTYS

9.1. Perkančioji organizacija ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą išrenka pagal kainos ir kokybės santykį. Duomenys, kuriuos savo pasiūlyme turi pateikti tiekėjas, vertinimo kriterijai ir tvarka, pagal kurią vertinami tiekėjo pateikti duomenys, pateikiama šių pirkimo sąlygų 7 priede „Pasiūlymo vertinimo kriterijai ir sąlygos“.

9.2. Perkančioji organizacija atmeta tiekėjo pasiūlymą:

9.2.1. tiekėjas atitinka bent vieną pašalinimo pagrindą ir (arba), Komisijai paprašius, nepateikė pašalinimo pagrindų nebuvimą pagrindžiančių dokumentų, nepatiksino ar nepapildė, ar nepaaiškino pateiktų netikslių ar neišsamių duomenų apie pašalinimo pagrindų nebuvimą;

9.2.2. pasiūlymas neatitiko pirkimo dokumentuose nustatytų reikalavimų arba tiekėjas per nustatytą terminą nepaaiškino, nepatiksino pasiūlymo ir (ar) nepatiksino, nepapildė, nepaaiškino ar nepateikė pirkimo dokumentuose nurodytų kartu su pasiūlymu teikiamų dokumentų;

9.2.3. buvo pasiūlyta per didelė, Perkančiajai organizacijai nepriimtina kaina;

9.2.4. buvo pasiūlyta neįprastai maža kaina ir tiekėjas Komisijos prašymu per nustatytą terminą nepateikė raštiško kainos sudėtinųjų dalių pagrindimo arba kitaip nepagrindė neįprastai mažos kainos;

9.2.5. pasiūlymas buvo pateiktas ne Perkančiosios organizacijos nurodytomis elektroninėmis priemonėmis.

9.3. Laimėjusiu pasiūlymu galės būti pripažintas tik 1 (vienas) ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas, esantis pasiūlymų eilės pirmojoje vietoje.

9.4. Šiame pirkime bus taikoma VPĮ 59 straipsnio 4 dalyje nurodyta galimybė pirmiausia vertinti dalyvių pateiktus pasiūlymus, o įvertinus pasiūlymus bus tikrinama, ar nėra ekonomiškai naudingiausių pasiūlymą pateikusių dalyvio pašalinimo pagrindų, ar šio dalyvio kvalifikacija atitinka nustatytus reikalavimus ir, jeigu taikytina, ar šis dalyvis laikosi kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartų.

10. SUTARTIES SUDARYMAS

10.1. Ši pirkimo procedūra atliekama siekiant sudaryti sutartį su tiekėju, kurio pasiūlymas, vadovaujantis pirkimo sąlygose nustatyta tvarka, bus pripažintas laimėjęs, o jei pirkimas skaidomas į dalis – su tiekėjais, kurių pasiūlymai bus pripažinti laimėję. Sutarties sąlygos pateikiamos specialiuoju pirkimo sąlygų 9 priede „Sutarties projektas“.

11. ASMENS DUOMENŲ TVARKYMAS

11.1. Perkančioji organizacija informuoja, kad vadovaujantis Europos Sąjungos Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (ES) 2016/679 nuostatomis, tiekėjui išreiškus norą dalyvauti perkančiosios organizacijos organizuojamame pirkime, perkančioji organizacija (duomenų tvarkytojas) teisinių prievolių vykdymo pagrindais tvarkys tiekėjo asmens duomenis, būtinus pagal viešųjų pirkimų teisinius santykius reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus.

11.2. Nurodytais pagrindais bus tvarkomi tiesiogiai tiekėjų pateikti asmens duomenys.

11.3. Tiekėjų pateikti duomenys bus saugomi teisės aktuose nustatytais terminais (Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. V-100 patvirtinta Bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodyklė).

11.4. Įgyvendindami teisės aktuose numatytas pareigas, tiekėjų asmens duomenis teiksime Viešųjų pirkimų tarnybai, CVP IS, teismams ir kitoms valstybės ar savivaldybės institucijoms.

Eil. Nr.	VEIKSMAS	DATA/DIENŲ SKAIČIUS/ LAIKAS (Lietuvos laiku)	PASTABOS
1.	Pasiūlymų pateikimo terminas	nurodytas skelbime	Perkančioji organizacija turi teisę pratęsti pasiūlymų pateikimo terminą.
2.	Pradinis susipažinimas su CVP IS priemonėmis gautais pasiūlymais	Pradedamas ne anksčiau nei po 30 minučių po pasiūlymų pateikimo termino pabaigos	
3.	Prašymą paaiškinti, patikslinti pirkimo sąlygas tiekėjas turi pateikti ne vėliau kaip:	6 (šešios) dienos iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos	Vykdomas supaprastintas pirkimas
3.	Perkančioji organizacija pirkimo sąlygų paaiškinimą, patikslinimą pateikia visiems tiekėjams ne vėliau kaip:	4 (keturios) dienos iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos	Vykdomas supaprastintas pirkimas
5.	Objekto apžiūra bus vykdoma:	NETAIKOMA	
6.	Perkančioji organizacija rengs susitikimus su tiekėjais dėl pirkimo sąlygų paaiškinimo	NETAIKOMA	
7.	Tiekėjai turi pateikti prekių pavyzdžius	NETAIKOMA	
8.	Pasiūlymo galiojimo ir pasiūlymo galiojimo užtikrinimo (jei taikoma) terminas ne trumpesnis kaip	3 mėnesiai nuo pasiūlymų pateikimo galutinio termino pabaigos	
9.	Perkančioji organizacija atsako tiekėjui, ar ji sutinka priimti tiekėjo siūlomą pasiūlymo galiojimo užtikrinimą patvirtinantį dokumentą ne vėliau kaip per	3 (tris) darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos	

10.	Pasiūlymo galiojimo užtikrinimas pirkimo dalyviui grąžinamas (arba atsisakoma teisių į jį) per	5 (penkias) darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos	
11.	Perkančioji organizacija informuoja pirkimo dalyvius apie EBVPD vertinimo rezultatus ne vėliau kaip per	3 (tris) darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos	
12.	Perkančioji organizacija pirkimo dalyviams praneša apie priimtą sprendimą nustatyti laimėjusį pasiūlymą, dėl kurio bus sudaroma sutartis ne vėliau kaip per	3 (tris) darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos	
13.	Perkančioji organizacija, pirkimo dalyviui raštu paprašius, jam pateikia VPĮ 58 straipsnio 2 dalyje nustatytą informaciją ne vėliau kaip per	15 (penkiolika) dienų nuo pirkimo dalyvio raštu pateikto prašymo gavimo dienos	
14.	Tiekėjas turi teisę pateikti pretenziją perkančiajai organizacijai, pateikti prašymą ar pareikšti ieškinį teismui ne vėliau kaip per	5 (penkias) darbo dienas nuo perkančiosios organizacijos pranešimo raštu apie jos priimtą sprendimą išsiuntimo tiekėjams dienos arba nuo paskelbimo apie perkančiosios organizacijos priimtus sprendimus dienos, jei VPĮ nenumato reikalavimo raštu informuoti tiekėjus apie perkančiosios organizacijos priimtus sprendimus; 15 (penkiolika) dienų nuo pranešimo išsiuntimo tiekėjams dienos, jeigu šis pranešimas nebuvo siunčiamas elektroninėmis priemonėmis.	Vykdomas supaprastintas pirkimas
15.	Perkančioji organizacija privalo išnagrinėti tiekėjo pretenziją priimti motyvuotą sprendimą ir apie jį, taip pat apie anksčiau praneštų pirkimo procedūros terminų pasikeitimą raštu pranešti	6 (šešias) darbo dienas nuo pretenzijos gavimo dienos	

	pretenziją pateikusiam tiekėjui ir suinteresuotiems pirkimo dalyviams ne vėliau kaip per		
16.	Jeigu perkančioji organizacija per nustatytą terminą neišnagrinėja jai pateiktos pretenzijos, tiekėjas turi teisę pateikti prašymą ar pareikšti ieškinį teismui per (išskyrus ieškinį dėl sutarties pripažinimo negaliojančia)	per 15 (penkiolika) dienų nuo dienos, kurią perkančioji organizacija turėjo raštu pranešti apie priimtą sprendimą pretenziją pateikusiam tiekėjui, suinteresuotiems pirkimo dalyviams.	
17.	Perkančioji organizacija negali sudaryti sutarties anksčiau kaip po	5 (penkių) darbo dienų nuo pranešimo apie sprendimą sudaryti sutartį (o jei buvo gauta pretenzija – nuo pranešimo raštu apie jos priimtą sprendimą dėl pretenzijos) išsiuntimo iš perkančiosios organizacijos pirkimo dalyviams dienos, o jeigu šis pranešimas nebuvo siunčiamas elektroninėmis priemonėmis, – ne anksčiau kaip po 15 (penkiolikos) dienų.	Vykdomas supaprastintas pirkimas
18.	Jeigu suinteresuotas dalyvis paprašys perkančiosios organizacijos pateikti laimėjusį pasiūlymą	VPĮ 102 straipsnio 1 dalyje nustatytas terminas ir atidėjimo terminas pratęsimi papildomam terminui, jį skaičiuojant nuo suinteresuoto dalyvio prašymo pateikti laimėjusį pasiūlymą pateikimo perkančiajai organizacijai dienos iki tol, kol suinteresuotam dalyviui bus pateiktas minėtas pasiūlymas. Jeigu laimėjusio dalyvio pasiūlymas pateikiamas tą pačią dieną, kai buvo paprašyta, VPĮ 102 straipsnio 1 dalyje nustatytas terminas ir atidėjimo terminas pratęsimi vienai darbo dienai.	

TECHNINĖ SPECIFIKACIJA

AUTOMOBILIŲ STOVĖJIMO AIKŠTELĖS JŪROS G. 14A, TAURAGĖJE SUPAPARASTINTO STATYBOS PROJEKTO PARENGIMO PASLAUGOS

Perkančioji organizacija (Užsakovas/Pirkėjas) perka automobilių stovėjimo aikštelės Jūros g. 14a, Tauragėje supaprastinto statybos darbų projekto parengimo paslaugas:

Projektas rengiamas vadovaujantis šios techninės specifikacijos priedais: „Projektavimo užduotis“ su priedais.

PROJEKTAVIMO PASLAUGŲ APIMTIS IR REIKALAVIMAI

1. Paslaugų teikimo etapai ir terminai:

1.1. Parengti, suderinti statinio projektinius pasiūlymus pagal STR nuostatas. Jeigu taikoma, atlikti Visuomenės informavimo procedūras, užsakovui įgaliojus (užsakovo vardu, pastarajam atlikus visus veiksmus, kuriuos gali atlikti tik užsakovas). Pateikti Užsakovui projektinių pasiūlymų 1 (vieną) egzempliorių skaitmeninėje laikmenoje. Įkelti į Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinę sistemą (IS) „Infostatyba“ statybą leidžiančiam dokumentui gauti. Gavus statybą leidžiantį dokumentą, perduoti jį Pirkėjui 1 byla skaitmeniniame formate (*reikalavimai kompiuterinei laikmeni* –projektiniai pasiūlymai pasirašyti elektroniniais parašais ir papildomai *PDF ir DWG formatu*).

1.2. Supaprastintą statybos projektą, suderinti su užsakovu, pateikti ekspertizei (jei privaloma). Prieš atliekant bet kokį su Pirkėju anksčiau suderinto projekto sprendinio pakeitimą, gauti raštišką Pirkėjo pritarimą. Vykdydamas minėtus supaprastinto statybos projekto pakeitimus, Tiekėjas privalo atitinkamai pakeisti visas jų dalis, susijusias su konkrečiu pakeitimu. Ištaisyti projektą ne vėliau kaip per 20 kalendorinių dienų pagal ekspertizės metu gautas privalomas pastabas ir pakartotinai pateikti ekspertizės rangovui bei gauti projekto įvertinimą, kad projektas atitinka esminius statinio reikalavimus, projekto rengimo dokumentų, kitų statybos teisės aktų reikalavimus.

1.3. Paslaugų teikimui reikalingi tyrimai turi būti atlikti pagal projektavimo reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus.

1.4. Projektuotojas privalo būti apsidraudęs projektuotojo civilinės atsakomybės draudimu. Tiekėjas jį pateikia Pirkėjui ne vėliau kaip per 10 (dešimt) darbo dienų nuo pirkimo sutarties pasirašymo dienos.

2. Bendri reikalavimai paslaugoms:

2.1. Projektuojant vadovautis Statybos įstatymu galiojančiais statybos techniniais reglamentais, kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais, Lietuvos higienos normomis,

normatyviniais dokumentais ir kitais projektų rengimo tvarką reglamentuojančiais teisės aktais.

2.2. Projektas privalo būti įformintas pagal projektui keliamus teisinius reikalavimus. Visi komplektai turi būti spalvoti, vienodi. Projekto bylos turi būti sukomplektuotos ir įrištos taip, kad būtų patogų vartyti, lapai neplyštų. Galutinės projekto bylos suformavimas ir pateikimas po ekspertizės gavimo: 2 komplektai pilnos apimties supaprastinto statybos projekto, įskaitant statybos darbų sąmatinių skaičiavimų (sudarytų vadovaujantis STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“) ir darbų kiekių žiniaraščiais (sudarytais bendroje sistemoje su nuoseklia įkainių numeracija). Kiekvienoje darbų kiekių žiniaraščių eilutėje privalo būti pateikta nuoroda į atitinkamą techninę specifikaciją, mazgą ir / arba detalę; elektroninę projekto kopiją, įrašytą kompiuterinėje laikmenoje, su originaliais dokumentų formatais (*.dwg, 3D projektavimo programų failai, *.doc, *.exl ir pan.).

2.3. Projektavimo dokumentai turi atitikti privalomųjų statinio projekto rengimo ir kitų galiojančių norminių teisės aktų reikalavimus, o jais grindžiami sprendiniai suderinti su teritorijos infrastruktūros plėtra.

Vadovautis: LR Statybos įstatymas; Statybos techniniai reglamentai; Vyriausybės įgaliotų institucijų teisės aktai – KTR, HN, elektros įrenginių įrengimo taisyklės, priešgaisriniai reikalavimai, saugos ir sveikatos reikalavimai, želdynų normos ir kt.

3.Paslaugų etapų aprašymas:

Pirmasis Etapas – Projektiniai pasiūlymai ir parengiamieji darbai:

3.1. iš anksto suderinus su užsakovu veiksmų planą, atlikti visus veiksmus, būtinus tam, kad būtų išduoti ir gauti (arba atnaujinti jau esami išduoti) teisės aktuose numatyti dokumentai, reikalingi projektavimo darbų pradžiai (specialieji architektūros reikalavimai, specialieji paveldosaugos reikalavimai, prisijungimo sąlygos ir kt. (toliau bendrai – Prisijungimo sąlygos)), kurie privalo būti gauti kaip įmanoma greičiau, vos tik užsakovas patvirtina projektinius pasiūlymus, ir vos tik paaiškėja šių dokumentų sąlygos, nedelsiant jas aptarti su užsakovu. Projektuotojas privalo teikti pasiūlymus bei patarimus dėl Prisijungimo sąlygų patikslinimų bei, esant reikalui, parengti atitinkamus dokumentus ir duomenis, reikalingus Prisijungimo sąlygų pakeitimui ar naujų prisijungimo sąlygų gavimui; gavus naujas Prisijungimo sąlygas, aptarti jose numatytus reikalavimus su užsakovu;

3.1.1. pilnai parengti bei su užsakovu suderinti (gaunant atitinkamą patvirtinimą) projektinius pasiūlymus ir pagrindinius statinių sprendinius (statinių matmenis, statinių statybos zonas, ribas ir linijas ir kt.);

3.1.2. teikti viešinimui parengtus ir su užsakovu suderintus projektinius pasiūlymus;

3.1.3. suderinti su užsakovu kitus konceptualius projekto ir (ar) atskirų jo dalių parengimo klausimus;

3.1.4. atlikti kitus reikalingus paruošiamuosius darbus, būtinus tinkamam visų antrojo etapo paslaugų įgyvendinimui.

3.1.5. Projektiniai pasiūlymai privalo būti parengti laikantis tokių pagrindinių reikalavimų ir sąlygų:

3.1.5.1. Projektuotojas yra atsakingas už projektinių pasiūlymų, atitinkančių taikytinų teisės aktų reikalavimus, parengimą, jų teikimą derinančioms institucijoms, vertinantiems

subjektams ir sąlygas ir reikalavimus išduodančioms institucijoms, tikslu gauti pritarimą parengtiems projektiniams pasiūlymams;

3.1.5.2. Projektuotojas įsipareigoja pataisyti statinių projektinius pasiūlymus pagal iš institucijų gautus pasiūlymus ir pastabas, o, esant poreikiui, projektinius pasiūlymus teikti derinti pakartotinai, kol parengtiems projektiniams pasiūlymams bus pritarta;

3.1.5.3. Projektuotojas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymų bei kitų teisės aktų reikalavimais, įsipareigoja pradėti projektinių pasiūlymų viešinimo procedūrą. Projektuotojas parengtus projektinius pasiūlymus, visą informaciją, susijusią su ketinamu statyti statiniu, bei prašymą dėl visuomenės informavimo (taip pat visus ir bet kokius dokumentus, nurodytus tokiam viešinimui taikytinuose teisės aktuose) pateikia savivaldybės administracijos direktoriui ar jo paskirtam atsakingam tarnautojui. Projektuotojas privalo šiuos dokumentus pateikti, pasinaudodamas Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacine sistema „Infostatyba“;

3.1.5.4. Projektuotojas įsipareigoja organizuoti viešą susirinkimą, taip pat parengti iki viešo susirinkimo ir jo metu pateiktų pasiūlymų vertinimą su paaiškinimais, kaip atsižvelgta į pateiktus pasiūlymus. Šis pasiūlymų vertinimas privalo būti suderintas su pirkėju;

3.1.5.5. Parengtą vertinimą bei kitus, teisės aktų reikalaujamus dokumentus, projektuotojas teikia savivaldybės administracijos direktoriui ar jo paskirtam atsakingam tarnautojui, turint tikslą gauti pritarimą parengtiems projektiniams pasiūlymams;

3.1.5.6. Projektiniai pasiūlymai bei juose pateikiama informacija privalo būti tiksli, išsami ir detali, kiek to reikalauja taikytini įstatymai bei kiti teisės aktai, bei kiek to reikia, kad juos būtų galima tinkamai suprasti ir įgyvendinti. Projektiniai pasiūlymai turi būti fiksuojami tinkamos formos planuose, eskizuose, schemose, brėžiniuose, aiškinamuosiuose raštuose, vizualizacijose, skaičiavimuose, specifikacijose bei kituose dokumentuose, atsižvelgiant į įstatymų, kitų teisės aktų ir šios Sutarties reikalavimus bei užsakovo pageidavimus, pagrįstus teisės aktų reikalavimais ar pirkimo sutartimi.

3.1.5.7. Projektinių pasiūlymų apimtis ir detalumas turi būti pakankamas statytojo sumanymui suprasti, statybą leidžiančiam dokumentui gauti ir supaprastintam statybos projektui parengti (vadovautis STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ (aktualia redakcija).

3.2. **Antrasis Etapas – Supaprastinto statybos projekto parengimas** (vadovaujantis STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ (aktualia redakcija)):

3.2.1. užsakyti ir atlikti visus būtinus tyrimus šio etapo paslaugų suteikimui;

3.2.2. parengti pirkimo sutartyje, Techninėje užduotyje nurodytos apimties supaprastintą statybos projektą ir jį suderinti su užsakovu;

3.2.3. **užtikrinti**, jog rengiant supaprastinto statybos projekto dokumentaciją, priedus, techninę specifikaciją ir (ar) jos priedus bei kitus dokumentus **nebus nurodytas konkretus modelis ar** tiekimo šaltinis, konkretus procesas, būdingas konkretaus subjekto tiekiamoms prekėms ar teikiamoms paslaugoms, ar prekių ženklas, patentas, tipai, konkreti kilmė ar gamyba, standartai, sertifikatai. Toks nurodymas yra leistinas tik tais atvejais, kai tam tikro objekto neįmanoma tiksliai ir suprantamai aprašyti ir apibūdinti – tokiu atveju prie nuorodos turi būti įrašoma „arba lygiavertis“. Taip pat projektuotojas įsipareigoja užtikrinti, kad supaprastinto

statybos projekto dokumentacija, priedai, techninė specifikacija ir (ar) jos priedai bei kiti supaprastinto statybos projekto dokumentai nebus parengta kopijuojant konkretaus gamintojo specifikacijas ir (ar) gaminio parametrus, dėl ko tik to vieno gamintojo gaminys atitiktų reikalavimus. Pirkėjui nustačius, kad tiekėjas nesilaikė šio įsipareigojimo, bus taikoma pirkimo sutartyje nustatyta bauda;

3.2.4. pateikti Supaprastintą statybos projektą (atitinkamas jų dalis) užsakovo nurodytam bendrosios ir dalinės ekspertizės rangovui (-ams). Projektuotojas privalo be papildomo apmokėjimo pataisyti ir (ar) patikslinti Supaprastintą statybos projektą pagal atliktos Supaprastinto statybos projekto bendrosios ir (ar) dalinės ekspertizės išvadas, taip pat išspręsti ir atsakyti į kitus ekspertizės metu ar jos išvadose iškeltus klausimus;

3.2.5. teisės aktų nustatyta tvarka pateikti ekspertuotą Supaprastintą statybos projektą užsakovo tvirtinimui; parengti visus Supaprastinto statybos projekto tvirtinimui reikiamus dokumentus ir duomenis teisės aktuose ir Techninėje užduotyje nustatyta tvarka;

3.2.6. suderinti Supaprastintą statybos projektą su kompetentingomis valstybės bei savivaldybės institucijomis ir kitomis įmonėmis bei organizacijomis, su kuriomis Supaprastintą statybos projektą privaloma suderinti pagal galiojančius teisės aktus. Projektuotojas privalo Supaprastintą statybos projektą pateikti derinimui pasinaudodamas Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacine sistema „Infostatyba“;

3.2.7. gauti visus būtinus ir teisėtus leidimus, išvadas, suderinimus ir (ar) sutikimus.

3.2.8. teikti konsultacijas (tiek žodžiu, tiek raštu) ne vėliau nei per 3 (tris) darbo dienas nuo prašymo dėl Supaprastinto statybos projekto sprendinių užsakovui vykdant statinių statybos rangovo parinkimo procedūras viešojo pirkimo būdu (tokios konsultacijos, įskaitant, bet neapsiribojant, apima pagalbą atsakant į minimų procedūrų metu pateiktus teikėjų paklausimus, susijusius su Supaprastinto statybos projekto sprendiniais).

3.3. Pirkime taikomas aplinkos apsaugos priemonių įgyvendinimas: tiekėjas turi užtikrinti, kad rengiant projektą bus laikomasi minimalių aplinkos apsaugos kriterijų, nustatytų vadovaujantis Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. D1-508 „Dėl Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Tvarkos aprašas) ir nurodytų Tvarkos aprašo 2 priedo XVII skyriuje „Kelių projektavimo paslaugos ir statybos darbai, kelio elementai“, t. y. rengiamame Supaprastintame statybos projekte numatyti, kad:

3.3.1. kelio dangos konstrukcijai pasirinktinai panaudoti ne mažiau vieno antrinio arba pakartotinio panaudojimo medžiagą ir (ar) perdirbtą medžiagą, ir (ar) nepavojingą atlieką, ir (ar) šalutinį gamybos produktą, ir (ar) iš atsinaujinančių šaltinių pagamintą medžiagą, kuri atitinka numatytai paskirčiai keliamus techninius reikalavimus, arba yra įrodytas tų medžiagų tinkamumas numatytai taikymo paskirčiai (Tvarkos aprašo 2 priedo XVII skyriaus 26.2.1 papunktis);

3.3.2. ne mažiau kaip pusę išlaidų statybos produktams sudaro išlaidos produktams, kurie turi aplinkosauginės produktų deklaracijas pagal LST EN 15804 „Statinių tvarumas. Aplinkosauginės produktų deklaracijos. Pagrindinės taisyklės, taikomos statybos produktų kategorijoms“ arba lygiavertį standartą ir (ar) LST EN ISO 14025:2010 „Aplinkosauginiai ženklai

ir aplinkosauginės deklaracijos. III tipo aplinkosauginės deklaracijos. Principai ir procedūros“ arba lygiavertį standartą (Tvarkos aprašo 2 priedo XVII skyriaus 26.2.3 papunktis);

3.3.3. atsižvelgiant į kelių statybos projektą turi būti numatyti minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai kelio elementams, išvardytiems Tvarkos aprašo 2 priedo XVII skyriaus 27–29 punktuose („Kelio ženklai, ženklinimas ir triukšmo užtvaros“, „Gatvių apšvietimo įranga“, „Kelių eismo signalai“).

3.3.4. kiekvienam Projektuotojo specialistui, teikiančiam šio etapo paslaugas, lankytis kiekviename statomame Statinyje (statybvietyje) tokiu periodiškumu, kuris užtikrintų tinkamą Projekto vykdymo priežiūros atlikimą;

3.3.5. teikti patarimus (įskaitant ir privalomus nurodymus) ir bet kokius paaiškinimus (ne vėliau nei per 5 (penkias) darbo dienas nuo užklauskos pateikimo) Statinių statybos rangovui (subrangovams) derinti jo pateiktą Darbo projektą ir (arba) jo dalis, jei jis parengtas laikantis teisės aktų reikalavimų ir atitinka Supaprastinto statybos projekto sprendinius;

3.3.6. teikti rekomendacijas ir imtis visų būtinų veiksmų, siekiant užtikrinti visišką Statinių statybos ir apdailos darbų atitikimą Projektuotojo parengtam Projektui;

teikti patarimus Užsakovui tais atvejais, kai Statinių statybos rangovas (subrangovai) nevykdo Projektuotojo rekomendacijų ir (ar) nurodymų, o būtent, kai Statinių statybos rangovas (subrangovai) pažeidžia Projektuotojo ar tiesiogiai Užsakovo teises;

imtis visų būtinų veiksmų, siekiant ištaisyti atliekamas Statinių statybos ir apdailos darbų klaidas, jeigu jos atsirado dėl Projektuotojo kaltės;

atlikti visus kitus veiksmus, numatytus galiojančiuose teisės aktuose, reglamentuojančiuose statinio projekto vykdymo priežiūrą, taip pat būtinus užtikrinti tinkamą Projekto vykdymo priežiūrą;

3.3.7. esant pagrįstam Užsakovo prašymui, Projektuotojas privalo dalyvauti visuose gamybiniuose, koordinaciniuose, darbiniuose ir kituose susirinkimuose ar pasitarimuose, kuriuose yra sprendžiami ar aptariami su Projekto įgyvendinimu susiję klausimai;

3.3.8. teikti Užsakovui Projekto vykdymo priežiūros ataskaitas laisva forma kas ketvirtį;

3.3.9. Projektuotojas privalo vykdyti tik Užsakovo ar jo įgaliotų asmenų pateiktus nurodymus, jei jie neprieštarauja galiojantiems Lietuvos Respublikos teisės aktams.

3.3.10. Projektuotojas pareiškia ir patvirtina, kad Užsakovo iki šios Sutarties pasirašymo pateikta dokumentacija apie Statinius sudaro pakankamas galimybes, prielaidas ir sąlygas Projektuotojui atlikti paslaugas Šalių sutartais terminais ir už sutartą kainą. Visa pagal šią Sutartį Užsakovo Projektuotojui pateikta dokumentacija (brėžiniai, planai, nuotraukos, techninės sąlygos ir kt.) yra laikoma Užsakovo nuosavybe. Pasibaigus šiai Sutarčiai ar ją Šalims (bet kuriai iš Šalių) nutraukus, taip pat Užsakovui pareikalavus, Projektuotojas privalo nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 7 (septynias) darbo dienas nuo Sutarties pasibaigimo ar Užsakovo atitinkamo reikalavimo gavimo, grąžinti Užsakovui visus pastarojo Projektuotojui perduotus dokumentus ir (ar) daiktus.

Paslaugų apimtis:

1. AUTOMOBILIŲ STOVĖJIMO AIKŠTELĖS JŪROS G. 14A, TAURAGĖJE SUPAPRASTINTAS STATYBOS PROJEKTAS.

Statinio kategorija – II grupės nesudėtingasis statinys.

Lentelė. Paslaugų apimtis

Eil. Nr.	Paslaugų sudedamosios dalies pavadinimas
1.	Projektinių pasiūlymų parengimas, derinimas, viešinimas (įskaitant reikalingų topografinių planų (nuotraukų) parengimą, prisijungimo sąlygų ir specialiųjų reikalavimų gavimą, pagal teisės aktus privalomų tyrimų atlikimą, statybą leidžiančio dokumento gavimą ir kt. su projektinių pasiūlymų parengimu susijusios paslaugos, nurodytos teisės aktuose)
2.	Supaprastinto statybos projekto parengimas (įskaitant būtinus atlikti tyrimus pagal teisės aktų reikalavimus)

Projekte numatomų darbų skaičiuojamoji kaina ~ 93 tūkst. eurų su PVM.

Paslaugų teikimo terminas: terminas nuo pirkimo sutarties įsigaliojimo dienos iki termino, nurodyto tiekėjo pasiūlyme (jei tiekėjas siūlo trumpesnę paslaugų suteikimo terminą). Jei tiekėjas nesiūlo trumpesnio paslaugų suteikimo termino, visų paslaugų, nurodytų lentelėse „Paslaugų apimtis (1)“ ir „Paslaugų apimtis (2)“ suteikimo terminas yra ne daugiau kaip 180 dienų nuo pirkimo sutarties įsigaliojimo dienos.

PRIDEDAMA:

1. Techninė užduotis su priedais (7 dokumentai zip formatu).

Projektavimo paslaugų atlikimo grafikas¹

Eil. Nr.	Projektiniai pasiūlymai, Supaprastintas statybos projektas	Bendra paslaugų apimtis	Atlikimo terminai				
			I mėnuo	II mėnuo	III mėnuo	IV mėnuo	..

¹ Teikiamas užpildyti pirkimo sutarties vykdymo metu.

TIEKĖJŲ PAŠALINIMO PAGRINDAI

1. Su pasiūlymu teikiamas tik EBVPD. Perkančioji organizacija su pasiūlymu nereikalauja pateikti lentelėje nurodytų pašalinimo pagrindų nebuvimą įrodančių dokumentų. Šių dokumentų prašoma tik iš ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusių tiekėjų prieš nustatant laimėjusį pasiūlymą. Vis dėl to, perkančioji organizacija bet kuriuo pirkimo procedūros metu gali paprašyti kandidatų ar dalyvių pateikti visus ar dalį dokumentų, patvirtinančių jų pašalinimo pagrindų nebuvimą, jeigu tai būtina siekiant užtikrinti tinkamą pirkimo procedūros atlikimą.

2. Pašalinimo pagrindai taikomi tiekėjui (kai pasiūlymą teikia ūkio subjektų grupė – visiems tos grupės nariams) ir ūkio subjektams, kurių pajėgumais tiekėjas remiasi.

3. Perkančioji organizacija tiekėją pašalina iš pirkimo procedūros bet kuriame pirkimo procedūros etape, jeigu paaiškėja, kad dėl savo veiksmų ar neveikimo prieš pirkimo procedūrą ar jos metu jis atitinka bent vieną iš pirkimo dokumentuose nustatytų tiekėjo pašalinimo pagrindų, išskyrus VPĮ 46 straipsnio 10 dalyje nustatytus atvejus (tačiau atsižvelgiant į VPĮ 46 straipsnio 11 ir 12 dalių nuostatas).

4. Perkančioji organizacija, priimdama sprendimus dėl tiekėjo pašalinimo iš pirkimo procedūros VPĮ 46 straipsnio 4 ir 6 dalyse nurodytais pašalinimo pagrindais, atsižvelgia į tai, ar vertinant tiekėjo patikimumą tiekėjo pašalinimas iš pirkimo procedūros proporcingas vertinamam tiekėjo elgesiui, VPĮ 46 straipsnio 4 dalies 7 punkto c papunkčio atveju – ar taikant šį tiekėjo pašalinimo iš pirkimo procedūros pagrindą nebūtų reikšmingai apribota konkurencija. Priimant sprendimus dėl tiekėjo pašalinimo iš pirkimo procedūros VPĮ 46 straipsnio 4 dalies 4 ir 6 punktuose nurodytais pašalinimo pagrindais, gali būti atsižvelgiama į pagal VPĮ 52 ir 91 straipsnius skelbiamą informaciją.

5. Perkančioji organizacija visų pirma reikalauja tokios rūšies pažymų ir tokių dokumentinių įrodymų formų, apie kuriuos pateikta informacija Europos Komisijos informacinėje dokumentų saugykloje „e-Certis“. Lentelės ketvirtame stulpelyje nurodomi dokumentai, kuriuos turi pateikti Lietuvos Respublikoje registruoti tiekėjai. Dėl dokumentų, kuriuos turi pateikti užsienio šalių tiekėjai, informaciją Perkančioji organizacija pasitikrina „e-Certis“, adresu <https://ec.europa.eu/tools/ecertis/>.

6. Perkančioji organizacija nereikalauja iš tiekėjo pateikti dokumentų, patvirtinančių jo pašalinimo pagrindų nebuvimą, jeigu ji:

6.1. turi galimybę susipažinti su šiais dokumentais ar informacija **tiesiogiai ir neatlygintinai** prisijungusi prie nacionalinės duomenų bazės bet kurioje valstybėje narėje arba naudodamasi Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis;

6.2. šiuos dokumentus jau turi iš ankstesnių pirkimo procedūrų, jeigu šiuose dokumentuose nurodyta informacija vis dar yra aktuali (dokumentas išduotas prieš ne daugiau dienų, negu nurodyta atitinkamoje žemiau esančios lentelės eilutėje).

6.3. atliekant supaprastintus pirkimus, kai tiekėjas pateikia EBVPD, pažymų, patvirtinančių VPĮ 46 straipsnyje nurodytų tiekėjo pašalinimo pagrindų nebuvimą, nereikalaujama. Pažymų, patvirtinančių tiekėjo pašalinimo pagrindų nebuvimą, perkančioji

organizacija gali reikalauti iš tiekėjų tik turėdama pagrįstų abejonių dėl šių tiekėjų patikimumo.

7. Jeigu tiekėjas negali pateikti nurodytų dokumentų, įrodančių, kad nėra pašalinimo pagrindų, numatytų VPĮ 46 straipsnio 1 ir 3 dalyse ir 6 dalies 2 punkte, nes valstybėje narėje ar atitinkamoje šalyje tokie dokumentai neišduodami arba toje šalyje išduodami dokumentai neapima visų 46 straipsnio 1 ir 3 dalyse ir 6 dalies 2 punkte keliamų klausimų, jie gali būti pakeisti:

7.1. priesaikos deklaracija;

7.2. oficialia tiekėjo deklaracija, jeigu šalyje nenaudojama priesaikos deklaracija. Oficiali deklaracija turi būti patvirtinta valstybės narės ar tiekėjo kilmės šalies arba šalies, kurioje jis registruotas, kompetentingos teisinės ar administracinės institucijos, notaro arba kompetentingos profesinės ar prekybos organizacijos.

1 lentelė. Tiekėjo pašalinimo pagrindai

Eil. Nr.	Tiekėjo pašalinimo pagrindai	VPĮ straipsnis, dalis, punktas bei EBVPD formos dalis pildymui	Pašalinimo pagrindų nebuvimą įrodantys dokumentai
Pašalinimo pagrindai pagal VPĮ 46 straipsnio 1 – 4 dalių nuostatas¹			
1.	Tiekėjas arba jo atsakingas asmuo, nurodytas VPĮ 46 straipsnio 2 dalies 2 punkte, nuteistas už šią nusikalstamą veiklą: 1) dalyvavimą nusikalstamame susivienijime, jo organizavimą ar vadovavimą jam; 2) kyšininkavimą, prekybą poveikiu, papirkimą; 3) sukčiavimą, turto pasisavinimą, turto iššvaistymą, apgaulingą pareiškimą apie juridinio asmens veiklą, kredito, paskolos ar tikslinės paramos panaudojimą ne pagal paskirtį ar nustatytą tvarką, kreditinį sukčiavimą, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimą, deklaracijos, ataskaitos ar kito dokumento nepateikimą, apgaulingą apskaitos tvarkymą ar piktnaudžiavimą, kai šiomis nusikalstamomis veikomis kėsiamasi į Europos Sąjungos finansinius interesus, kaip apibrėžta Konvencijos dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos 1 straipsnyje; 4) nusikalstamą bankrotą;	VPĮ 46 straipsnio 1 dalis EBVPD III dalies A1-A6 punktai EBVPD III dalies D1 punktas	Iš Lietuvoje įsteigtų subjektų reikalaujama: • išrašo iš teismo sprendimo arba • Informatikos ir ryšių departamento prie Vidaus reikalų ministerijos pažymos, arba • valstybės įmonės Registrų centro Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka išduoto dokumento, patvirtinančio jungtinius kompetentingų institucijų tvarkomus duomenis. • ir tiekėjo, kuris yra juridinis asmuo, valdymo ar priežiūros organo narių ar kitų asmenų, turinčių teisę atstovauti tiekėjui ar jį kontroliuoti, jo vardu priimti sprendimą, sudaryti sandorį, sąrašas (pagal specialiųjų pirkimo sąlygų 3 priedo priede „Tiekėjo, kuris yra juridinis asmuo, valdymo ar priežiūros organo narių ar kitų asmenų, turinčių teisę atstovauti tiekėjui ar jį kontroliuoti, jo vardu priimti sprendimą, sudaryti sandorį, sąrašas“ pateiktą formą – taikoma tarptautinės vertės pirkimui).

5) teroristinį ir su teroristine veikla susijusį nusikaltimą; 6) nusikalstamu būdu gauto turto legalizavimą; 7) prekybą žmonėmis, vaiko pirkimą arba pardavimą; 8) kitos valstybės tiekėjo atliktą nusikaltimą, apibrėžtą Direktyvos 2014/24/ES 57 straipsnio 1 dalyje išvardytus Europos Sąjungos teisės aktus įgyvendinančiuose kitų valstybių teisės aktuose. Laikoma, kad tiekėjas arba jo atsakingas asmuo nuteistas už aukščiau nurodytą nusikalstamą veiką, kai dėl: 1) tiekėjo, kuris yra fizinis asmuo, per pastaruosius 5 metus buvo priimtas ir įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis ir šis asmuo turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą; <i>Punkto redakcija tarptautinės vertės pirkimui:</i> 2) tiekėjo, kuris yra juridinis asmuo, kita organizacija ar jos struktūrinis padalinys, vadovo, kito valdymo ar priežiūros organo nario ar kito asmens, turinčio (turinčių) teisę atstovauti tiekėjui ar jį kontroliuoti, jo vardu priimti sprendimą, sudaryti sandorį, asmens (asmenų), turinčio (turinčių) teisę surašyti ir pasirašyti tiekėjo finansinės apskaitos dokumentus (supaprastinto pirkimo atveju – tiekėjo, kuris yra juridinis asmuo, kita organizacija ar jos struktūrinis padalinys, vadovo ar dėl asmens (asmenų), turinčio (turinčių) teisę surašyti ir pasirašyti tiekėjo finansinės apskaitos dokumentus), per pastaruosius 5 metus buvo priimtas ir įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis ir šis asmuo turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą; arba <i>Punkto redakcija supaprastintiems pirkimams:</i>	Iš ne Lietuvoje įsteigtų subjektų reikalaujama: • atitinkamos užsienio šalies institucijos dokumento². • ir tiekėjo, kuris yra juridinis asmuo, valdymo ar priežiūros organo narių ar kitų asmenų, turinčių teisę atstovauti tiekėjui ar jį kontroliuoti, jo vardu priimti sprendimą, sudaryti sandorį, sąrašas (pagal specialiųjų pirkimo sąlygų 3 priedo 1 priede pateiktą formą – <u>taikoma tarptautinės vertės pirkimui</u>). Nurodyti dokumentai turi būti išduoti ne anksčiau kaip 180 dienų iki tos dienos, kai tiekėjas perkančiosios organizacijos prašymu turės pateikti pašalinimo pagrindų nebuvimą patvirtinančius dokumentus. Pavyzdys: Jeigu perkančioji organizacija 2022-10-10 kreipėsi į tiekėją prašydama iki 2022-10-14 pateikti įrodančius dokumentus, jie turi būti išduoti ne anksčiau kaip 180 dienų, jas skaičiuojant atgal nuo 2022-10-14. Jei dokumentas išduotas anksčiau, tačiau jame nurodytas galiojimo terminas ilgesnis nei pašalinimo pagrindų nebuvimą patvirtinančių dokumentų pagal EBVPD galutinis pateikimo terminas, toks dokumentas jo galiojimo laikotarpiu yra priimtinas. Jeigu vykdomas supaprastintas pirkimas: Pažymų, patvirtinančių VPĮ 46 straipsnyje nurodytų tiekėjo pašalinimo pagrindų nebuvimą, pateikti nereikalaujama. Jų perkančioji organizacija reikalau tik
2) tiekėjo, kuris yra juridinis asmuo, kita organizacija ar jos struktūrinis padalinys, vadovo, kito valdymo ar priežiūros organo nario ar kito asmens, turinčio (turinčių) teisę atstovauti tiekėjui ar jį kontroliuoti, jo vardu priimti sprendimą, sudaryti sandorį, asmens (asmenų), turinčio (turinčių) teisę surašyti ir pasirašyti tiekėjo finansinės apskaitos dokumentus (supaprastinto pirkimo atveju – tiekėjo, kuris yra juridinis asmuo, kita organizacija ar jos struktūrinis padalinys, vadovo ar dėl asmens (asmenų), turinčio (turinčių) teisę surašyti ir pasirašyti tiekėjo finansinės apskaitos dokumentus), per pastaruosius 5 metus buvo priimtas ir įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis ir šis asmuo turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą; arba	² Jeigu tiekėjas negali pateikti nurodytų dokumentų, įrodančių, kad nėra pašalinimo pagrindų, numatytų Lietuvos Respublikos Viesųjų Pirkimų įstatymo 46 straipsnio 1 ir 3 dalyse ir 6 dalies 2 punkte, nes valstybėje narėje (asmens) joje turinčio (turinčių) teisę atstovauti tiekėjui ar jį kontroliuoti, jo vardu priimti sprendimą, sudaryti sandorį, sąrašas (pagal specialiųjų pirkimo sąlygų 3 priedo 1 priede pateiktą formą – taikoma tarptautinės vertės pirkimui) pateikti įrodančius dokumentus, jie turi būti išduoti ne anksčiau kaip 180 dienų, jas skaičiuojant atgal nuo 2022-10-14. Jei dokumentas išduotas anksčiau, tačiau jame nurodytas galiojimo terminas ilgesnis nei pašalinimo pagrindų nebuvimą patvirtinančių dokumentų pagal EBVPD galutinis pateikimo terminas, toks dokumentas jo galiojimo laikotarpiu yra priimtinas. Jeigu vykdomas supaprastintas pirkimas: Pažymų, patvirtinančių VPĮ 46 straipsnyje nurodytų tiekėjo pašalinimo pagrindų nebuvimą, pateikti nereikalaujama. Jų perkančioji organizacija reikalau tik

² Jeigu tiekėjas negali pateikti nurodytų dokumentų, įrodančių, kad nėra pašalinimo pagrindų, numatytų Lietuvos Respublikos Viesųjų Pirkimų įstatymo 46 straipsnio 1 ir 3 dalyse ir 6 dalies 2 punkte, nes valstybėje narėje (asmens) joje turinčio (turinčių) teisę atstovauti tiekėjui ar jį kontroliuoti, jo vardu priimti sprendimą, sudaryti sandorį, sąrašas (pagal specialiųjų pirkimo sąlygų 3 priedo 1 priede pateiktą formą – taikoma tarptautinės vertės pirkimui) pateikti įrodančius dokumentus, jie turi būti išduoti ne anksčiau kaip 180 dienų, jas skaičiuojant atgal nuo 2022-10-14.

Jei dokumentas išduotas anksčiau, tačiau jame nurodytas galiojimo terminas ilgesnis nei pašalinimo pagrindų nebuvimą patvirtinančių dokumentų pagal EBVPD galutinis pateikimo terminas, toks dokumentas jo galiojimo laikotarpiu yra priimtinas.

Jeigu vykdomas supaprastintas pirkimas:

Pažymų, patvirtinančių VPĮ 46 straipsnyje nurodytų tiekėjo pašalinimo pagrindų nebuvimą, pateikti nereikalaujama. Jų perkančioji organizacija reikalau tik

	nuosprendis ir šis asmuo turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą; 3) tiekėjo, kuris yra juridinis asmuo, kita organizacija ar jos struktūrinis padalinys, per pastaruosius 5 metus buvo priimtas ir įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis arba VPĮ 46 straipsnio 3 dalies atveju – galutinis administracinis sprendimas, jeigu toks sprendimas priimamas pagal tiekėjo šalies teisės aktų reikalavimus.		turėdama pagrįstų abejonių dėl tiekėjo patikimumo.
2.	Tiekėjas yra neatlikęs jam paskirtos baudžiamojo poveikio priemonės – uždraudimo juridiniam asmeniui dalyvauti viešuosiuose pirkimuose.	VPĮ 46 straipsnio 2¹ dalis EBVDP III dalies D2 punktas	Iš Lietuvoje įsteigtų subjektų įrodančių dokumentų nereikalaujama. Užtenka pateikto EBVDP.
3.	Tiekėjas yra nuteistas už įsipareigojimų, susijusių su mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, mokėjimu, nevykdymą pagal šalies, kurioje registruotas tiekėjas, ar šalies, kurioje yra perkančioji organizacija, reikalavimus, kaip tai apibrėžta VPĮ 46 straipsnio 2 dalies 1 ir 3 punktuose, arba perkančioji organizacija turi kitų įrodymų apie šių įsipareigojimų nevykdymą. Laikoma, kad tiekėjas nuteistas už aukščiau nurodytą nusikalstamą veiką, kai dėl: 1) tiekėjo, kuris yra fizinis asmuo, per pastaruosius 5 metus buvo priimtas ir įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis ir šis asmuo turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą; 2) tiekėjo, kuris yra juridinis asmuo, kita organizacija ar jos struktūrinis padalinys, per pastaruosius 5 metus buvo priimtas ir įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis arba VPĮ 46 straipsnio 3 dalies atveju – galutinis administracinis sprendimas, jeigu toks sprendimas priimamas pagal tiekėjo šalies teisės aktų reikalavimus.	VPĮ 46 straipsnio 3 dalis EBVDP III dalies B1 ir B2 punktai	1) Dėl įsipareigojimų, susijusių su mokesčių mokėjimu, įvykdymo iš Lietuvoje įsteigtų subjektų prašoma: • išrašo iš teismo sprendimo (jei toks yra) arba Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos išduoto dokumento, • arba valstybės įmonės Registrų centro Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka išduoto dokumento, patvirtinančio jungtinius kompetentingų institucijų tvarkomus duomenis. Iš ne Lietuvoje įsteigtų subjektų reikalaujama: • atitinkamos užsienio šalies institucijos dokumento³. Nurodyti dokumentai turi būti išduoti ne anksčiau kaip 120 dienų iki tos dienos, kai tiekėjas perkančiosios organizacijos prašymu turės pateikti pašalinimo pagrindų nebuvimą patvirtinančius dokumentus. Pavyzdys: Jeigu perkančioji organizacija 2022-10-10
	³ Jeigu tiekėjas negali pateikti nurodytų dokumentų, įrodančių, kad nėra pašalinimo pagrindų, numatytų Lietuvos Respublikos įstatymuose, įskaitant socialinio draudimo mokesčių, mokėjimo, nevykdymą pagal šalies, kurioje registruotas tiekėjas, ar šalies, kurioje yra perkančioji organizacija, reikalavimus, kaip tai apibrėžta VPĮ 46 straipsnio 1 ir 3 dalyse ir 6 dalies 2 punkte, nes valstybėje narėje anksčiau neįvykdė šioje dalyje nurodytų įsipareigojimų, jie gali būti pakeisti: a) priešaikos deklaracija, jeigu šalyje nenaudojama priešaikos deklaracija. Oficiali deklaracija turi būti patvirtinta valstybės narės ar tiekėjo kilmės šalies arba šalies, kurioje jis registruotas, kompetentingos teisinės ar administracinės institucijos, notaro arba kompetentingos profesinės ar prekybos organizacijos.		

2) įsiskolinimo suma neviršija 50 Eur (penkiasdešimt eurų); 3) tiekėjas apie tikslią jo įsiskolinimo sumą informuotas tokiu metu, kad iki paraiškų ar pasiūlymų pateikimo termino pabaigos nespėjo sumokėti mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, sudaryti mokeskinės paskolos sutartis ar kito panašaus pobūdžio įpareigojančio susitarimo dėl jų sumokėjimo ar imtis kitų priemonių, kad atitiktų 1 punkto nuostatas. Tiekėjas šiuo pagrindu nepašalinamas iš pirkimo procedūros, jeigu, perkančiajai organizacijai reikalaujant pateikti aktualius dokumentus pagal VPĮ 50 straipsnio 6 dalį, jis įrodo, kad jau yra laikomas įvykdžiusiu įsipareigojimus, susijusius su mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, mokėjimu.	kreipėsi į tiekėją prašydama iki 2022-10-14 pateikti įrodančius dokumentus, jie turi būti išduoti ne anksčiau kaip 120 dienų, jas skaičiuojant atgal nuo 2022-10-14. Jei dokumentas išduotas anksčiau, tačiau jame nurodytas galiojimo terminas ilgesnis nei pašalinimo pagrindų nebuvimą patvirtinančių dokumentų pagal EBVPD galutinis pateikimo terminas, toks dokumentas jo galiojimo laikotarpiu yra priimtinas. 2) Dėl įsipareigojimų, susijusių su socialinio draudimo įmokų mokėjimu, įvykdymo iš Lietuvoje įsteigtų subjektų prašoma: 2.1) Jeigu tiekėjas yra juridinis asmuo, registruotas Lietuvos Respublikoje, iš jo nereikalaujama pateikti jokių šių reikalavimą įrodančių dokumentų. Perkančioji organizacija savarankiškai patikrina duomenis nacionalinėje duomenų bazėje, adresu http://draudejai.sodra.lt/draudeju_viesi_duomenys/. Jeigu dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos (toliau – „Sodra“) informacinės sistemos techninių trikdžių Perkančioji organizacija neturės galimybės patikrinti neatlygintinai prieinamų duomenų apie tiekėją (juridinį asmenį), jis turės teisę prašyti tiekėjo (juridinio asmens) pateikti išrašą iš teismo sprendimo (jei toks yra) arba „Sodros“ nustatyta tvarka išduotą dokumentą, patvirtinantį atitiktį šiam reikalavimui. Tiekėjas taip pat gali pateikti valstybės įmonės Registrų centro Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka išduotą dokumentą, patvirtinantį jungtinius kompetentingų institucijų tvarkomus duomenis. 2.2) Jeigu tiekėjas yra fizinis asmuo, registruotas Lietuvos Respublikoje, jis pateikia išrašą iš teismo sprendimo (jei toks yra) arba „Sodros“ išduotą dokumentą, arba valstybės įmonės Registrų centras

			Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka išduotą dokumentą, patvirtinantį jungtinius kompetentingų institucijų tvarkomus duomenis. Iš ne Lietuvoje įsteigtų subjektų reikalaujama: • atitinkamos užsienio šalies kompetentingos institucijos dokumento ⁴. Nurodyti dokumentai turi būti išduoti ne anksčiau kaip 120 dienų iki tos dienos, kai tiekėjas perkančiosios organizacijos prašymu turės pateikti pašalinimo pagrindų nebuvimą patvirtinančius dokumentus. Pavyzdys: Jeigu perkančioji organizacija 2022-10-10 kreipėsi į tiekėją prašydama iki 2022-10-14 pateikti įrodančius dokumentus, jie turi būti išduoti ne anksčiau kaip 120 dienų, jas skaičiuojant atgal nuo 2022-10-14. Jei dokumentas išduotas anksčiau, tačiau jame nurodytas galiojimo terminas ilgesnis nei pašalinimo pagrindų nebuvimą patvirtinančių dokumentų pagal EBVPD galutinis pateikimo terminas, toks dokumentas jo galiojimo laikotarpiu yra priimtinas. Jeigu vykdomas supaprastintas pirkimas: Pažymų, patvirtinančių VPĮ 46 straipsnyje nurodytų tiekėjo pašalinimo pagrindų nebuvimą, pateikti nereikalaujama. Jų perkančioji organizacija reikalaus tik turėdama pagrįstų abejonių dėl tiekėjo patikimumo.
4.	Tiekėjas su kitais tiekėjais yra sudaręs susitarimų, kuriais siekama iškreipti konkurenciją atliekamame pirkime, ir	VPĮ 46 straipsnio 4 dalies 1 punktas	Iš Lietuvoje įsteigtų subjektų įrodančių dokumentų nereikalaujama. Užtenka pateikto EBVPD.

⁴ Jeigu tiekėjas negali pateikti nurodytų dokumentų, įrodančių, kad nėra pašalinimo pagrindų, numatytų Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 46 straipsnio 1 ir 3 dalyse ir 6 dalies 2 punkte, nes valstybėje narėje ar atitinkamoje šalyje tokie dokumentai neišduodami arba toje šalyje išduodami dokumentai neapima visų 46 straipsnio 1 ir 3 dalyse ir 6 dalies 2 punkte keliamų klausimų, jie gali būti pakeisti:

a) priesaikos deklaracija;

b) oficialia tiekėjo deklaracija, jeigu šalyje nenaudojama priesaikos deklaracija. Oficiali deklaracija turi būti patvirtinta valstybės narės ar tiekėjo kilmės šalies arba šalies, kurioje jis registruotas, kompetentingos teisinės ar administracinės institucijos, notaro arba kompetentingos profesinės ar prekybos organizacijos.

	perkančioji organizacija dėl to turi įtikinamų duomenų.	EBVPD III dalies C10 punktas	
5.	Tiekėjas pirkimo metu pateko į interesų konflikto situaciją , kaip apibrėžta VPĮ 21 straipsnyje, ir atitinkamos padėties negalima ištaisyti. Laikoma, kad atitinkamos padėties dėl interesų konflikto negalima ištaisyti, jeigu į interesų konfliktą patekę asmenys nulėmė viešojo pirkimo komisijos ar perkančiosios organizacijos sprendimus ir šių sprendimų pakeitimas prieštarautų VPĮ nuostatomis.	VPĮ 46 straipsnio 4 dalies 2 punktas EBVPD III dalies C12 punktas	Iš Lietuvoje įsteigtų subjektų įrodančių dokumentų nereikalaujama. Užtenka pateikto EBVPD.
6.	Pažeista konkurencija , kaip nustatyta VPĮ 27 straipsnio 3 ir 4 dalyse, ir atitinkamos padėties negalima ištaisyti.	VPĮ 46 straipsnio 4 dalies 3 punktas EBVPD III dalies C13 punktas	Iš Lietuvoje įsteigtų subjektų įrodančių dokumentų nereikalaujama. Užtenka pateikto EBVPD.
7.	Tiekėjas pirkimo procedūrų metu nuslėpė informaciją ar pateikė melagingą informaciją apie atitiktą VPĮ 46 ir 47 straipsniuose nustatytiems reikalavimams, ir perkančioji organizacija gali tai įrodyti bet kokiomis teisėtomis priemonėmis, arba tiekėjas dėl pateiktos melagingos informacijos negali pateikti patvirtinančių dokumentų, reikalaujamų pagal VPĮ 50 straipsnį. Šiuo pagrindu tiekėjas taip pat pašalinamas iš pirkimo procedūros, kai ankstesnių procedūrų, atliktų VPĮ, Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo, Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo ar Koncesijų įstatymo nustatyta tvarka, metu nuslėpė informaciją ar pateikė šiame punkte nurodytą melagingą informaciją arba tiekėjas dėl pateiktos melagingos informacijos negalėjo pateikti patvirtinančių dokumentų, reikalaujamų pagal VPĮ 50 straipsnį, dėl ko per pastaruosius vienus metus buvo pašalintas iš pirkimo ar koncesijos suteikimo procedūrų. Šiuo pagrindu tiekėjas taip pat pašalinamas iš pirkimo procedūros, kai, vadovaujantis kitų valstybių teisės	VPĮ 46 straipsnio 4 dalies 4 punktas EBVPD III dalies C15 punktas	Iš Lietuvoje įsteigtų subjektų įrodančių dokumentų nereikalaujama. Užtenka pateikto EBVPD. Priimant sprendimus dėl tiekėjo pašalinimo iš pirkimo procedūros šiame punkte nurodytu pašalinimo pagrindu, be kita ko, gali būti atsižvelgiama į pagal VPĮ 52 straipsnį skelbiamą informaciją: https://vpt.lrv.lt/lt/nuorodos/kiti-duomenys/powerbi/melaginga-informacija-pateikusiu-tiekeju-sarasis-3/

	aktais, ankstesnių procedūrų metu jis nuslėpė informaciją ar pateikė melagingą informaciją arba dėl melagingos informacijos pateikimo negalėjo pateikti patvirtinančių dokumentų, dėl ko per pastaruosius vienus metus buvo pašalintas iš pirkimo ar koncesijos suteikimo procedūrų arba taikomos kitos panašios sankcijos.		
8.	Tiekėjas pirkimo metu ėmėsi neteisėtų veiksmų, siekdamas daryti įtaką perkančiosios organizacijos sprendimams, gauti konfidencialios informacijos, kuri suteiktų jam neteisėtą pranašumą pirkimo procedūroje, ar teikė klaidinančią informaciją, kuri gali daryti esminę įtaką perkančiosios organizacijos sprendimams dėl tiekėjų pašalinimo, jų kvalifikacijos vertinimo, laimėtojo nustatymo, ir perkančioji organizacija gali tai įrodyti bet kokiais teisėtomis priemonėmis.	VPĮ 46 straipsnio 4 dalies 5 punktas EBVPD III dalies C15 punktas	Iš Lietuvoje įsteigtų subjektų įrodančių dokumentų nereikalaujama. Užtenka pateikto EBVPD.
9.	Tiekėjas yra neįvykdęs sutarties , sudarytos vadovaujantis VPĮ, Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymu ar Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymu, ar koncesijos sutarties arba yra netinkamai ją įvykdęs ir tai buvo esminis sutarties pažeidimas, kaip nustatyta Civilinio kodekso 6.217 straipsnyje (toliau – esminis sutarties pažeidimas), dėl kurio per pastaruosius 3 metus buvo nutraukta sutartis arba per pastaruosius 3 metus buvo priimtas ir įsiteisėjęs teismo sprendimas, kuriuo tenkinamas perkančiosios organizacijos, perkančiojo subjekto ar suteikiančiosios institucijos reikalavimas atlyginti nuostolius, patirtus dėl to, kad tiekėjas sutartyje nustatytą esminę sutarties sąlygą vykdė su dideliais arba nuolatiniais trūkumais, ar per pastaruosius 3 metus buvo priimtas perkančiosios organizacijos sprendimas, kad tiekėjas sutartyje nustatytą esminę sutarties sąlygą vykdė su dideliais arba nuolatiniais trūkumais ir dėl to buvo pritaikyta sutartyje nustatyta sankcija. Šiuo pagrindu tiekėjas taip pat pašalinamas iš pirkimo procedūros,	VPĮ 46 straipsnio 4 dalies 6 punktas EBVPD III dalies C14 punktas	Iš Lietuvoje įsteigtų subjektų įrodančių dokumentų nereikalaujama. Užtenka pateikto EBVPD. Priimant sprendimus dėl tiekėjo pašalinimo iš pirkimo procedūros šiame punkte nurodytu pašalinimo pagrindu, gali būti atsižvelgiama į pagal VPĮ 91 straipsnį skelbiamą informaciją: https://vpt.lrv.lt/lt/nuorodos/kiti-duomenys/powerbi/nepatikimi-tiekejai-1/ https://vpt.lrv.lt/lt/pasalinimo-pagrindai-1/nepatikimu-koncesininku-sarasas-1/nepatikimu-koncesininku-sarasas

	kai, vadovaujantis kitų valstybių teisės aktais, per pastaruosius 3 metus nustatyta, kad jis, vykdydamas ankstesnę sutartį, ankstesnę sutartį su perkančiuoju subjektu arba ankstesnę koncesijos sutartį, sutartyje nustatytą esminį reikalavimą vykdė su dideliais arba nuolatiniais trūkumais ir dėl to ta ankstesnė sutartis buvo nutraukta anksčiau, negu toje sutartyje nustatytas jos galiojimo terminas, buvo pareikalauta atlyginti žalą ar taikomos kitos panašios sankcijos.		
10.	Tiekėjas yra padaręs rimtą profesinį pažeidimą, dėl kurio perkančioji organizacija abejoja tiekėjo sąžiningumu, kai jis yra padaręs <i>finansinės atskaitomybės ir audito teisės aktų pažeidimą</i> ir nuo jo padarymo dienos praėjo mažiau kaip vieni metai.	VPĮ 46 straipsnio 4 dalies 7 punkto a papunktis EBVPD III dalies C11 punktas	Iš Lietuvoje įsteigtų subjektų įrodančių dokumentų nereikalaujama. Užtenka pateikto EBVPD. Priimant sprendimus dėl tiekėjo pašalinimo iš pirkimo procedūros šiame punkte nurodytu pašalinimo pagrindu, be kita ko, atsižvelgiama į nacionalinėje duomenų bazėje adresu: https://www.registrucentras.lt/jar/p/paskelbta_informacija, taip pat į šiame informaciniame pranešime pateiktą informaciją: https://vpt.lrv.lt/lt/naujienos-3/finansiniu-ataskaitu-nepateikimas-gali-tapti-kliutimi-dalyvauti-viesuosiuose-pirkimuose/
11.	Tiekėjas yra padaręs rimtą profesinį pažeidimą, dėl kurio perkančioji organizacija abejoja tiekėjo sąžiningumu, kai jis (tiekėjas) neatitinka minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų, nustatytų Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 40¹ straipsnio 1 dalyje.	VPĮ 46 straipsnio 4 dalies 7 punkto b papunktis EBVPD III dalies C11 punktas	Iš Lietuvoje įsteigtų subjektų įrodančių dokumentų nereikalaujama. Užtenka pateikto EBVPD. Priimant sprendimus dėl tiekėjo pašalinimo iš pirkimo procedūros šiame punkte nurodytu pašalinimo pagrindu, be kita ko, atsižvelgiama į nacionalinėje duomenų bazėje adresu: https://www.vmi.lt/evmi/mokesciu-moketoju-informacija skelbiamą informaciją.
12.	Tiekėjas yra padaręs rimtą profesinį pažeidimą, dėl kurio perkančioji organizacija abejoja tiekėjo sąžiningumu, kai jis yra padaręs draudimo sudaryti draudžiamus susitarimus, įtvirtinto Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatyme ar panašaus pobūdžio kitos valstybės teisės akte, pažeidimą ir nuo jo padarymo dienos praėjo mažiau kaip 3 metai.	VPĮ 46 straipsnio 4 dalies 7 punkto c papunktis EBVPD III dalies C11 punktas	Iš Lietuvoje įsteigtų subjektų įrodančių dokumentų nereikalaujama. Užtenka pateikto EBVPD. Priimant sprendimus dėl tiekėjo pašalinimo iš pirkimo procedūros šiame punkte nurodytu pašalinimo pagrindu, be kita ko, atsižvelgiama į nacionalinėje duomenų bazėje adresu: https://kt.gov.lt/lt/atviri-duomenys/diskvalifikavimas-is-

			viesuju-pirkimu skelbiamą informaciją.
Pašalinimo pagrindai pagal VPĮ 46 straipsnio 6 dalies nuostatas:			
13.	Tiekėjas yra nemokus, jam iškelta restruktūrizavimo ar bankroto byla, inicijuotos ar pradėtos likvidavimo procedūros, kai jo turtą valdo teismas ar nemokumo administratorius, kai jis su kreditoriais yra sudaręs taikos sutartį (tiekėjo ir kreditorių susitarimą tęsti tiekėjo veiklą, kai tiekėjas prisiima tam tikrus įsipareigojimus, o kreditoriai sutinka savo reikalavimus atidėti, sumažinti ar jų atsisakyti), kai jo veikla sustabdyta ar apribota arba jo padėtis pagal šalies, kurioje jis registruotas, teisės aktus yra tokia pati ar panaši. Tačiau kai yra šiame punkte apibrėžta situacija, perkančioji organizacija nepašalins tiekėjo iš pirkimo procedūros, jeigu jis pateikia pagrįstų įrodymų, kad sugebės tinkamai įvykdyti sutartį.	VPĮ 46 straipsnio 6 dalies 2 punktas EBVDP III dalies C4, C5, C6, C7, C8, C9 punktai	Iš Lietuvoje įsteigtų subjektų įrodančių dokumentų nereikalaujama, užtenka pateikto EBVDP. Perkančioji organizacija savarankiškai patikrina duomenis nacionalinėje duomenų bazėje, adresu: https://www.registrucentras.lt/jar/p/. Prireikus, perkančioji organizacija turi teisę prašyti pateikti valstybės įmonės Registrų centro Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka išduoto dokumento, patvirtinančio jungtinius kompetentingų institucijų tvarkomus duomenis. Tokiu atveju dokumentas turi būti išduotas ne anksčiau kaip 120 dienų iki tos dienos, kai tiekėjas perkančiosios organizacijos prašymu turės pateikti pašalinimo pagrindų nebuvimą patvirtinančius dokumentus. Pavyzdys: Jeigu perkančioji organizacija 2022-10-10 kreipėsi į tiekėją prašydama iki 2022-10-14 pateikti įrodančius dokumentus, jie turi būti išduoti ne anksčiau kaip 120 dienų, jas skaičiuojant atgal nuo 2022-10-14. Jei dokumentas išduotas anksčiau, tačiau jame nurodytas galiojimo terminas ilgesnis nei pašalinimo pagrindų nebuvimą patvirtinančių dokumentų pagal EBVDP galutinis pateikimo terminas, toks dokumentas jo galiojimo laikotarpiu yra priimtinas. Jeigu vykdomas supaprastintas pirkimas: Pažymų, patvirtinančių VPĮ 46 straipsnyje nurodytų tiekėjo pašalinimo pagrindų nebuvimą, pateikti nereikalaujama. Jų perkančioji organizacija reikalaus tik turėdama pagrįstų abejonių dėl tiekėjo patikimumo.

TIEKĖJO, KURIS YRA JURIDINIS ASMUO, VALDYMO AR PRIEŽIŪROS ORGANO NARIŲ AR KITŲ ASMENŲ, TURINČIŲ TEISĘ ATSTOVAUTI TIEKĖJUI AR JĮ KONTROLIUOTI, JO VARDU PRIIMTI SPRENDIMĄ, SUDARYTI SANDORĮ, SĄRAŠAS⁶

Tiekėjo pavadinimas ir kodas	Valdymo organo nariai (jeigu yra valdymo organas)	Priežiūros organo nariai (jeigu yra priežiūros organas)	Kiti asmenys , turintys teisę atstovauti tiekėjui ar jį kontroliuoti, jo vardu priimti sprendimą, sudaryti sandorį (jeigu tokie yra)

⁵ Taikoma tarptautinės vertės pirkimui.

⁶ Jeigu pirkime dalyvauja ūkio subjektų grupė, tai šiame priede teikiama informacija apie kiekvieną ūkio subjektų grupės narį. Jeigu pirkime tiekėjas dalyvauja kartu su subtiekejais ar ūkio subjektais, kurių pajėgumais remiasi tiekėjas, tai šiame priede teikiama informacija ir apie kiekvieną subtiekėją ar ūkio subjektą, kurio pajėgumais remiasi tiekėjas.

Pirkimo sąlygų 4 priedas
„Tiekėjų kvalifikacijos reikalavimai ir reikalaujami kokybės bei
aplinkos apsaugos vadybos sistemų standartai“

**TIEKĖJŲ KVALIFIKACIJOS REIKALAVIMAI IR REIKALAVIMAI LAIKYTI KOKYBĖS
VADYBOS SISTEMOS IR (ARBA) APLINKOS APSAUGOS VADYBOS SISTEMOS
STANDARTŲ**

1. Kvalifikaciniai reikalavimai tiekėjams netaikomi.
2. Jeigu tiekėjo kvalifikacija dėl teisės verstis atitinkama veikla nebuvo tikrinama arba tikrinama ne visa apimtimi, tiekėjas Perkančiajai organizacijai įsipareigoja, kad pirkimo sutartį vykdys tik tokią teisę turintis asmenys.

**Tiekėjams keliami reikalavimai dėl kokybės vadybos sistemos ir (ar) aplinkos
apsaugos vadybos sistemos standartų reikalavimai**

3. Perkančioji organizacija šiame pirkime nereikalauja, kad tiekėjai laikytųsi kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartų.

Pirkimo sąlygų 5 priedas
„Europos bendrasis viešųjų pirkimų
dokumentas“

EUROPOS BENDRASIS VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ DOKUMENTAS

„Europos bendrasis viešųjų pirkimų dokumentas (EBVPD)“ pateikiamas atskiru dokumentu (*xml ir pdf formatais*).

Herbas arba prekių ženklas
(Tiekėjo pavadinimas)

(Juridinio asmens teisinė forma, buveinė, kontaktinė informacija, registro, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie tiekėją, pavadinimas, juridinio asmens kodas, pridėtinės vertės mokesčio mokėtojo kodas, jei juridinis asmuo yra pridėtinės vertės mokesčio mokėtojas)

Tauragės rajono savivaldybės administracijai

PASIŪLYMAS

AUTOMOBILIŲ STOVĖJIMO AIKŠTELĖS JŪROS G. 14A, TAURAGĖJE SUPAPRASTINTO STATYBOS PROJEKTO PARENGIMO PASLAUGOS

_____ Nr. _____
(Data)

_____ (Sudarymo vieta)

Tiekėjo pavadinimas <i>/Jeigu dalyvauja ūkio subjektų grupė, surašomi visi dalyvių pavadinimai/</i>	
Tiekėjo kodas <i>/Jeigu dalyvauja ūkio subjektų grupė, surašomi visi dalyvių kodai/</i>	
Tiekėjo adresas <i>/Jeigu dalyvauja ūkio subjektų grupė, surašomi visi dalyvių adresai/</i>	
Už pasiūlymą atsakingo asmens vardas, pavardė	
Telefono numeris	
El. pašto adresas	

Šiuo pasiūlymu pažymime, kad sutinkame su visomis pirkimo sąlygomis, nustatytomis:

- 1) Skelbime, paskelbtame Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka CVP IS interneto adresu: <https://viesiejiirkimai.lt/epps/home.do>;
- 2) kituose pirkimo dokumentuose (jų paaiškinimuose, papildymuose).

Mes siūlome šias paslaugas, kurios visiškai atitinka pirkimo dokumentuose nurodytus reikalavimus:

Pasiūlymo kaina:

Eil. Nr.	Paslaugų pavadinimas	Kaina be PVM, Eur
1.	AUTOMOBILIŲ STOVĖJIMO AIKŠTELĖS JŪROS G. 14A, TAURAGĖJE NAUJOS SUPAPRASTINTO STATYBOS PROJEKTO PARENGIMAS	
1.1.	Projektinių pasiūlymų parengimas, derinimas, viešinimas (įskaitant reikalingų topografinių planų (nuotraukų) parengimą, prisijungimo sąlygų ir specialiųjų reikalavimų gavimą, statybą leidžiančio dokumento gavimą ir kt. su	

	projektinių pasiūlymų parengimu susijusios paslaugos, nurodytos teisės aktuose)*	
1.2.	Supaprastinto statybos projekto parengimas (įskaitant būtinus atlikti tyrimus pagal teisės aktų reikalavimus)	
	Iš viso bendra kaina be PVM, Eur:	
	PVM (... proc.), Eur:	
	Iš viso bendra kaina su PVM, Eur:	

*Atsižvelgiant į tai, kad už lentelės 1 eilutėje nurodytas paslaugas bus apmokama po jų tinkamo suteikimo, tiekėjai negali dirbtinai užkelti pasiūlymo kainos 1.1 eilutėje nurodytoms paslaugoms. Perkančioji organizacija nustato, kad 1.1 eilutėje paslaugų kaina negali viršyti 40 proc. bendros projekto parengimo kainos be PVM.

Bendra pasiūlymo kaina yra _____ [nurodoma suma žodžiais].

Tais atvejais, kai pagal galiojančius teisės aktus tiekėjui nereikia mokėti PVM, jis atitinkamų skilčių nepildo ir nurodo priežastis, dėl kurių PVM nemoka: _____ [nurodoma priežastis].

Pasiūlyme kaina nurodomos eurais. Jeigu pasiūlymuose kainos nurodytos užsienio valiuta, jos turės būti perskaičiuojamos į eurus pagal Europos Centrinio Banko skelbiamą orientacinį euro ir užsienio valiutų santykį, o tais atvejais, kai orientacinio euro ir užsienio valiutų santykio Europos Centrinis Bankas neskelbia, – pagal Lietuvos banko nustatomą ir skelbiamą orientacinį euro ir užsienio valiutų santykį pasiūlymų pateikimo dieną.

Apskaičiuojant kainą, turi būti atsižvelgta į visą pirkimo dokumentuose nurodytą pirkimo objekto apimtį ir reikalavimus, kainos sudėtinės dalis ir pan. Perkančioji organizacija, tiekėjui baigus vykdyti sutartį, turės galėti naudotis pirkimo objektu be papildomų išlaidų, jei pirkimo dokumentuose aiškiai nenurodyta kitaip. PVM nurodomas atskirai. Jei tiekėjas yra ne PVM mokėtojas, turi apie tai nurodyti pasiūlyme, nurodant teisinį pagrindą. Tiekėjas turi įvertinti ar sutarties vykdymo metu netaps PVM mokėtoju. Jei tiekėjas vykdydamas sutartį taps PVM mokėtoju, pasiūlyme turi nurodyti kainą su PVM. Pasiūlymų kainos bus vertinamos ir lyginamos su visais mokesčiais, įskaitant PVM. Tuo atveju, kai mokesčius reguliuojančių įstatymų ir jų įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka perkančioji organizacija pati turi sumokėti PVM į valstybės biudžetą už įsigytą pirkimo objektą, šis mokestis įskaičiuojamas į pasiūlymo kainą (jeigu tiekėjas jo neįskaičiavo pateikiant pasiūlymą, palyginimo tikslais įskaičiuoja pati perkančioji organizacija).

Į pasiūlymo kainą privalo būti įskaičiuoti visi mokesčiai bei visos kitos Tiekėjo patirtos ir (ar) galimos patirti tiesioginės ir netiesioginės išlaidos ir mokesčiai, susiję su prekių tiekimu, paslaugų teikimu ir darbų atlikimu, įskaitant, bet neapsiribojant (išskyrus tuos atvejus, kai pirkimo dokumentuose aiškiai nurodyta, kad tam tikros konkrečios išlaidos neturi būti įskaičiuotos į Sutarties kainą): transportavimo išlaidas; pakavimo, pakrovimo, tranzito, iškrovimo, išpakavimo, tikrinimo, draudimo ir kitas susijusias išlaidas; visas su dokumentų, kurių reikalauja perkančioji organizacija, rengimu ir pateikimu susijusias išlaidas; pristatytų prekių surinkimo vietoje ir (arba) paleidimo, ir (arba) priežiūros išlaidas; aprūpinimo įrankiais, reikalingais pristatytų prekių surinkimui ir (arba) priežiūrai, darbų atlikimui išlaidas; naudojimo ir priežiūros instrukcijų, numatytų Techninėje specifikacijoje, pateikimo išlaidas; išlaidos licencijoms, patentams, leidimams ir pan.; elektroninių sąskaitų teikimo išlaidos; garantinės priežiūros išlaidas.

Pasiūlyme nurodyta kaina ar kainos (įskaitant visus tarpinius skaičiavimus) turi būti nurodomos dviejų skaičių po kablelio tikslumu. Jei trečias skaičius po kablelio yra nuo 0 iki 4, antrasis skaičius po kablelio paliekamas koks yra, jei trečias skaičius po kablelio yra nuo 5 iki 9, antrąjį skaičių po kablelio padidiname vienu vienetu, pvz., 3,14159 suapvalinus iki šimtųjų bus 3,14. Suapvalinus 3,1153 iki šimtųjų bus 3,12.

Pasiūlymo kokybiniai parametrai:

Eil. Nr.	Kriterijus	Tiekėjo siūlomų kriterijų rodiklių reikšmės
1.	Kriterijus. Paslaugų suteikimo terminas (T)	☐ 180 dienų ☐ 150 dienų ☐ 120 dienų (pažymėti vieną variantą)

Pastaba. Dalyviui nenurodžius prašomos rodiklio reikšmės, už kriterijų, kuriame nenurodytas siūlomas rodiklis, bus skiriama 0 ekonominio naudingumo balų.

Informacija apie kiekvieno **tiekėjų grupės partnerio** savo jėgomis numatomų suteikti paslaugų dalies vertę:

Eil. Nr.	Partnerio pavadinimas	Numatomos suteikti paslaugos	Partnerio paslaugų dalies vertė pasiūlymo kainoje	
			Eur su PVM	Proc.
Viso:				

Lentelė pildoma, kai pasiūlymą pateikia tiekėjų grupė.

Informacija apie ūkio subjektus, kurių **pajėgumais tiekėjas remiasi**, kad atitiktų perkančiosios organizacijos keliamus kvalifikacijos reikalavimus:

Nr.	Ūkio subjekto pavadinimas, juridinio asmens kodas, adresas	Nuoroda į pirkimo sąlygų punktą, kuriam atitikti remiamasi ūkio subjekto pajėgumais	Subjekto įsipareigojimų apimtis pasiūlymo kainoje	
			EUR su PVM	Proc.

Lentelė pildoma, jei tiekėjas remiasi kitų ūkio subjektų pajėgumais pagal VPĮ 49 straipsnį.

Informacija apie **specialistus**, kurie bus pasitelkiami vykdant pirkimo sutartį, tačiau jie nėra tiekėjo ar tiekėjo pasitelkiamo subtiekejo darbuotojai pasiūlymo pateikimo metu, bet **laimėjimo atveju būtų įdarbinti**:

Eil. Nr.	Vardas ir pavardė	Specialisto ir dabartinė darbovietė	Specialisto pajėgumais remiamasi siekiant atitikti kvalifikacijos reikalavimus (Taip/Ne)

Informacija apie žinomus **subtiekejus** ir jiems perduodamas vykdyti sutarties dalis:

Eil. Nr.	Subtiekejo pavadinimas, juridinio asmens kodas, adresas	Sutarties objekto dalies, perduodamos vykdyti subtiekejui, aprašymas	Subjekto įsipareigojimų apimtis pasiūlymo kainoje	
			EUR su PVM	Proc.

Lentelė pildoma, jei tiekėjas ketina pasitelkti subtiekejus.

Dokumentai teikiami su pasiūlymu CVP IS priemonėmis (pateikiant atitinkamų dokumentų skaitmenines kopijas yra deklaruojama, kad kopijos yra tikros):

Eil. Nr.	Dokumentas	Ar dokumente yra konfidencialios informacijos? (Taip / Ne)	Paaiškinimas, kokia konkreči informacija dokumente yra konfidenciali ir pagrindimas, kodėl ši informacija yra konfidenciali
	[užpildytas ir pasirašytas EBVPD]		

Pastabos:

1. Tiekėjas, nurodantis konfidencialią informaciją, privalo vadovautis Viešųjų pirkimų įstatymo 20 straipsnio 2 dalimi.

2. Tiekėjas pilnai atsako už tai, kad jo pateiktame pasiūlyme nurodyta konfidenciali (neskelbtina) arba komercinę (gamybinę) paslaptį turinti informacija nepažeidžia Viešųjų pirkimų įstatyme įtvirtintų skaidrumo principų, draudžiančių nepagrįstai riboti teisę susipažinti su nekonfidencialia viešojo pirkimo informacija.

3. Jei tiekėjas šios lentelės neužpildo ir (ar) failo (bylos) pavadinime nenurodo „konfidencialu“, perkančioji organizacija laiko, kad jo pateiktame pasiūlyme nėra konfidencialios informacijos.

Užtikrindami pasiūlymo galiojimą pateikiame _____
(nurodyti užtikrinimo būdą, dydį, dokumentus ir garantą (jei taikoma))

Pasirašydamas šį pasiūlymą, tvirtintu, kad:

1. Esu susipažinęs su pirkimo dokumentais, taip pat su galiojančiais Lietuvos Respublikos įstatymais, poįstatyminiais teisės aktais, kurie reguliuoja viešųjų pirkimų atlikimo tvarką bei gali turėti įtakos bet kokiems tarp perkančiosios organizacijos ir tiekėjo susiklostantiems santykiams, kylantiems iš šio pirkimo ir (ar) susijusiems su šiuo pirkimu;

2. Sutinku su pirkimo skelbime ir pirkimo dokumentuose nustatytais sąlygomis ir procedūromis,

3. Pasiūlymo dokumentuose pateikti duomenys ir informacija yra teisinga ir apima viską, ko reikia tinkamam sutarties įvykdymui;

4. Dokumentų skaitmeninės kopijos ir elektroninėmis priemonėmis pateikti duomenys yra tikri.

5. Jeigu kvalifikacija dėl teisės verstis atitinkama veikla nebuvo tikrinama arba tikrinama ne visa apimtimi, įsipareigojame perkančiajai organizacijai, kad pirkimo sutartį vykdys tik tokią teisę turintys asmenys.

6. Sudarius sutartį, tačiau ne vėliau negu sutartis pradeda vykdyti, įsipareigoju perkančiajai organizacijai pranešti tuo metu žinomų subtiekiejų pavadinimus, kontaktinius duomenis ir jų atstovus. Įsipareigoju informuoti apie minėtos informacijos pasikeitimus visu sutarties vykdymo metu, taip pat apie naujus subtiekiejus, kuriuos ketinu pasitelkti vėliau.

7. Pasiūlymas galioja iki termino, nustatyto pirkimo dokumentuose.

(tiekėjo arba jo įgalioto asmens pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

PASIŪLYMŲ VERTINIMO KRITERIJAI IR SĄLYGOS

1. Šiame pirkime ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas bus išrenkamas pagal kainos ir kokybės santykį.

2. Perkančiosios organizacijos neatmesti pasiūlymai bus vertinami, nustatant jų ekonominį naudingumą pagal šio priedo 1 lentelėje „Ekonominio naudingumo vertinimo kriterijai“ nurodytus ekonominio naudingumo kriterijus.

3. Laimėjusiu pasiūlymu pripažįstamas pasiūlymas, kurio ekonominio naudingumo įvertinimo balų suma (nurodant du skaičius po kablelio), apskaičiuota pagal šiame specialiujų sąlygų priede nustatytus vertinimo kriterijus ir sąlygas, yra didžiausia. Maksimalus suminis ekonominio naudingumo balų skaičius yra 100.

4. Pasiūlymų ekonominio naudingumo vertinimo kriterijai:

Lentelė. Ekonominio naudingumo vertinimo kriterijai

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijai	Kriterijaus lyginamasis svoris
1.	Kaina (C)	X=96
2.	Paslaugų suteikimo terminas (T)	Y=4

5. Ekonominis naudingumas (S) apskaičiuojamas sudedant tiekėjo pasiūlymo kainos C ir kitų kriterijų (T) balus:

$$S = C + T$$

6. Vertinamo tiekėjo **pasiūlymo kainos** (C) balai apskaičiuojami mažiausios pasiūlytos kainos (C_{min}) ir vertinamo pasiūlymo kainos (C_p) santykį padauginant iš kainos lyginamojo svorio (X):

$$C = \frac{C_{\min}}{C_p} \cdot X$$

Apskaičiuotas kriterijaus C balas apvalinamas matematiškai dviejų skaitmenų po kablelio tikslumu.

7. Kokybės kriterijų (T) balai apskaičiuojami sudedant atskirų kriterijų (jei nustatytas daugiau nei vienas kokybės kriterijus) (T_i = T₁ + T₂) balus:

$$T = \sum_i T_i$$

8. Kriterijaus, t. y. **paslaugų suteikimo termino**, išreikšto dienomis (T), balai priskiriami taip:

Paslaugų suteikimo terminas, (T)	Ekonominio naudingumo balai, kurie bus suteikti šiam kriterijui
180 dienų	0
150 dienų	2
120 dienų	4

8.1. Maksimalus paslaugų suteikimo terminas yra 180 dienų. Teikiamų paslaugų terminai bus skaičiuojami dienomis. Paslaugų termino sustabdymas neįskaičiuojamas į paslaugų suteikimo trukmę.

8.2. Tiekėjas savo pasiūlyme turi nurodyti jo siūlomą paslaugų suteikimo terminą (galimi tik aukščiau esančioje lentelėje nurodyti termino variantai) sveikais skaičiais (jei bus nurodomas nesveikasis skaičius, bus vertinamas tik sveikasis skaičius iki kablelio, neapvalinant).

9. Tiekėjui nenurodžius siūlomo termino, bus laikoma, kad paslaugos turi būti suteiktos per pirkimo dokumentuose nurodytą maksimalų paslaugų suteikimo terminą ir šiam kriterijui bus skiriama 0 balų.

10. Kilus abejonėms dėl pasiūlyto termino įgyvendinimo realumo, Perkančioji organizacija gali paprašyti pagrįsti siūlomą terminą techniniais pajėgumais, žmogiškaisiais resursais ar kita. Tuo atveju, jei tiekėjo pasiūlytas terminas nebus pagrįstas techniniais pajėgumais, žmogiškaisiais resursais arba technologiškai neįgyvendinamas, toks pasiūlymas bus atmestas.

11. Atlikus balų skaičiavimą ir vienam tiekėjui pasitraukus iš pirkimo (jį pašalinus, atmetus pasiūlymą ar kt.), jei su jo pasiūlymu buvo lyginamos kitų dalyvių parametru reikšmės, bus atliekamas balų perskaičiavimas.

(Tiekėjo/subtiekėjo pavadinimas)

(Pirkimo vykdytojo pavadinimas)

TIEKĖJO/ SUBTIEKĖJO DEKLARACIJA

(Data)

Patvirtinu, kad mano atstovaujamo tiekėjo/subtiekėjo sudėtyje nėra Rusijos dalyvavimo, viršijančio 2014 m. liepos 31 d. Tarybos reglamento (ES) Nr. 833/2014 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje, su visais pakeitimais, nustatytas ribas t. y.:

(a) mano atstovaujamas tiekėjas/subtiekėjas (ir nė vienas iš tiekėjų grupės narių) nėra Rusijos pilietis arba Rusijoje įsisteigęs fizinis ar juridinis asmuo, subjektas ar įstaiga;

(b) mano atstovaujamas tiekėjas/subtiekėjas (ir nė vienas iš tiekėjų grupės narių) nėra juridinis asmuo, subjektas ar įstaiga, kurio nuosavybės teisės tiesiogiai ar netiesiogiai daugiau kaip 50 % priklauso šios dalies a) punkte nurodytam subjektui;

(c) nei aš, nei mano atstovaujama bendrovė nėra fizinis ar juridinis asmuo, subjektas ar įstaiga, veikianti a) arba b) punkte nurodyto subjekto vardu ar jo nurodymu;

(d) a)-c) punktuose išvardyti subjektai nedalyvauja subtiekėjais, tiekėjais ar subjektais, kurių pajėgumais remiasi mano atstovaujamas tiekėjas, tais atvejais kai jiems tenka daugiau kaip 10 % sutarties vertės.

Patvirtinu, kad tiekėjui/subtiekėjui kuriuos esu pasitelkęs ar pasitelksiu ateityje, ūkio subjektams, kurių pajėgumais remiuosi ar (ir) remsiuosi, prekių (ir jų sudedamųjų dalių) gamintojams netaikomos Lietuvos Respublikoje įgyvendinamos tarptautinės sankcijos, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos tarptautinių sankcijų įstatyme.

Deklaruojamoms aplinkybėms pasikeitus, įsipareigoju nedelsiant apie tai informuoti Pirkimo vykdytoją.

(Parašas)

(Vardas, pavardė, pareigos)

(Pirkimo sutarties projektas)

**PASLAUGŲ PIRKIMO-PARDAVIMO SUTARTIES
SPECIALIOSIOS SĄLYGOS**

Sutarties pavadinimas	AUTOMOBILIŲ STOVĖJIMO AIKŠTELĖS JŪROS G. 14A, TAURAGĖJE SUPAPRASTINTO STATYBOS PROJEKTO PARENGIMO PASLAUGOS		
Sutarties data		Sutarties numeris	

1. SUTARTIES ŠALYS

1.1. Pirkėjas	1.1.1. Pavadinimas	Tauragės rajono savivaldybės administracija
	1.1.2. Juridinio asmens kodas	188737457
	1.1.3. Adresas	Respublikos g. 2, 72255 Tauragė
	1.1.4. PVM mokėtojo kodas	Ne PVM mokėtojas
	1.1.5. Atsiskaitomoji sąskaita	LT27 4010 0416 0002 0037
	1.1.6. Bankas, banko kodas	Luminor Bank AS, 40100
	1.1.7. Telefonas	+370 700 11 220
	1.1.8. El. paštas	savivalda@taurage.lt
	1.1.9. Šalies atstovas	[vardas, pavardė] [el. pašto adresas]
	1.1.10. Atstovavimo pagrindas	[nurodyti atstovavimo pagrindą]
1.2. Tiekėjas⁷	1.2.1. Pavadinimas	
	1.2.2. Juridinio asmens kodas	
	1.2.3. Adresas	
	1.2.4. PVM mokėtojo kodas	
	1.2.5. Atsiskaitomoji sąskaita	
	1.2.6. Bankas, banko kodas	
	1.2.7. Telefonas	
	1.2.8. El. paštas	
	1.2.9. Šalies atstovas	
	1.2.10. Atstovavimo pagrindas	

2. ATSAKINGI ASMENYS

2.1. Pirkėjo kontaktiniai asmenys, atsakingi už Sutarties vykdymą, Paslaugų priėmimą,	Arūnas Miliauskas – Statybos skyriaus specialistas, Mob. tel. +370 600 74 332, El. p. arunas.miliauskas@taurage.lt (jam(-ai) nesant – jį(-ą) pavaduojantis asmuo).

⁷ Jei Tiekėjas yra fizinis asmuo, skiltys atitinkamai pakoreguojamos.

Jei Tiekėjas yra tiekėjų grupė, skiltys pildomos įterpiant kiekvieno grupės nario informaciją.

Sąskaitų per informacinę sistemą SABIS priėmimą	
2.2. Tiekėjo kontaktiniai asmenys, atsakingi už Sutarties vykdymą	[nurodyti padalinį / skyrių, pareigas, vardą, pavardę, tel., el. paštą]
3. SUTARTIES DALYKAS	
3.1. Sutarties dalykas	Tiekėjas įsipareigoja Sutartyje numatytais sąlygomis suteikti automobilių stovėjimo aikštelės Jūros g. 14a, Tauragėje supaprastinto statybos projekto parengimo paslaugas (toliau – Paslaugos): 1. Projektinių pasiūlymų parengimas, derinimas, viešinimas (įskaitant reikalingų topografinių planų (nuotraukų) parengimą, prisijungimo sąlygų ir specialiųjų reikalavimų gavimą, pagal teisės aktus privalomų tyrimų atlikimą, statybą leidžiančio dokumento gavimą ir kt. su projektinių pasiūlymų parengimu susijusios paslaugos, nurodytos teisės aktuose); 2. Supaprastinto statybos projekto parengimas (įskaitant būtinus atlikti tyrimus pagal teisės aktų reikalavimus). Išsamus Paslaugų aprašymas ir kiti reikalavimai teikiamoms Paslaugoms nustatyti Sutarties priede Nr. 1 „Techninė specifikacija“ (toliau – Techninė specifikacija) ir Sutarties priede Nr. 2 „Pasiūlymas“.
3.2. Pirkimo pavadinimas ir numeris	[nurodyti pirkimo numerį]
3.3. Informacija apie Europos Sąjungos lėšomis finansuojamą projektą arba kitą projektą	Netaikoma
4. PASLAUGŲ SUTEIKIMO TERMINAI IR PASLAUGŲ PERDAVIMO – PRIĖMIMO TVARKA	
4.1. Paslaugų suteikimo terminas, kai Paslaugos yra vienkartinio pobūdžio, teikiamos periodiškai arba pagal Pirkėjo Užsakymą	Tiekėjas Paslaugas įsipareigoja suteikti paslaugas: 4.1.1. Parengti projektinius pasiūlymus, suderinti, viešinti (įskaitant projektavimui reikalingų topografinių planų (nuotraukų) parengimą, pagal teisės aktus privalomų tyrimų atlikimą, prisijungimo sąlygų ir specialiųjų reikalavimų gavimą, statybą leidžiančio dokumento gavimą), parengti supaprastintą statybos projektą (įskaitant projektavimui reikalingų tyrimų atlikimą) – ne ilgiau kaip per _____ įrašomas Tiekėjo pasiūlyme nurodytas Paslaugų suteikimo terminas, maksimalus galimas terminas – 180 kalendorinių dienų nuo Sutarties įsigaliojimo dienos] kalendorinių dienų nuo Sutarties įsigaliojimo dienos. 4.1.2. Ištaisyti projektą ne vėliau kaip per 14 kalendorinių dienų pagal ekspertizės metu gautas privalomas pastabas ir pakartotinai pateikti ekspertizės rangovui bei gauti projekto įvertinimą, kad projektas atitinka esminius statinio reikalavimus, projekto rengimo dokumentų, kitų statybos teisės aktų reikalavimus.

	4.1.3. Tiekėjas privalo atsakyti į Pirkėjo, rangovo, techninio prižiūrėtojo raštu ar žodžiu pateiktus klausimus, susijusius su supaprastintu statybos projektu, ne vėliau kaip per 3 (tris) darbo dienas nuo užklauso pateikimo (įskaitant ir rangos darbų viešojo pirkimo metu pateiktus potencialių rangovų klausimus). Per nustatytą terminą neatsakius, ar pateikus netinkamus, neišsamius atsakymus taikoma Specialiųjų sąlygų 9.10.2. p. numatyta atsakomybė. 4.1.4. Paslaugos negali būti pradėtos teikti, kol nėra gautas projektuotojo civilinės atsakomybės draudimas. Tiekėjas jį pateikia Pirkėjui ne vėliau kaip per 10 (dešimt) darbo dienų nuo Sutarties pasirašymo dienos.
4.1. Paslaugų suteikimo terminai, kai Paslaugos teikiamos etapais	Tiekėjas įsipareigoja suteikti Paslaugas šioje Sutartyje nustatytais terminais, sąlygomis ir Techninėje specifikacijoje nurodytų etapų eiliškumu.
4.2. Paslaugų / jų dalies / etapo / periodo suteikimo termino pratęsimas	Netaikoma
4.3. Užsakymų teikimo tvarka	Netaikoma
4.4. Dėl minimalios Užsakymo vertės ar apimties	Netaikoma
4.5. Pateikiami dokumentai	Turi būti pateikiami šie dokumentai: 3.1.1. Paslaugų perdavimo-priėmimo aktas ir Sąskaita. 3.1.2. Ne vėliau kaip per 10 (dešimt) darbo dienų nuo Sutarties įsigaliojimo pateikti Paslaugų atlikimo grafiką (Grafikas), kuriame turi būti nurodyta paslaugų teikimo trukmė mėnesiais. Grafikas turi būti suderintas su Pirkėju. Grafikas keičiamas tik dėl paslaugų pradžios datos pasikeitimo ir kitų nuo Tiekėjo nepriklausančių priežasčių. Vėlavimas suteikti paslaugas negali būti Grafiko keitimo priežastis. Tiekėjui nepateikus nurodytų dokumentų, laikoma, kad Paslaugos neatitinka Sutartyje nustatytų reikalavimų.
5. SUTARTIES KAINA IR ATSISKAITYMO TVARKA	
5.1. Sutarčiai taikomas kainos apskaičiavimo būdas	Vadovaujantis Kainodaros taisyklių nustatymo metodika, patvirtinta Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-95 „Dėl Kainodaros taisyklių nustatymo metodikos patvirtinimo“ sutarčiai nustatoma fiksuotos kainos kainodara.
5.2. Pradinės Sutarties vertė ir Sutarties kaina, kai taikoma <u>fiksuotos kainos</u> kainodara	Pradinės Sutarties vertė yra (nurodyti sumą skaičiais) Eur (nurodyti sumą žodžiais) be PVM. PVM sudaro (nurodyti sumą skaičiais) Eur (nurodyti sumą žodžiais). Sutarties kaina yra (nurodyti sumą skaičiais) Eur (nurodyti sumą žodžiais) su PVM.

	Šioje Sutartyje Pradinės Sutarties vertė yra lygi Tiekėjo pasiūlymo kainai be PVM, nurodytai už visą pirkimo dokumentuose ir Sutartyje nurodytą Paslaugų kiekį ir (ar) apimtį.
5.3. Sutarties kainos / įkainių perskaičiavimas taikant <u>peržiūros</u> taisyklės	Sutarties kaina / įkainiai bus perskaičiuojami: 5.3.1. dėl PVM tarifo pasikeitimo; 5.3.2. netaikoma; 5.3.3. dėl kainų lygio pokyčio; 5.3.4. netaikoma.
5.3.1. Sutarties kainos / įkainių peržiūra dėl PVM tarifo pasikeitimo	Jeigu Sutarties vykdymo metu pasikeičia PVM mokėjimą reglamentuojantys teisės aktai, darantys tiesioginę įtaką Tiekėjo teikiamų Paslaugų Sutartyje nurodytai kainai / įkainiams, Sutarties kaina / įkainiai perskaičiuojami nekeičiant Paslaugų kainos / įkainio be PVM. Perskaičiuota (-i) Sutarties kaina / įkainiai įforminama (-i) Susitarimu ir turi būti taikoma (-i) nuo naujo PVM įvedimo datos (nepriklausomai nuo to, kada pasirašytas Susitarimas).
5.3.2. Sutarties kainos / įkainių peržiūra dėl kitų mokesčių, lemiančių Paslaugų kainos / įkainių pokytį, pasikeitimo	Netaikoma
5.3.3. Sutarties kainos / įkainių peržiūra dėl kainų lygio pokyčio	5.3.3.1. Bet kuri Sutarties šalis Sutarties galiojimo metu turi teisę inicijuoti Sutartyje numatytos sutarties kainos (perskaičiuojama tik ta sutarties kainos dalis, kuri neapmokėta Tiekėjui) perskaičiavimą (keitimą) ne anksčiau kaip po 6 (šešių) mėnesių nuo Sutarties sudarymo dienos (jeigu perskaičiavimas jau buvo atliktas – nuo paskutinio perskaičiavimo pagal šį punktą dienos). 5.3.3.2. Sutarties kaina privalo būti perskaičiuota gavus bet kurios sutarties šalies prašymą, jeigu Ūkio subjektams suteiktų paslaugų kainų pokytis (k), apskaičiuotas kaip nustatyta 5.3.3.5. punkte, viršija 5 procentus Atlikdamos perskaičiavimą Šalys vadovaujasi Lietuvos Statistikos departamento viešai Oficialiosios statistikos portale paskelbtais Rodiklių duomenų bazės duomenimis (informacija skelbiama kas ketvirtį), iš kitos Šalies nereikalaujamos pateikti oficialaus Lietuvos Statistikos departamento ar kitos institucijos išduoto dokumento ar patvirtinimo. 5.3.3.3. Kainos perskaičiavimas įforminamas Sutarties šalių pasirašomu dvišaliu susitarimu, kuriame užfiksuojama perskaičiuota kaina, ir kuris tampa neatskiriama šios Sutarties dalimi. Susitarimas dėl kainos perskaičiavimo pasirašomas ne vėliau kaip per 20 (dvidešimt) darbo dienų nuo prašymo perskaičiuoti kainą gavimo dienos. Šalys privalo Susitarime nurodyti indekso reikšmę laikotarpio pradžioje ir jos nustatymo datą, indekso reikšmę laikotarpio pabaigoje ir jos nustatymo datą, kainų pokytį (k), perskaičiuotą pradinės sutarties vertę.

	5.3.3.4. Perskaičiuota kaina taikoma neapmokėtai Pirkimo sutarties kainos daliai ir užsakymams, pateiktiems po to, kai Šalys sudaro susitarimą dėl kainos perskaičiavimo. 5.3.3.5. Nauja kaina apskaičiuojama pagal formulę: $a_1 = a + (k \cdot 100 \times a)$, kur a – kaina (Eur be PVM)) (jei ji jau buvo perskaičiuotas, tai po paskutinio perskaičiavimo). a₁ – perskaičiuota (pakeista) kaina (Eur be PVM) k – Pagal paslaugų įmonėse dirbančių asmenų algų ir atlyginimų kainų grupės „M71 Architektūros ir inžinerijos veikla; techninis tikrinimas ir analizė“ indeksą apskaičiuotas kainų pokytis (padidėjimas arba sumažėjimas) (%). „k“ reikšmė skaičiuojama pagal formulę: $k = \frac{Ind_{naujausias}}{Ind_{pradžia}} \times 100 - 100$, (proc.) kur Indnaujausias – kreipimosi dėl kainos perskaičiavimo išsiuntimo kitai šaliai datai naujausias paskelbtas paslaugų įmonėse dirbančių asmenų algų ir atlyginimų grupės „M71 Architektūros ir inžinerijos veikla; techninis tikrinimas ir analizė“ kainų indeksas. Indpradžia – laikotarpio pradžios datos (mėnesio) paslaugų įmonėse dirbančių asmenų algų ir atlyginimų grupės „M71 Architektūros ir inžinerijos veikla; techninis tikrinimas ir analizė“ kainų indeksas. Pirmojo perskaičiavimo atveju laikotarpio pradžia (mėnuo) yra Sutarties sudarymo dienos mėnuo. Antrojo ir vėlesnių perskaičiavimų atveju laikotarpio pradžia (mėnuo) yra paskutinio perskaičiavimo metu naudotos paskelbto atitinkamo indekso reikšmės mėnuo. 5.3.3.6. Skaičiavimams indeksų reikšmės imamos keturių skaitmenų po kablelio tikslumu. Apskaičiuotas pokytis (k) tolimesniems skaičiavimams naudojamas suapvalinus iki vieno skaitmens po kablelio, o apskaičiuota kaina „a“ suapvalinamas iki dviejų skaitmenų po kablelio. 5.3.3.7. Vėlesnis kainų perskaičiavimas negali apimti laikotarpio, už kurį jau buvo atliktas perskaičiavimas.
5.3.4. Sutarties kainos / įkainių peržiūra dėl kainų lygio pokyčio pagal Paslaugų grupių kainų pokyčius	Netaikoma
5.4. Sutarties kainos / įkainių apskaičiavimas taikant <u>kiekio (apimties) keitimo taisykles</u>	Netaikoma
5.5. Atsiskaitymo su Tiekėju terminas ir tvarka	5.5.1. Už Projektinių pasiūlymų parengimą, derinimą, viešinimą (įskaitant reikalingų topografinių planų (nuotraukų) parengimą, pagal teisės aktus privalomų tyrimų atlikimą, prisijungimo sąlygų ir specialiųjų reikalavimų gavimą, statybą leidžiančio dokumento gavimą ir kt. su projektinių pasiūlymų parengimu susijusių paslaugų, nurodytų teisės aktuose įvykdymą, bus apmokama tinkamai suteikus šias paslaugas, ne vėliau kaip per 30 dienų nuo Sąskaitos gavimo dienos.

	5.5.2 Už Supaprastinto statybos projekto parengimą (įskaitant būtinus atlikti tyrimus pagal teisės aktų reikalavimus) bus apmokama tinkamai suteikus šias paslaugas, ne vėliau kaip per 30 dienų nuo Sąskaitos gavimo dienos.
5.6. Avansas	Netaikoma
5.7. Avanso užtikrinimas	Netaikoma
6. PASLAUGŲ KOKYBĖ IR GARANTINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	
6.1. Garantinis terminas	Netaikoma
6.2. Terminas Paslaugų trūkumams pašalinti	Nustačius Paslaugų trūkumą, Tiekėjas turi ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo rašytinės pretenzijos gavimo dienos pašalinti Paslaugų trūkumus.
6.3. Kokybinių kriterijų įgyvendinimo ir tikrinimo tvarka	Netaikoma
7. SUTARTIES VYKDYMUI PASITELKIAMY SUBTIEKĖJAI IR (AR) SPECIALISTAI	
7.1. Sutarties vykdymui pasitelkiami subtiekėjai ir (ar) specialistai	Sutarties vykdymui subtiekėjai ir (ar) specialistai nepasitelkiami. arba Sutarties vykdymui pasitelkiami subtiekėjai ir (ar) specialistai yra nurodyti Sutarties priede Nr. 3 „Sutarties vykdymui pasitelkiami subtiekėjai ir (ar) specialistai“
8. PRIEVOLIŲ PAGAL SUTARTĮ ĮVYKDYMO UŽTIKRINIMAS	
8.1. Prievolių pagal Sutartį įvykdymo užtikrinimas	8.1.1. Prievolių pagal Sutartį įvykdymas užtikrinamas netesybomis (delspinigiais, bauda). 8.1.2. Tinkamam Sutarties įvykdymui užtikrinti Tiekėjas turi: 8.1.2.1. per 10 darbo dienų nuo sutarties įsigaliojimo pateikti pirmo pareikalavimo banko garantiją arba draudimo bendrovės laidavimo draudimo raštą, kurio dydis 5 proc. nuo Sutarties kainos su PVM, kuris turi galioti 7 (septynis) mėnesius. Pirkėjas siekia, kad Sutartis būtų užtikrinta visą paslaugų vykdymo laikotarpį.
8.2 Sutarties įvykdymo užtikrinimo galiojimo terminas	Netaikoma
8.3. Sutarties įvykdymo užtikrinimo pateikimas	Netaikoma
9. ŠALIŲ ATSAKOMYBĖ	
9.1. Pirkėjui taikomos netesybos už mokėjimų pagal Sutartį vėlavimą	Jei Pirkėjas, gavęs tinkamai pateiktą ir užpildytą Sąskaitą, uždelsia atsiskaityti už tinkamai Tiekėjo suteiktas kokybiškas Paslaugas per Sutartyje nurodytą terminą, Tiekėjas nuo kitos nei nustatytas terminas dienos skaičiuoja Pirkėjui 0,02 (dvi šimtosios) procento dydžio delspinigius nuo neapmokėtos sumos be PVM už kiekvieną vėlavimo dieną.

9.2. Tiekėjui taikomos netesybos	9.2.1. Jeigu Tiekėjas vėluoja suteikti Paslaugas nustatytais etapais ir terminais arba nevykdo kitų sutartinių įsipareigojimų, Pirkėjas nuo kitos nei nustatytas terminas dienos Tiekėjui skaičiuoja 0,02 (dvi šimtosios) procento dydžio delspinigius už kiekvieną uždelstą dieną nuo laiku nesuteiktų Paslaugų ar kitų sutartinių įsipareigojimų nevykdymo kainos be PVM. 9.2.2. Jeigu Tiekėjas vėluoja grąžinti dėl Tiekėjui mokėtinos sumos sumažinimo susidariusią permoką pagal Bendrųjų sąlygų 7.4.1.2 papunktį, Pirkėjas nuo kitos nei nustatytas terminas dienos Tiekėjui skaičiuoja 0,02 (dvi šimtosios) procento dydžio delspinigius už kiekvieną uždelstą dieną nuo laiku negrąžintos permokos kainos be PVM. 9.2.3. Pirkėjas prieš tai raštu įspėjęs Tiekėją gali išskaičiuoti delspinigių sumą iš Tiekėjui mokėtinų sumų. Tiekėjas privalo sumokėti Pirkėjui netesybas per 30 dienų nuo Pirkėjo pareikalavimo, jeigu netesybų suma nėra išskaitoma iš Tiekėjui mokėtinos sumos.
9.3. Tiekėjui / Pirkėjui taikoma bauda nutraukus Sutartį dėl esminio Sutarties pažeidimo ar nepagrįstai nutraukus Sutarties vykdymą ne Sutartyje nustatyta tvarka	9.3.1. Nutraukus Sutartį dėl esminio Sutarties pažeidimo, nustatyto Sutarties Specialiosiose sąlygose, mokama 5 procentų dydžio bauda nuo Pradinės Sutarties vertės, nurodytos Specialiųjų sąlygų 5.2 punkte. 9.3.2. Nepagrįstai nutraukus Sutarties vykdymą ne Sutartyje nustatyta tvarka, mokama 5 procentų dydžio bauda nuo Pradinės Sutarties vertės, nurodytos Specialiųjų sąlygų 5.2 punkte.
9.4. Tiekėjui taikoma bauda dėl esamų subtiekėjų ar specialistų pakeitimo / naujų subtiekėjų pasitelkimo nesilaikant Bendrosiose sąlygose nurodytos subtiekėjų ir (ar) specialistų keitimo tvarkos	500 Eur
9.5. Tiekėjui taikomos baudos dėl aplinkosauginių ir (arba) socialinių kriterijų nesilaikymo	Už Specialiųjų sąlygų 13.1.1 p. pažeidimą taikoma 100 (vieno šimto) Eur bauda už kiekvieną nustatytą pažeidimo atvejį.
9.6. Tiekėjui / Pirkėjui taikoma bauda dėl konfidencialumo reikalavimų nesilaikymo	500 Eur
9.7. Tiekėjui taikomos netesybos dėl pirkimo dokumentuose nustatytų Kokybinių kriterijų	Jeigu Tiekėjas nesilaiko Sutartyje nustatyto Paslaugų suteikimo termino ir vėluoja suteikti Specialiųjų sąlygų 4.1.1. nurodytas paslaugas, už kiekvieną termino praleidimo dieną Tiekėjui taikoma 120 (vieno šimto

nepasiekimo Sutarties vykdymo metu	dvidešimt) Eur dydžio bauda, kuri skaičiuojama iki esminio Sutarties pažeidimo nustatymo momento. Bauda gali būti išskaičiuojama iš Tiekėjui mokėtinos sumos. Tiekėjas privalo sumokėti Pirkėjui netesybas per 30 dienų nuo Pirkėjo pareikalavimo, jeigu netesybų suma nėra išskaitoma iš Tiekėjui mokėtinos sumos. <i>PASTABA: netaikoma, jei Tiekėjas pasiūlyme nenurodė, kad siūlomas trumpesnis paslaugų suteikimo terminas.</i>
9.8. Tiekėjui taikomos netesybos dėl Sutarties įvykdymo užtikrinimo nepratęsimo	Netaikoma
9.9. Tiekėjui taikoma bauda dėl Pirkėjo simbolių, pavadinimo ir ženklo reklamoje ar rinkodaroje naudojimo reikalavimų nesilaikymo bei draudimo naudotis Pirkėjo sukurtais intelektualiais veiklos rezultatais nesilaikymo	500 Eur
9.10. Kitos netesybos	9.10.1. Teikėjui nustatoma 300 (trijų šimtų) Eur vertės bauda už nekokybiškai suteiktas paslaugas, už kitų sutartinių įsipareigojimų nevykdymą, surašant pažeidimo aktą už kiekvieną nustatytą atvejį. Pažeidimo aktas surašomas dalyvaujant Tiekėjo atstovui. Jeigu jis neatvyksta sutartu laiku arba atsisako dalyvauti, pažeidimo aktas surašomas jam nedalyvaujant. Bauda gali būti išskaičiuojama iš Tiekėjui mokėtinos sumos. Pirkėjas nustato terminą, per kurį trūkumai turi būti pašalinti, per šį terminą nepašalinus trūkumų, numatyta bauda taikoma pakartotinai. 9.10.2. Tiekėjas, pradėjęs Specialiųjų sąlygų 4.1.1 p., 5.1.2 p. (Grafikas), pateikimo terminus ar Specialiųjų sąlygų 4.1.2 p. (ekspertizės pastabų taisymo), 4.1.3 p. (atsakymų teikimo) nurodytą terminą moka Pirkėjui 50 Eur dydžio delspinigius už kiekvieną pavėluotą dieną. Delspinigiai gali būti išskaičiuojami iš Tiekėjui mokėtinų sumų. 9.10.3. Tiekėjas, pažeidęs Techninės specifikacijos 3.2.3 punkto reikalavimus moka Pirkėjui 1000 Eur baudą. Tiekėjas privalo sumokėti Pirkėjui netesybas per 30 dienų nuo Pirkėjo pareikalavimo, jeigu netesybų suma nėra išskaitoma iš Tiekėjui mokėtinos sumos.
10. ESMINĖS SUTARTIES SĄLYGOS	
10.1 Esminės Sutarties sąlygos	10.1.1. Paslaugų suteikimo terminai nustatytais etapais; 10.1.2. Paslaugų kokybė.
10.2. Dideli arba nuolatiniai esminės	Netaikoma.

Sutarties sąlygos vykdymo trūkumai	
11. SUTARTIES GALIOJIMAS IR KEITIMAS	
11.1. Sutarties sudarymas ir įsigaliojimas	Ši Sutartis laikoma sudaryta ir įsigalioja nuo Sutarties pasirašymo dienos (antrosios Šalies pasirašymo dieną).
11.2. Sutarties galiojimo termino pratęsimas	Netaikoma
12. SUTARTIES NUTRAUKIMAS	
12.1. Sutarties nutraukimo pagrindai	Sutartis gali būti nutraukiama rašytiniu Šalių susitarimu arba vienašališkai, Bendrosiose sąlygose ir Specialiosiose sąlygose nurodytais atvejais ir nustatyta tvarka.
12.2. Esminiai Sutarties pažeidimai	Esminiais Sutarties pažeidimais laikomi pažeidimai, nurodyti Bendrosiose sąlygose ir šie Specialiosiose sąlygose numatyti atvejai: 12.2.1. jeigu Tiekėjas nevykdo prisiimtų įsipareigojimų už Sutartyje nustatytą Sutarties kainą; 12.2.2. jeigu Tiekėjas nesilaiko Sutartyje nustatyto Paslaugų suteikimo termino ir vėluoja suteikti Specialiųjų sąlygų 4.1.1. nurodytas paslaugas daugiau kaip 20 kalendorinių dienų; 12.2.3. jeigu Tiekėjas nesilaiko Sutartyje nustatytą Paslaugų suteikimo terminų ir vėluoja suteikti Specialiųjų sąlygų 4.1.2. nurodytas paslaugas daugiau kaip 40 kalendorinių dienų; 12.2.4. jeigu Tiekėjas pažeidžia Paslaugų suteikimo terminus ir dėl suteikiamų Paslaugų vėlavimo Paslaugos tampa nebereikalingos; 12.2.5. jeigu Tiekėjas suteikia nekokybiškas Paslaugas ir per Paslaugų nustatytą protingą terminą neištaiso Paslaugų trūkumų; 12.2.6. Tiekėjo kvalifikacija tapo nebeatitinkančia pirkimo dokumentuose nustatytą Sutarties tinkamam vykdymui būtinų reikalavimų ir šie neatitikimai nebuvo ištaisyti per 14 (keturiolika) kalendorinių dienų nuo kvalifikacijos tapimo neatitinkančia dienos (jei taikoma); 12.2.7. Tiekėjas pažeidžia šios Sutarties nuostatas, reglamentuojančias konkurenciją, intelektinės nuosavybės ar konfidencialios informacijos valdymą.
13. APLINKOS APSAUGOS IR SOCIALINIAI KRITERIJAI (taikoma, jeigu aplinkosauginiai ir (arba) socialiniai kriterijai nustatomi kaip Sutarties vykdymo sąlygos)	
13.1. Su perkamomis paslaugomis susiję aplinkos apsaugos kriterijai	Aplinkos apsaugos kriterijai Paslaugoms nustatomi vadovaujantis aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašo, patvirtinto 2011 m. birželio 28 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-508 „Dėl Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), 4.4.3, 4.4.4.3 papunkčiais. 13.1.1. Vadovaujantis Aprašu Sutarties vykdymo metu statinio projektavimo paslaugoms (supaprastinto statybos

	projekto parengimas) taikomi minimalūs aplinkos apsaugos Aprašo 2 priedo XVII skyrius 26.2.1. p., 26.2.3. p., 27-29 p. nurodyti kriterijai (Sutartyje, Sutarties priede Nr. 1 nustatomi reikalavimai tiekėjui, nustatoma šių reikalavimų vykdymo kontrolė bei sankcijos už šių įsipareigojimų nesilaikymą). Nustačius, kad Tiekėjas bet kurio 13.1.1 papunktyje nustatyto (-ų) kriterijaus (-jų) nesilaiko, Tiekėjui taikoma Specialiųjų sąlygų 9.5. punkte nurodyto dydžio bauda.
13.2. Su perkamomis Paslaugomis susiję socialiniai kriterijai	Netaikoma
14. BENDRŲJŲ SĄLYGŲ PAKEITIMAI IR PAPILDYMAI (jeigu būtina dėl konkretaus Sutarties dalyko specifikos)	
14.1.	Netaikoma
14.2.	Netaikoma
14.3.	Netaikoma
14.4.	Netaikoma
14.5.	Sutarties Bendrosiose sąlygose nurodytos alternatyvios nuostatos (su priedašu „jei taikoma“ ir pan.) taikomos tik tokiu atveju, jeigu jos konkrečiai aprašomos Sutarties Specialiosiose sąlygose arba prieduose.
15. SUTARTIES PRIEDAI	
15.1. Priedas Nr. 1	Techninė specifikacija
15.2. Priedas Nr. 2	Tiekėjo pasiūlymas
15.2. Priedas Nr. 3	Paslaugų perdavimo-priėmimo aktas
15.3. Priedas Nr. 4	Sutarties vykdymui pasitelkiami subtiekJai ir (ar) specialistai <i>[pildoma, jei pasitelkiami]</i>
15.4. Priedas Nr. 5	...
15.5. Priedas Nr. 6	...
16. ŠALIŲ ATSTOVŲ PARAŠAI	
PIRKĖJAS	TIEKĖJAS
(nurodomos atstovo pareigos, vardas, pavardė)	(nurodomos atstovo pareigos, vardas, pavardė)
(parašas)	(parašas)

(Pavyzdinė Paslaugų priėmimo–perdavimo akto forma)

PASLAUGŲ PERDAVIMO-PRIĖMIMO AKTAS

(pavadinimas), juridinio asmens kodas (kodas), kurios registruota buveinė yra (adresas), duomenys apie įstaigą kaupiami ir saugomi Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre, atstovaujama tinkamus įgaliojimus turinčio asmens, veikiančio jam suteiktų įgaliojimų apimtyje (toliau – Pirkėjas),

ir

(pavadinimas), juridinio asmens kodas (kodas), kurios registruota buveinė yra (adresas), duomenys apie įstaigą kaupiami ir saugomi Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre, atstovaujama tinkamus įgaliojimus turinčio asmens, veikiančio jam suteiktų įgaliojimų apimtyje (toliau – Tiekėjas),

Šiuo paslaugų priėmimo-perdavimo aktu patvirtiname, kad buvo suteiktos žemiau nurodytos paslaugos, nurodytos 20__ m. _____ d. Paslaugų pirkimo–pardavimo sutartyje Nr. ____ (toliau – Paslaugos).

Laikotarpis nuo 20__ m. _____ d. iki 20__ m. _____ d.

Paslaugos buvo suteiktos tinkamai, pateikti visi reikalingi dokumentai ir informacija. Pirkėjas dėl suteiktų Paslaugų pastabų ir pretenzijų neturi.

Lentelė. Suteiktos paslaugos

Eil. Nr.	Pavadinimas	Kaina Eur be PVM	PVM ([rašyti] %) Eur	Kaina Eur su PVM
1.				

Bendra kaina: _____.

Suma, kurią Pirkėjas turi sumokėti Tiekėjui pagal šį priėmimo-perdavimo aktą:
_____.

Pastabos: _____

PASLAUGŲ PIRKIMO–PARDAVIMO SUTARTIES BENDROSIS SĄLYGOS

1. PAGRINDINĖS SĄVOKOS IR SUTARTIES AIŠKINIMAS

1.1. Sąvokos

1.1.1. Šioje Sutartyje didžiąja raide rašomos sąvokos turi šias nurodytas reikšmes:

1.1.1.1. **Bendrosios sąlygos** – Sutarties dalis, kuri vadinasi „Paslaugų pirkimo–pardavimo sutarties Bendrosios sąlygos“;

1.1.1.2. **Pirkėjas** – asmuo, kuris Specialiosiose sąlygose yra įvardytas kaip Pirkėjas, įsigyjantis Specialiosiose sąlygose ir Sutarties prieduose nurodytas Paslaugas;

1.1.1.3. **Pradinės sutarties vertė** – Specialiosiose sąlygose nurodyta vertė be pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM);

1.1.1.4. **Paslaugos** – Specialiosiose sąlygose ir Sutarties prieduose nurodytos paslaugos. Sutartyje vartojama sąvoka „Paslaugos“ apima visas su Paslaugų teikimu susijusias veiklas, įskaitant, bet neapsiribojant Paslaugų teikimą, jų rezultatų perdavimą, trūkumų šalinimą, prekių tiekimą bei su Paslaugomis susijusių dokumentų pateikimą (instrukcijos, sertifikatai ir pan.), jei tai numatyta Sutartyje ar būtina, siekiant sukurti ir perduoti Paslaugų rezultatą Pirkėjui;

1.1.1.5. **Paslaugų perdavimo–priėmimo aktas** – dokumentas, kuriuo Tiekėjas perduoda, o Pirkėjas priima Paslaugas ir (ar) Paslaugų rezultatą ir kuriuo Šalys patvirtina, kad suteiktos Paslaugos atitinka nustatytus reikalavimus. Jeigu Sutartyje yra numatytas Paslaugų teikimas etapais ar periodais, Paslaugų perdavimo–priėmimo aktas gali būti sudaromas dėl kiekvieno etapo ar periodo atskirai;

1.1.1.6. **Paslaugų trūkumai** – Paslaugų perdavimo–priėmimo metu ar Sutartyje nurodyto Paslaugų garantinio termino (jei taikoma) metu Pirkėjo ar (ir) trečiųjų asmenų nustatyti Paslaugų teikimo ar rezultato kokybės neatitikimai Sutarties ar (ir) įstatymų bei kitų teisės aktų reikalavimams, paslėpti defektai, veiklos sutrikimai ar pan., dėl kurių Paslaugų rezultato nebūtų galima naudoti tam tikslui, kuriam Pirkėjas jas (Paslaugas) ketino naudoti arba dėl kurių Paslaugų naudingumas sumažėtų taip, kad Pirkėjas, apie tuos trūkumus žinodamas, arba apskritai nebūtų tų Paslaugų pirkęs, arba nebūtų už Paslaugas mokėjęs tokio dydžio kainos;

1.1.1.7. **Sąskaita** – Tiekėjo išrašoma ir Pirkėjui apmokėjimui pateikiama sąskaita faktūra, PVM sąskaita faktūra ar kitas mokėjimo dokumentas už Tiekėjo tinkamai suteiktas bei Pirkėjo priimtas Paslaugas. Jeigu Sutartyje yra numatytas Paslaugų teikimas etapais ar periodais, Sąskaita gali būti pateikiama dėl kiekvieno etapo ar periodo atskirai;

1.1.1.8. **Specialiosios sąlygos** – Sutarties dalis, kuri vadinasi „Paslaugų pirkimo–pardavimo sutarties Specialiosios sąlygos“ ir kurioje yra nurodytos pirkimo objekto įsigijimą aptariančios sąlygos (tokios kaip Pradinės sutarties vertė, Paslaugų teikimo terminai ir pan.) bei kiti konkretūs duomenys (tokie kaip Šalys, Paslaugos ir pan.), išvardyti priedai, taip pat nurodyti Bendrųjų sąlygų pakeitimai ir papildymai (jeigu tokie padaryti);

1.1.1.9. **Susitarimas** – tai dokumentas, kurį Šalys sudaro keisdamos Sutarties sąlygas VPĮ leidžiama apimtimi;

1.1.1.10. **Sutarties kaina** – pagal Sutartį Tiekėjui mokėtina suma, įskaitant visus privalomus mokesčius ir išlaidas;

1.1.1.11. **Sutarties sąlygos** – Bendrosios sąlygos ir Specialiosios sąlygos kartu;

1.1.1.12. **Sutartis** – Paslaugų pirkimo–pardavimo sutartis, kurią sudaro Sutarties sąlygos, Specialiosiose sąlygose išvardyti priedai ir Susitarimai;

1.1.1.13. **Šalis** – Pirkėjas arba Tiekėjas, kiekvienas atskirai, priklausomai nuo konteksto;

1.1.1.14. **Šalys** – Pirkėjas ir Tiekėjas kartu;

1.1.1.15. **Tiekėjas** – asmuo, kuris Specialiosiose sąlygose yra įvardytas kaip Tiekėjas, teikiantis Specialiosiose sąlygose nurodytas Paslaugas;

1.1.1.16. **Užsakymas** – Pirkėjo Tiekėjui raštu (tekstiniu pranešimu, elektroniniu paštu, per Pirkėjo nurodytą informacinę sistemą ar kt.) teikiamas užsakymas dėl Paslaugų teikimo. Užsakymas siunčiamas Specialiosiose sąlygose nurodytais būdais ir kontaktais ir laikomas tinkamai išsiųstas ir gautas Specialiosiose sąlygose nustatyta tvarka;

1.1.1.17. **VPĮ** – Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas.

1.1.1.18. Kitų Sutartyje didžiąja raide rašomų sąvokų reikšmės yra nurodytos Sutarties tekste.

1.1.2. Sutartyje neapibrėžtos sąvokos suprantamos ir aiškinamos taip, kaip jas apibrėžia VPĮ ir kiti įstatymai bei teisės aktai, galiojantys Sutarties sudarymo ir vykdymo metu.

1.1.3. Kitos Sutartyje vartojamos sąvokos ir terminai turi bendrinę reikšmę arba artimiausią Sutarties pobūdžiui specialiąją reikšmę, jei Sutartyje nėra nustatyta ir paaiškinta kitokia jų reikšmė.

1.2. Sutarties aiškinimas

1.2.1. Sutartis yra sudaryta ir turi būti aiškinama pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus.

1.2.2. Jei Bendrosios sąlygos ir (ar) Specialiosios sąlygos prieštarauja VPĮ ir kitų teisės aktų reikalavimams, taikomos VPĮ ir kitų teisės aktų nuostatos.

1.2.3. Diena Sutartyje reiškia kalendorinę dieną.

1.2.4. Darbo diena Sutartyje reiškia bet kurią dieną, išskyrus šeštadienį, sekmadienį ir švenčių dienas Lietuvoje, nurodytas Lietuvos Respublikos darbo kodekse.

1.2.5. Terminai pagal Sutartį yra skaičiuojami metais, mėnesiais, savaitėmis, darbo dienomis, kalendorinėmis dienomis, valandomis ir minutėmis.

1.2.6. Kvalifikacija, rėmimasis kitų ūkio subjektų pajėgumais, Paslaugų apimtis, peržiūra suprantami taip, kaip nustatyta VPĮ bei jį įgyvendinančiuose teisės aktuose.

1.2.7. Jeigu Paslaugų perdavimo–priėmimo akto, kaip atskiro dokumento, reikalauti neprivaloma, Šalys susitaria, ir tai aiškiai nurodo Specialiosiose sąlygose, Paslaugų perdavimo–priėmimo aktu laikoma Sąskaita. Tais atvejais, kai išrašoma Sąskaita ir Paslaugų perdavimo–priėmimo aktas nepasirašomas, Sutarties nuostatos dėl Paslaugų perdavimo–priėmimo akto išrašymo taikomos ir Sąskaitos išrašymui.

1.2.8. Informuoti, pranešti, įspėti arba atsakyti reiškia pateikti informaciją, pranešimą, įspėjimą arba atsakymą Bendrosiose ir (ar) Specialiosiose sąlygose nustatyta tvarka.

1.2.9. Patvirtinti reiškia pateikti patvirtinimą raštu arba pasirašyti dokumentą be išlygų ar su išlygomis, išskyrus atvejus, kai asmuo, pasirašydamas dokumentą, nurodo, jog atsisako jį patvirtinti.

1.2.10. Jeigu Sutartyje nenurodyta kitaip, žodžiai, vartojami vienaskaitos forma, taip pat reiškia ir daugiskaitą ir atvirkščiai, vienos giminės žodžiai apima ir kitos giminės atitinkamus žodžius, žodis asmuo reiškia tiek fizinius, tiek ir juridinius asmenis.

1.2.11. Jeigu Sutartyje nurodyta reikšmė skaičiais ir žodžiais skiriasi, vadovaujamosi žodžiais nurodyta reikšme.

1.2.12. Jei pateikiamos nuorodos į teisės aktus, turi būti taikomos aktualios teisės aktų redakcijos, jeigu nenurodyta kitaip.

1.3. Dokumentų viršenybė

1.3.1. Sutartį sudarantys dokumentai turi būti suprantami kaip papildantys vienas kitą. Bet kokio Sutarties dokumentų sąlygų neatitikimo ar neaiškumo atveju, toks neatitikimas ar neaiškumas pašalinamas dokumentus aiškinant tokia eilės tvarka:

1.3.1.1. Techninė specifikacija;

1.3.1.2. Specialiosios sąlygos;

1.3.1.3. Bendrosios sąlygos;

1.3.1.4. Pirkimo dokumentai (išskyrus techninę specifikaciją);

1.3.1.5. Pasiūlymas;

1.3.1.6. Kiti Specialiosiose sąlygose išvardinti priedai.

1.3.2. Tuo atveju, kai Šalių Susitarimu yra keičiamos Sutarties sąlygos, naujai sutartos Sutarties sąlygos turi viršenybę prieš pakeistasias.

1.3.3. Jeigu Šalys sudaro Susitarimą dėl Sutarties sąlygų arba priedo papildymo nauja sąlyga, neatitikimo ar neaiškumo atveju tokia sąlyga turi viršenybę atitinkamai kitų Sutarties sąlygų arba kitų to priedo sąlygų atžvilgiu.

1.3.4. Jeigu Šalys susitaria dėl naujo priedo, Šalys turi sutarti dėl naujojo priedo įtraukimo į priedų sąrašą vietos ir jo reikšmės aiškinant Sutartį. Jeigu naujas priedas yra įterpiamas į priedų sąrašą, jam turi būti suteikiamas eilės numeris su viršutiniu indeksu, atsižvelgiant į priedų eiliškumą ir svarbą (pavyzdžiui, priedas Nr. 4¹).

2. SUTARTIES DALYKAS

2.1. Tiekėjas įsipareigoja Sutartyje nustatytais sąlygomis ir tvarka suteikti Pirkėjui Paslaugas, atitinkančias Sutartyje nustatytus reikalavimus, o Pirkėjas įsipareigoja priimti Sutarties sąlygas atitinkančias ir tinkamai suteiktas Paslaugas bei sumokėti Tiekėjui Sutartyje nurodytą kainą Sutartyje nustatytais sąlygomis ir tvarka.

2.2. Šalys, vykdydamos Sutartį, įsipareigoja laikytis visų Sutarties vykdymui taikytinų įstatymų bei kitų teisės aktų reikalavimų. Šalis turi teisę reikalauti, kad kita Šalis įvykdytų visus įstatymų bei kitų teisės aktų reikalavimus, taikomus Sutarties vykdymui. Nė viena iš Sutarties sąlygų nereiškia ir negali būti aiškinama kaip Pirkėjo atsisakymas įstatymuose bei kituose teisės aktuose numatytų ir Sutartimi neapartų Pirkėjo kitų teisių ir garantijų, susijusių su netinkamu Paslaugų teikimu ar jų kokybe, arba kaip Tiekėjo atsisakymas įstatymuose bei kituose teisės aktuose numatytų ir Sutartimi neapartų Tiekėjo kitų teisių ir garantijų dėl atlyginimo už suteiktas Paslaugas gavimo.

2.3. Tiekėjas privalo užtikrinti, kad Paslaugos atitiktų techninės specifikacijos reikalavimus ir Tiekėjo pasiūlymo sąlygas, būtų kokybiškos, teikiamos tinkamai ir laiku, laikantis Sutarties sąlygų taip, kad tai labiausiai atitiktų Pirkėjo interesus, pagal geriausius visuotinai pripažįstamus profesinius, techninius standartus ir praktiką, panaudodamas visus reikiamus įgūdžius ir žinias.

3. TIEKĖJAS IR KITI SUTARTIES VYKDYMOI PASITELKIAMI ASMENYS

3.1. Kvalifikacija ir kiti Tiekėjo pasiūlymu prisiimti įsipareigojimai

3.1.1. Tiekėjas atsako už tai, kad visą Sutarties vykdymo laikotarpį Tiekėjas būtų kompetentingas, patikimas ir pajėgus (įskaitant ūkio subjektų, kurių pajėgumais remiasi Tiekėjas, pajėgumus) įvykdyti Sutarties reikalavimus:

3.1.1.1. turėtų teisę verstis ta veikla, kuri yra reikalinga Sutarčiai įvykdyti. Pirkėjui pareikalavus, Tiekėjas turi pateikti dokumentus, įrodančius, kad Sutartį vykdo tik tokią teisę turintis asmenys;

3.1.1.2. atitiktų tiekėjų kvalifikacijai pirkimo dokumentuose nustatytus reikalavimus bei neturėtų pirkimo dokumentuose nustatytų pašalinimo pagrindų;

3.1.1.3. laikytųsi Tiekėjo pasiūlyme nurodytų įsipareigojimų, įskaitant, bet neapsiribojant – atitiktų Tiekėjo pasiūlyme nurodytų kriterijų, dėl kurių jo pasiūlymas buvo išrinktas ekonomiškai naudingiausiu (toliau – **Kokybiniai kriterijai**), reikšmes ir parametrus. Šiame papunktyje nurodytų įsipareigojimų laikymosi tikrinimo tvarka nustatoma Specialiosiose sąlygose;

3.1.1.4. užtikrintų nustatytą kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartų taikymą, jeigu to reikalaujama pirkimo dokumentuose, ir turėtų tą patvirtinančius dokumentus;

3.1.1.5. atitiktų nacionalinio saugumo interesus bei nebūtų registruotas (nuolat gyvenantis ar turintis pilietybę) nepatikimomis laikomose valstybėse ar teritorijose, jei tokie reikalavimai buvo numatyti pirkimo dokumentuose.

3.1.2. Tuo atveju, kai Tiekėjas yra jungtinės veiklos sutarties pagrindu veikianti tiekėjų grupė, jos nariai Pirkėjui už Sutarties vykdymą atsako solidariai. Jeigu Tiekėjas remiasi ūkio subjektų pajėgumais, siekdamas atitikti finansinio ir ekonominio pajėgumo reikalavimus, Tiekėjas su tokiais ūkio subjektais už Sutarties vykdymą atsako solidariai (jeigu to buvo reikalaujama pirkimo dokumentuose).

3.1.3. Tiekėjas taip pat atsako už tai, kad Tiekėjas, Sutartį tiesiogiai vykdantys subtiekJai ir specialistai atitiktų jiems įstatymų bei kitų teisės aktų ir (arba) pirkimo dokumentuose nustatytus profesinės kvalifikacijos ir kitus reikalavimus bei turėtų teisę verstis ta veikla, kuriai jie pasitelkiami.

3.2. SubtiekJų bei specialistų pasitelkimas ir keitimas

3.2.1. Tiekėjas įsipareigoja užtikrinti, kad Sutartį vykdys pirkime pasiūlyti ir kvalifikacijos bei kitus pirkimo dokumentuose nustatytus reikalavimus atitinkantys subtiekJai ir (ar) specialistai. Šių asmenų veiksmai vykdant Sutartį Tiekėjui sukelia tokias pačias pasekmes ir atsakomybę, kaip jo paties veiksmai. Tiekėjas atsako už savo subtiekJų ir specialistų veiksmus ar neveikimą.

3.2.2. Sutarties vykdymui pasitelkiami subtiekJai ir (ar) specialistai (jeigu tokie pasitelkiami) nurodomi Specialiosiose sąlygose.

3.2.3. Tiekėjas gali keisti ir (ar) pasitelkti subtiekJus ir (ar) specialistus šiame Sutarties poskyryje

nustatytais atvejais ir tvarka.

3.2.4. Naujas subtiekęjas ar specialistas gali pradėti vykdyti jiems Tiekėjo pavestus įsipareigojimus pagal Sutartį ne anksčiau, nei bus pasirašytas Susitarimas.

3.2.5. Jei Tiekėjas pasitelkia naują subtiekęją arba pakeičia esamą subtiekęją ir (ar) specialistą, negavęs Pirkėjo raštiško sutikimo, arba sutartinius įsipareigojimus pagal Sutartį vykdo subtiekęjai ir (ar) specialistai, neatitinkantys pirkimo dokumentuose nustatytų kvalifikacijos reikalavimų, kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartų reikalavimų, reikalavimų dėl pašalinimo pagrindų nebuvimo, atitikties nacionalinio saugumo interesams bei reikalavimams nebūti registruotu (nuolat gyvenančiu ar turinčiu pilietybę) nepatikimomis laikomose valstybėse ar teritorijose (jei taikoma) ir Tiekėjo pasiūlyme nurodytų sąlygų pirkimo dokumentuose nustatytiems Kokybiniais kriterijams pagrįsti (jei taikoma), Tiekėjui taikoma Specialiosiose sąlygose nustatyto dydžio bauda.

3.2.6. Tiekėjas turi teisę Sutarties vykdymui pasitelkti naujus, Specialiosiose sąlygose nenurodytus subtiekęjus, kurių pajėgumais Tiekėjas nesirėmė pirkimo dokumentuose numatytiems kvalifikacijos reikalavimams pagrįsti.

3.2.7. Sudarius Sutartį, tačiau ne vėliau negu Sutartis pradedama vykdyti, Tiekėjas įsipareigoja Pirkėjui pranešti tuo metu žinomų subtiekęjų, kurių pajėgumais Tiekėjas nesirėmė pirkimo dokumentuose numatytiems kvalifikacijos reikalavimams pagrįsti, pavadinimus, juridinio asmens kodą, kontaktinius duomenis, jų atstovus.

3.2.8. Tiekėjas, bet kuriuo Sutarties vykdymo metu, subtiekęjus, kurių pajėgumais Tiekėjas nesirėmė pirkimo dokumentuose numatytiems kvalifikacijos reikalavimams pagrįsti, gali keisti savo nuožiūra.

3.2.9. Tiekėjas, bet kuriuo Sutarties vykdymo metu, ne vėliau nei prieš 5 (penkias) darbo dienas iki numatomo naujo subtiekęjo, kurio pajėgumais Tiekėjas nesirėmė pirkimo dokumentuose numatytiems kvalifikacijos reikalavimams pagrįsti, pasitelkimo ir (arba) keitimo apie tai privalo informuoti Pirkėją. Pirkėjas (jeigu buvo taikoma pirkimo dokumentuose) turi patikrinti, ar nėra subtiekęjo pašalinimo pagrindų ir subtiekęjo atitiktį nacionalinio saugumo interesams ir reikalavimams nebūti registruotu (nuolat gyvenančiu ar turinčiu pilietybę) nepatikimomis laikomose valstybėse ar teritorijose. Jeigu subtiekęjo padėtis neatitinka bent vieno iš nurodytų reikalavimų, Pirkėjas reikalauja pakeisti šį subtiekęją reikalavimus atitinkančiu subtiekęju. Pirkėjas per 5 (penkias) darbo dienas raštu informuoja Tiekėją apie sutikimą pasitelkti ir (ar) keisti naują subtiekęją, kurio pajėgumais Tiekėjas nesirėmė pirkimo dokumentuose numatytiems kvalifikacijos reikalavimams pagrįsti. Pirkėjui sutikus, Šalys pasirašo Susitarimą, kuris laikomas neatsiejama Sutarties dalimi.

3.2.10. Subtiekęjai, kurių pajėgumais Tiekėjas rėmėsi, kad atitiktų pirkimo dokumentuose nustatytus kvalifikacijos reikalavimus, gali būti keičiami tik šiais atvejais:

3.2.10.1. kai subtiekęjui iškelta bankroto byla, pradėtas bankroto procesas ne teismo tvarka, jis tampa nemokus arba yra nemokumo tikimybė, sustabdo ūkinę veiklą ar kai įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatyta tvarka susidaro analogiška situacija;

3.2.10.2. kai subtiekęjas dėl objektyvių priežasčių (pavyzdžiui, subtiekęjui atsisakius dalyvauti Sutarties vykdyme, nutrūkus teisiniams santykiams su Tiekėju ir pan.) nebegali vykdyti visų ar dalies Sutartyje numatytų įsipareigojimų;

3.2.10.3. Tiekėjas ar subtiekęjas privalo pakeisti subtiekęją, jei paaiškėja, kad jis neatitinka jam pirkimo dokumentuose keliamų reikalavimų.

3.2.11. Tiekėjo (ar subtiekęjų) specialistai, vykdantys Sutartį, gali būti keičiami šiais atvejais:

3.2.11.1. Tiekėjo iniciatyva dėl objektyvių priežasčių (pavyzdžiui, atostogų, ligos, nutrūkus darbo santykiams ir pan.), pateikus duomenis apie numatomą naujai skirti specialistą bei jo kvalifikaciją ir atitiktį kitiems pirkimo dokumentuose keliamiems reikalavimams patvirtinančius dokumentus;

3.2.11.2. Pirkėjo iniciatyva, jei Pirkėjas turi pagrįstą įtarimą, kad Tiekėjo Sutarties vykdymui paskirtas specialistas nekompetentingas vykdyti nustatytas pareigas;

3.2.11.3. Tiekėjas ar subtiekęjas privalo pakeisti specialistą, jei paaiškėja, kad jis neatitinka jam pirkimo dokumentuose keliamų reikalavimų.

3.2.12. Naujas specialistas ir (ar) subtiekęjas Tiekėjo prašymo pakeisti specialistą ir (ar) subtiekęją pateikimo metu turi atitikti pirkimo dokumentuose specialistui ir (ar) subtiekęjui keliamus reikalavimus ir Tiekėjo pasiūlyme nurodytas Kokybinių kriterijų reikšmes.

3.2.13. Tiekėjas privalo ne vėliau nei prieš 5 (penkias) darbo dienas iki numatomo subtiekęjo, kurio pajėgumais Tiekėjas rėmėsi, kad atitiktų pirkimo dokumentuose nustatytus kvalifikacijos reikalavimus, ir (ar) specialisto keitimo pateikti Pirkėjui šiuos dokumentus:

3.2.13.1. argumentuotą rašytinį prašymą pakeisti subtiekęją ir (ar) specialistą, paaiškinant keitimo

aplinkybę. Pirkėjas pasilieka teisę paprašyti įrodymų, pagrindžiančių keitimo aplinkybę;

3.2.13.2. naujo subtiekejo ir (ar) specialisto kvalifikaciją, atitiktį Kokybiniams kriterijams (jei taikoma), reikalaujamiems kokybės vadybos sistemos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartams (jei taikoma), pašalinimo pagrindų nebuvimą ir atitiktį nacionalinio saugumo interesams bei reikalavimams nebūti registruotu (nuolat gyvenančiu ar turinčiu pilietybę) nepatikimomis laikomose valstybėse ar teritorijose (jei taikoma) įrodančius dokumentus pagal Sutarties reikalavimus.

3.2.14. Pirkėjas, gavęs Tiekėjo prašymą su kitais Sutartyje nurodytais dokumentais, per 5 (penkias) darbo dienas įvertina keitimo galimybę ir raštu informuoja Tiekėją apie sutikimą pakeisti subtiekeją, kurio pajėgumais Tiekėjas rėmėsi, kad atitiktų pirkimo dokumentuose nustatytus kvalifikacijos reikalavimus, ir (ar) specialistą. Pirkėjui sutikus, Šalys pasirašo Susitarimą, kuris laikomas neatsiejama Sutarties dalimi.

3.3. Jungtinės veiklos partnerių keitimas

3.3.1. Tiekėjas, vykdamas Sutartį kaip tiekėjų grupė, veikianti jungtinės veiklos sutarties pagrindu, turi teisę atsisakyti jungtinės veiklos partnerio (toliau – Partneris), jei dėl objektyvių ir pagrįstų aplinkybių Partneris nebegali vykdyti Sutarties, įskaitant, bet neapsiribojant atvejais, kai Partneris neatitinka VPĮ ar kitų teisės aktų nuostatų, kelia grėsmę nacionaliniam saugumui, Partneriui pritaikytos tarptautinės sankcijos kaip jos suprantamos Lietuvos Respublikos tarptautinių sankcijų įstatyme (toliau – Sankcijų įstatymas), Partnerio sunki finansinė būklė, lemianti Sutarties nevykdymą ir (ar) atsisakymą ją vykdyti ar atsirado kitos nenumatytos objektyvios priežastys, lemiančios Partnerio pasitraukimą iš jungtinės veiklos sutarties.

3.3.2. Tiekėjas, vykdamas Sutartį kaip tiekėjų grupė, veikianti jungtinės veiklos sutarties pagrindu, turi teisę pakeisti Partnerį, jei dėl reorganizavimo, restruktūrizavimo ar bankroto procedūrų, pradinio Partnerio teises ir pareigas visiškai arba iš dalies perima kitas Partneris. Toks Partnerio pakeitimas negali lemti kitų esminių Sutarties pakeitimų ir taip negali būti siekiama išvengti VPĮ ir kitų teisės aktų taikymo.

3.3.3. Tiekėjas privalo ne vėliau nei prieš 10 (dešimt) darbo dienų iki numatomo Partnerio keitimo arba atsisakymo pateikti Pirkėjui šiuos dokumentus:

3.3.3.1. argumentuotą rašytinį prašymą pakeisti Tiekėjo sudėtį ir įrodymus, pagrindžiančius bent vieną Partnerio atsisakymo ar keitimo aplinkybę, nurodytą Sutartyje;

3.3.3.2. naujos jungtinės veiklos sutarties ar esamos jungtinės veiklos sutarties pakeitimo projektą, kuriame, jeigu Partneris pasitraukia, turi būti nurodyta, kad pasitraukiančiojo Partnerio įsipareigojimus visa apimtimi perima pasiliekančias Partneris ir (ar) naujai pasitelktas Partneris;

3.3.3.3. pasiliekančiojo Partnerio ar naujai pasitelkiamo Partnerio kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus ir, jeigu taikytina, kokybės vadybos ir (arba) aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartų reikalavimus įrodančius dokumentus. Visais atvejais pasiliekančiojo Partnerio ar naujai pasitelkto Partnerio kvalifikacija turi būti ne žemesnė nei pasitraukiančiojo Partnerio (atitinkanti pirkimo dokumentuose nustatytus kvalifikacijos reikalavimus, kuriuos atitiko pasitraukiantysis Partneris, ir atitinkanti pasitraukiančiojo Partnerio pasiūlyme nurodytą specialistų kvalifikaciją ir kitas sąlygas pirkimo dokumentuose nustatytiems Kokybiniams kriterijams pagrįsti (jei taikoma). Jei pasitelkiamas naujas Partneris, taip pat, vadovaujantis pirkimo dokumentuose nurodytais reikalavimais, pateikiami dokumentai, pagrindžiantys pasitelkiamo Partnerio pašalinimo pagrindų nebuvimą ir atitiktį nacionalinio saugumo interesams bei reikalavimams nebūti registruotu (nuolat gyvenančiu ar turinčiu pilietybę) nepatikimomis laikomose valstybėse ar teritorijose (jei taikoma).

3.3.4. Pirkėjas, gavęs Tiekėjo prašymą su kitais Sutartyje nurodytais dokumentais, per 10 (dešimt) darbo dienų įvertina keitimo galimybes ir raštu informuoja Tiekėją apie sutikimą arba apie nesutikimą atsisakyti ar pakeisti Partnerį. Pirkėjui sutikus, Šalys pasirašo Susitarimą, kuris laikomas neatsiejama Sutarties dalimi. Prieš Susitarimo pasirašymą, Pirkėjui pateikiama naujos jungtinės veiklos sutarties ar esamos jungtinės veiklos sutarties pakeitimo kopija arba nuorašas.

3.4. Susitarimai dėl tiesioginio atsiskaitymo su subtiekejais

3.4.1. Subtiekejams pageidaujant, Pirkėjas su jais atsiskaitys tiesiogiai. Pirkėjas numato tiesioginio atsiskaitymo galimybę su Sutartyje nurodytais subtiekejais tokiomis sąlygomis ir tvarka:

3.4.1.1. sudarius Sutartį, Tiekėjas ne vėliau negu Sutartis pradėdama vykdyti, įsipareigoja Pirkėjui

raštu pateikti tuo metu žinomų subtiekéjų pavadinimus, atstovus ir jų kontaktinius duomenis. Pirkėjas taip pat reikalauja, kad Tiekėjas informuotų apie minėtos informacijos pasikeitimus visu Sutarties vykdymo metu;

3.4.1.2. Pirkėjas ne vėliau kaip per 3 (tris) darbo dienas nuo Bendrųjų sąlygų 3.4.1.1 punkte nurodytos informacijos gavimo dienos raštu informuoja subtiekéjus apie tiesioginio atsiskaitymo galimybę;

3.4.1.3. subtiekéjas, norėdamas pasinaudoti tokia galimybe, raštu pateikia prašymą Pirkėjui. Kai subtiekéjas išreiškia norą pasinaudoti tiesioginio atsiskaitymo galimybe, sudaroma trišalė sutartis tarp Pirkėjo, Tiekėjo ir šio subtiekéjo, kurioje aprašoma tiesioginio atsiskaitymo su subtiekéju tvarka, atsižvelgiant į Sutartyje ir subtiekimu sutartyje nustatytus reikalavimus;

3.4.1.4. tiesioginio atsiskaitymo su subtiekéjais galimybė nekeičia Tiekėjo atsakomybės dėl Sutarties įvykdymo.

4. ŠALIŲ BENDRADARBIAVIMAS

4.1. Šalių bendradarbiavimo pareiga

4.1.1. Vykdydamos Sutartį, Šalys privalo maksimaliai bendradarbiauti ir operatyviai keisti informacija, taip pat pateikti viena kitai rašytinius pranešimus nedelsiant apie tai, kad atsirado ar egzistuoja bet koks įvykis, sąlyga ar aplinkybė, kuri gali paveikti Sutarties vykdymą ar sąlygoti jos pažeidimą.

4.1.2. Šalys įsipareigoja užtikrinti, kad viena kitai teiks dokumentus ir (ar) kitą informaciją, kurie yra būtini Šalių tinkamam įsipareigojimų įvykdymui pagal Sutartį.

4.1.3. Jeigu Šalis susiduria su Sutarties vykdymo kliūtimi, ji turi nedelsdama, bet ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas, įspėti kitą Šalį apie tokias kliūtis ir imtis visų nuo jos priklausančių protingų priemonių toms kliūtims pašalinti.

4.2. Kontaktiniai asmenys

4.2.1. Kiekviena iš Šalių Sutarties sudarymo metu privalo paskirti kontaktinį asmenį, atsakingą už Sutarties vykdymą (pavyzdžiui, Paslaugų rezultato priėmimą, Užsakymų teikimą ir gavimą ir kt.), ir nurodyti jų kontaktinius duomenis Specialiosiose sąlygose.

4.2.2. Tuo atveju, kai Šalis nori atšaukti paskirtą kontaktinį asmenį ir paskirti kitą asmenį arba nori paskirti kitą asmenį laikinai vykdyti kontaktinio asmens funkcijas kontaktinio asmens laikino negalėjimo vykdyti savo funkcijas laikotarpiu, Šalis privalo iš anksto apie tai informuoti kitą Šalį ir pateikti kitai Šaliai tokio asmens kontaktinius duomenis: vardą, pavardę, el. paštą ir telefono numerį.

4.2.3. Tuo atveju, kai paaiškėja, kad Šalies kontaktinis asmuo laikinai negali vykdyti savo pareigų (dėl ligos, traumos ar kitų nenumatytų priežasčių), Šalis privalo nedelsdama, bet ne vėliau nei kitą darbo dieną, paskirti kitą kontaktinį asmenį laikinai vykdyti kontaktinio asmens funkcijas ir pranešti apie tai kitai Šaliai. Keičiant kontaktinių asmenų funkcijas atliekančius asmenis Susitarimas, vadovaujantis Bendrųjų sąlygų 20.5 punktu, nesudaromas.

5. SUTARTIES VYKDYMO METU PATEIKIAMAI DOKUMENTAI

5.1. Jeigu Tiekėjas turi parengti ir (ar) pateikti Pirkėjui Paslaugų rezultato naudojimo instrukcijas, jos turi būti aiškios ir detalios, kad Pirkėjas, vadovaudamasis jomis, galėtų tinkamai naudotis Paslaugų rezultatu.

5.2. Tuo atveju, kai pagal Sutartį turi būti vykdomi mokymai ir (arba) atliekami bandymai, Tiekėjas privalo perduoti Pirkėjui naudojimo instrukcijas prieš tokius mokymus ir (arba) bandymus, o po mokymų ir (arba) bandymų patikslinti ir papildyti naudojimo instrukcijas, atsižvelgdamas į mokymų ir (arba) bandymų eigą ir rezultatus.

5.3. Jei Paslaugų rezultato naudojimui būtiniems dokumentams reikalingas vertimas, su tuo susijusios išlaidos tenka Tiekėjui. Jei Tiekėjas Paslaugų rezultato naudojimui būtinus dokumentus verčia savarankiškai, jis atsako už šių dokumentų vertimo tikslumą.

6. PASLAUGŲ TEIKIMO PABAIGA IR PASLAUGŲ REZULTATO PRIĖMIMAS

6.1. Paslaugų teikimo pabaiga

- 6.1.1. Paslaugų teikimas laikomas užbaigtu, kai yra įvykdytos visos šios sąlygos:
- 6.1.1.1. Tiekėjas suteikė visas Paslaugas pagal Sutarties ir įstatymų bei kitų teisės aktų reikalavimus;
- 6.1.1.2. Tiekėjas perdavė Pirkėjui visą reikalingą dokumentaciją, įskaitant naudojimo instrukcijas, sertifikatus ir garantijas (jei to reikalaujama);
- 6.1.1.3. Tiekėjas apmokė Pirkėjo personalą, kaip naudotis Paslaugų rezultatu (jeigu to reikalaujama);
- 6.1.1.4. buvo pasirašytas Paslaugų perdavimo–priėmimo aktas ar Paslaugų perdavimo–priėmimo aktai, jei numatytas Paslaugų teikimas etapais ar periodais, ar kitas Sutartyje numatytas dokumentas, nuo kurio pasirašymo laikoma, kad Paslaugos buvo priimtos;
- 6.1.1.5. Tiekėjas įvykdė kitas sąlygas, numatytas įstatymuose bei kituose teisės aktuose, Sutartyje ir pasiūlyme, kurios turi būti įvykdytos tam, kad būtų laikoma, jog Paslaugų teikimas yra užbaigtas, ir pateikė Pirkėjui tai įrodančius dokumentus.

6.2. Paslaugų, kurios yra vienkartinio pobūdžio, teikiamos periodiškai arba pagal Pirkėjo Užsakymą perdavimas–priėmimas

- 6.2.1. Tiekėjas privalo suteikti Paslaugas ir perduoti Paslaugų rezultatą (jei taikoma) Pirkėjui, o Pirkėjas privalo kokybiškai suteiktas ir Sutarties bei įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus atitinkančias Paslaugas priimti. Paslaugos turi būti suteiktos Specialiosiose sąlygose nurodytu būdu ir terminais.
- 6.2.2. Paslaugų rezultatas perduodamas Šalims pasirašant Paslaugų perdavimo–priėmimo aktą, kuris pasirašomas 2 (dviem) vienodą teisinę galią turinčiais egzemplioriais (išskyrus atvejus, kai Paslaugų perdavimo–priėmimo aktas pasirašomas saugiu elektroniniu parašu), po vieną kiekvienai Šaliai. Jeigu Paslaugų perdavimo–priėmimo akto, kaip atskiro dokumento, nereikalaujama, Šalys susitaria, ir tai aiškiai nurodo Specialiosiose sąlygose, jog Paslaugų perdavimo–priėmimo aktu laikoma Sąskaita.
- 6.2.3. Tiekėjui suteikus Paslaugas, Pirkėjas atlieka jų patikrinimą ir privalo:
- 6.2.3.1. ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas nuo faktinio Paslaugų suteikimo ir Paslaugų perdavimo–priėmimo akto pateikimo priimti Paslaugų rezultatą, pasirašydamas Paslaugų perdavimo–priėmimo aktą; arba
- 6.2.3.2. priimti Paslaugų rezultatą su išlygomis, pasirašydamas Paslaugų perdavimo–priėmimo aktą ir Paslaugų patikrinimo metu sudarytą defektų aktą, kuriame Pirkėjas privalo nurodyti per Paslaugų priėmimą pastebėtus Paslaugų ar pateikiamų Tiekėjo dokumentų trūkumus ir tų trūkumų pašalinimo tvarką (**toliau – Defektų aktas**); arba
- 6.2.3.3. atsisakyti priimti Paslaugų rezultatą ir įteikti (arba išsiųsti) Defektų aktą Tiekėjui dėl netinkamų Paslaugų ar jų dalies.
- 6.2.4. Paslaugų perdavimo–priėmimo akte turi būti nurodoma data, kada Tiekėjas suteikė Paslaugas ir pateikė visus reikiamus dokumentus.
- 6.2.5. Jeigu nustatoma Paslaugų trūkumų, kurie nereiškia neatitikimo Sutartyje nustatytiems reikalavimams, ir jų pašalinimas netrukdo Pirkėjui naudotis Paslaugų rezultatu pagal paskirtį, Pirkėjas gali priimti Paslaugas su išlygomis, sudaryti Defektų aktą ir nustatyti protingus terminus Tiekėjui pašalinti Paslaugų trūkumus. Tiekėjas privalo pašalinti Paslaugų trūkumus per Pirkėjo nurodytus protingus terminus, vadovaudamasis Bendrųjų sąlygų 7.3 poskyriu „Paslaugų trūkumų šalinimas“. Jeigu Tiekėjas praleidžia Paslaugų trūkumų pašalinimo terminus, taikomos Bendrųjų sąlygų 7.4 poskyrio „Pirkėjo teisės, Tiekėjui nepašalinus Paslaugų trūkumų“ nuostatos.
- 6.2.6. Jeigu Pirkėjas per 5 (penkias) darbo dienas nuo Paslaugų perdavimo–priėmimo akto gavimo nepateikia (neišsiunčia) Tiekėjui Defektų akto, laikoma, kad Pirkėjas Paslaugas priėmė ir joms pretenzijų neturi.
- 6.2.7. Su Paslaugomis susijusių prekių praradimo ar sugadinimo ar atsitiktinio žuvimo rizika Pirkėjui iš Tiekėjo pereina nuo faktinio tokių Paslaugų priėmimo momento.
- 6.2.8. Pirkėjas turi teisę naudotis Paslaugų rezultatu (jei taikoma) tik po Paslaugų perdavimo–priėmimo akto pasirašymo.

6.2.9. Jeigu Tiekėjas Paslaugas suteikė anksčiau negu per Specialiosiose sąlygose nustatytą Paslaugų teikimo terminą, tačiau Paslaugos turi trūkumų ir Tiekėjas šių trūkumų neištaiso iki Specialiosiose sąlygose nurodyto Paslaugų suteikimo termino pabaigos, Tiekėjui iki tinkamų Paslaugų suteikimo dienos taikomos Specialiosiose sąlygose nurodyto dydžio netesybos.

6.3. Paslaugų, kurios teikiamos etapais, perdavimas–priėmimas

6.3.1. Tiekėjas privalo teikti Paslaugas ir perduoti Paslaugų rezultatą Pirkėjui etapais, o Pirkėjas privalo konkrečiame etape kokybiškai suteiktas ir Sutarties bei įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus atitinkančias Paslaugas priimti. Paslaugos teikiamos etapais laikantis Specialiosiose sąlygose nurodytų etapų eiliškumo ir terminų.

6.3.2. Konkrečiame etape suteiktų Paslaugų rezultatas perduodamas Šalims pasirašant Paslaugų perdavimo–priėmimo aktą, kuris pasirašomas 2 (dviem) vienodą teisinę galią turinčiais egzemplioriais (išskyrus atvejus, kai Paslaugų perdavimo–priėmimo aktas pasirašomas saugiu elektroniniu parašu), po vieną kiekvienai Šaliai. Jeigu Paslaugų perdavimo–priėmimo akto, kaip atskiro dokumento, nereikalaujama, Šalys susitaria, ir tai aiškiai nurodo Specialiosiose sąlygose, jog Paslaugų perdavimo–priėmimo aktu laikoma Sąskaita.

6.3.3. Pirkėjas pasirašo kiekvieną Paslaugų perdavimo–priėmimo aktą su sąlyga, kad buvo priimti visi ankstesni etapai, jeigu Specialiosiose sąlygose nėra nurodyta kitaip.

6.3.4. Suteikus visuose etapuose numatytas Paslaugas, t. y. baigus teikti Paslaugas, pasirašomas galutinis suteiktų Paslaugų perdavimo–priėmimo aktas.

6.3.5. Tiekėjui suteikus Paslaugas konkrečiame etape, Pirkėjas atlieka Paslaugų rezultato patikrinimą ir privalo:

6.3.5.1. ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas nuo faktinio Paslaugų etapo suteikimo ir Paslaugų perdavimo–priėmimo akto pateikimo priimti Paslaugų etapo rezultatą, pasirašydamas Paslaugų perdavimo–priėmimo aktą; arba

6.3.5.2. priimti Paslaugų etapo rezultatą su išlygomis, pasirašydamas Paslaugų perdavimo–priėmimo aktą ir Paslaugų etapo patikrinimo metu sudarytą Defektų aktą, kuriame Pirkėjas privalo nurodyti per Paslaugų etapo priėmimą pastebėtus Paslaugų etapo ar pateikiamų Tiekėjo dokumentų trūkumus ir tų trūkumų pašalinimo tvarką (toliau – **Defektų aktas**); arba

6.3.5.3. atsisakyti priimti Paslaugų etapo rezultatą ir įteikti (arba išsiųsti) Defektų aktą Tiekėjui dėl netinkamai suteiktų šio etapo Paslaugų.

6.3.6. Paslaugų perdavimo–priėmimo akte turi būti nurodoma data, kada Tiekėjas suteikė Paslaugas konkrečiame etape ir pateikė visus reikiamus dokumentus (jei taikoma).

6.3.7. Jeigu nustatoma Paslaugų trūkumų, kurie nereiškia neatitikimo Sutartyje nustatytiems reikalavimams, Pirkėjas gali priimti Paslaugų etapo rezultatą su išlygomis, sudaryti Defektų aktą ir nustatyti protingus terminus Tiekėjui pašalinti Paslaugų trūkumus. Tiekėjas privalo pašalinti Paslaugų trūkumus per Pirkėjo nurodytus protingus terminus, vadovaudamasis Bendrųjų sąlygų 7.3 poskyriu „Paslaugų trūkumų šalinimas“. Jeigu Tiekėjas praleidžia Paslaugų trūkumų pašalinimo terminus, taikomos Bendrųjų sąlygų 7.4 poskyrio „Pirkėjo teisės, Tiekėjui nepašalinus Paslaugų trūkumų“ nuostatos.

6.3.8. Jeigu Pirkėjas per 5 (penkias) darbo dienas nuo Paslaugų perdavimo–priėmimo akto gavimo nepateikia (neišsiunčia) Tiekėjui Defektų akto, laikoma, kad Pirkėjas Paslaugas konkrečiame etape priėmė ir joms pretenzijų neturi.

6.3.9. Pirkėjas turi teisę naudotis Paslaugų, teikiamų etapais, rezultatu tik po galutinio Paslaugų perdavimo–priėmimo akto pasirašymo, jeigu kitaip nenumatyta Specialiosiose sąlygose.

6.3.10. Bet kurio vėlesnio Paslaugų etapo atlikimo terminas, susijęs su ankstesniojo Paslaugų etapo suteikimu, nėra automatiškai pratęsimas, kai Pirkėjas nepasirašo ankstesniojo etapo Paslaugų perdavimo–priėmimo akto dėl Tiekėjo kaltės.

6.3.11. Jeigu Tiekėjas Paslaugas suteikė anksčiau negu per Specialiosiose sąlygose nustatytą Paslaugų teikimo etapo terminą, tačiau Paslaugos turi trūkumų ir Tiekėjas šių trūkumų neištaiso iki Specialiosiose sąlygose nurodyto Paslaugų etapo termino pabaigos, Tiekėjui iki tinkamų Paslaugų suteikimo dienos taikomos Specialiosiose sąlygose nurodyto dydžio netesybos.

7. TIEKĖJO GARANTINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

7.1. Garantiniai terminai (jei taikoma)

7.1.1. Paslaugų rezultatui taikomas teisės aktuose nustatytas ir (ar) Tiekėjo taikomas garantinis terminas, kuris nurodytas Tiekėjo pasiūlyme, techninėje specifikacijoje ar Specialiosiose sąlygose. Garantinis terminas pradedamas skaičiuoti nuo Paslaugų perdavimo–priėmimo akto pasirašymo dienos.

7.1.2. Garantiniai terminai sustabdomi tiek laiko, kiek Pirkėjas negali tinkamai naudotis Paslaugų rezultatu dėl nustatytų trūkumų, už kuriuos atsako Tiekėjas. Jeigu Pirkėjas dėl Paslaugų trūkumų negali naudoti tik apibrėžtos Paslaugų rezultato dalies, garantiniai terminai sustabdomi tik tokios dalies atžvilgiu.

7.1.3. Tiekėjas neatsako už Paslaugų trūkumus, kurie atsirado dėl netinkamo Paslaugų rezultato naudojimo ar priežiūros arba Pirkėjo, jo personalo arba trečiųjų asmenų kaltės, su sąlyga, kad nėra Tiekėjo kaltės dėl tokių Paslaugų trūkumų, Paslaugų rezultato netinkamo naudojimo ar priežiūros.

7.2. Pretenzijos dėl Paslaugų trūkumų

7.2.1. Pirkėjas, per Sutartyje nurodytą garantinį terminą (jei taikoma) nustatęs Paslaugų trūkumų, turi nedelsdamas, bet ne vėliau nei per 30 (trisdešimt) dienų ir ne vėliau nei iki garantinio termino pabaigos, pareikšti rašytinę pretenziją Tiekėjui ir nustatyti protingus terminus, jeigu jų nėra nustatyta Specialiosiose sąlygose, Paslaugų trūkumams pašalinti.

7.2.2. Tiekėjas privalo neatlygintinai pašalinti visus Paslaugų trūkumus, už kuriuos atsako Tiekėjas, per Pirkėjo pretenzijoje nustatytus protingus terminus, jeigu konkretūs terminai nėra nustatyti Specialiosiose sąlygose, kurie skaičiuojami nuo pretenzijos gavimo dienos.

7.2.3. Jei Tiekėjas nepripažįsta Paslaugų trūkumų, kiekviena iš Šalių gali kreiptis dėl nepriklausomos ekspertizės atlikimo. Jei Tiekėjas ilgiau nei 10 (dešimt) dienų nuo Pirkėjo kreipimosi neatsako arba nepasitelkia nepriklausomo su Pirkėju suderinto (Pirkėjas negali nepagrįstai neduoti pritarimo Tiekėjui pasitelkti siūlomą ekspertą) eksperto ginčui spręsti ar (ir) jei ginčas užtruko ilgiau nei 30 (trisdešimt) dienų nuo Pirkėjo pirmojo kreipimosi, tai Pirkėjas turi teisę savarankiškai kreiptis dėl ekspertizės atlikimo. Tokiu atveju ekspertizės išlaidas padengia:

7.2.3.1. jei Paslaugų rezultatas atitinka Sutartyje ir įstatymuose bei kituose teisės aktuose nurodytus reikalavimus – Pirkėjas;

7.2.3.2. jei Paslaugų rezultatas neatitinka Sutartyje ir įstatymuose bei kituose teisės aktuose nurodytų reikalavimų – Tiekėjas.

7.2.4. Ekspertizės išvados Šalims yra privalomos.

7.2.5. Pirkėjas nepraranda teisės pareikšti pretenziją dėl Paslaugų trūkumų, o Tiekėjas turi pareigą neatlygintinai pašalinti visus Paslaugų trūkumus, nepriklausomai nuo to, ar tie trūkumai galėjo būti nustatyti Paslaugų perdavimo–priėmimo akto pasirašymo metu.

7.3. Paslaugų trūkumų šalinimas

7.3.1. Tiekėjas privalo nemokamai pašalinti Paslaugų rezultato trūkumus. Jeigu nustatomi su Paslaugomis susijusių prekių trūkumai, Tiekėjas privalo pašalinti jų trūkumus, sutaisydamas prekes ar jų dalį arba pakeisdamas prekę nauja preke ar jos dalimi.

7.3.2. Pirkėjas privalo suteikti prieigą Tiekėjui atlikti Paslaugų trūkumų pašalinimą, kad Tiekėjas galėtų atlikti tai per nustatytus terminus. Jei su Paslaugų teikimu susijusių prekių trūkumai šalinami prekių naudojimo vietoje, Pirkėjas ir Tiekėjas privalo susitarti dėl prekių trūkumų šalinimo laiko.

7.3.3. Sutaisytoje su Paslaugų teikimu susijusių prekių dalyje pakartotinai nustačius prekių trūkumų, Tiekėjas privalo pakeisti prekes naujomis kokybiškomis prekėmis, nebent Pirkėjas raštu sutiktų prekes dar kartą taisyti.

7.3.4. Pašalinus Paslaugų rezultato trūkumus, garantinis terminas Paslaugų rezultatui (ar su Paslaugomis susijusioms sutaisytomis ar naujoms prekėms ar jų daliai) vėl pradedamas skaičiuoti nuo tinkamai suteiktų Paslaugų (ar su Paslaugomis susijusių prekių) perdavimo Pirkėjui dienos.

7.3.5. Jeigu Paslaugų dalies rezultato trūkumų šalinimas gali turėti įtakos kitoms Paslaugų dalims, Pirkėjas gali pareikalauti Tiekėjo pakartotinai atlikti bandymus, atliktus pagal Sutartį (jei tokie buvo numatyti). Pirkėjas privalo raštu pateikti Tiekėjui tokį reikalavimą per 30 (trisdešimt) dienų po trūkumų

pašalinimo. Tokie bandymai atliekami pagal anksčiau atliktų bandymų sąlygas, išskyrus tai, kad jie visais atvejais turi būti atliekami Tiekėjo rizika ir sąskaita.

7.3.6. Tiekėjas, pašalinęs visus Paslaugų trūkumus, privalo apie tai informuoti Pirkėją.

7.3.7. Pirkėjas per 5 (penkias) darbo dienas po Tiekėjo pranešimo apie Paslaugų trūkumų pašalinimą gavimo privalo patikrinti trūkumus, nurodytus Defektų akte arba Pirkėjo pretenzijoje, ir raštu patvirtinti, kurie Paslaugų trūkumai buvo pašalinti tinkamai.

7.4. Pirkėjo teisės, Tiekėjui nepašalinus Paslaugų trūkumų

7.4.1. Jeigu Tiekėjas atsisako pašalinti arba nepašalina Paslaugų trūkumų per Pirkėjo nustatytus protingus terminus, Pirkėjas turi teisę:

7.4.1.1. pašalinti Paslaugų trūkumus pats arba pasamdydamas trečiuosius asmenis, iš anksto apie tai informuodamas Tiekėją, ir pareikalauti Tiekėjo atlyginti Paslaugų ekspertizės bei Paslaugų trūkumų šalinimo išlaidas ir padengti patirtus nuostolius; arba

7.4.1.2. reikalauti sumažinti Tiekėjui mokėtiną sumą ir grąžinti dėl šios sumos sumažinimo susidariusią permoką per 30 (trisdešimt) dienų nuo Tiekėjui nustatyto termino pašalinti Paslaugų trūkumus pabaigos, jeigu tai neprieštarauja VPĮ įtvirtintiems principams; arba

7.4.1.3. atsisakyti Paslaugų ir nemokėti už tokias Paslaugas ar reikalauti grąžinti už Paslaugas sumokėtą sumą bei nutraukti Sutartį.

7.4.2. Tiekėjui pagal Sutartį mokėtina suma sumažinama tiek, kiek sumažėja Paslaugų vertė Pirkėjui dėl netinkamo Paslaugų dalies rezultato ar su Paslaugų teikimu susijusių prekių trūkumų, jeigu tokio Paslaugų dalies rezultato ir (ar) prekių vertė gali būti išskaitoma iš bendros Paslaugų vertės. Į Paslaugų vertės sumažėjimą, be kita ko, įskaičiuojamos Pirkėjo išlaidos Paslaugų dalies ir (ar) prekių trūkumų įvertinimui ir šalinimui (jeigu tokių Paslaugų dalies ir (ar) prekių kaina buvo nurodyta pirkimo metu).

7.4.3. Tiekėjas privalo patenkinti Pirkėjo pagal Bendrųjų sąlygų 7.4.4 papunktį pareikštą piniginį reikalavimą per 30 (trisdešimt) dienų arba per ilgesnį Pirkėjo reikalavime nurodytą protingą terminą.

7.4.4. Už vėlavimą pašalinti Paslaugų trūkumus Pirkėjas privalo reikalauti Tiekėjo sumokėti Specialiosiose sąlygose nustatyto dydžio netesybas.

8. PASLAUGŲ SUTEIKIMO TERMINAI

8.1. Paslaugų terminai ir teikimo grafikas

8.1.1. Tiekėjas privalo suteikti Paslaugas laikydamasis terminų, nurodytų Specialiosiose sąlygose.

8.1.2. Jei taikytina, Pirkėjas privalo ne vėliau kaip per 14 (keturiolika) darbo dienų nuo Sutarties įsigaliojimo arba per kitą pirkimo dokumentuose nurodytą terminą parengti ir pateikti Tiekėjui suderinimui Paslaugų teikimo grafiką (toliau – **Grafikas**).

8.1.3. Jei aktualu, Grafike turi būti pažymėta, kurios Paslaugos gali būti teikiamos lygiagrečiai, o kurios gali būti teikiamos tik numatytu eiliškumu.

8.2. Netesybos už Paslaugų teikimo vėlavimą

8.2.1. Jeigu Tiekėjas praleidžia Paslaugų teikimo terminus, nustatytus Specialiosiose sąlygose, Tiekėjui iki Paslaugų suteikimo dienos taikomos Specialiosiose sąlygose nurodyto dydžio netesybos.

8.2.2. Tiekėjui praleidus Paslaugų ar jų etapo suteikimo terminą, netesybos skaičiuojamos nuo Paslaugų ar jų etapo suteikimo termino pabaigos (neįskaitytinai) iki Paslaugų ar jų etapo suteikimo datos (įskaitytinai), nustatytos pagal Paslaugų perdavimo–priėmimo aktus.

8.2.3. Jei Tiekėjui pagal šią Sutartį yra priskaičiuotos netesybos, Pirkėjo už Paslaugas mokėtina suma mažinama priskaičiuotų netesybų suma. Taip pat Pirkėjas turi teisę priskaičiuotas netesybas vienašališkai išskaičiuoti iš bet kokių Tiekėjui atliekamų mokėjimų teisės aktų nustatyta tvarka, pranešant Tiekėjui raštu apie tokių netesybų įskaitymą.

9. PRIEVOLIŲ PAGAL SUTARTĮ ĮVYKDYMO UŽTIKRINIMO BŪDAI

Šalių prievolių pagal Sutartį įvykdymas yra užtikrinamas Specialiųjų sąlygų 8 skyriuje nurodytais prievolių pagal Sutartį įvykdymo užtikrinimo būdais, Bendrųjų sąlygų 10 skyriuje nustatyta sutartinių

įsipareigojimų įvykdymo užtikrinimo tvarka, Bendrųjų sąlygų 12.1.3 punkte nurodytu avanso užtikrinimu (jeigu Specialiosiose sąlygose yra nurodytas avanso dydis ir yra reikalaujama avanso užtikrinimo), Specialiųjų sąlygų 9 skyriuje nurodytomis netesybomis.

10. SUTARTIES ĮVYKDYMO UŽTIKRINIMAS (JEI TAIKOMA)

10.1. Šio skyriaus nuostatos taikomos tuomet, jei Specialiosiose sąlygose numatyta, kad tinkamam Sutarties įvykdymui užtikrinti Tiekėjas turi pateikti pirmo pareikalavimo banko garantiją arba draudimo bendrovės laidavimo draudimo raštą arba kitą Specialiosiose sąlygose nurodytą sutartinių įsipareigojimų įvykdymo užtikrinimą.

Pastaba. Kai Specialiosiose sąlygose nurodoma, kad Pirkėjas reikalauja pateikti kredito unijos išduotą Sutarties įvykdymo užtikrinimą, šio skyriaus nuostatos taikomos pagal poreikį ir Pirkėjas gali nusimatyti papildomus reikalavimus Specialiosiose sąlygose tokio Sutarties įvykdymo užtikrinimo pateikimui, atitinkančius įstatymų bei kitų teisės aktų nuostatas.

10.2. Tiekėjas privalo pateikti Pirkėjui Specialiosiose sąlygose nurodytos rūšies ir dydžio Sutarties įvykdymo užtikrinimą – pirmo pareikalavimo banko garantiją arba draudimo bendrovės laidavimo draudimo raštą (kartu su draudimo bendrovės laidavimo draudimo raštu turi būti pateiktas ir pasirašytas draudimo liudijimas (polisas) bei dokumentas, įrodantis, kad draudimo įmoka už išduotą laidavimo draudimo raštą yra sumokėta), atitinkantį Bendrųjų sąlygų 10 skyriuje nurodytas sąlygas, per Specialiosiose sąlygose nustatytą terminą (toliau – **Sutarties įvykdymo užtikrinimas**).

10.3. Jei Tiekėjas nepateikia Pirkėjui Sutartyje nustatytos vertės Sutarties įvykdymo užtikrinimo per Sutartyje nustatytą terminą, laikoma, kad Tiekėjas atsisakė sudaryti Sutartį ir Pirkėjas turi teisę VPĮ nustatyta tvarka pasiūlyti sudaryti Sutartį kitam tiekėjui.

10.4. Prieš pateikdamas Sutarties įvykdymo užtikrinimą, Tiekėjas gali prašyti Pirkėjo patvirtinti, kad Pirkėjas sutinka priimti Tiekėjo siūlomą Sutarties įvykdymo užtikrinimą. Tokiu atveju, Pirkėjas privalo atsakyti Tiekėjui ne vėliau kaip per 3 (tris) darbo dienas nuo Tiekėjo prašymo gavimo dienos.

10.5. Sutarties įvykdymo užtikrinime bankas (draudimo bendrovė) privalo neatšaukiamai ir besąlygiškai įsipareigoti ne vėliau kaip per 15 (penkiolika) dienų nuo Pirkėjo raštiško pranešimo apie Tiekėjo Sutartyje nustatytų prievolių pažeidimą, dalinį ar visišką jų nevykdymą arba netinkamą vykdymą gavimo dienos sumokėti Pirkėjui Sutarties įvykdymo užtikrinime nurodytą sumą, pinigus pervedant į Pirkėjo sąskaitą.

10.6. Sutarties įvykdymo užtikrinime negali būti nurodyta, kad bankas (draudimo bendrovė) atsako tik už tiesioginių nuostolių atlyginimą. Bankas (draudimo bendrovė) neturi teisės reikalauti, kad Pirkėjas pagrįstų savo reikalavimą. Pirkėjas pranešime bankui (draudimo bendrovei) nurodo, kad Sutarties įvykdymo užtikrinimo suma jam priklauso dėl to, kad Tiekėjas iš dalies ar visiškai neįvykdė Sutarties ir (arba) ji buvo nutraukta dėl Tiekėjo kaltės. Pirkėjas neįsipareigoja įrodyti realiai patirtų nuostolių ir Tiekėjas, pasirašydamas Sutartį ir pateikdamas Sutarties įvykdymo užtikrinimą, patvirtina, kad Sutarties įvykdymo užtikrinimo suma laikytina minimaliais neįrodinėjamais Pirkėjo nuostoliais.

10.7. Sutarties įvykdymo užtikrinimas turi įsigalioti ne vėliau negu jo pateikimo Pirkėjui dieną.

10.8. Sutarties įvykdymo užtikrinimo suma turi būti nurodoma ir išmokama eurais.

10.9. Sutarties įvykdymo užtikrinimas turi būti surašytas lietuvių arba kita kalba (esant Pirkėjo prašymui, turi būti pateiktas vertimas į lietuvių kalbą).

10.10. Sutarties įvykdymo užtikrinime nurodytas jo galiojimo terminas turi būti ne trumpesnis nei nurodytas Specialiosiose sąlygose.

10.11. Jeigu Sutarties trukmė yra ilgesnė nei 1 (vieneri) metai, Tiekėjas turi teisę pateikti 1 (vienerius) metus galiojantį Sutarties įvykdymo užtikrinimą, tačiau privalo pratęsti Sutarties įvykdymo užtikrinimo terminą arba pateikti naują Sutarties įvykdymo užtikrinimą ne vėliau kaip prieš 10 (dešimt) darbo dienų iki Sutarties įvykdymo užtikrinimo galiojimo termino pabaigos.

10.12. Jeigu Sutartyje nustatytais sąlygomis Paslaugų suteikimo terminas yra pratęsiamas arba nukeliamas dėl Sutarties sustabdymo, arba suteikti Paslaugas arba taisyti Paslaugų trūkumus yra vėluojama, Tiekėjas privalo užtikrinti Sutarties įvykdymo užtikrinimo galiojimą visą Sutarties galiojimo laikotarpį ir ne vėliau kaip iki Sutarties įvykdymo užtikrinimo galiojimo termino pabaigos privalo Pirkėjui pateikti naują arba pratęstą Sutarties įvykdymo užtikrinimą.

10.13. Tiekėjui laiku nepratęsus Sutarties įvykdymo užtikrinimo galiojimo termino arba nepateikus naujo Sutarties įvykdymo užtikrinimo, Pirkėjas turi teisę reikalauti Specialiosiose sąlygose nustatyto dydžio netesybų už kiekvieną pradelstą dieną.

10.14. Pirkėjas nepriima Sutarties įvykdymo užtikrinimo ir (ar) laiko jį negaliojančiu, ir (ar) kreipiasi į Tiekėją dėl naujo Sutarties įvykdymo užtikrinimo pateikimo Pirkėjui, o Tiekėjas privalo Sutarties įvykdymo užtikrinimą pateikti per trumpiausią įmanomą terminą, jei Sutarties įvykdymo užtikrinimas neatitinka Sutartyje keliamų reikalavimų arba Pirkėjas turi informacijos, susijusios su Sutarties įvykdymo užtikrinimą išdavusio banko (draudimo bendrovės) veiklos sustabdymu arba galimu veiklos sustabdymu (įskaitant nemokumą, likvidavimą ar teisinės apsaugos taikymo procedūras).

10.15. Jei Tiekėjas pažeidžia Sutartimi nustatytus įsipareigojimus, dalinai ar visiškai įsipareigojimų nevykdo (ar juos vykdo ne pagal Sutarties sąlygas), Pirkėjas gali pasinaudoti Sutarties įvykdymo užtikrinimu. Tiekėjas, siekdamas toliau vykdyti Sutarties įsipareigojimus, privalo per 10 (dešimt) darbo dienų nuo pranešimo apie Sutarties įvykdymo užtikrinimo sumokėjimą Pirkėjui pranešimo gavimo dienos pateikti Pirkėjui naują Specialiosiose sąlygose nurodyto dydžio Sutarties įvykdymo užtikrinimą.

10.16. Pirkėjas gali pasinaudoti Sutarties įvykdymo užtikrinimu, esant bet kuriai iš žemiau nurodytų aplinkybių:

10.16.1. Tiekėjas neįvykdė, nevykdo arba netinkamai vykdo savo įsipareigojimus pagal Sutartį;

10.16.2. Tiekėjas per protingai nustatytą laikotarpį neįvykdo Pirkėjo nurodymo ištaisyti Paslaugų trūkumus;

10.16.3. jei dėl bet kokių Tiekėjo veiksmų (veikimo ar neveikimo) Pirkėjas patyrė nuostolius (įskaitant, bet neapribojant, papildomas išlaidas, negautas pajamas ar kitus tiesioginius ir netiesioginius nuostolius, delspinigius ir (arba) baudas (jei delspinigiai ir (arba) baudos yra numatyti Specialiosiose sutarties sąlygose));

10.16.4. Tiekėjas be pateisinamos priežasties (ne Sutartyje nustatytais atvejais) vienašališkai nutraukia Sutartį.

11. SUTARTIES KAINA IR JOS PERSKAIČIAVIMAS

11.1. Sutarties kaina, kurią Pirkėjas privalo sumokėti Tiekėjui už faktiškai suteiktas Paslaugas pagal Sutarties sąlygas, įskaitant visus Susitarimus, yra apskaičiuojama, taikant kainos apskaičiavimo būdą ar būdus, nurodytus Specialiosiose sąlygose.

11.2. Pradinės sutarties vertė yra nurodyta Specialiosiose sąlygose.

11.3. Laikoma, kad į Sutarties kainą yra įtrauktos visos Tiekėjo išlaidos, susijusios su visų Paslaugų teikimu, taip pat su tinkamu šioje Sutartyje numatytų kitų Tiekėjo įsipareigojimų įvykdymu, įskaitant draudimus, muitus ir kitokias išlaidas, Tiekėjo patirtas vykdant Sutartyje numatytus įsipareigojimus.

11.4. Sutarties kainos peržiūra atliekama Specialiosiose sąlygose nustatyta tvarka.

12. ATSISKAITYMO TVARKA

12.1. Išankstinis mokėjimas (avansas) (jei taikoma)

12.1.1. Bendrųjų sąlygų 12.1 poskyrio sąlygos taikomos tuo atveju, jei Specialiosiose sąlygose yra nurodyta, kad Tiekėjui mokamas išankstinis mokėjimas (avansas) (toliau – **Avansas**).

12.1.2. Pirkėjas sumoka Tiekėjui ne didesnę kaip Specialiosiose sąlygose nurodyto dydžio Avansą.

12.1.3. Jei Specialiosiose sąlygose to reikalaujama, Tiekėjas, norėdamas gauti Avansą, kreipdamasis dėl Avanso išmokėjimo, ne vėliau kaip per 10 (dešimt) darbo dienų nuo Sutarties įsigaliojimo dienos kartu su išankstinio mokėjimo sąskaita Pirkėjui turi pateikti Avanso užtikrinimą – banko garantiją arba draudimo bendrovės laidavimo draudimo raštą arba kitą sutartinių įsipareigojimų įvykdymo užtikrinimą ne mažesnei kaip Specialiosiose sąlygose prašomo Avanso dydžio sumai (toliau – **Avanso užtikrinimas**).

Pastaba. Kai Specialiosiose sąlygose nurodoma, kad Pirkėjas reikalauja pateikti kredito unijos išduotą Avanso užtikrinimą, šio poskyrio nuostatos taikomos pagal poreikį ir Pirkėjas gali nusimatyti papildomus reikalavimus Specialiosiose sąlygose tokio Avanso užtikrinimo pateikimui, atitinkančius įstatymų bei kitų teisės aktų nuostatas.

12.1.4. Prieš pateikdamas Avanso užtikrinimą, Tiekėjas gali prašyti Pirkėjo patvirtinti, kad Pirkėjas sutinka priimti Tiekėjo siūlomą Avanso užtikrinimą. Tokiu atveju, Pirkėjas privalo atsakyti Tiekėjui ne vėliau kaip per 3 (tris) darbo dienas nuo Tiekėjo prašymo gavimo dienos.

12.1.5. Avanso užtikrinimu bankas (draudimo bendrovė) privalo neatšaukiamai ir besąlygiškai įsipareigoti ne vėliau kaip per 15 (penkiolika) dienų nuo Pirkėjo raštiško pranešimo apie Sutarties

neįvykdymą ar Sutarties nutraukimą dėl Tiekėjo kaltės, sumokėti Pirkėjui sumą, neviršijančią išmokėto Avanso sumos ir užtikrinimo sumos, pinigų pervedant į Pirkėjo sąskaitą.

12.1.6. Bankas (draudimo bendrovė) neturi teisės reikalauti, kad Pirkėjas pagrįstų savo reikalavimą. Pirkėjas pranešime bankui (draudimo bendrovei) nurodys, kad Avanso užtikrinimo suma jam priklauso dėl to, kad Tiekėjas iš dalies ar visiškai neįvykdė Sutarties sąlygų ir (arba) ji buvo nutraukta dėl Tiekėjo kaltės ir Tiekėjas negrąžino avanso.

12.1.7. Avanso užtikrinimo suma turi būti nurodoma ir išmokama eurais.

12.1.8. Avanso užtikrinimas turi būti surašytas lietuvių arba kita kalba (esant Pirkėjo prašymui, turi būti pateiktas vertimas į lietuvių kalbą).

12.1.9. Avanso užtikrinimas, neatitinkantis šiame Sutarties poskyryje nustatytų reikalavimų, nebus priimamas.

12.1.10. Jei Sutarties vykdymo metu Avanso užtikrinimą išdavęs bankas (draudimo bendrovė) negali įvykdyti savo įsipareigojimų, Pirkėjas gali raštu pareikalauti Tiekėjo per 10 (dešimt) darbo dienų pateikti naują Avanso užtikrinimą, tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir ankstesnysis.

12.1.11. Pirkėjas sumoka Tiekėjui Avansą per Specialiosiose sąlygose numatytą terminą nuo išankstinio mokėjimo sąskaitos ir Avanso užtikrinimo (jei taikoma) gavimo dienos. Sumokėto Avanso suma išskaitoma iš mokėtinės sumos.

12.1.12. Nutraukus Sutartį, Tiekėjas privalo grąžinti Pirkėjui gautą Avansą per 5 (penkias) darbo dienas (jeigu dalis Paslaugų yra suteikta, Pirkėjas jas yra priėmęs ir Paslaugų rezultatu gali naudotis pagal paskirtį – grąžinama ta Avanso dalis, kuri viršija Pirkėjo priimtų Paslaugų kainą). Jei Tiekėjas negrąžina gauto Avanso, Pirkėjas pasinaudoja Avanso užtikrinimu (jei taikoma). Tais atvejais, jei nebuvo taikytas Bendrųjų sąlygų 12.1.3 punktas, Tiekėjas turi sumokėti Specialiosiose sąlygose nurodyto dydžio netesybas, skaičiuojamas nuo grąžintinos Avanso sumos už laikotarpį nuo Avanso išmokėjimo iki jo grąžinimo.

12.2. Mokėjimų tvarka

12.2.1. Tiekėjas išrašo Sąskaitą tik Šalims pasirašius Paslaugų perdavimo–priėmimo aktą, jeigu kitaip nenumatyta Specialiosiose sąlygose:

12.2.1.1. elektroninę sąskaitą faktūrą, atitinkančią Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standartą, kurio nuoroda paskelbta 2017 m. spalio 16 d. Komisijos įgyvendinimo sprendime (ES) 2017/1870 dėl nuorodos į Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standartą ir sintaksių sąrašo paskelbimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/55/ES (toliau – Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standartas), Tiekėjas gali pateikti pasirinktomis priemonėmis;

12.2.1.2. Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standarto neatitinkančią elektroninę sąskaitą faktūrą Tiekėjas gali teikti tik naudodamasis Sąskaitų administravimo bendrosios informacinės sistemos (toliau – SABIS) priemonėmis.

12.2.2. Pirkėjas elektronines sąskaitas faktūras priima ir apdoroja naudodamasis informacinės sistemos SABIS priemonėmis, išskyrus jeigu mobilizacijos, karo ar nepaprastosios padėties atveju yra informacinės sistemos SABIS pažeidimų, dėl kurių negalimas Pirkėjo ir Tiekėjo bendravimas ir keitimasis informacija naudojantis SABIS.

12.2.3. Išankstinio mokėjimo sąskaitas (jeigu Specialiosiose sąlygose yra numatytas Avanso mokėjimas) Tiekėjas privalo pateikti šiame Sutarties poskyryje nustatyta tvarka.

12.2.4. Pirkėjas atlieka mokėjimus už Paslaugas Specialiosiose sąlygose nustatytais terminais.

12.2.5. Už mokėjimų pagal Sutartį vėlavimus Pirkėjui taikomos netesybos Specialiosiose sąlygose nustatyta tvarka.

12.2.6. Jei Paslaugos teikiamos etapais ar periodais aukščiau nurodyta atsiskaitymo tvarka galioja kiekvienam Paslaugų teikimo etapui ar periodui, jei Specialiosiose sąlygose nenumatyta kitaip.

12.2.7. Jeigu Šalys sudaro trišalį susitarimą su subtiekejū dėl tiesioginio atsiskaitymo, Pirkėjas privalo pervesti subtiekejū mokėtiną sumą į subtiekejū banko sąskaitą, nurodytą trišaliame susitarime, o likutį pervesti į Tiekėjo banko sąskaitą po to, kai pagal Sutarties ir trišalio susitarimo reikalavimus sudaromas suteiktų Paslaugų perdavimo–priėmimo aktas ir Tiekėjas pateikia Sąskaitą už Paslaugas Pirkėjui.

12.3. Kiti atsiskaitymo klausimai

12.3.1. Pirkėjas privalo pervesti mokėjimus Tiekėjui į Tiekėjo banko sąskaitą, nurodytą

Specialiosiose sąlygose.

12.3.2. Pirkėjas turi teisę sumas, gautinas iš Tiekėjo, išskaityti iš mokėjimų Tiekėjui pagal Sutartį (vienašališkai daryti įskaitymus). Dėl šios priežasties Tiekėjas neturi teisės perleisti arba įkeisti reikalavimo teisių į gautinas pagal Sutartį sumas tretiesiems asmenims arba kitaip jomis disponuoti be Pirkėjo sutikimo.

12.3.3. Visi mokėjimai pagal Sutartį atliekami eurais.

12.3.4. Už pavėluotus mokėjimus pagal Sutartį mokančioji Šalis privalo sumokėti kitai Šaliai Specialiosiose sąlygose nurodyto dydžio netesybas.

13. KONFIDENCIALI INFORMACIJA

13.1. Šalys įsipareigoja laikytis konfidencialumo ir be kitos Šalies rašytinio sutikimo neatskleisti tos Šalies informacijos, nurodytos kaip konfidencialios, jokiems Šalies darbuotojams, su Šalimi susijusiems ar kitiems tretiesiems asmenims, kuriems nėra būtina šią informaciją naudoti jų darbo tikslais, išskyrus žemiau nurodytus atvejus.

13.2. Šalis turi teisę atskleisti kitos Šalies konfidencialią informaciją šiais atvejais:

13.2.1. konfidencialios informacijos atskleidimas yra būtinas tinkamam Šalies teisių ar pareigų pagal Sutartį įgyvendinimui – tačiau tokiu atveju informaciją galima atskleisti tik ta apimtimi, kiek tai yra reikalinga sutartinių teisių ar pareigų įgyvendinimui, ir tik tokiems tretiesiems asmenims, kuriems būtina, su sąlyga, kad konfidencialią informaciją gaunantys tretieji asmenys prisiima tokius pačius konfidencialumo įsipareigojimus, kokie yra nustatyti šioje Sutartyje. Jeigu tretieji asmenys atskleidžia konfidencialią informaciją, Šalis atsako už jų veiksmus kaip už savo;

13.2.2. konfidencialią informaciją yra būtina atskleisti pagal įstatymų bei kitų teisės aktų reikalavimus, įskaitant atvejus, kai to reikalauja viešojo administravimo subjektai, taip, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme.

13.3. Prieš atskleisdama konfidencialią informaciją, Šalis privalo informuoti kitą Šalį (tiek, kiek tai nedraudžiama pagal įstatymus bei kitus teisės aktus) apie būtinybę arba gautą viešojo administravimo subjekto reikalavimą atskleisti konfidencialią informaciją ir imtis protingų priemonių, siekdama užtikrinti atskleistos informacijos konfidencialumą.

13.4. Šalis atsako:

13.4.1. už bet koki neteisėtą, įskaitant atsitiktinį, kitos Šalies konfidencialios informacijos ar bet kurios jos dalies atskleidimą ar perdavimą arba konfidencialios informacijos neteisėtą naudojimą;

13.4.2. už tai, kad nesiėmė visų protingų veiksmų, kad išsaugotų ir apsaugotų kitos Šalies konfidencialią informaciją ar bet kurią jos dalį, užkirstų kelią tolesniam jos neteisėtam atskleidimui, perdavimui ar naudojimui.

13.5. Šalis, nepagrįstai atskleidusi kitos Šalies konfidencialią informaciją, privalo sumokėti kitai Šaliai Specialiosiose sąlygose nurodyto dydžio baudą.

14. ASMENS DUOMENŲ APSAUGA

14.1. Šalys įsipareigoja užtikrinti asmens duomenų saugumą bei asmens duomenų tvarkymą vykdyti teisėtai, vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. priimto Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių asmens duomenų tvarkymą, nuostatomis.

14.2. Šalys patvirtina, kad jeigu siekiant užtikrinti tinkamą Sutarties vykdymą bus tvarkomi asmens duomenys, Šalys įsipareigoja sudaryti atskirą susitarimą dėl duomenų tvarkymo, kuriuo nustato duomenų tvarkymo dalyką ir trukmę, duomenų tvarkymo pobūdį ir tikslą, asmens duomenų rūšis ir duomenų subjektų kategorijas bei duomenų valdytojo prievoles ir teises.

15. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

15.1. Visi rezultatai ir su jais susijusios teisės, įgytos vykdant Sutartį, įskaitant intelektinės nuosavybės teises, išskyrus asmenines neturtines teises į intelektinės veiklos rezultatus, yra Pirkėjo nuosavybė, pereinanti Pirkėjui nuo Paslaugų perdavimo–priėmimo akto pasirašymo be jokių apribojimų, kurią Pirkėjas gali naudoti, publikuoti, perleisti ar perduoti be atskiro Tiekėjo sutikimo tretiesiems asmenims, jei Specialiosiose sąlygose nenumatyta kitaip ar intelektinės nuosavybės

teisės negali būti perduodamos nuosavybės teise dėl Paslaugų pobūdžio ar (ir) išimtinių teisių, patentų ir kt.

15.2. Tiekėjas įsipareigoja atlyginti nuostolius Pirkėjui dėl bet kokių reikalavimų, kylančių dėl intelektinės nuosavybės teisių, įskaitant, bet neapsiribojant, dėl patento, prekių ženklo, pramoninio dizaino savininko (naudotojo) teisės (registruojamos arba ne), teisės, kylančios iš paraiškų bet kurioms minėtoms teisėms įregistruoti, autoriaus teisės, duomenų bazių gamintojų (sui generis) teisės, firmų, įmonių, organizacijų, verslo pavadinimų ar vardų savininkų ir kitos panašios teisės ar įsipareigojimai, nepriklausomai nuo to, ar jie registruoti Lietuvos Respublikoje, ar kitose šalyse, ar neregistruotini, išskyrus atvejus, kai toks pažeidimas atsiranda dėl Pirkėjo kaltės.

15.3. Tiekėjas neturi teisės be išankstinio rašytinio Pirkėjo sutikimo naudoti Pirkėjo simbolių, pavadinimo ir ženklo reklamoje, rinkodaroje, taip pat naudotis Pirkėjo sukurtais intelektualiais veiklos rezultatais. Pažeidus reikalavimą, Tiekėjui taikoma Specialiosiose sąlygose nurodyta bauda.

16. PAREIŠKIMAI IR GARANTIJOS

16.1. Kiekviena iš Šalių pareiškia ir garantuoja kitai Šaliai, kad:

16.1.1. yra teisėtai priimti ir galioja visi būtini sprendimai, gauti leidimai bei sutikimai, taip pat teisėtai atlikti ir galioja kiti teisiniai veiksmai, reikalingi Sutarties sudarymui, galiojimui ir vykdymui;

16.1.2. sudarydama Sutartį, Šalis neviršija savo kompetencijos ir nepažeidžia jai taikomų įstatymų bei kitų teisės aktų, teismo ar arbitražo teismo sprendimų, administracinių aktų, sutarčių ar kitų prievolių pagal taikomą privatinę teisę, viešąją teisę, Europos Sąjungos teisę arba tarptautinę teisę;

16.1.3. Šalies atstovas turi visus reikiamus įgaliojimus sudaryti ir įvykdyti Sutartį. Šalies atstovas, sudarydamas ir pasirašydamas Sutartį, nepažeidžia Šalies įstatų, nuostatų ir kitų vidaus dokumentų, Šalies valdymo ir kitų organų ir (ar) kreditorių teisių ir teisėtų interesų, sudarydamas Sutartį jis Šalies ir Šalies organų narių, kreditorių atžvilgiu veikia sąžiningai ir protingai;

16.1.4. Šalis įvertino visas aplinkybes, turinčias esminės reikšmės Sutarties sudarymui ir jos vykdymui. Nė viena iš Sutartyje nurodytų sąlygų ir aplinkybių neturi neigiamos įtakos Šalies valiai sudaryti Sutartį tokiomis sąlygomis, kurios nurodytos Sutartyje, ir vykdyti iš Sutarties kylančius įsipareigojimus;

16.1.5. Sutartis sudaroma vadovaujantis sąžiningumo, protingumo, teisingumo ir Šalių lygiateisiškumo principais, nenaudojant apgaulės ar spaudimo. Šalys atskleidė viena kitai visą joms žinomą informaciją, turinčią esminės reikšmės Sutarties sudarymui ir jos vykdymui;

16.1.6. visi Šalies pareiškimai ir garantijos yra išsamūs ir nepalieka nutylėtų jokių aplinkybių, kurios darytų šiuos pareiškimus ar garantijas neteisingsais.

16.2. Tiekėjas papildomai pareiškia ir garantuoja Pirkėjui, kad Tiekėjas, subtiekejai, jungtinės veiklos partneriai ir specialistai turi galiojančius ir teisėtus visus įstatymuose bei kituose teisės aktuose numatytus leidimus, licencijas, atestatus, teisės pripažinimo dokumentus, reikalingus vykdant Sutartį.

16.3. Tiekėjas pareiškia, kad suteiktų Paslaugų rezultato disponavimo, valdymo ir naudojimosi teisės nėra apribotos ir jokie tretieji asmenys neturi pretenzijų į Sutartimi perduodamą Paslaugų rezultatą.

16.4. Tiekėjas įsipareigoja vykdant Sutartį laikytis aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės įpareigojimų, nustatytų Europos Sąjungos ir nacionalinėje teisėje, kolektyvinėse sutartyse ir VPĮ 5 priede nurodytose tarptautinėse konvencijose.

17. BENDRIEJI ATSAKOMYBĖS KLAUSIMAI

17.1. Netesybų sumokėjimas už vėlavimą ar pareigų pagal Sutartį pažeidimą neatleidžia Šalies nuo Sutartyje numatytų jos pareigų vykdymo.

17.2. Netesybų sumokėjimas ir (ar) Sutarties įvykdymo užtikrinimo gavimas nepanaikina Šalies teisės reikalauti, kad kita Šalis kompensuotų jos patirtus nuostolius. Šioje Sutartyje nustatytos netesybos yra laikomos minimaliais, neįrodinėtinais Šalių nuostoliais. Kiekviena iš Šalių turi teisę gauti iš kitos Šalies nuostolių, atsiradusių dėl kitos Šalies netinkamo įsipareigojimų pagal Sutartį vykdymo ar nevykdymo, neviršijant Pradinės sutarties vertės, jei teisės aktai nenumato, kad privalo būti kompensuota didesnė suma. Šiame punkte numatytas atsakomybės ribojimas netaikomas, jei žala atsirado dėl konfidencialumo įsipareigojimų, asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų ar intelektinės nuosavybės teisių pažeidimo.

17.3. Tuo atveju, jei paaiškėja, kad kuris nors iš šioje Sutartyje pateiktų pareiškimų ar garantijų buvo

iš esmės neteisingas, melagingas ar klaidinantis, Šalis pažeidėja nukentėjusiai Šaliai privalo atlyginti visus nuostolius, kuriuos nukentėjusioji Šalis patyrė dėl tokio neteisingo, melagingo ar klaidinančio pareiškimo ar garantijos.

17.4. Šioje Sutartyje numatytos teisių gynbos priemonės neapriboja Šalių teisės pasinaudoti kitomis teisėtomis teisių gynbos priemonėmis.

17.5. Atsakomybės apribojimai pagal Sutartį netaikomi, kai žala padaroma tyčia arba dėl didelio neatsargumo, padaroma neturtinė žala, sužalojama sveikata ar atimama gyvybė, taip pat kai padaroma žala (nuostoliai) tretiesiems asmenims, įskaitant atvejus, jeigu vienos Šalies padarytą žalą tretiesiems asmenims atlygina kita Šalis.

17.6. Pasibaigus Sutarties galiojimui, Šalys neatleidžiamos nuo atsakomybės už Sutarties pažeidimą. Pasibaigus Sutarties galiojimui, Šalys nepraranda teisės reikalauti atlyginti dėl Sutarties nevykdymo patirtus nuostolius bei sumokėti netesybas.

17.7. Jeigu Sutartis nutraukiama dėl esminio sutarties pažeidimo pagal Bendrųjų sąlygų 22.2.1 papunktį ir (ar) Tiekėjas esminę Sutarties sąlygą, nurodytą Specialiųjų sąlygų 10 skyriuje, vykdo su dideliais ar nuolatiniais trūkumais, Tiekėjas įtraukiamas į nepatikimų tiekėjų sąrašą VPI 91 straipsnyje nustatyta tvarka. Atvejai, kuomet laikoma, kad esminė Sutarties sąlyga vykdoma su dideliais arba nuolatiniais trūkumais, nurodyti Specialiųjų sąlygų 10 skyriuje. Esminės Sutarties sąlygos vykdymas su dideliais arba nuolatiniais trūkumais gali būti pripažįstamas ir kitais, Specialiosiose sąlygose nenurodytais, atvejais, įvertinus konkrečias esminės Sutarties sąlygos netinkamo vykdymo aplinkybes.

18. NENUGALIMA JĖGA (FORCE MAJEURE)

18.1. Atsakomybė pagal Sutartį netaikoma, taip pat Šalys gali būti visiškai ar iš dalies atleistos nuo civilinės atsakomybės šiais pagrindais:

18.1.1. dėl nenugalimos jėgos (force majeure) – taikomos Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.212 straipsnio ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. liepos 15 d. nutarimu Nr. 840 „Dėl Atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybėms taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų taisyklių nuostatos;

18.1.2. dėl Europos Sąjungos valstybių veiksmų – kai prievolę pagal Sutartį įvykdyti neįmanoma dėl privalomų ir nenumatytų Europos Sąjungos valstybės institucijų veiksmų (aktų), kurių Šalys neturėjo teisės ginčyti ir šie veiksmai negalėjo būti iš anksto numatyti.

18.2. Šalis, prašanti ją atleisti nuo atsakomybės, privalo pranešti kitai Šaliai apie nenugalimos jėgos aplinkybes nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 5 (penkias) dienas nuo tokių aplinkybių atsiradimo ar paaiškėjimo, pateikdama įrodymus, kad ji ėmėsi visų pagrįstų atsargumo priemonių ir dėjo visas pastangas, kad sumažintų išlaidas ar neigiamas pasekmes, taip pat pranešti galimą įsipareigojimų įvykdymo terminą. Šalis taip pat turi pateikti kitai Šaliai atitinkamą pranešimą, kai išnyksta įsipareigojimų nevykdymo pagrindas.

18.3. Pagrindas atleisti Šalį nuo atsakomybės atsiranda nuo nenugalimos jėgos aplinkybių atsiradimo momento arba, jeigu laiku nebuvo pateiktas pranešimas, nuo pranešimo pateikimo momento. Jeigu Šalis laiku neišsiunčia pranešimo arba neinformuoja, ji privalo kompensuoti kitai Šaliai žalą, kurią ši patyrė dėl laiku nepateikto pranešimo arba dėl to, kad nebuvo jokio pranešimo.

18.4. Jeigu nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybės tęsiasi ilgiau negu 1 (vieną) mėnesį nuo pranešimo apie jas gavimo dienos, bet kuri Šalis gali nutraukti Sutartį apie tai pranešusi kitai Šaliai prieš 5 (penkias) darbo dienas. Nenugalima jėga nelaikoma tai, kad Šalis neturi reikiamų finansinių išteklių arba skolininko kontrahentai pažeidžia savo prievoles, arba skolininkas pažeidžia savo prievoles kontrahentams.

19. SUTARTIES NUOSTATŲ NEGALIOJIMAS

19.1. Jeigu kuri nors Sutarties nuostata yra arba tampa dalinai ar pilnai negaliojanti, Šalys privalo kuo skubiau sudaryti Susitarimą, ir juo pakeisti negaliojančią nuostatą kita nuostata, kuri, kiek tai yra įmanoma, turėtų tokį patį ekonominį ir teisinį efektą, kokio buvo siekta susitariant dėl negaliojančios Sutarties nuostatos. Tokia negaliojanti nuostata nedaro negaliojančiomis kitų Sutarties nuostatų, jeigu tai nepažeidžia įstatymų bei kitų teisės aktų ir galima daryti prielaidą, kad Sutartis būtų buvusi teisėtai sudaryta ir neįtraukus nuostatos, kuri yra negaliojanti.

19.2. Jeigu Specialiosiose sąlygose numatytas Bendrųjų sąlygų nuostatos pakeitimas yra arba

tampa dalinai ar pilnai negaliojantis, negali būti taikoma tos Bendrųjų sąlygų nuostatos redakcija, buvusi iki pakeitimo. Tokiu atveju Šalys privalo veikti pagal Bendrųjų sąlygų 19.1 punktą.

20. SUTARTIES PAKEITIMAI

20.1. Sutarties sąlygos Sutarties galiojimo laikotarpiu negali būti keičiamos, išskyrus tokias Sutarties sąlygas, kurių keitimas numatytas Sutartyje ir (ar) galimas vadovaujantis VPĮ nuostatomis.

20.2. Sutarties pakeitimai įforminami Šalims sudarant Susitarimą.

20.3. Šalis, inicijuojanti Susitarimą, privalo pateikti kitai Šaliai pranešimą dėl Sutarties pakeitimo bei pagrindimą dėl to, jog yra faktinis ir teisinis pagrindas sudaryti Susitarimą. Kita Šalis per 5 (penkias) darbo dienas (arba per kitą Šalių raštu sutartą terminą) privalo išanalizuoti ir įvertinti gautą informaciją, pateikti savo pastabas ir pasiūlymus, pagrįstus Sutarties ir imperatyviomis įstatymų bei kitų teisės aktų nuostatomis.

20.4. Susitarimas įsigalioja nuo jo sudarymo, jei Susitarime nenurodyta kitaip. Susitarimą Pirkėjas privalo paviesti VPĮ 33 ir 86 straipsniuose nustatyta tvarka.

20.5. Specialiosiose sąlygose nurodytų duomenų apie kontaktinius asmenis bei rekvizitų pasikeitimas nelaikomas Sutarties pakeitimu (išskyrus Tiekėjo, jungtinės veiklos partnerio, subtiekejo ar specialisto pakeitimą kitu asmeniu) ir Šalis turi pakeisti tuos duomenis vienašališkai, informuodama apie tai kitą Šalį. Bet kuriuo atveju Sutarties pakeitimu negali būti iš esmės keičiama Sutartis.

21. SUTARTIES SUSTABDYMAS

21.1. Nesant Tiekėjo kaltės ir esant aplinkybėms, kurių Sutarties Šalis negalėjo numatyti Sutarties sudarymo metu, dėl kurių Sutarties Šalis negali vykdyti savo sutartinių įsipareigojimų ir (arba) esant kitoms nenumatytoms aplinkybėms, Sutarties Šalys turi teisę inicijuoti Paslaugų (jų dalies) teikimo sustabdymą iki atitinkamų aplinkybių pasibaigimo.

21.2. Paslaugų (jų dalies) teikimas gali būti stabdomas esant bent vienai iš šių aplinkybių:

21.2.1. esant Bendrųjų sąlygų 18 skyriuje numatytoms nenugalimos jėgos aplinkybėms, sutartinių įsipareigojimų vykdymo terminai stabdomi nuo kliūties atsiradimo momento arba, jeigu apie ją nėra laiku pranešta, nuo pranešimo momento ir atnaujinami, kai minėtos aplinkybės nebetrūkdo vykdyti Sutarties;

21.2.2. Tiekėjas Sutartyje nurodyta tvarka negali teikti Paslaugų (pavyzdžiui, Pirkėjas dėl objektyvių priežasčių negali sudaryti techninių galimybių Paslaugų teikimui), o Tiekėjas dėl to negali vykdyti Sutarties;

21.2.3. dėl nenumatytų prekių, paslaugų ir (ar) darbų, susijusių su perkamu objektu, kurių poreikis paaiškėjo tik vykdant Sutartį, įsigijimo;

21.2.4. ne dėl Pirkėjo kaltės vėluoja kitos Pirkėjo pirkimo sutarties, turinčios tiesioginės įtakos šiai Sutarčiai, vykdymas;

21.2.5. esant įrodymais pagrįstoms kliūtims ar trukdymams, sukeltiems Tiekėjui kitų trečiųjų asmenų ne dėl Tiekėjo ne laiku ar netinkamai pagal Sutarties sąlygas ir tvarką įvykdytų sutartinių įsipareigojimų;

21.2.6. pasikeitus galiojančiam teisės aktui ar įsigaliojus naujam teisės aktui, kuris turi įtakos šios Sutarties vykdymui;

21.2.7. sutartinių įsipareigojimų stabdymo būtinybė atsirado dėl sustabdyto, persikirstyto, negauto ir panašiai Pirkėjo Paslaugų pirkimui skirto finansavimo arba finansavimo trūkumo;

21.2.8. dėl teisminių (arbitražinių) ginčų su Pirkėju ar trečiaisiais asmenimis, kurių dalykas yra tiesiogiai susijęs su Sutarties vykdymu.

21.3. Jei Paslaugų (jų dalies) teikimo sustabdymas atliekamas dėl Bendrųjų sąlygų 21.2 papunktyje nurodytų aplinkybių ir tęsiasi ne ilgiau kaip 3 (tris) mėnesius, toks stabdymas laikomas Sutarties keitimu joje numatytomis sąlygomis ir įforminamas Sutarties 21.6 papunktyje nustatyta tvarka.

21.4. Jei Paslaugų (jų dalies) teikimo stabdymas vykdomas dėl kitų aplinkybių, nenurodytų Bendrųjų sąlygų 21.2 papunktyje ar (ir) Bendrųjų sąlygų 21.2 papunktyje nurodytos aplinkybės tęsiasi ilgiau nei 3 (tris) mėnesius ir (ar) nesilaikant šiame skyriuje nustatytos tvarkos, tai laikoma Sutarties keitimu, kuris turi būti atliekamas, vadovaujantis VPĮ nuostatomis ir įforminamas Sutarties 21.6 papunktyje nustatyta tvarka.

21.5. Sutartinių įsipareigojimų vykdymas gali būti stabdomas tik Sutarties galiojimo laikotarpiu tokia tvarka:

21.5.1. atsiradus aplinkybėms, dėl kurių Tiekėjas negali vykdyti sutartinių įsipareigojimų, Tiekėjas apie tai nedelsdamas privalo informuoti Pirkėją. Tiekėjo rašytiniame prašyme turi būti nurodyta stabdymo aplinkybė (Bendrųjų sąlygų 21.2 papunktis) ir aplinkybės atsiradimą bei galimą terminą pagrindžiantys argumentai, objektyvūs faktai ir įrodymai. Pirkėjas, įvertinęs prašymą, ne vėliau kaip per 3 (tris) darbo dienas raštu informuoja Tiekėją apie priimtą sprendimą dėl sutartinių įsipareigojimų vykdymo stabdymo. Tiekėjui nepateikus konkrečių argumentų, faktų, pagrįstų įrodymais, Pirkėjas turi teisę raštu atsisakyti patvirtinti sustabdymą;

21.5.2. Pirkėjui raštu informavus Tiekėją ir pateikus jam argumentuotą paaiškinimą, dėl kokių aplinkybių ir kuriam terminui yra būtina sustabdyti sutartinių įsipareigojimų vykdymo terminą, Tiekėjas ne vėliau kaip per 3 (tris) darbo dienas raštu informuoja Pirkėją ir patvirtina, kad sutinka su sustabdymu. Tiekėjas turi teisę prieštarauti sutartinių įsipareigojimų vykdymo sustabdymui tik tuo atveju, jei Tiekėjas savo sąskaita ir jėgomis gali pašalinti atsiradusias aplinkybes, dėl kurių kilo būtinybė stabdyti sutartinių įsipareigojimų vykdymą;

21.5.3. Tiekėjas, gavęs Pirkėjo raštišką pranešimą apie stabdymą, privalo nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 3 (tris) darbo dienas po patvirtinimo išsiuntimo Pirkėjui dienos, sustabdyti sutartinių įsipareigojimų ar jų dalies vykdymą. Jei sutartinių įsipareigojimų ar jų dalies vykdymas sustabdytas, Šalis negali vykdyti jokių jiems pagal Sutartį ar Sutarties dalį priskirtų įsipareigojimų.

21.6. Šalis sutartinių įsipareigojimų vykdymo stabdymą įformina rašytiniu susitarimu, nurodant priežastis ir sustabdymo terminą, bei pridėdant dokumentus, patvirtinančius sustabdymo pagrindą, ir patvirtina Šalių įgaliotų atstovų parašais. Tokie susitarimai yra neatskiriama Sutarties dalis.

21.7. Sutartinių įsipareigojimų vykdymas sustabdomas ne ilgesniam kaip konkrečios, pagrįstos aplinkybės egzistavimo laikotarpiui.

21.8. Šalis susitaria, kad sutartinių įsipareigojimų vykdymo sustabdymo terminas į Sutarties vykdymo terminą nėra įskaičiuojamas, jo metu sutartiniai įsipareigojimai nevykdomi ir už šį periodą Pirkėjas Tiekėjui nemoka jokių mokėjimų, baudų ar prastovų.

21.9. Jeigu Sutartyje numatytų prievolių įvykdymo terminai buvo sustabdyti Sutartyje nustatytais pagrindais, jie atnaujinami pasibaigus sustabdymą lėmusioms aplinkybėms arba Šalių susitarime nurodytam terminui, priklausomai nuo to, kuris įvyksta anksčiau. Tuo atveju, jeigu Sutartyje numatytų prievolių įvykdymo terminai atnaujinami anksčiau negu pasibaigia Šalių susitarime nurodytas sustabdymo terminas, Šalis Sutartyje numatytų prievolių įvykdymo terminų atnaujinimo datą įformina raštu.

21.10. Atnaujinus Sutarties vykdymą, neįvykdytų prievolių (jų dalies) įvykdymo terminai ir Sutarties galiojimas nukeliami tokiam terminui, kiek buvo likę laiko jų įvykdymui (Sutarties galiojimui) jų sustabdymo metu.

21.11. Jei sutartinių įsipareigojimų vykdymas buvo sustabdytas ilgesniam nei 3 (trijų) mėnesių laikotarpiui, praėjus šiam terminui, viena Šalis gali rašytiniu pranešimu kitos Šalies pareikalauti atnaujinti Sutarties vykdymą. Šaliai be pagrįstų aplinkybių neatnaujinus Sutarties vykdymo per 10 (dešimt) dienų nuo atitinkamo kreipimosi, kita Šalis gali nutraukti Sutartį, apie tai įspėjusi kitą Šalį prieš 10 (dešimt) dienų.

22. SUTARTIES NUTRAUKIMAS

Sutartis gali būti nutraukiama VPĮ 90 straipsnyje ir Sutartyje numatytais atvejais, įskaitant galimybę nutraukti Sutartį Šalių susitarimu.

22.1. Pretenzijos dėl Sutarties pažeidimų

22.1.1. Jeigu Šalis pažeidžia Sutartį arba įstatymus bei kitus teisės aktus, kita Šalis turi teisę pareikšti jai rašytinę pretenziją, nurodyti, kokią Sutarties ar įstatymų bei kitų teisės aktų nuostatą ir koku būdu kita Šalis pažeidė bei nustatyti protingą terminą ištaisyti pažeidimą.

22.1.2. Pretenziją gavusi Šalis privalo nedelsdama, bet ne vėliau nei per 5 (penkias) darbo dienas, atsakyti į pretenziją ir nurodyti, kokių priemonių imsis siekdama ištaisyti pažeidimą per pretenzijoje nustatytą terminą arba motyvuotai pasiūlyti kitą pagrįstą terminą. Tiekėjo teisė siūlyti kitą terminą nelaikoma Pirkėjo pareiga tą terminą priimti. Pretenziją gavusios Šalies pasiūlytasis terminas pakeičia terminą, nurodytą pretenzijoje, tik jeigu kita Šalis jį patvirtina.

22.2. Sutarties nutraukimas Pirkėjo iniciatyva

22.2.1. Pirkėjas vienašališkai nutraukia Sutartį, įspėjęs Tiekėją raštu prieš ne trumpesnę nei 5 (penkių) dienų terminą, jeigu Tiekėjas padaro esminį Sutarties pažeidimą, nurodytą Specialiosiose sąlygose ar Sutarties pažeidimą, kuris atitinka esminio Sutarties pažeidimo požymius, nurodytus Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, ir, gavęs Pirkėjo pretenziją, per pretenzijoje nurodytą terminą neištaiso pažeidimo.

22.2.2. Pirkėjas turi teisę vienašališkai nutraukti Sutartį ar jos dalį raštu įspėjęs Tiekėją prieš ne trumpesnę nei 10 (dešimties) dienų terminą, jeigu:

22.2.2.1. Tiekėjui yra iškelta bankroto byla, pradėtas bankroto procesas ne teismo tvarka, jis tampa nemokus arba yra nemokumo tikimybė, sustabdo ūkinę veiklą ar susidaro įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatyta tvarka analogiška situacija;

22.2.2.2. Tiekėjo padėtis pasikeičia ir jis atitinka pirkimo dokumentuose nustatytą pašalinimo pagrindą;

22.2.2.3. pasikeičia teisės aktai, susiję su Sutarties objektu, Sutarties vykdymu, ar su Pirkėjo vykdoma veikla, kuriai buvo sudaryta Sutartis, ir dėl tokių pakeitimų Pirkėjas nusprendžia nutraukti Sutartį;

22.2.2.4. Pirkėjas nusprendžia nebevykdyti veiklos, kurios vykdymui Sutartimi įsigyjamoms Paslaugoms ir Sutarties poreikis išnyksta;

22.2.2.5. Pirkėjo valdymo organas priima sprendimą, dėl kurio Sutarties poreikis išnyksta;

22.2.2.6. pasikeičia (pablogėja) Pirkėjo finansinė padėtis ar Pirkėjas negauna arba netenka finansavimo ir dėl šios priežasties nusprendžia nutraukti Sutartį;

22.2.2.7. keičiasi Pirkėjo organizacinė struktūra – juridinis statusas, pobūdis ar valdymo struktūra ir tai gali turėti įtakos tinkamam Sutarties įvykdymui arba Sutarties poreikiui;

22.2.2.8. nebelieka perkamų Paslaugų poreikio;

22.2.2.9. Pirkėjas iš pirkimų priežiūrą atliekančių institucijų gauna nurodymą ar rekomendaciją nutraukti Sutartį;

22.2.2.10. Tiekėjas vėluoja pateikti Sutarties įvykdymo užtikrinimo pratęsimą ilgiau kaip 10 (dešimt) darbo dienų nuo paskutinio Sutarties įvykdymo užtikrinimo galiojimo termino pabaigos arba atsisako jį pateikti;

22.2.2.11. Tiekėjas atsisako pašalinti arba nepašalina Paslaugų trūkumų per Pirkėjo nustatytus protingus terminus;

22.2.2.12. Tiekėjas pažeidžia Sutartį arba įstatymus bei kitus teisės aktus ir per Pirkėjo rašytinėje pretenzijoje nurodytą terminą neištaiso pažeidimo;

22.2.2.13. Lietuvos Respublikos Vyriausybė Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo nustatyta tvarka priima sprendimą, patvirtinantį, kad Sutartis neatitinka nacionalinio saugumo interesų (taikoma, jeigu Pirkėjas veikia srityse, kurios laikomos nacionaliniam saugumui užtikrinti strategiškai svarbių ūkio sektorių dalimi, ar yra laikomas esminiu subjektu);

22.2.2.14. paaiškėja VPĮ 37 straipsnio 8 dalyje ir (ar) 47 straipsnio 8 dalyje nurodytos aplinkybės.

22.2.3. Sutartis laikoma niekine ir negaliojančia, jei nustatoma, kad Sutarties vykdymas prieštarauja Lietuvos Respublikoje įgyvendinamoms privalomoms tarptautinėms sankcijoms, kaip tai apibrėžta Sankcijų įstatyme ir kituose tarptautiniuose, Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose (bent vienai iš taikomų sankcijų). Sutarties negaliojimo momentas nustatomas vadovaujantis minėtu įstatymu.

22.2.4. Pirkėjas nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 5 (penkias) dienas, vienašališkai nutraukia Sutartį arba sustabdo jos vykdymą privalomų tarptautinių sankcijų, kaip tai apibrėžta Sankcijų įstatyme ir kituose tarptautiniuose, Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose, įgyvendinimo laikotarpiui, apie tai įspėjęs Tiekėją raštu, jei Sutartis įsigaliojo iki šių tarptautinių sankcijų Lietuvos Respublikoje įgyvendinimo nustatymo. Draudžiama prisiimti naujas prievoles pagal Sutartį, kurių vykdymas prieštarautų Lietuvos Respublikoje įgyvendinamoms tarptautinėms sankcijoms.

22.2.5. Jei Sutartis nutraukiama dėl Tiekėjo esminio sutarties pažeidimo ar Tiekėjui nepagrįstai nutraukus Sutarties vykdymą ne Sutartyje nustatyta tvarka, ir jeigu Specialiosiose sąlygose nėra numatyta, kad tinkamas Sutarties įvykdymas yra užtikrinamas Sutarties įvykdymo užtikrinimu, Tiekėjas įsipareigoja sumokėti Pirkėjui Specialiosiose sąlygose nurodyto dydžio baudą ir atlyginti nuostolius, susijusius su Sutarties nutraukimu. Jeigu Specialiosiose sąlygose yra numatyta, kad tinkamas Sutarties įvykdymas yra užtikrinamas Sutarties įvykdymo užtikrinimu, Tiekėjas įsipareigoja

Pirkėjui sumokėti likusią dalį Specialiosiose sąlygose nurodyto dydžio baudos ir atlyginti nuostolius, susijusius su Sutarties nutraukimu, kiek jų nepadengia Sutarties įvykdymo užtikrinimas. Pirkėjui pareiškus reikalavimą atlyginti patirtus nuostolius, baudos suma įskaitoma į nuostolių atlyginimą.

22.2.6. Pirkėjas turi teisę vienašališkai nutraukti Sutartį ir kitais Specialiosiose sąlygose (jei taikoma) ir įstatymuose bei kituose teisės aktuose įtvirtintais atvejais.

22.2.7. Sutartis laikoma nutraukta kitą dieną po to, kai pasibaigia įspėjimo apie Sutarties nutraukimą terminas.

22.2.8. Tais atvejais, kai Tiekėjas pašalina pažeidimą ar išnyksta aplinkybės, dėl kurių buvo inicijuota Sutarties nutraukimo procedūra, Sutartis negali būti nutraukiama ir įspėjimas apie Sutarties nutraukimą netenka galios, jei Tiekėjas pateikia informaciją apie pažeidimo pašalinimą ar išnykusias aplinkybes, dėl kurių buvo inicijuota Sutarties nutraukimo procedūra.

22.3. Sutarties nutraukimas Tiekėjo iniciatyva

22.3.1. Tiekėjas turi teisę vienašališkai nutraukti Sutartį, įspėjęs Pirkėją raštu prieš ne trumpesnę nei 30 (trisdešimt) dienų terminą, jeigu Pirkėjas pažeidžia atsiskaitymo su Tiekėju terminus (išskyrus atvejus, kai Pirkėjas naudojami savo teise sulaikyti mokėjimus), ir Pirkėjo skola Tiekėjui viršija 20 (dvidešimt) proc. Pradinės sutarties vertės ir Pirkėjas, gavęs Tiekėjo pretenziją, per 30 (trisdešimt) dienų nesumoka Tiekėjui mokėtinų sumų.

22.3.2. Tiekėjas turi teisę vienašališkai nutraukti Sutartį, įspėjęs Pirkėją raštu prieš ne trumpesnę nei 10 (dešimt) dienų terminą, jeigu:

22.3.2.1. Pirkėjui yra iškelta bankroto byla, pradėtas procesas dėl bankroto ne teismo tvarka, jis tampa nemokus arba yra nemokumo tikimybė, Pirkėjas sustabdo veiklą, arba įstatymuose ir kituose teisės aktuose numatyta tvarka susidaro analogiška situacija;

22.3.2.2. Pirkėjas pažeidžia Sutartį arba įstatymus bei kitus teisės aktus ir per Tiekėjo rašytinėje pretenzijoje nurodytą terminą neištaiso pažeidimo, išskyrus Bendrųjų sąlygų 22.3.1 punkte nustatytą atvejį.

22.3.3. Jeigu Bendrųjų sąlygų 22.3.1 punkte nurodytos aplinkybės yra susijusios tik su atskira dalimi arba atskiru Susitarimu, Tiekėjas turi teisę nutraukti Sutartį tik tos dalies atžvilgiu arba nutraukti tik tokį Susitarimą.

22.3.4. Tiekėjas turi teisę vienašališkai nutraukti Sutartį ir kitais įstatymuose bei kituose teisės aktuose įtvirtintais atvejais.

22.3.5. Jei Sutartis nutraukiama dėl Pirkėjo esminio Sutarties pažeidimo ar Pirkėjui nepagrįstai nutraukus Sutarties vykdymą ne Sutartyje nustatyta tvarka, Pirkėjas įsipareigoja sumokėti Tiekėjui Specialiosiose sąlygose nurodyto dydžio baudą ir atlyginti nuostolius, susijusius su Sutarties nutraukimu.

22.3.6. Sutartis laikoma nutraukta kitą dieną po to, kai pasibaigia įspėjimo apie Sutarties nutraukimą terminas.

22.3.7. Tais atvejais, kai per įspėjimo apie Sutarties nutraukimą terminą Pirkėjas pašalina pažeidimą arba išnyksta aplinkybės, dėl kurių buvo inicijuota Sutarties nutraukimo procedūra, Sutartis negali būti nutraukiama ir įspėjimas apie Sutarties nutraukimą netenka galios, jei Pirkėjas informuoja Tiekėją apie pašalintą pažeidimą arba išnykusias aplinkybes, dėl kurių buvo inicijuota Sutarties nutraukimo procedūra.

22.4. Šalių teisės ir pareigos Sutarties nutraukimo atveju

22.4.1. Sutarties nutraukimas neturi įtakos ginčų nagrinėjimo tvarką nustatančių Sutarties sąlygų ir kitų Sutarties sąlygų, kurios pagal savo esmę lieka galioti ir po Sutarties nutraukimo, galiojimui.

22.4.2. Nutraukus Sutartį, Šalys privalo:

22.4.2.1. įsitikinti, jog iki Sutarties nutraukimo dienos suteiktos Paslaugos ir kiti atlikti veiksmai atitinka Sutarties reikalavimus ir Šalys dėl to viena kitai nebereikš pretenzijų;

22.4.2.2. atsiskaityti už iki Sutarties nutraukimo suteiktas Paslaugas, atitinkančias Sutarties reikalavimus;

22.4.2.3. per 10 (dešimt) dienų nuo pranešimo apie Sutarties nutraukimą gavimo dienos ar Susitarimo dėl Sutarties nutraukimo sudarymo dienos perduoti viena kitai visus dokumentus, kuriuos buvo būtina perduoti pagal Sutarties nuostatas.

23. PREKIŲ MODELIO AR GAMINTOJO KEITIMAS

23.1. Tais atvejais, kai kartu su Paslaugomis yra perkamos prekės, Tiekėjas turi teisę keisti prekių modelį ir (ar) gamintoją, jei yra visos toliau nurodytos sąlygos:

23.1.1. jei Tiekėjo pasiūlyme nurodytos prekės nebegaminamos ar iš esmės sutriko jų tiekimas ir gautas gamintojo patvirtinimas ir (ar) prekės, jų gamintojas kelia grėsmę nacionaliniam saugumui ir (ar) prekių tiekimas prieštarauja Lietuvos Respublikoje įgyvendinamoms privalomoms tarptautinėms sankcijoms, kaip tai apibrėžta Sankcijų įstatyme ir (ar) prekės, jų sudedamosios dalys ar (ir) gamintojas neatitinka VPĮ 45 straipsnio 2¹ dalies nuostatų;

23.1.2. jei keičiamos prekės visiškai atitinka visus pirkimo dokumentų reikalavimus, yra ne prastesnės, o lygiavertės ar geresnės kokybės nei Tiekėjo pasiūlyme nurodytos prekės ir Tiekėjas pateikia tai patvirtinančius dokumentus. Jeigu pirkimo procedūrų metu Tiekėjas buvo pateikęs prekių pavyzdžius, pristatomos prekės turi būti ne prastesnės kokybės nei pateikti pavyzdžiai;

23.1.3. jei Tiekėjas ne vėliau kaip prieš 10 (dešimt) dienų iki numatomo prekių keitimo pateikė Pirkėjui rašytinį prašymą su keitimą pagrindžiančiais dokumentais bei gavo Pirkėjo rašytinį sutikimą. Pirkėjas turi teisę nesutikti su prekės keitimu ir turi teisę nutraukti Sutartį, jei Tiekėjas nepateikė įrodymų ar jų pateikimas nepagrindžia keičiamos prekės atitikimo pirkimo dokumentams ir lygiavertiškumo ar geresnės kokybės nei Sutartyje nurodytos prekės;

23.1.4. Šalis sudarė rašytinį Susitarimą prie Sutarties dėl prekių keitimo.

23.2. Šiame Bendrųjų sąlygų skyriuje nurodytu atveju prekės turi būti pristatytos už ne didesnę nei pasiūlyme nurodytą kainą.

24. BENDRAVIMO TVARKA IR KALBA

24.1. Sutartis sudaroma lietuvių kalba. Jeigu Sutartis ar kuris nors ją sudarantis dokumentas sudaromas kita kalba arba išverčiamas į kitą kalbą, visais atvejais autentišku laikomas tik lietuvių kalba parengtas Sutarties tekstas (jei yra neatitikimų, pirmenybė teikiama lietuvių kalba parengtam tekstui).

24.2. Jeigu Šalis praneša kitai Šaliai apie savo naujus kontaktinius duomenis, tai po to, kai kita Šalis gauna tokį pranešimą, ji visus remiantis Sutartimi siunčiamus pranešimus ir informaciją turi siųsti pagal naujuosius kontaktinius duomenis. Jei Šalis nepraneša apie kontaktinių duomenų pasikeitimą arba kol kita Šalis negauna tokio pranešimo, pranešimo išsiuntimas pagal paskutinius Šaliai žinomus kontaktinius duomenis laikomas tinkamu.

24.3. Jeigu pranešimas yra įteikiamas asmeniškai arba siunčiamas paštu ar per kurjerį, jis turi būti įteikiamas pasirašytinai ir laikomas gautu gavimo patvirtinime nurodytą dieną.

24.4. Jeigu pranešimas siunčiamas el. paštu, laikoma, kad Šalis jį gavo kitą darbo dieną.

24.5. Jeigu pranešimas siunčiamas keliais skirtingais būdais, laikoma, kad gavėjas jį gavo tada, kai jis gavo pirmesnį pranešimą.

25. PRETENZIJOS IR GINČŲ SPRENDIMAS

25.1. Bet kokie ginčai, nesutarimai ar reikalavimai, kylantys iš Sutarties arba susiję su Sutartimi, jos pažeidimu, nutraukimu ar galiojimu, visų pirma privalo būti sprendžiami derybomis tarp Šalių vadovų arba jų įgaliotų asmenų.

25.2. Jeigu Šalis neišsprendžia ginčo derybų būdu, tuomet toks ginčas, nesutarimas ar reikalavimas, kylantis iš šios Sutarties arba susijęs su ja ar jos pažeidimu, nutraukimu arba negaliojimu, yra galutinai sprendžiamas Lietuvos Respublikos teismuose Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatyta tvarka.

25.3. Kilę ginčai nesudaro pagrindo Šalims atsisakyti vykdyti savo prievolės pagal Sutartį.

**ŽALUMO
INDEKSAS:
APŽVALGA**

Šis žalumo indeksas buvo sukurtas „Kurk Lietuvai“ programos metu, bendradarbiaujant su LR Aplinkos ministerija, aplinkosaugininkais iš Helsinkio (Suomija) bei akademikais iš Vilniaus Universiteto, Kauno Technologijos Universiteto ir Šiaulių Universiteto.

ŽALUMO INDEKSO SUDARYTOJŲ KONTAKTAI

Gintarė Kapočiūtė

architektė
BA (Hons), MArch
gintare.kapociute@kurkl.lt

Ignas Kazlauskas

urbanistas
BA (Hons), MSc
ignas.kazlauskas@kurkl.lt

Gaudrė Znutaitė

architektė
BSc (Hons), MArch
gaudre.znutaite@kurkl.lt

Publikuota 2021

©Kurk Lietuvai 2021

Turinys

IŽANGA APIE ŽALUMO INDEKSĄ	P. 4
PROBLEMATIKA LIETUVOJE	P. 8
ŽALUMO INDEKSO TAIKYMAS KITOSE ŠALYSE BERLYNAS, VOKIETIJA MALMĖ, ŠVEDIJA STOKHOLMAS, ŠVEDIJA LONDONAS, JK HELSINKIS, SUOMIJA ŽALUMO INDEKSO ANALIZĖ	P. 12
ŽALUMO INDEKSO TAIKYMAS LIETUVOJE	P. 30

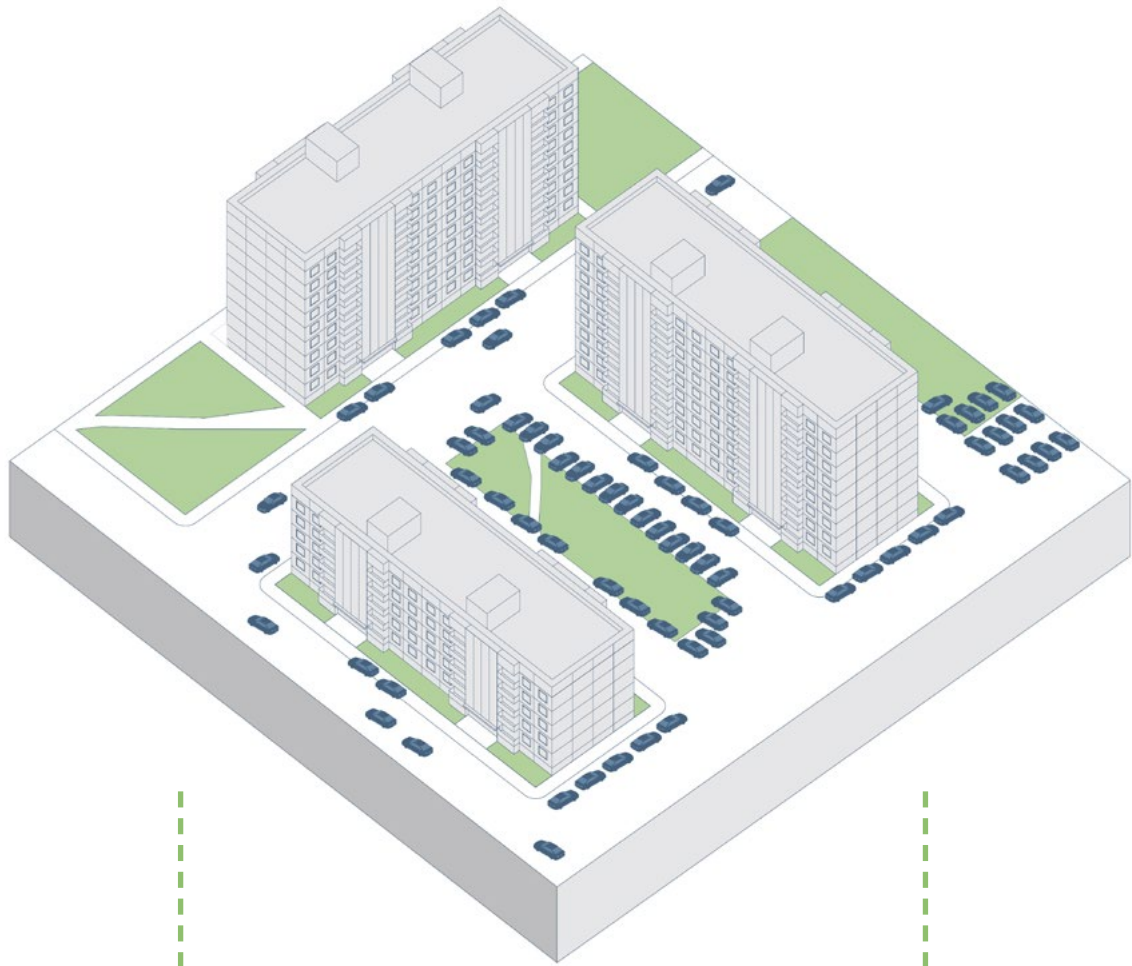

IŽANGA

VU Botanikos sodo laboratorijos pastato
rekonstrukcija, projektuota Paleko studijos
nuotr. Norbert Tukač (2015)

Vis daugiau šiuolaikinių miestų visame pasaulyje aktyviai ieško būdų gerinti savo aplinkos būklę ir siekia iš naujo pergaltoti žmogaus ir gamtos santykį, sumažinti energijos ir įvairių išteklių vartojimą. Žalumo indeksas (angl. Green space factor (GSF)) yra viena iš priemonių, padedanti miestams siekti savo išsikeltų tvarumo tikslų, užtikrinti bent minimalų urbanistinėje aplinkoje vystomo projekto indėlį, skatinant natūralius procesus, bioįvairovės išsaugojimą ir ekosisteminių paslaugų teikimą.

Šiame dokumente apžvelgsime žalumo indekso naudojimo pavyzdžius kitose šalyse (Vokietijoje, Švedijoje, Jungtinėje Karalystėje ir Suomijoje), išnagrinėsime skirtingų jo modelių privalumus bei trūkumus ir įvertinsime jo pritaikomumą Lietuvoje. Autorių nuomone, šis lankstus ir paprastas įrankis yra ypač aktualus nustatant sąlygas Lietuvos didmiesčių gyvenamųjų rajonų ir priemiesčių plėtrai ir tankinimui, ir galėtų tapti efektyviu žingsniu, sprędžiant šiuo metu plačiai pasikartojančias žaliosios infrastruktūros kokybės ir kiekio problemas.

Daugiabučių kiemų atnajinimo galimybės, naudojant žalumo indeksą. Ilustracija G. Kapočiūtės, I. Kazlauskio, G. Znutaitės (2021).

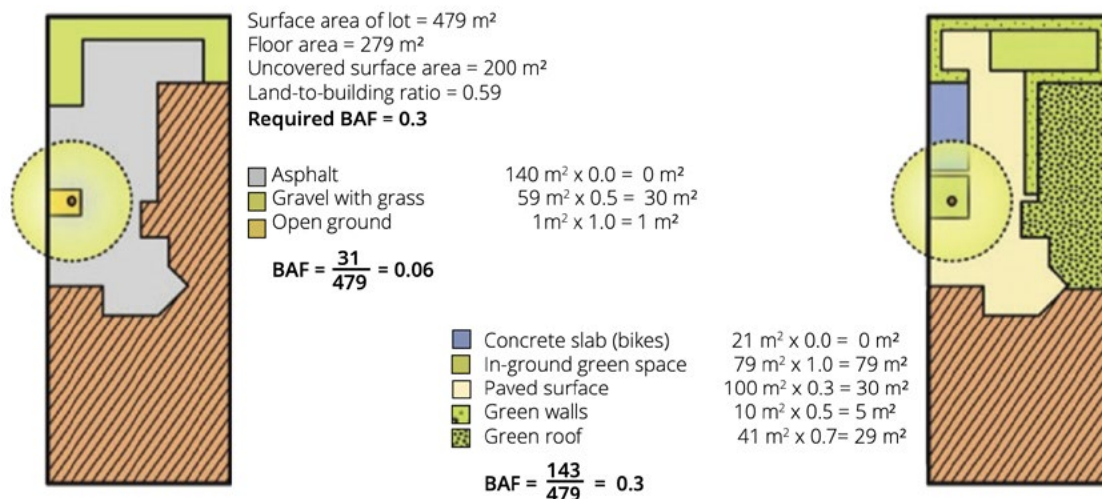
Apie žalumo indeksą

Žalumo indeksas yra įrankis, naudojamas savivaldybių erdvinio vystymo politikoje, nustatant reikalavimus, kuriuos vystytojai turi atitikti prieš gaunant planavimo leidimą. Taip siekiama užtikrinti, kad, vystant teritorijas, žalioji infrastruktūra būtų pilnai integruota į projektų architektūrą. Ši naujoviška ir lanksti miesto planavimo priemonė pirmą kartą buvo pritaikyta Berlyne, o vėliau paplito ir kituose miestuose: šiuo metu ją taiko tokių miestų, kaip Malmės, Stokholmo, Sauthemptono, Londono, Helsinkio, taip pat Sietlo ir Vašingtono, savivaldybės.

Žalumo indeksas yra išreiškiamas ekologiškai efektyvaus paviršiaus ploto ir viso žemės ploto santykiu ir yra naudojamas keliems tikslams pasiekti, įskaitant miesto klimato reguliavimą, energijos ir vandens suvartojimo mažinimą, potvynių kontrolę ir hidrologinio ciklo atkūrimą, laukinių gyvūnų buveinių išsaugojimą bei miestovaizdžio gerinimą. Kadangi miestų naudojamos formulės žalumo indeksui apskaičiuoti yra beveik identiškos, galima identifikuoti bendrą žalumo indekso formulę:

$$\text{žalumo indeksas} = \frac{(\text{plotas A} \times \text{koficientas A}) + (\text{plotas B} \times \text{koficientas B}) + \text{ir kt.}}{\text{visas teritorijos plotas}}$$

Žalumo indeksas remiasi kelių aplinkos ypatybių standartizavimu ir jų ekologinės naudos kiekybiniu įvertinimu. Vietos valdžios institucijos, atsižvelgdamos į savo prioritetus, sudaro lenteles, leidžiančias paprastai ir aiškiai apskaičiuoti kiekvieno individualaus projekto surinktą indekso balą.

Berlyno BAF indekso aiškinamoji diagrama, parodanti, kaip yra išskiriami skirtingų tipų plotai, nuotr. Senate Department for the Environment, Transport and Climate Protection (n.d.).

PROBLEMATIKA LIETUVOJE

Gatvė naujai išvystytoje gyvenamųjų namų teritorijoje
Pilaitėje, Vilniuje.

Metiniai Lietuvos sveikatos kaštai, susiję su oro tarša, siekia 1 mlrd. Eur., ir yra didžiausi tarp EBPO šalių.

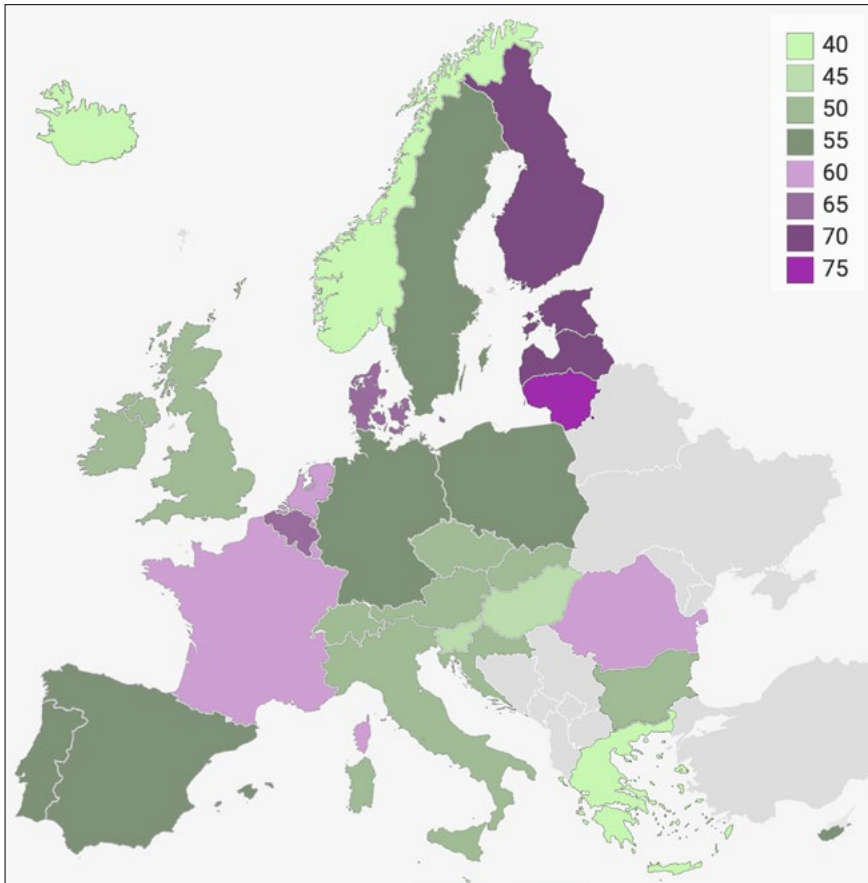
Nors dažnai akcentuojama, jog Lietuvos miestai pagal užstatytos aplinkos ir žaliųjų plotų santykį yra itin žali tiek Europos, tiek pasaulio kontekste, gerai sutvarkytų, gyventojams pritaikytų želdynų yra sąlyginai mažai. Želdynai Lietuvos urbanizuotose teritorijose yra fragmentuoti, jiems nėra keliami kokybės reikalavimai, nėra atsižvelgiama į jų potencialą teikti platesnį spektrą ekosisteminių paslaugų, tame tarpe ir prisidėti prie klimato kaitos poveikio švelninimo.

Tuo tarpu, klimato kaitos padariniai mūsų šalyje pasireiškia vis ryškiau, ir pagal 2019 m. „Green Match“ atliktą vertinimą, Lietuva buvo įvardyta kaip labiausiai klimato kaitos paveikta šalis Europoje. Vienas iš tokių padarinių – staigios liūtys – darosi vis dažnesnės, sukeldamos vis nuostolingesnius gatvių ir gyvenamųjų zonų apšėmimus. Šis neigiamas poveikis yra dar labiau sustiprinamas nelaidžių dangų plotų augimu: 2014 m. nelaidžių dangų plotas Vilniuje išaugo 12%, lyginant su 2007 metų būkle (Vilniaus Planas 2015).

Dėl nelaidžių dangų augimo vis daugiau kritulių negali susigerti į gruntą, ir, pilkajai infrastruktūrai neatlaikius nuotekų krūvio, patvinsta gatvės.

Staugios liūtys vis dažniau kelia gatvių užtvindymą Lietuvos miestuose, nuotr. Pansevič / Delfi (2019).

Nauji gyvenamieji kvartalai Pilaiteš mikrorajone Vilniuje yra pavyzdys, kaip želdynų normos yra išpildomos, suformuojant ekosistemiškai menkaverčius, tik veja apželdintus plotus, nuotr. I. Gelūnas / 15min (2017).

Remiantis GreenMatch (2019) tyrimu, labiausiai klimato kaitos paveikta šalis Europoje yra Lietuva, surinkusi 75,04 rodiklių balus iš 100. Nuo 1970 iki 2015 jūros lygis Lietuvoje kilo 4,46 mm per metus, daugiausiai iš visų tyrime dalyvavusių šalių, jūros temperatūra pakilo 0,73 °C, kritulių gausėjo po 20 mm per dešimtmetį, o vidutinė paviršių temperatūra pakilo net 0,325 °C per dešimtmetį.

2014 m. nelaidžių dangų plotas Vilniuje išaugo 12%, lyginant su 2007 metų būkle.

Ten, kur lietaus nuotekos yra legaliai ar nelegaliai nukreipiamos į buitinių nuotekų tinklus, neretai įvyksta ir užteršto pertekliaus išleidimas į vandens telkinius.

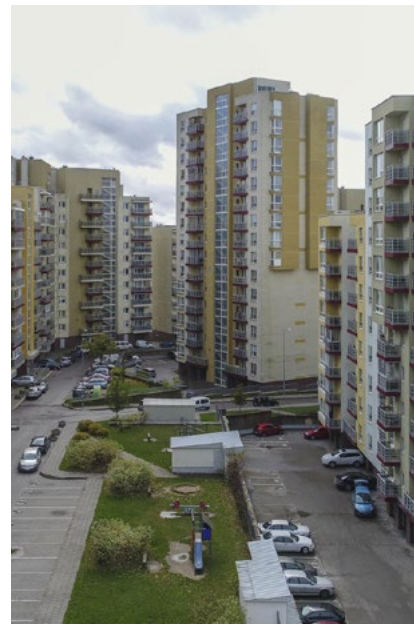
Kietosios dangos taip pat tiesiogiai prisideda ir prie miestuose susiformuojančių karščio salų. Dėl didelės kietųjų, įkaisti linkusių paviršių koncentracijos, temperatūra miestų centrinėse dalyse būna vidutiniškai 1.5 laipsnio aukštesnė, nei jų priemiesčiuose (Urbanavičiūtė ir Bukantis 2020). Šis temperatūros skirtumas yra ypač reikšmingas karšio bangų metu, kurių, dėl klimato kaitos, per paskutiniuosius 20 metų taip pat pasitaiko vis daugiau.

Aptartų iššūkių kontekste išryškėja svarbus esamos teisinės sistemos trūkumas: šiuo metu galiojančiose želdynų normose ir kituose teritorijų planavimo dokumentuose ŽI elementų projektavimui nėra taikomi ekosisteminiai kokybės kriterijai. Egzistuojantys reikalavimai yra kiekiniai, ir visi želdiniai yra traktuojami vienodai - taigi, visiškai nėra užtikrinama, kad sukuriami želdynai prasmingai prisidėtų prie ekosistemos. Kaip pavyzdį galima paminėti tai, kad šiuo metu veja yra traktuojama kaip želdynas, todėl dažnai želdynų normose įvardyti rodikliai yra pasiekiami, susumuojant atskirus vejos plotelius. Toks „želdynas“ yra vertingas tik tiek, kiek jis sukuria žalumo įspūdį ir geba sugerti paviršinį vandenį, - ypač tais atvejais, kai veja yra nuolat pjaunama, neleidžiant joje įsikurti mikroorganizmams. Veja tik minimaliai prisideda prie oro kokybės, temperatūros ar drėgmės reguliavimo; išskaidyta į mažus plotus ji tampa beverte ir žmonių veiklai - rekreacijai, socialiniams užsiėmimams.

Taip pat, matoma savivaldybių savarankiškumo ir jas įgalinančių priemonių stoka.

2020 m. rugsėjį atliktoje savivaldybių ekspertų apklausoje paaiškėjo, jog didžioji dalis respondentų (67%) nesijaučia įgalinti/pajėgūs savarankiškai kelti su ŽI susijusius reikalavimus nuo pat vystomo projekto pradžios.

Turint omenyje, kad beveik pusė minėtos apklausos respondentų (43 %) mano, jog valstybė turėtų prisiimti pagrindinę atsakomybę už ŽI principų integravimą urbanizuotose teritorijose, galima teigti, jog savivaldybių lygmeniu vis dar trūksta savarankiškumo - tikimasi, jog nacionalinė valdžia „nuleis“ reikalavimus iš viršaus ir tokiu būdu pasiūlys universalų sprendimą net ir toms problemoms, kurios daug kokybiškiau būtų išsprendžiamos vietiniame lygmenyje.

Priklausomasis želdynas Perkūnkiemio rajone, Vilniuje, nuotr. I. Gelūnas / 15min (n.d.).

Gatvė naujai išvystytoje gyvenamųjų namų teritorijoje Pilaitėje, Vilniuje, nuotr. VietovesLT, (2014).

ŽALUMO INDEKSO TAIKYMAS KITOSE ŠALYSE

Bo01 kašnynstė Malmėje, Ővedijoje,
nuotr. Guiding Architects (n.d.)

BERLYNAS, VOKIETIJA

Biotopflächenfaktor (BFF)

Žalia siena Berlyne, sugerianti automobilių taršą ir garą iš šalia esančios judrios Reichenberger gatvės, nuotr. Jan Bitter (2017).

Berlyne žalumo indeksas (Biotope area factor - BAF) buvo pradėtas naudoti 1994 m., ir juo remiantis vėliau buvo sukurtos kituose miestuose naudojamos šio įrankio versijos. Specialistai, sudarę šį „biotopo ploto indeksą“, siekė skatinti želdinių sodinimą ant fasadų ir (arba) ant stogų, taip pat atverti vidinių kiemų paviršius, kad būtų sukurtos žaliosios zonos, ir kad lietaus vanduo galėtų prasiskverbti į gruntą.

Reikalaujami suminiai skirtingos paskirties projektų BAF balai yra apibrėžti įsaku, tačiau tikslios jų išpildymui naudojamų elementų kombinacijos gali būti parenkamos, atsižvelgiant į specifinius projekto teritorijos poreikius, susijusius, pavyzdžiui, su vandens sulaikymo pajėgumais, biologine įvairove ir kt.

Kad jų rengiami projektai išpildo jiems skirtus BAF reikalavimus, vystytojai turi įrodyti planavimo leidimų išdavimo metu, norėdami vystyti projektus tiek esamose, tiek naujose teritorijose. Reikalaujamas BAF balas svyruoja nuo 0,60 (naujiems gyvenamiesiems projektams, viešosioms ir edukacijos patalpos)

Žalia siena Berlyne, Reichenberger gatvė, nuotr. Jan Bitter (2017).

iki 0,30 (komercinėms, miesto centro ir techninės infrastruktūros reikmėms skirtų projektų bei esamų gyvenamųjų pastatų ir viešųjų objektų išplėtimui). 0,30 balas yra minimalus standartas, kurį privaloma pasiekti net ir labai didelio tankumo atveju.

Tiesa, kraštovaizdžio planai, kuriuose gali būti nurodomas BAF, yra miesto rajonų atsakomybė, ir pats įrankis kol kas yra taikomas tik centriniuose miesto rajonuose, teritorijose, kuriose parengti kraštovaizdžio planai. Už šių teritorijų, BAF yra naudojamas savanoriškai ir veikia daugiau kaip rekomendacija, skatinant ekologišką plėtrą. Nors tai galėtų žymiai apriboti BAF įsisavinimą, dėl įrankio paprastumo ir didėjančių žinių aplinkosaugos srityje, architektai, statybininkai ir nekilnojamojo turto vystytojai yra linkę naudoti BAF net ir ten, kur jis nėra reikalaujamas.

Pagrindinis šio įrankio trūkumas yra tas, kad jis neatsižvelgia į įvairius augmenijos tipus ar savybes. Pavyzdžiui, kol paviršinis dirvožemis yra sujungtas su podirviu, vienodo ploto teritorija su reta augalija ir medžių grupė su ekstensyviu pomiškiu gauna tą patį įvertinimą.

Nelaidžių dangų plotas viename iš Berlyno vidinių kiemelių buvo pakeistas naujai sukurtu želdynu, nuotr. Senate Department for the Environment, Transport and Climate Protection (n.d.).

Dirbtinis vandens telkinys Potsdamo aikštėje Berlyne, nuotr. Senate Department for the Environment, Transport and Climate Protection (n.d.).

Surface type		Weighting factor
Sealed surface Impermeable to air and water and has no plant growth (concrete, asphalt, slabs with a solid subbase)		0.0
Partially sealed surfaces Permeable to water and air, but no plant growth (mosaic paving, slabs with a sand/ gravel subbase)		0.3
Semi-open surfaces Permeable to water and air, some plant growth (gravel with grass coverage, wood-block paving, honeycomb brick with grass)		0.5
Surfaces with vegetation unconnected to soil below On cellar covers or underground garages with less than 80 cm of soil covering		0.5
Surfaces with vegetation unconnected to soil below No connection to soil below but with more than 80 cm of soil covering		0.7
Surfaces with vegetation connected to soil below Vegetation connected to soil below, available for development of flora and fauna		1.0
Rainwater infiltration per m² of roof area Rainwater infiltration for replenishment of groundwater; infiltration over surfaces with existing vegetation		0.2
Vertical greenery up to 10m in height Greenery covering walls and outer walls with no windows; the actual height, up to 10 m, is taken into account		0.5
Green roofs Extensive and intensive coverage of rooftop with greenery		0.7

Skirtingų paviršių BAF koeficientų lentelė, nuotr. Senate Department for the Environment, Transport and Climate Protection (n.d.).

MALMĖ, ŠVEDIJA

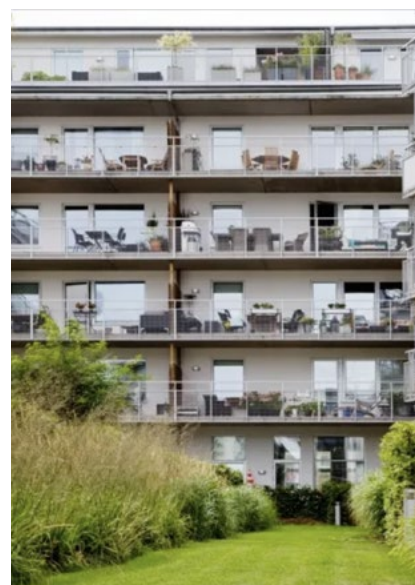
Grönytefaktor

Privatūs kiemeliai Malmės Bo01 projekte, nuotr. Ingus Krukliitis/Getty/iStockphoto (n.d.).

Malmės miestas buvo pirmasis Švedijoje, adaptavęs ir patobulinęs Berlyno žalumo indeksą. Pirmiausia šis indeksas buvo pritaikytas 2001 m., vykdant buvusios uosto teritorijos konversiją į tvarią ir modernią Bo01 kaimynystę. Vėliau, 2014 m. priimtame bendrajame plane užsibrėžus paversti Malme tvarią, tankiu ir žaliu miestu, šio indekso - Grönytefaktor – taikymas buvo išplėstas ir į kitus miesto rajonus. Kaip ir Berlyno BAF, Grönytefaktor yra pagrįstas atskirų elementų gebėjimu teikti ekosistemines paslaugas: skirtingiems paviršiams yra skiriami skirtingi koeficientai, atsižvelgiant į jų ekologinį efektyvumą – gebėjimu sudaryti palankias sąlygas bioįvairovei, vietiniam lietaus nuotekų įsiskverbimui ir tvarkymui ir subalansuotam mikroklimatui. Papildomi balai gaunami už medžių, krūmų sodinimą, vertikalius želdinius ir kt. Reikalaujamas projekto grönytefaktor koeficientas svyruoja nuo 0,6 iki 0,5, priklausomai nuo pastato ir projekto paskirties.

Bo01 projekto metu naudotas Žaliojo indeksas sėkmingai padėjo užtikrinti tam tikrą žalumos kiekį kiekviename pastato sklype ir iki minimumo sumažino nepralaidžių paviršių plotą, tokiu būdu

Privatūs vidiniai kiemeliai Malmės Bo01 projekte, nuotr. Malmö Stad (n.d.).

padėdamas Bo01 tapti pavyzdiniu tvarios ir jaukios kaimynystės modeliu. Grönytefaktor yra taikomas visam pastato sklypui, atsižvelgiant tiek į užstatytus plotus, tiek į atvirą erdvę. Vystytojai Bo01 projekte savo detaliuose planuose turėjo aprašyti, kaip jie pasieks reikalingą žaliosios erdvės koeficientą - 0,5. Tada, detalusis planas buvo patikrintas savivaldybės kraštovaizdžio architektų, kurie, bendradarbiaudami su vystytojais, galėjo suderinti planų pakeitimus ir patobulimus.

Tačiau, kaip ir Berlyne, Malmėje pastebėta, kad ši pirminė balų sistema ne visiškai užtikrino žalių paviršių kokybę. Pavyzdžiui, naudojant šį metodą, nupjautos ir sutvarkytos vejos vertė buvo tokia pati, kaip ir natūralios pievos, gebančios užtikrinti žymiai didesnę biologinę įvairovę. Norint išspręsti šią problemą, šalia Grönytefaktor buvo pradėta naudoti žaliųjų taškų sistema. Tai – tikslesnių gairių sąrašas, kuris, greta Grönytefaktor užtikrinamo optimalaus laidžių ir nelaidžių dangų plotų santykio, padeda projektams pasiekti reikalingos papildomos ekologinės kokybės. Žaliųjų taškų sistema buvo siekiama didinti biologinę įvairovę papildomais elementais, pavyzdžiui, statant inkilus paukščiams ir šikšnosparniams, vidiniuose kiemeliuose auginant laukinių gėlių rūšis, kurios išskiria ypač daug nektaro ir kita.

Augustenburgo rajone suprojektuoti latakai padeda vandeniui judėti tarp tvenkinių, o cirkuliaciniai siurbliai, nedideli vandens kriokliai ir fontanai padeda išvengti per didelio dumblių augimo, nuotr. Va SYD (n.d.).

Įvairaus dydžio lelijų tvenkiniai buvo suplanuoti gyvenamųjų namų kiemeliuose Augustenburgo rajono revitalizacijos metu. Vandens elementai yra ypač mėgstami rajone gyvenančių vaikų, skatinami gamtos patyrimą per žaisimą, nuotr. Va SYD (n.d.).

Green Points

- 1 A bird box for every apartment
- 2 A biotope for specified insects in the courtyard (water striders and other aquatic insects in the pond)
- 3 Bat boxes in the courtyard
- 4 No surfaces in the courtyard are sealed, and all surfaces are permeable to water
- 5 All non-paved surfaces within the courtyard have sufficient soil depth and quality for growing vegetables
- 6 The courtyard includes a rustic garden with different sections
- 7 All walls, where possible, are covered with climbing plants
- 8 There is 1 square metre of pond area for every 5 square metres of hard-surface area in the courtyard
- 9 The vegetation in the courtyard is selected to be nectar rich and provide a variety of food for butterflies (a so-called 'butterfly restaurant')
- 10 No more than five trees or shrubs of the same species
- 11 The biotopes within the courtyard are all designed to be moist
- 12 The biotopes within the courtyard are all designed to be dry
- 13 The biotopes within the courtyard are all designed to be semi-natural
- 14 All stormwater flows for at least 10 metres on the surface of the ground before it is diverted into pipes
- 15 The courtyard is green, but there are no mown lawns
- 16 All rainwater from buildings and hard surfaces in the courtyard is collected and used for irrigation
- 17 All plants have some household use
- 18 There are frog habitats within the courtyard as well as space for frogs to hibernate
- 19 In the courtyard, there is at least 5 square metres of conservatory or greenhouse for each apartment
- 20 There is food for birds throughout the year within the courtyard
- 21 There are at least two different old-crop varieties of fruits and berries for every 100 square metres of courtyard
- 22 The facades of the buildings have swallow nesting facilities
- 23 The whole courtyard is used for the cultivation of vegetables, fruit and berries
- 24 The developers liaise with ecological experts
- 25 Greywater is treated in the courtyard and re-used
- 26 All biodegradable household and garden waste is composted
- 27 Only recycled construction materials are used in the courtyard
- 28 Each apartment has at least 2 square metres of built-in growing plots or flower boxes on the balcony
- 29 At least half the courtyard area consists of water
- 30 The courtyard has a certain colour (and texture) as the theme
- 31 All the trees and bushes in the courtyard bear fruit and berries
- 32 The courtyard has trimmed and shaped plants as its theme
- 33 A section of the courtyard is left for natural succession (that is, to naturally grow and regenerate)
- 34 There should be at least 50 flowering Swedish wild herbs within the courtyard
- 35 All the buildings have green roofs

Naudojant žaliųjų taškų sistemą, dar projekto ankstyvoje stadijoje vystytojams pateikiamas 35 elementų sąrašas, iš kurio pasirinktinai turi būti įvykdyti 10 punktų. Pasirinkti vykdomi punktai yra aprašomi ir užtvirtinami projekto detaliuosiuose planuose.

STOKHOLMAS, ŠVEDIJA

Grönytefaktor

Stokholmo Karališkojo Uosto industrinio rajono (Norra Djurgårdsstaden) atnaujinimas ir gatvių žalinimas, naudojant Grönytefaktor įrankį, nuotr. Andersson Jönsson Landskapsarkitekter (2015).

2014 metais Stokholmo savivaldybė, atsižvelgdama į spartų miesto augimą, nurodė miesto planavimo ir aplinkos, plėtros bei sveikatos apsaugos komitetams parengti Malmės žalumo indeksu paremtą ir Stokholmo kontekstui pritaikytą žalumo indeksą (Grönytefaktor - GYF). Buvo numatyta šį indeksą taikyti kaip bendrą teritorijų planavimo priemonę tam tikruose rajonuose, siekiant sustiprinti miesto žaliąją infrastruktūrą tiek valstybinėse, tiek privačiose teritorijose.

Savo struktūra Stokholmo įrankis yra panašus į Malmės, tačiau jis yra platesnis ir nėra susietas su papildoma, atskira žaliųjų taškų sistema. Vertinami elementai Stokholmo Grönytefaktor yra suskirstyti į keturis 'subfaktorius' pagal jų atliekamas funkcijas arba ekosistemines paslaugas: biologinę įvairovę (B), socialines naudas (S), prisitaikymą prie klimato (K) ir garsinę aplinkos kokybę (L). Norint užtikrinti aukštą Grönytefaktor koeficientą, reikia panaudoti bent 60% elementų įvardytų kiekvienoje iš keturių kategorijų.

GYF apskaičiuojamas panašiai, kaip ir Malmėje, naudojant Microsoft

Stokholmo Karališkojo Uosto industrinio rajono (Norra Djurgårdsstaden) atnaujinimas ir gatvių žalinimas, naudojant Grönytefaktor įrankį, nuotr. Andersson Jönsson Landskapsarkitekter (2015).

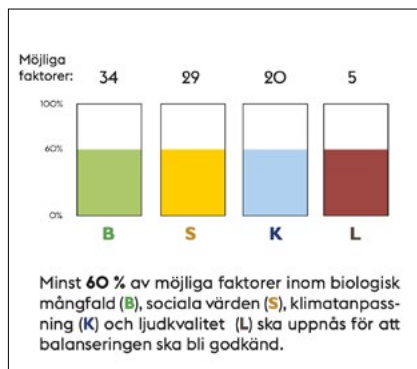
Excel skaičiavimo šabloną. Į pateiktą lentelę suvedus projekto duomenis, pagal skirtingiems žaliesiems plotams, kitiems paviršiams ir objektams skirtus koeficientus, automatiškai apskaičiuojamas bendras sklypo GYF balas.

Grönytefaktor Stokholme naudojamas įvairios paskirties objektų detaliojo planavimo stadijoje: gyvenamųjų namų, biurų, mokyklų, prekybos ir mažosios pramonės pastatų ir teritorijų.

Jeigu keli vystytojai dirba prie skirtingų pastatų viename sklype, tada jie turi bendradarbiauti ir kartu pasiekti atitinkamą GYF. Stokholmo Grönytefaktor gairėse pabrėžiama, kad indekso išpildymui projektuotojai nuo pat projekto pradžios privalo įtraukti kraštovaizdžio architektą ar specialistą su atitinkama profesine kompetencija, turintį žinių apie žalių erdvių dizainą, ekologinį ir socialinius įvairių elementų aspektus, bei vietos klimatą.

Stokholmo Karališkojo Uosto industrinio rajono (Norra Djurgårdsstaden) atnaujinimas ir gatvių žalinimas, naudojant Grönytefaktor įrankį, nuotr. Andersson Jönsson Landskapsarkitekter (2015).

Beräkning av GYF

GYF beräknas med hjälp av en beräkningsmall (se nästa sida) där areor och antal av olika specificerade grönytor, objekt och funktioner fylls i. När tabellen är ifylld sker beräkningarna automatiskt. Ett beräkningsexempel finns i Bilaga 2.

- 1** Grönytefaktor utgår ifrån hela tomtens area.
- 2** Nästa steg är att räkna de gröna "ekoeffektiva" ytornas area.

Grönt tak
Växthöjd > 300mm
Vattenytor i dammar, bäckar och diken
Grönaka på väggar
Växthöjd > 800mm
- 3** Till de "ekoeffektiva" ytorna adderas tillägsfaktorer som ger extra poäng.

Grönt tak
Vattenspeglar
Diversitet i fotskit
Träd placerade så att de ger lövsugga
- 4** Vissa objekt såsom träd, saknar en klart definierad yta och tillskrivs därför en schablonarea.

= 25 m²
- 5** Balanseringen kontrolleras.

B S K L

Keturius ekosisteminų paslaugų kategorijos, naudojamos skaičiuojant Stokholmo žaliąjį indeksą, Stokholmo savivaldybė (n.d.).

Penki žingsniai padedantys įvertinti paviršius ir apskaičiuoti Stokholmo žaliąjį indeksą, Stokholmo savivaldybė (n.d.).

SAUTHEMPTONAS, JK

Green Space Factor (GSF)

Apželdintos vertikalios transporto viaduko konstrukcijos Sauthemptone, JK, nuotr. Southampton City Council (2020).

Sauthemptono savivaldybės sudarytame miesto žaliojo tinklo (Green Grid) žemėlapyje, kurio tikslas buvo nustatyti silpnąsias šio tinklo grandis ir jas stiprinti, ypač prasti rodikliai atsiskleidė, kur gyventojų tankumas viršija regioninį vidurkį ir vienam žmogui tenkantis žalumos kiekis buvo ypač žemas. Siekdama padidinti ne tik žaliųjų erdvių kiekį, bet ir žaliųjų paviršių ir tvarių paviršinio vandens surinkimo sistemų integravimą, ir padėti žaliajam tinklui kuo geriau prasiskverbti į miesto branduolį, savivaldybė sudarė Sauthemptono miestui skirtą Žalumo indeksą (Green space factor - GSF), ir 2015 m. įtraukė jį tarp miesto centre vystomiems projektams keliamų reikalavimų.

Sauthemptono GSF yra pagrįstas žalumo prieaugiu - žalumo koeficientas yra apskaičiuojamas, lyginant projekto charakteristikas su prieš projekto įgyvendinimą sklype egzistavusiomis žalumo charakteristikomis. Visi nauji projektai - ypač tie, kurie yra realizuojami didesnės reikšmės vietose - privalo įvertinti sklype esančios žaliosios infrastruktūros pagerinimo galimybes, naudodamiesi savivaldybės sukurta GSF skaičiuokle, ir pademonstruoti, kaip ŽI rodikliai bus pagerinti. Projektams,

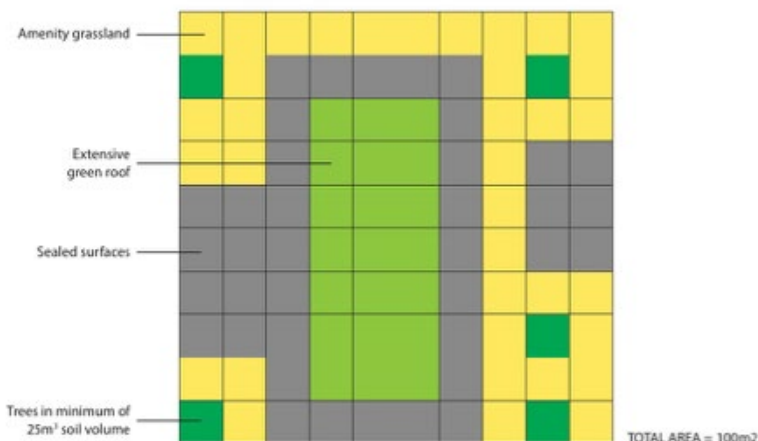
Apželdintos vertikalios transporto viaduko konstrukcijos Sauthemptone, JK, nuotr. Southampton City Council (2020).

vystomiems už miesto centro ribų, šis reikalavimas nėra privalomas, tačiau jo naudojimas taip pat yra rekomenduotinas.

Panašiai, kaip ir kitų miestų naudojamuose GSF, Sauthemptono Žalumo indekso balas yra apskaičiuojamas, įvairiems aplinkos objektams suteikiant tam tikrą vertės koeficientą, kuris priklauso nuo jų gebėjimo sugerti lietaus vandenį. Ši sistema atsižvelgia į esamus sklypo paviršius ir skatina jau egzistuojančių gamtinių elementų išsaugojimą. Tam tikrais atvejais, kai neįmanoma sukurti reikiamo atviro žalio ploto projekto sklype, arba kai sklypas yra šalia egzistuojančio miesto parko, nauja žalioji erdvė gali būti sukurta alternatyviose, savivaldybės nurodytose lokacijose.

Vienas iš šio GSF pirminio modelio trūkumų buvo tai, kad nustatytiems elementų tipams nebuvo keliami konkretūs reikalavimai, - taigi nebuvo užtikrinama, ar tie elementai iš tiesų atlieka jiems priskiriamas ekosistemines funkcijas. Taip pat, nebuvo reikalavimo, kad žalumo indekso skaičiuoklė būtų pildoma tinkamos kompetencijos specialisto, ir trūko tinkamo mechanizmo, kuris užtikrintų, kad projektas yra įgyvendinamas pagal skaičiuoklėje įvardytus įsipareigojimus.

1. Measure site area, measure various surface cover types

2. Table showing areas of each cover type and factor assigned to each:

	Factor	Area (m ²)
Extensive green roof	0.7	21
Sealed surfaces	0.0	38
Amenity grassland	0.4	36
Trees in minimum of 25m ³ soil volume	0.8	5
		100

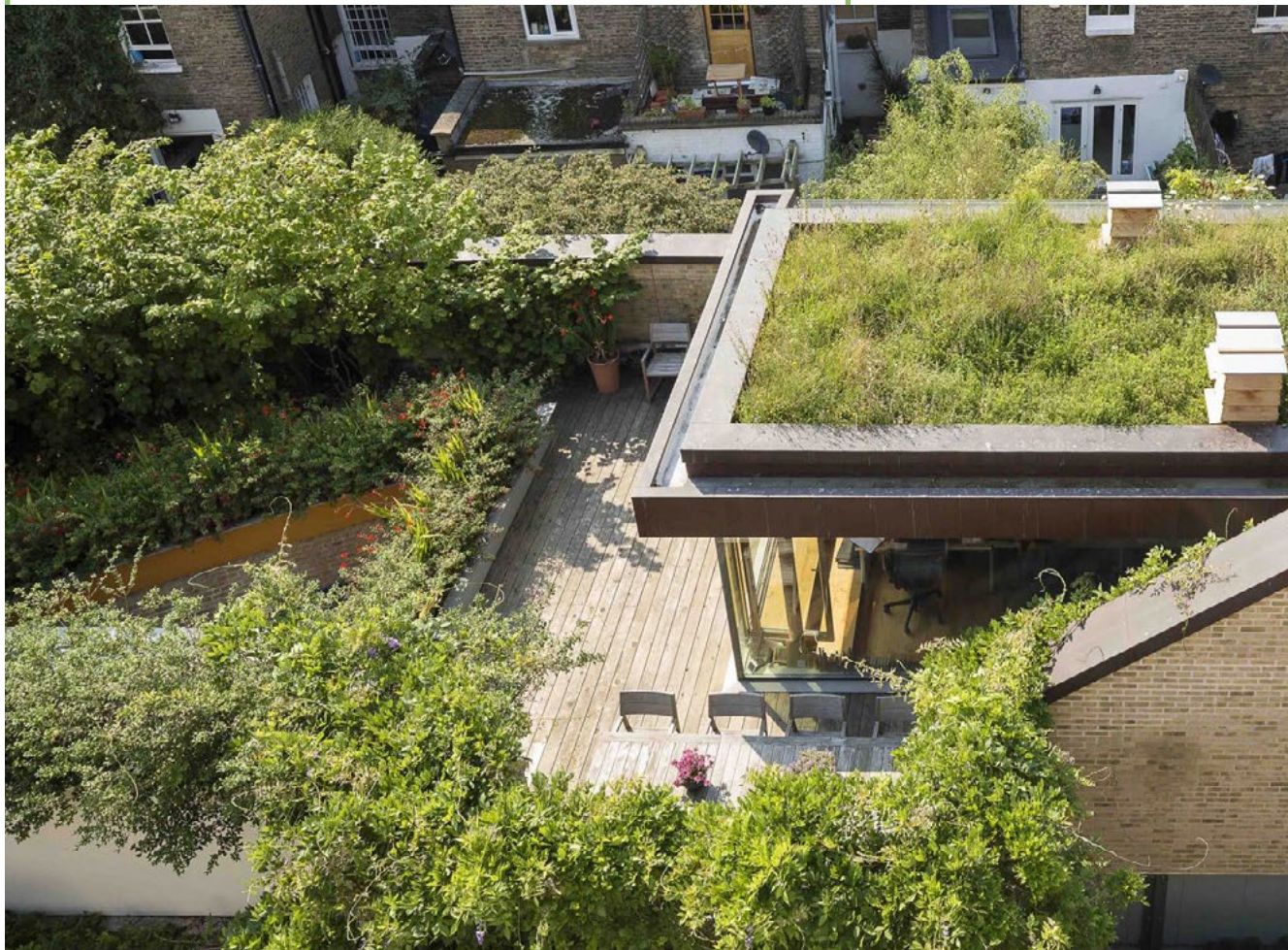
3. Calculation of the overall score for the site

$$\frac{(0.7 \times 21) + (0 \times 38) + (0.4 \times 36) + (0.8 \times 5)}{100} = \text{Score} = 0.33$$

Sauthemptono Žalumo indekso instrukcijoje naudojama diagrama, skirta paprastai paaiškinanti indekso skaičiavimo principus (Southampton City Council, 2015).

LONDONAS, JK

Urban Greening Factor (UGF)

Mažoje miesto teritorijoje Londono rajone Hackney, Bere Architects pavyko pasodinti keturiasdešimt medžių, suprojektuoti tvenkinius bei keturis žalius stogus, kurių gelynai naudojami miesto bitininkystei, nuotr. Bere Architects (n.d.).

Nepaisant ilgamečių Londono valdžios pastangų saugoti ir plėtoti miesto žaliąjį tinklą, augantis spaudimas didmiesčio aplinkai reiškė, kad savivaldybė turėjo imtis papildomų priemonių žalumai kurti. Taigi, panašiai, kaip ir Sauthemtone, Londono žalumo indeksas buvo sukurtas, siekiant papildyti miesto žalių erdvių tinklą kitais žaliosios infrastruktūros elementais.

Atsižvelgiant į tai, kad šio žalumo indekso tikslas buvo ne tik žalių erdvių, bet bendros žalumos skatinimas, šis įrankis buvo pavadintas būtent Miesto žalinimo indeksu (Urban Greening Factor - UGF), o ne žalios erdvės indeksu, - kaip kad yra vadinami Malmėje ir Sauthemtone naudojamų atitinkamų įrankių pavadinimai.

Skirtingai nuo kitų tokį indeksą taikančių miestų, šiuo metu Londono UGF tebėra tik rekomendacinio pobūdžio, nors jo įtraukimas į naująjį Londono bendrąjį planą parodo, kad šio įrankio atliekamas vaidmuo ryžtingai auga. Sprendimų priėmėjai gali juo remtis projektų derinimo metu, atsižvelgdami į jį kaip į siektiną standartą.

Miesto bitininkas John Chapple įrenginėja avilį ant žalio stogo Hackney rajone, Londone. Bere Architects projektas, nuotr. Dan Kitwood/Getty Images (n.d.).

Remdamiesi Malmės ir Sauthemptono patirtimi ir išryškėjusiais šių miestų GSF trūkumais, Londono UGF kūrėjai siekė užtikrinti, kad skirtingi elementai ir paviršiai būtų klasifikuojami kuo detaliau: gilesnio dirvožemio žaliesiems stogams yra suteikiama didesnė vertė, nei plonesnio dirvožemio stogams; pieva, kurioje gausu laukinių gėlių, taip pat yra vertinama daug palankiau, nei šienaujama veja. Elementų klasifikacijos lentelėje taip pat yra pateikiamos nuorodos į specifinių organizacijų - kaip kad žaliųjų stogų organizacijos ar sodininkystės asociacijos - sudarytas gaires ir aprašymus, kurie tarnauja kaip tikslūs konkrečių elementų vertinimo kriterijai.

Gyvenamųjų būstų projektams keliami reikalavimai yra kiek aukštesni, nei komerciniams projektams, tačiau galutiniai reikalavimai yra nustatomi atskirų seniūnijų. Islington, Hackney ir City of London seniūnijos jau yra integravusios UGF į savo vietos planus. Yra tikimasi, kad daugiau seniūnijų paseks jų pavyzdžiu ir, atnaujindamos savo vietos planus, įsisavins UGF, pritaikydamos jį savo individualiam kontekstui. Taip pat, yra viliamasi, kad, išbandžius šį indeksą Londone, UGF galėtų būti pernaudotas ir kituose šalies miestuose, skatindamas kraštovaizdžio architektų indėlį ankstyvose projektų stadijose.

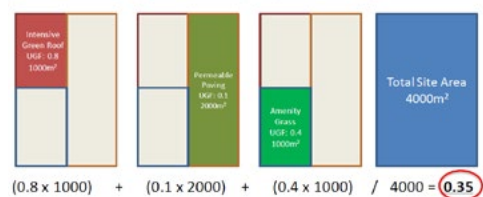

Remiantis žalumo indeksu suprojektuotas komercinis pastatas Londono Sičio rajone, JK. Vizualizacija Multiplex (2015).

First Central, Lakeside Drive
Approved Scheme
UGF = **0.26**

$$\text{(Factor A x Area)} + \text{(Factor B x Area)} + \text{(Factor C x Area)} / \text{Total Site Area}$$

London Plan Suggested Targets
Residential = 0.4
Commercial = 0.3

Londono žalumo indekso skaičiavimas (GLA, 2019).

First Central, Lakeside Drive
Scheme amended to deliver 75% of roof level surface as extensive (0.7) green roof.
UGF = **0.41**

Žaliojo indekso taikymo ir žaliosios infrastruktūros plėtros galimybių pavyzdys (GLA, 2019)

HELSINKIS, SUOMIJA

Viherkerroin

Žali stogai bei žali fasadai buvo suprojektuoti daugiabučių projekte Vihreistö Vihrein, Helsinkyje, Suomijoje. Loci kraštovaizdžio architektų tikslas buvo panaudoti žaliosios infrastruktūros elementus, norint iširti apželdinimo ant daugiabučių namų stogų galimybes. Projekto kūrėjų komandoje taip pat dalyvavo biologai, daržininkai ir sociologai, nuotr., Loci (2017).

Vienas išsamiausių ir detaliausių, į visų prieš tai analizuotų žalumo indeksų privalumus ir trūkumus atsižvelgęs prototipas buvo pritaikytas Helsinkyje ir vėliau mūsų kaimyninėse šalyse Latvijoje ir Estijoje. Šis indeksas buvo sukurtas 2013 metais, įgyvendinant Europos Sąjungos finansuojamą projektą, bendradarbiaujant su Helsinkio miesto savivaldybe ir privačiomis konsultantų kompanijomis. 2017 metais įrankis buvo atnaujintas ir papildytas iWater projekto, nagrinėjusio lietaus vandens tvarkymo priemones, informacija bei tikslais. Metodo funkcionalumui užtikrinti buvo naudojamos atvejų analizės, organizuojami renginiai suinteresuotoms šalims ir ekspertų apklausos. Prie šio indekso kūrimo prisidėjo miesto ekologijos, planavimo, sodų projektavimo, pastatų valdymo, kraštovaizdžio tvarkymo, lietaus nuotekų tvarkymo, plėtos ir bendruomenės planavimo ekspertai.

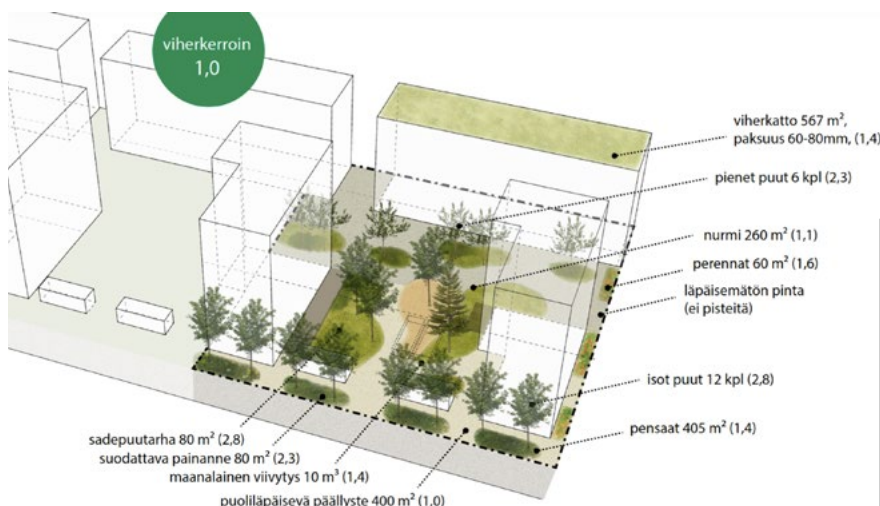
Kaip ir kiti indeksai, Helsinkio žalumo indeksas apskaičiuoja ekologiškai efektyvaus paviršiaus ploto santykį su visu teritorijos plotu. Tačiau, kitaip nei kiti, šis indeksas yra paremtas penkiomis kategorijomis (Ekologija, Funkcionalumas, Miestovaizdis, Priežiūra ir

Žali stogai bei žali fasadai, suprojektuoti daugiabučių projekte Vihreistö Vihrein, Helsinkyje, Suomijoje, nuotr., Loci (2017).

Vadentvarka), pagal kurias žaliosios infrastruktūros elementai buvo įvertinti atitinkamais balais. Šiuo atveju naudojama metodologija išsiskiria savo detalumu, skaidrumu ir pritaikomumu, o kriterijaus svarba buvo nustatyta interviu su ekspertais metu, suteikiant jam sąlyginį „svorį“.

Kiekvienai kategorijai buvo nustatytas bendras indeksas, apskaičiuotas interviu su ekspertais metu. Tai leidžia prioritetizuoti kiekvienam kontekstui aktualias temas ir taip pasirinkti kas kiekvienoje individualioje situacijoje yra svarbiausia. Sudarant Helsinkio indeksą, pirmenybė skirtingiems kriterijams buvo suteikta tokia tvarka: Ekologija (1.59), Funkcionalumas (1.51), Miestovaizdis (0.84), Priežiūra (0.70), Vandentvarka (1.25). Taigi, šiuo atveju, ekologinis efektyvumas yra dukart svarbesnis, nei priežiūra.

Helsinkio žalumo indekso diagrama, nuotr. Aalto University (n.d.).

"Expert score"	Ecology	Functionality	Landscape	Maintenance	
	1,6	1,5	0,8	0,7	
* Weighting *					
"Individual Score"	Ecology	Functionality	Landscape	Maintenance	Weighted average
Large remaining tree > 10 m; ā 25 m ²	3,0	3,0	3,0	2,5	3,4

Helsinkio žalumo indekso koeficientų lentelė, nuotr. Aalto University (n.d.).

FUNKCIONALUMAS

Antras pagal svarbą kriterijus apima žaliosios infrastruktūros naudas, atsirandančias dėl geresnio mikroklimato, rekreacijos ir edukacinių galimybių gamtoje. Juo yra vertinamos elementų galimybės tiesiogiai ir netiesiogiai sumažinti vėjuotumą, saulės spindulių įtaką, oro taršą ir triukšmą.

PRIEŽIŪRA

Šiuo kriterijumi yra įvertinamas kiekvieno elemento priežiūros poreikio dažnumas po jo įrengimo. Maksimalus balas - priežiūra vieną kartą per metus, minimalus - priežiūra daugiau, nei kartą per mėnesį. Svarbu pabrėžti jog šis kriterijus neapima priežiūros priemonių trukmės ar išlaidų (pvz., Lietaus vandens konstrukcijų valymo ar pievos šienavimo), taip pat neapima priemonių, kurių reikalauja sodinimo ar statybos etapai (pvz. Žalio stogo įrengimas).

EKOLOGIJA

Šis kriterijus vertina elementus pagal jų potencialą lietaus vandens surinkime ir valyme, anglies sekvestravime ir saugojime, rūšių ir buveinių įvairovės gerinime, bei ekologinio tinklo stabilumo palaikyme.

MIESTOVAIZDIS

Šis kriterijus atspindi augmenijos reikšmę miesto vizualinėms ir (arba) estetinėms savybėms (kraštovaizdžio vertė). Tai apima erdvinį miesto peizažo formavimą (nuoseklumas, dydis) ir suvokiamas elementų vizualines savybes (spalva, forma, sezoniškumas).

VANDENTVARKA

Lietaus vandens surinkimas ir valymas.

Æbeløgade Residential Park projekts Aarhuso mieste,
Danijoje, nuotr. CEBRA / MByland (2020)

Žalumo indekso analizė

Kadangi GSF yra ganėtinai naujas įrankis, miestai yra linkę išbandyti jį tam tikruose pavieniuose projektuose, prieš taikydami jį platesniu mastu (pavyzdžiui Malmės mieste GSF pirmiausia buvo pritaikytas Vakariniame uosto dalyje esančiame Bo01 projekte). Atsižvelgiant į GSF taikymo intensyvumo ir teritorinės apimties aptartuose miestuose skirtumus, būtų galima teigti, jog privalomas įrankio taikymas yra įsitvirtinęs tik Berlyne. Dėka senesnių erdvinio vystymo tradicijų ir BAF sąsajų su kraštovaizdžio planavimu, šiame mieste žalumo indeksas yra privalomas visiems projektams, patenkantiems į kraštovaizdžio planų teritorijas (16% miesto ploto).

Kita vertus, kaip minėta Berlyno pavyzdyje, būdamas pirmuoju tokiu įrankiu, BAF turėjo tam tikrų spragų, kurias vėlesnės iniciatyvos bandė užpildyti įvairiais būdais. Siekiant identifikuoti ir įvertinti daugiau augalijos rūšių bei jų funkcijų, nei tai daroma pirminiame GSF modelyje, Malmėje prie žaliosios erdvės faktoriaus buvo pridėti žalieji taškai, Stokholme GSF elementai buvo praplėsti ir suskirstyti į skirtingas kategorijas, Londono UGF buvo papildytas ekspertinių organizacijų gairėmis, o Helsinkio modelyje elementų tipai buvo išskirti ne tik pagal jų fizinius parametrus, bet ir pagal detalias jų atliekamas funkcijas.

Taigi, siekiant užbėgti už akių galimiems naujoje vietovėje taikomo GSF trūkumams, svarbu nustatyti vietos kontekstui labiausiai tinkantį būdą diferencijuoti tarp skirtingų paviršiaus tipų ar kitų elementų, ir jų ekosisteminės vertės.

Priklausomai nuo konteksto, kai kur Green Space Factor (GSF) yra privalomas, o kai kur jis tik nustato rekomenduotiną standartą. Taip pat gali skirtis ir GSF skaičiavimo atskaitos taškas: daugumoje atvejų skaičiuojama absoliutinė projekto vertė, t.y. tie patys elementai visada turi tą pačią vertę; tačiau yra galimas ir reliatyvus skaičiavimas – Sauthemptono GSF skaičiuojamas, projekto būsimą situaciją lyginant su priešprojektine aplinkos būkle.

Nuo pirmojo GSF pritaikymo Berlyne, įrankio veikimo principas išliko panašus, tačiau prioritetai skirtinguose kontekstuose gali skirtis. Kai kurie aspektai buvo pritaikyti prie vietos planavimo sąlygų ir modifikuoti pagal ekologinius prioritetus.

Taigi, remiantis išanalizuotomis gerosiomis praktikomis, svarbu sudaryti sąlygas vietos institucijoms pačioms spręsti, kokia turėtų būti tiksli žalumo indekso taikymo metodika ir privalomumas.

ŽALUMO INDEKSO PRIVALUMAI

GSF įrankiu „MS Excel“ formate yra lengva naudotis tiek sprendimų priėmėjams, tiek projektų vystytojams, tiek visuomenei, ir jis yra lengvai adaptuojamas įvairiose urbanizuotose teritorijose. Įrankis yra lankstus, nes, net ir nustatydamas minimalų projektavimo standartą, palieka erdvės vystytojams patiems nuspręsti, kaip tą standartą pasiekti.

Tarnaudamas kaip tarpininkas tarp savivaldybės keliamo siektino standarto ir projekto charakteristikų, GSF tuo pačiu skatina bendradarbiavimą tarp vietos institucijų ir privataus sektoriaus. Patys vystytojai, kaip vieną svarbiausių indekso privalumų pastebi tai, kad nors dažniausiai, diskutuojant apie žalumos naudą, didžiausias dėmesys yra skiriamas didesnio dydžio žaliosioms erdvėms, žalumo indeksas leidžia įvertinti ir mažesnių elementų vaidmenį miesto kontekste.

GSF yra ypač aktualus miestams, kurie vystosi kompaktiškai ir darosi vis tankesni, kad prisitaikytų prie augimo. Esant spaudimui žemės naudojime

vietos parkams ir želdynams, GSF gali užtikrinti, kad žalioji infrastruktūra būtų įterpta į aplinką, taip kompensuojant kai kuriuos neigiamus padidėjusio tankio padarinius.

ŽALUMO INDEKSO TRŪKUMAI

Kai kuriais atvejais yra nuogąstaujama, kad GSF taikymas kelią potencialų pavojų, pateisindamas plėtrą esamoje, ekologiškai vertingoje žalioje erdvėje, prisidengiant alternatyvių žaliosios infrastruktūros elementų integravimu. Tam, kad nesusidarytų tokios aplinkybės, GSF turi būti suprantamas tik kaip dalis platesnės miesto žaliosios infrastruktūros planavimo sistemos.

GSF yra skirtas tik atskirų projektų žalumo standartui pasiekti ir yra labai svarbu užtikrinti, kad žalioji infrastruktūra taip pat būtų planuojama strateginiame lygmenyje, formuojant kompleksinę teritorijos viziją.

Kur įmanoma, kiekvieno projekto apimtyje turėtų būti siekiama bendros ekologinės būklės pagerėjimo, pavyzdžiui, taikant biologinės įvairovės prieaugio reikalavimus (angl. biodiversity net gain).

GSF neturėtų būti naudojamas atskirųjų želdynų - parkų, žalių erdvių - vertinimui. Taip pat reikia nepamiršti, kad GSF yra tik skaičiuoklė, ir projektuojant pastatus ir jas supančias erdves yra svarbu atsižvelgti į jų santykį su kontekstu, projekto poreikius, žmogiškuosius aspektus, ir, žinoma, suderinti indekso taikymą su kitais vietos planavimo sistemos reikalavimais.

Daugeliu atveju, aptarti miestai ankstyvose GSF taikymo stadijose susidūrė ne tik su sunkumais užtikrinant, kad įgyvendinami paviršiai ir objektai iš tiesų atitiktų jiems priskirtų tipologijų reikalavimus, bet ir kad jų gyvybingumo ir priežiūros standartai būtų palaikomi ir po statybų pabaigos. Taigi, taikant GSF, svarbu numatyti mechanizmus, kurie leistų stebėti realų GSF elementų įgyvendinimą ir geros jų būklės palaikymą.

Žalumo indeksų palyginimo lentelė

	Berlynas	Malmė	Stokholmas	Londonas	Southamptonas	Helsinkis
Pavadinimas	Biotope Area Factor	Green Space Factor (Grönytefaktor, GYF)	Green Space Factor (Grönytefaktor, GYF)	Urban Greening Factor	Green Space Factor	Green Area Factor
Taikymo sritis	Privaloma vietovėse, kuriose yra kraštovaldžio planai. Savanoriška likusioje Berlyno dalyje.	Rekomendacinis įrankis miestų savivaldybėms, kurios, atsižvelgdamos į vietos poreikius ir sąlygas, gali reguliuoti GSF privalomumą.	Rekomendacinis įrankis miestų savivaldybėms, kurios, atsižvelgdamos į vietos poreikius ir sąlygas, gali reguliuoti GSF privalomumą.	Rekomendacinis įrankis seniūnijoms, kurios atskirai sprendžia jo privalomumą ir galutines reikalaujamas vertes.	Taikomas visiems projektams miesto centrinėje dalyje, ir ypač didesnės apimties ar svarbios lokacijos projektams.	Rekomendacinis įrankis miestų savivaldybėms, kurios, atsižvelgdamos į vietos poreikius ir sąlygas, gali reguliuoti GSF privalomumą.
Minimalus tikslas	Nuo 0,6 naujoms gyvenamiesiems pastatams iki 0,3 komerciniams zonoms.	Nuo 0,6 gyvenamiesiems pastatams, mišraus naudojimo gyvenamiesiems pastatams, mokykloms ir ikimokyklinio ugdymo įstaigoms. Nuo 0,5 parduotuvėms ir biurams.	Užstatyta <50% sklypo: 1,0. Užstatyta 50-70% sklypo: 0,6. Užstatyta > 70% sklypo: 0,4.	0,3 komerciniams, 0,4 gyvenamiesiems pastatams	Nenurodytas minimumas. Naudojamas žaliosios infrastruktūros pakankamumui įrodyti.	Minimalus indeksas: 0,5 gyvenamosioms, 0,4 paslaugų, 0,3 komerciniams, 0,2 industrinėms teritorijoms Siekiamas indeksas: 0,8 gyvenamosioms, 0,7 paslaugų, 0,6 komerciniams, 0,5 industrinėms teritorijoms
Žalių taškų sistema	Ne	Taip, žalių taškų sistema pildo Green Space Factor	Ne, tačiau yra naudojama papildomų subfaktorijų sistema BSKL, nurodanti keturias skirtingas kategorijas ekosisteminėms paslaugoms: „biologinė įvairovė“ (B), „socialinės vertybės“ (S), „pritaikymas prie klimato“ (K) ir „garso kokybė“ (L).	Ne	Ne	Ne, tačiau yra papildomų elementų sekcija skaičiavimo lentelėje
Augmenija (medžiai) ant su gruntu nesujungto, negilus dirvožemio	0,5	0,7	0,4	N/A	0,6	N/A
Augmenija (medžiai) ant su gruntu nesujungto, gilaus dirvožemio	0,7	0,9	1,4	N/A	N/A	N/A
Augmenija ant su gruntu sujungto dirvožemio.	1,0	1,0	1,5	1,0 (medžiai sujungtose, duobėse, kurių gylis yra daugiau nei 2/3 jų brandaus aukščio) 0,6 (medžiai nesujungtose, duobėse, kurių gylis yra mažiau nei 2/3 jų brandaus aukščio) 0,6 (plačios gyvatvorės)	1,0 (medžiai) 0,6 (krūmai)	2,4 - 3,5 Išsaugoti skirtingo dydžio medžiai 2,3 - 2,8 Pasodinti skirtingo dydžio medžiai 1,4 - 1,7 Skirtingo dydžio krūmai 1,6 Daugiamėčiai augalai
Vandens paviršiai	N/A	1,0	1,0	1,0 (natūralūs telkiniai, pelkės) 0,2 (chloruoti, neapželdintos kaupyklės)	1,0	2,8 Šlapynė ar užliejama pieva
Lietaus vandens surinkimas ar sulaikymas	0,2	0,2	0,2 2,0 (lietaus sodai)	0,7 (lietaus sodai)	N/A	0,7 kai vanduo nukreipiamas į pralaidžius augmenijos plotus 0,8 kai vanduo nukreipiamas į dirbtinius vandens telkinius
Pralaidžios dangos ir dalinai sandarus paviršiai (be augmenijos)	0,3	0,2	0,2	0,1	0,2	1,0
Paviršiai padengti žvyru ar smėliu	0,3	0,4	0,2	0,1	0,4	1,4
Trinkelės su žaluma	0,5	0,4	N/A	N/A	N/A	1,0
Veja		0,2	0,05	0,4	0,4	1,1
Pieva (aukšta, natūrali augmenija)		0,4 (daugiamėčiai augalai ir žemę dengiantys krūmai)	0,5	1,0	0,5	1,8
Gėlynai		N/A	1,0 (gėlynai ir vaistažolės su gausiais nektaro žiedais, skirti pritraukti drugeliams)	0,7 (su daug gėlių) 0,5 (su nezydintais augalais)	N/A	0,8 Drugeliams tinkamos pievos ir kvapnios ar įspodingai žydintys augalai
Žaliasis stogas	0,5 (ekstensyvus) 0,7 (intensyvus, min. 120mm) 0,8 (intensyvus, min. 150mm)	0,4 (tarp 30 ir 80 mm) 0,6 (tarp 80 ir 200 mm)	0,05 (50-110mm) 0,1 (110-300 mm) 0,3 (>300 mm)	0,7 (ekstensyvaus naudojimo, min. 80mm) 0,8 (intensyvaus naudojimo, min. 150mm)	0,6 (ekstensyvaus naudojimo) 0,7 (intensyvaus naudojimo)	1,4 (ekstensyvaus apželdinimo) 1,5 (pusiau intensyvaus apželdinimo) 2,0 (intensyvaus apželdinimo)
Augmenija ant vertikalių paviršių	0,5	0,7	0,4	0,6	N/A	Žalia siena - 0,9 Daugiamėčiai vijokliai - 1,3
Nepralaidžios dangos	0	0	0	0	0	0

ŽALUMO INDEKSO TAIKYMAS LIETUVOJE

Daugiabučių kiemų atnajinimo galimybės, naudojant žalumo indeksą. Ilustracija G. Kapociūtės, I. Kazlauskio, G. Znutaitės (2021).

Žalumo indeksu vaidmuo Lietuvoje

Skatindamas intensyvesnį paviršių padengimą augalija, žalumo indeksas turi didelį potencialą padėti gerinti Lietuvos miestų gyventojų gyvenimo kokybę ir užtikrinti atsparumą didėjančioms klimato kaitos grėsmėms. Žalumo indeksu taikymas reikšmingai prisidėtų prie miestų žaliosios infrastruktūros tinklo stiprinimo, ir užtikrintų didesnį jo teikiamų naudų efektyvumą: oro temperatūros reguliavimą per garavimo procesus ar apsaugą nuo saulės ir vėjo, natūralių deguonies, anglies ir vandens ciklų subalansavimą, dirvožemio erozijos stabdymą, triukšmo sugėrimą, oro taršos sulaikymą, miestų bioįvairovės išsaugojimą, vietinių maisto produktų tiekimą ir daug kitų.

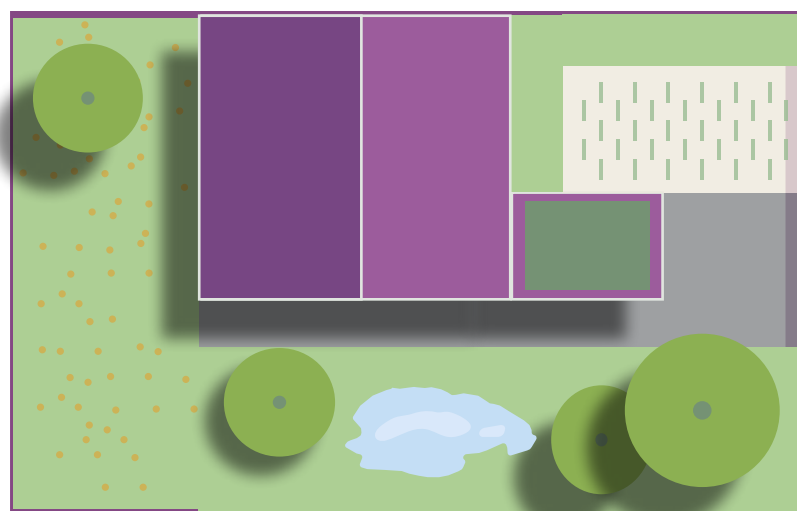
Nors paskutiniaisiais metais pasaulyje atsiranda vis daugiau įvairių įrankių, skirtų skatinti ar palengvinti žaliosios infrastruktūros vystymą, nuo platformų bendruomenėms iki plėtojamų projektų mikroklimato simuliacijoms, žalumo indeksas išlieka plačiausiai taikomu ir sėkmingiausiai prigyjančiu mechanizmu.

Remiantis užsienio pavyzdžiais, pirmiausia Žalumo indeksas galėtų būti pritaikytas pilotiniuose

projektuose, siekiant suprasti skirtingų jo aspektų tinkamumą Lietuvos geografiniame ir planavimo sistemos kontekste. Vėliau jis galėtų būti taikomas savanorišku principu, savivaldybėms siekiant pagerinti tam tikrų probleminių teritorijų aplinkos kokybę. Galiausiai, išstobulintas ir patikrintas praktikoje, žalumo indeksas galėtų būti įtrauktas į dabartinių reglamentų sistemą, arba galėtų būti įtrauktas į atskirų savivaldybių plėtros ar bendruosius planus. Bet kuriuo atveju, vystytojai žalumo indeksą galėtų taikyti ir savo iniciatyva, siekdami gauti savo plėtojamų projektų ekosisteminės vertės įvertinimą ir su tuo susijusią ekonominę naudą. Esant poreikiui paskatinti vystytojus taikyti indeksą, savivaldybės taip pat galėtų siūlyti tam tikras išlygas ar nuolaidas su sąlyga, kad projektas pasieks nustatytą aukštą indekso balą.

Lietuvoje Žalumo indeksą galima būtų pritaikyti, remiantis Helsinkyje išvystytu šio įrankio modeliu. Skaičiavimo principas išlieka toks pats kaip ir visuose žaliojo indekso modeliuose, naudojant įprastą formulę:

$$\text{ŽALUMO INDEKSAS} = \frac{(\text{plotas A} \times \text{koficientas A}) + (\text{plotas B} \times \text{koficientas B}) + \text{ir kt.}}{\text{visas teritorijos plotas, m}^2}$$

Užstatytas plotas	Pieva
Nepralaidi danga	Žaliasis stogas
Pusiau laidus paviršius	Vandens paviršius
Veja	Medis

Tačiau, kitaip, nei daugumoje ankstyvesnių indekso prototipų, Helsinkio modelis leidžia išskirti daugiau elementų, kuriems bus suteikiami individualūs svertiniai koficientai atsižvelgiantys į skirtingas vertinimo sritis: ekologiją, funkcionalumą, miestovaizdį, priežiūrą ir vandentvarką.

Žalumo indekso struktūra

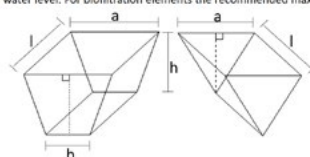
Įrankis yra pateikiamas „Microsoft Excel“ failo forma, susidedančia iš šešių lapų, ir žingsnis po žingsnio padeda naudotojams apskaičiuoti konkretaus projekto Žalumo indeksą. Šešios įrankio dalys yra išdėstytos tokia tvarka:

- Instrukcijos
- Apribojimai (siekтино ir minimalaus indekso balų nustatymas)
- Žalumo indeksas (koeficientų lentelė)
- Rezultatai (bendras balas)
- Elementų apibūdinimai
- Elementų koeficientų apskaičiavimo lentelė (pagal nustatytus kriterijus)

SIEKTINŲ IR MINIMALIŲ ŽALUMO INDEKSO BALŲ NUSTATYMAS 1 ETAPAS

Limitations	No.	Question	Response
Land use	1	Residential	☒
		Services and Offices	☐
		Commercial	☐
		Industrial/logistics	☐
Yard type	2	Share of rooftop courtyard over 50 %	☒ Yes ☐ No
Drainage system	3	Can the site be connected to a separate drainage system?	☐ Yes ☒ No
Surrounding region	4	Is there a green corridor comprising a nature reserve/body of water/natural vegetation located within ≤ 50 m of the site?	☒ Yes ☐ No
Soil/groundwater	5	Is there at least 1 m of permeable soil between surface and any impermeable soil, bed rock or groundwater level?	☒ Yes ☐ No
Stormwater management solutions	6	What is the estimated average/effective depth ¹⁾ of a detention/retention element ²⁾ ? (Area * Depth = estimated capacity)	0.3
	7	What is the estimated average/effective depth ¹⁾ of a biofiltration element? (Area * Depth = estimated capacity)	0.25
	8	If it is possible to provide a share of the necessary storm water retention capacity outside the block/lot, how big is the share (%)?	20

¹⁾ Average/effective depth: average depth based on shape (e.g. trapezoidal, triangular, circular), maximum depth and embankment slopes. With sloped embankments often significantly (0,3-0,5 times) smaller than maximum depth. It is recommended to assume this parameter on the safe side (rather smaller than bigger). For retention elements (wet ponds) the average depth should not include the permanent water level. For biofiltration elements the recommended maximum water depth is about 30 cm.

In general the average depth (h average) equals the projected surface area on top divided by the volume of the structure.

Examples:

Trapezoidal prism: Area $A = a * l$, Volume $V = (a+b)/2 * h * l \rightarrow$ h average = $V/A = (a+b)/(2*a) * h$

Triangular prism: Area $A = a * l$, Volume $V = 0,5 * a * h * l \rightarrow$ h average = $V/A = 0,5 * h$

Šioje skiltyje yra nurodoma bendra sklypo informacija (pvz., sklypo plotas, užstatymo intensyvumas) ir sklypo charakteristikos (pvz., žemės naudojimo kategorija, kiemo tipas, numatomos lietaus vandens surinkimo ir tvarkymo priemonės, aplinkos veiksniai). Šiame etape įrankis apskaičiuoja siektiną ir mažiausią galimą indekso balą konkrečiame sklype, bei nustato, ar bus reikalingos tam tikrų elementų grupės.

Target level
0.9
Block ID
Lot ID
Site area, m ²
1500
Building footprint, m ²
800
Floor area, m ²
1800
Ratio of building footprint to site area
0.5
Ratio of floor area to site area
1.2

ŽALUMO INDEKSO APSKAIČIAVIMAS 2 ETAPAS

Element group	Element description	Unit	Area or quantity	Weighting	Weighted area, m ²	
Preserved vegetation and soil	Preserved large (fully grown > 10 m) tree in good condition, at least 3 m (25 m ² each)	pcs		3.5	0.0	
	Preserved small (fully grown ≤ 10 m) tree in good condition, at least 3 m (15 m ² each)	pcs		3.0	0.0	
	Preserved tree in good condition (1.5–3 m) or a large shrub (3 m ² each)	pcs		2.4	0.0	
	Preserved natural meadow or natural ground vegetation	m ²		2.2	0.0	
	Preserved natural bare rock area (at least partially bare rock surface, not many trees)	m ²		1.9	0.0	
More info						
Planted/new vegetation	Large tree species, fully grown > 10 m (25 m ² each)	pcs		2.8	0.0	
	Small tree species, fully grown ≤ 10 m (15 m ² each)	pcs		2.3	0.0	
	Large shrubs (3 m ² each)	pcs		1.7	0.0	
	Other shrubs	m ²		1.4	0.0	
	Perennials	m ²		1.6	0.0	
	Meadow or dry meadow	m ²		1.8	0.0	
	Cultivation plots	m ²		2.0	0.0	
	Lawn	m ²		1.1	0.0	
	Perennial vines (2 m ² each)	pcs		1.3	0.0	
	Green wall, vertical area	m ²		0.9	0.0	
	More info					
	Pavements	Semipermeable pavements (e.g. grass stones, stone ash)	m ²		1.0	0.0
		Permeable pavements (e.g. gravel and sand surfaces)	m ²		1.4	0.0
Impermeable surface (calculated automatically)		m ²	1500	-	-	
Stormwater management solutions	Rain garden (biofiltration area) with a broad range of layered vegetation	m ²		2.8	0.0	
	Intensive green roof / roof garden, depth of substrate 20–100 cm	m ²		2.0	0.0	
	Semi-intensive green roof, depth of substrate 15–30 cm	m ²		1.5	0.0	
	Extensive green roof, depth of substrate 6–8 cm	m ²		1.4	0.0	
	Infiltration basin or swale covered with vegetation or aggregates (no permanent pool of water, permeable soil)	m ²		2.3	0.0	
	Infiltration pit (underground)	m ²		1.5	0.0	
	Pond, wetland or water meadow with natural vegetation (permanent water surface at least part of the year; at other times the ground remains moist)	m ²		2.8	0.0	
	Retention or detention(1) basin or swale covered with vegetation or aggregates (permeable soil)	m ²		2.0	0.0	
	Retention or detention(1) pit, tank or cistern (underground, notice units: volume)	m ³		1.4	-	
	More info					
Bonus elements, max score 1 per category	Capturing stormwater from impermeable surfaces for use in irrigation or directing it in a controlled manner to permeable vegetated areas	m ²		0.7	0.0	
	Directing stormwater from impermeable surfaces to constructed water features, such as ponds and streams, with flowing water	m ²		0.8	0.0	
	Shading large tree (25 m ² each) on the south or southwest side of the building (especially deciduous trees)	pcs		0.9	0.0	

Antroje skiltyje, suvedant išvardytų elementų kiekius projekte, yra užpildoma lentelė, leidžianti automatiškai apskaičiuoti projekto Žalumo indekso balą. Bendras žalumo indekso balas yra atnaujinamas kiekvieną kartą, pakeitus duomenis lentelėje.

Daugiau informacijos apie elementus ir jų individualius koeficientus pagal atskirus kriterijus galima rasti spustelėjus mygtukus šalia elementų grupių (daugiau informacijos apie vertinimo kriterijus - Helsinkio indekso apžvalgoje).

Green Factor
0.00
Target level
0.90
Site area, m ²
1500
Total weighted area, m ²
0

Stormwater volume m ³
15
Precipitation mm
10
Runoff coefficient C
1.0

ŽALUMO INDEKSO REZULTATŲ APIBENDRINIMAS 3 ETAPAS

Green Factor calculation

Green Factor is below target level!	0.68
Target level	0.70

Stormwater volume m³	
144.8	
Average runoff coefficient C	Possibility to retain stormwater outside block/lot
0.8	Yes
Necessary retention vol. m ³ on the lot	
115.8	
Retention volume of chosen elements m ³	Remaining retention demand m ³
0.0	115.8
Share of total impermeable surface	
83%	

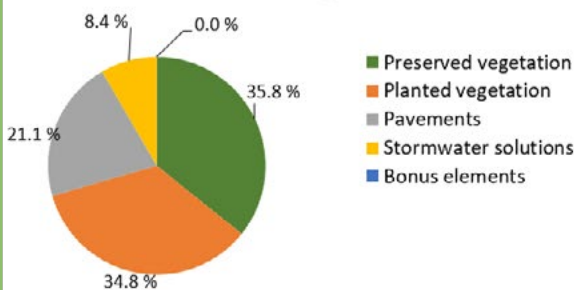
Elements included in the green factor

Element group	Elements filled	Total number of elements in group
Preserved vegetation	1	5
Planted vegetation	1	10
Pavements	1	2
Stormwater solutions	1	9
Bonus elements	0	12
Total	4	38

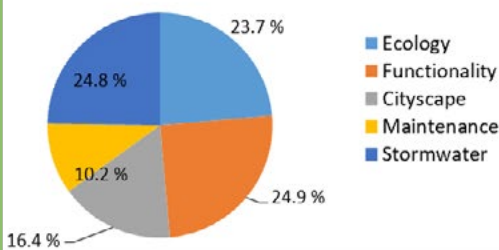
Comments

- Nature reserve/body of water/natural vegetation located within ≤ 50 m of the site!

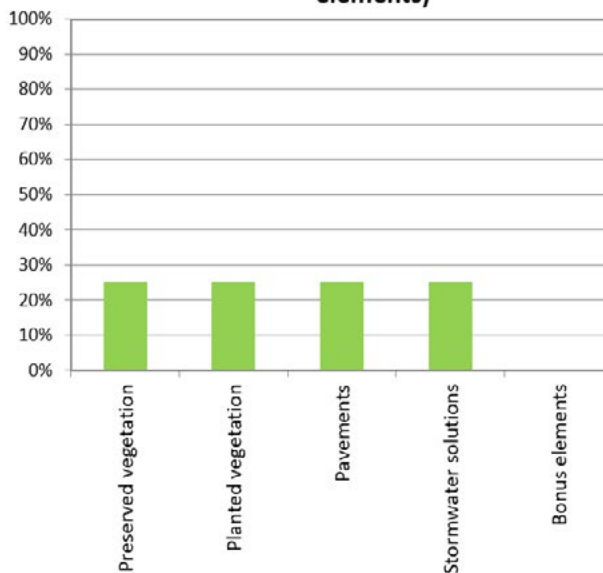
Share of total weighted area, %

Weighting of different categories in the green factor, %

Element groups (% of total number of chosen elements)

Galutinėje žalumo indekso skiltyje pateikiami pagrindiniai vertinimo rezultatai ir apibendrinta statistika, įskaitant galutinį indekso balą, naudotų elementų santrauką, komentarus ir rezultatus atvaizduojančias diagramas.

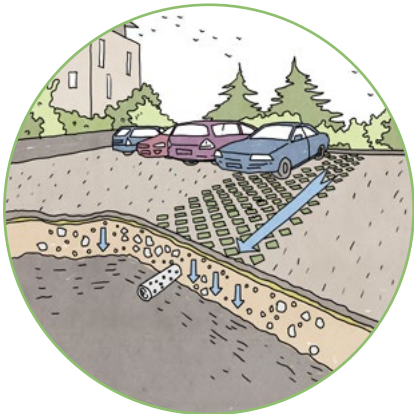
Želdynų priežiūra High Line projekte Niujorke, JAV,
nuotr. Timothy Schenck (2013)

Žalumo indekso skaičiavimas

Koeficientų lentelė

Elementų grupė	Elemento apibūdinimas	Vienetas	Koeficientas
Išsaugoti medžiai ir dirvožemiai	Išsaugotas didelis (subrendęs >10m aukščio) geros būklės medis; lajos skersmuo mažiausiai 3 m; išsaugotas dirvožemio plotas - 25 m ² (kiekvienam medžiui)	vnt.	3.5
	Išsaugotas mažas (subrendęs ≤ 10 m aukščio) geros būklės medis; lajos skersmuo mažiausiai 3 m; išsaugotas dirvožemio plotas - 15 m ² (kiekvienam medžiui)	vnt.	3.0
	Išsaugotas geros būklės medis (1,5–3 m aukščio) arba didelis krūmas, išsaugotas dirvožemio plotas - 3 m ² (kiekvienam medžiui ar krūmui)	vnt.	2.4
	Išsaugota natūrali pieva ar natūrali dirvožemio augmenija	m ²	2.2
Pasodinta/ nauja augmenija	Didelės rūšies medis, subrendęs >10m aukščio (kiekvienam medžiui skiriamas dirvožemio plotas - 25 m ²)	vnt.	2.8
	Mažos rūšies medis, subrendęs ≤ 10m aukščio (kiekvienam medžiui skiriamas dirvožemio plotas - 15 m ²)	vnt.	2.3
	Didelis krūmas (kiekvienam krūmui skiriamas dirvožemio plotas - 3 m ²)	vnt.	1.7
	Kiti krūmai	m ²	1.4
	Daugiamečiai augalai	m ²	1.6
	Pieva arba stepinė pieva	m ²	1.8
	Žemdirbystės plotas	m ²	2.0
	Veja	m ²	1.1
	Daugiamečiai vijokliai (skiriamas dirvožemio plotas - 2 m ²)	vnt.	1.3
Žalia siena (vertikalus plotas)	m ²	0.9	
Danga	Vandeniui laidus grindinys (pvz., Trinkelės su žaluma)	m ²	1.0
	Vandeniui laidi biri danga (pvz., Žvyro ir smėlio dangos)	m ²	1.4
	Nepralaidus paviršius (apskaičiuojamas automatškai)	m ²	-
Lietaus vandens valdymo sprendimai	Lietaus sodas (biofiltracinis plotas) su įvairia sluoksniuota augmenija (nėra nuolatinio vandens telkinio)	m ²	2.8
	Intensyviai apželdintas stogas / ant stogo įrengtas sodas, dirvožemio gylis 20 - 100 cm	m ²	2.0
	Pusiau intensyviai apželdintas stogas, dirvožemio gylis 15 - 30 cm	m ²	1.5
	Ekstensyviai apželdintas stogas, dirvožemio gylis 6-8 cm	m ²	1.4
	Sausa infiltracinė įduba ar latakas (griovys), padengtas augmenija ar užpildais (nėra nuolatinio vandens telkinio, laidus dirvožemis)	m ²	2.3
	Infiltracinis požeminis rezervuaras	m ²	1.5
	Šlapynė ar užliejama pieva su natūralia augalija (vanduo išsilaiko didžiąją laiko dalį; kitu metu žemė išlieka drėgna)	m ²	2.8
	Vandens sulalkymo arba kaupimo įduba ar latakas (sujungtas su lietaus tolimesniu nuotekų tinklu), padengtas augmenija ar užpildais (pralaidus dirvožemis)	m ²	2.0
	Vandens surinkimo cisterna ar kitokia uždara talpa (vienetai: tūris)	m ³	1.4
Biofiltracinė įduba (bioįduba) arba latakas (biolatakas)	m ²	2.7	
Papildomi elementai	Lietaus vanduo yra surenkamas ir naudojamas laistymui arba nukreipiamas į pralaidžius augmenijos plotus.	m ²	0.7
	Lietaus vanduo yra nukreipimas nuo nepralaidžių paviršių į dirbtinius vandens telkinius, pvz. tvenkinius ar upelius.	m ²	0.8
	Didelis medis, kuris suteikia pavėsį (bent 25 m ² plote) pietinėje ar pietvakarinėje pastato pusėje (ypač lapuočiai)	vnt.	0.9
	Mažas medis, kuris suteikia pavėsį (bent 25m ² plote) pietinėje ar pietvakarinėje pastato pusėje (ypač lapuočiai)	vnt.	0.9
	Derlių teikiantys vaismedžiai ar uogų krūmai (kiekvienam medžiui / krūmui skiriamas dirvožemio plotas - 10m ²)	vnt.	1.0
	Vietinių rūšių pasirinkimas - mažiausiai 5 rūšys / 100 m ²	m ²	0.9
	Medžių rūšys, kilusios iš Lietuvos, ir žydintys medžiai ir krūmai - ne mažiau kaip 3 rūšys / 100 m ²	m ²	0.9
	Drugeliams tinkamos pievos ir kvapnūs ar įspūdingai žydintys augalai	m ²	0.8
	Miesto sodininkavimui skirtos pakeltos lysvės	m ²	0.6
	Pralaidi danga, skirta žaisti ar sportuoti (pvz. Smėliu ar žvyru padengtos žaidimų aikštelės, sportinė veja)	m ²	0.7
	Bendruomeniniai sodai ant stogų ar balkonų, kurių bent 10% visos teritorijos ploto yra apželdinta	m ²	0.6
	Elementai, palaikantys natūralias ir gamtines sąlygas ar buveines (pavyzdžiui, išsaugota negyva mediena / keimai ar įškelti inkilai (kiekvienam suteikiamas plotas - 5m ²))	vnt.	1.2

Žalumo indekso elementai: lietaus vandens surinkimas

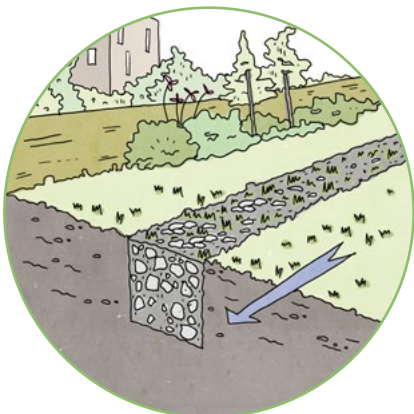
VANDENIUI LAIDUS GRINDINYS

Pralaidi arba akyta danga, leidžianti vandeniui prasiskverbti žemyn, nesudarant paviršinių nuotekų. Į laidžių grindinių tipus įeina pralaidus asfaltas, pralaidus betonas ir korėtos trinkelės.

LIETAUS SODAS (BIOFILTRACINIS PLOTAS)

Sausa, intensyviai apželdinta įduba, kurioje vanduo, prieš susigerdamas į gruntą, yra biologiškai apvalomas augalų pagalba.

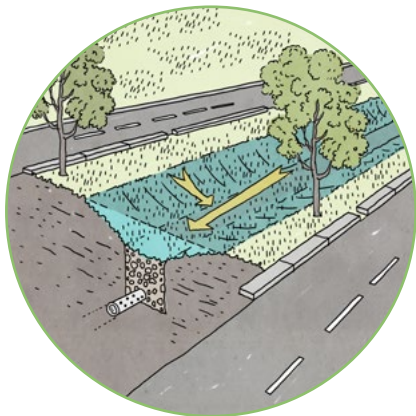
INFILTRACINIS POŽEMINIS REZERVUARAS

Stambiu užpildu užpildyta požeminė ertmė, leidžianti surinkti didelį kiekį nuotekų, ir pamažu jas sugerdinti į gruntą (be biologinio filtravimo).

SAUSA INFILTRACINĖ ĮDUBA ARBA LATAKAS (GRIOVYS)

Sausa, apželdinta arba birių užpildu užpildyta įduba, sulaikanti vandenį ir pamažu jį sugerdinanti į gruntą (be biologinio filtravimo).

VANDENS SULAIKYMO ARBA KAUPIMO ĮDUBA ARBA LATAKAS

Apželdintas arba stambiu užpildu užpildytas latakas arba įduba, laikinai sulaikantis nuotekas ir kontroliuotu būdu nukreipiantis jas į tolimesnę nuotekų sistemą (be biologinio filtravimo).

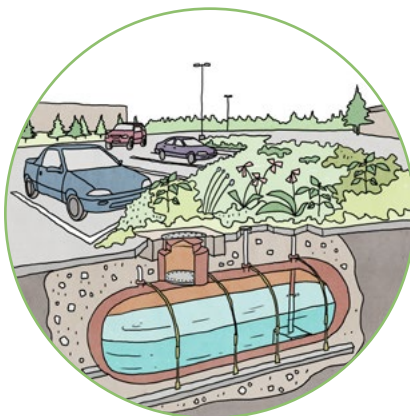
ŠLAPYNĖ AR UŽLIEJAMA PIEVA

Šlapynės yra seklios, tankia augmenija apaugusios įdubos su pastoviai stovinčiu vandeniu. Jų didelė augalų, gyvūnų ir mikroorganizmų biologinė įvairovė pagerina vandens garavimą, filtravimą ir biologinį lietaus vandens valymą. Užliejamos pievos taip pat veikia panašiu principu.

BIOFILTRACINĖ ĮDUBA (BIOĮDUBA) ARBA LATAKAS (BIOLATAKAS)

Apželdinta įduba ar latakas, kuriuose surinktas vanduo yra biologiškai apvalomas augalų pagalba ir pamažu sugerinamas į gruntą.

VANDENS SURINKIMO CISTERNA ARBA KITA UŽDARA TALPA

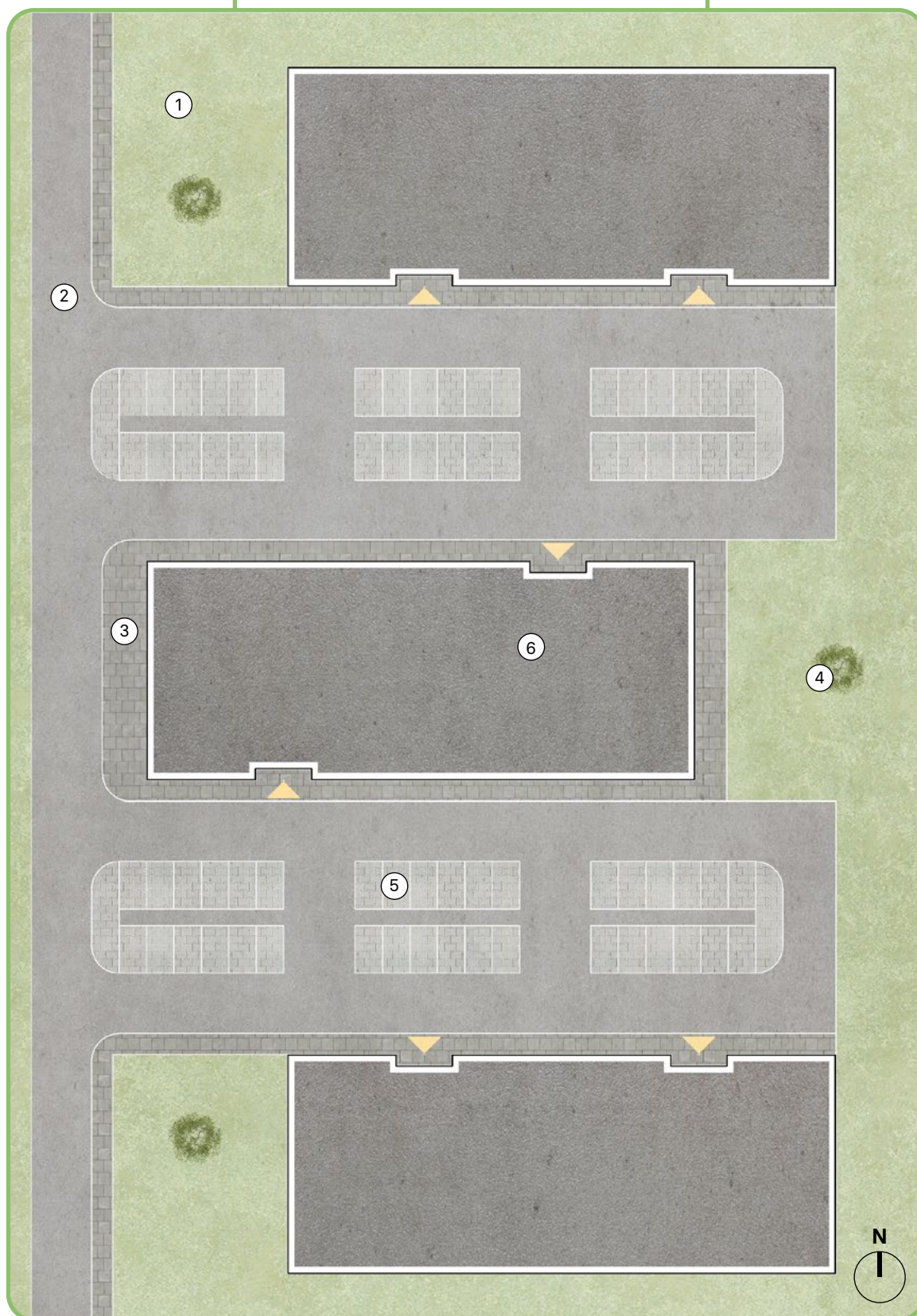
Šios antžeminės ir požeminės talpos yra skirtos lietaus vandens laikymui bei pernaudojimui. Tinkamai suprojektuota talpa gali būti naudojama lietaus vandens nutekėjimo greičiui ir tūriui sumažinti. Taip pat, vanduo gali būti pernaudojamas, pvz. vandens nuleidimui tualetuose.

Scenarijus A

DAUGIABUČIO NAMO KIEMAS

SKYLO PLOTAS: 10000 m²
SKLYPO UŽSTATYMO PLOTAS: 3000 m²
NELAIDŽIŲ PAVIRŠIŲ PLOTAS: 7000 m²
ŽELDYNŲ PLOTAS: 2500 m² (25%)

ŽALUMO
INDEKSAS:
0,32

1. Veja; 2. Asfaltas - nelaidus paviršius; 3. Šaligatvis - nelaidus paviršius; 4. Trinkelės - nelaidus paviršius; 5. Mažas medis; 6. Bituminis stogas.

Scenarijus B

DAUGIABUČIO NAMO KIEMAS

SKYLO PLOTAS: 10000 m²
SKLYPO UŽSTATYMO PLOTAS: 3000 m²
NELAIDŽIŲ PAVIRŠIŲ PLOTAS: 3677 m²
ŽELDYNŲ PLOTAS: 2894 m²

ŽALUMO
INDEKSAS:
0,9

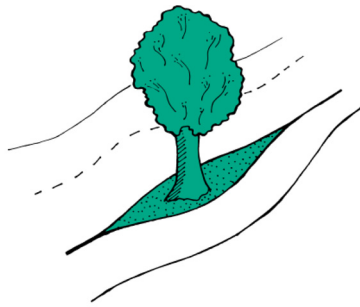
1. Veja; 2. Asfaltas - nelaidus paviršius; 3. Didelis medis; 4. Pusiau laidus paviršius. 5. Ekstensyviai apželdintas stogas; 6. Lietaus sodas; 7. Mažas medis; 8. Daugiaamžiai augalai; 9. Šaligatvis - pusiau laidus paviršius.

ŽALUMO INDEKSAS: APŽVALGA

„Kurk Lietuvai“
LR Aplinkos ministerija
2021

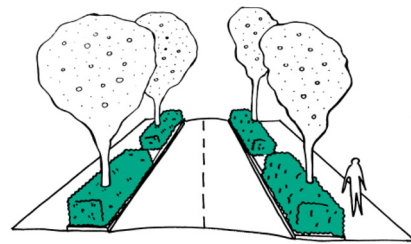
Pagrindiniai gatvių pokyčio principai

01

MEDIS VISADA YRA PIRMAS - SVARBIAUSIAS

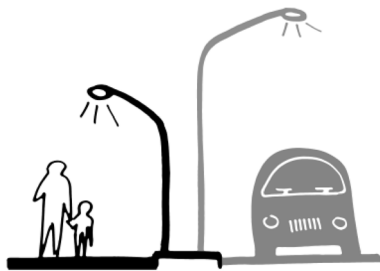
Nuo medžio pradedame projektavimą ar remontą: saugome esamus, randame vietas naujiems, o visi kiti elementai taikomi prie medžių (baldai, apšvietimas, tinklai, takai).

02

MEDŽIAI IR KRŪMAI - TARP AUTOMOBILIŲ IR PĖSČIŲJŲ

Medis ir krūmas kuria žaliąjį gatvės perimetrą ir saugo nuo automobilių pėsčiuosius, suteikia pavėsi. Esama veja palei važiuojamąją dalį keičiama krūmais, nepažeidžiant esamų medžių.

05

APŠVIETIMAS - PIRMIAUSIA PĖSČIAJAM

STR pakeitimas. Šviesa užtikrina saugumą. Šviestuvai apšviečia pėsčiųjų takus ir perėjas, ne tik gatvę. Įrengiamas atskiras apšvietimas pėsčiųjų ir dviračių takams - ant atskirų atramų ar papildant esamą gatvės apšvietimą.

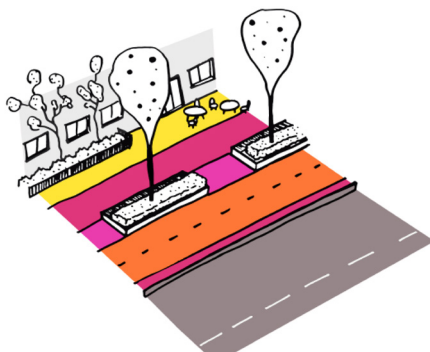

06

VISI GATVĖS ELEMENTAI - JUODI

Gatvėje elementų yra daug, juos suvienodindami suteikiame gatvės vientisumą, pabrėžiame gatvės ritmą ir siluetą. Naujai projektuojami elementai iš karto juodi, o esami palaipsniui perdažomi.

Visi gatvės elementai - miesto baldai, šiukšliadėžės, informaciniai stendai, apšvietimo ir ženklų stulpai, išskyrus dviračių stovus, dažomi vienoda juoda spalva - RAL 9004.

09

DANGOS KURIA GATVĖS CHARAKTERĮ

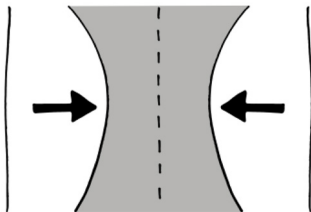
Skirtingos dangos kuria gatvės charakterį ir atspindi judėjimo greitį. Danga parenkama atsižvelgiant į kontekstą, esamą ir planuojamą situaciją, kvartalo savitumus ir norimą judėjimo greitį. Danga yra patogi, estetiška ir kokybiška. Šaligatvis projektuojamas iš kelių plytelių tipų - baldų zonoje ir palei fasadą gali būti naudojamos kito mastelio plytelės. Kiekvienas dangos elementas turi derėti tarpusavyje.

10

VIZUALINĖ ŠVARA - LAISVĖ NUO PERTEKLIŲ ELEMENTŲ

Mažiau yra geriau - tikrinama, ar siūlomi gatvės elementai yra tikrai neišvengiami. Gatvės elementai yra daugiaviečiai ir nekartoja vienas kito paskirties: pvz., krūmai - kaip barjeras vietoje apsauginės tvorelės, 30 cm pločio bortas - vietoje techninio šaligatvio, apšvietimo stulpai - ženklų tvirtinimui.

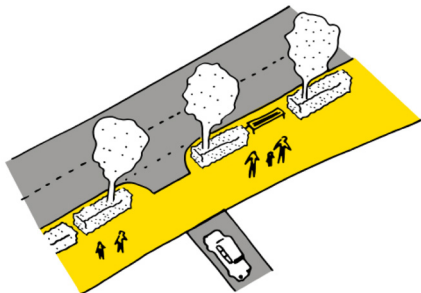

03

VAŽIUOJAMOSIOS DALYS - BE PERTEKLINIO PLOČIO

Juostų pločiai pritaikomi pagal miesto gatvių greitį ir transporto rūšis, o ne gatvės kategoriją (STR pakeitimas). Automobiliams: 30 km/h gatvėje - 2,75m; 50 km/h gatvėje - 3,0 m. Juostų pločiai viešajam transportui - 3,25 m.

Sutaupytos vietos naudojamos pagal šią hierarchiją: pėstiesiems, želdiniams palei pėsčiųjų taką, dviračių takams, parkavimui, želdiniams skiriamojoje juostoje.

07

ŠALIGATVIO DANGA SIMBOLIZUOJA PIRMUMĄ

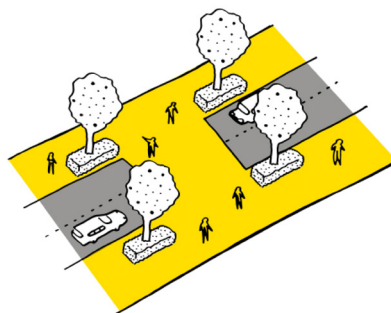
Įvažiuimuose į kiemus arba ramaus eismo gatves šaligatviai nenutrūksta ir į gatvės lygį nesileidžia, o automobilis - turi jaustis svečias. Gyvenamoje aplinkoje automobilio vairuotojas supranta, kur pirmumas teikiamas kitiems eismo dalyviams, todėl trinkelų dangą sveikintina ramaus eismo gatvėse ar iškiliose perėjose.

11

GATVĖS „METRAS“ ŠEIMININKAMS

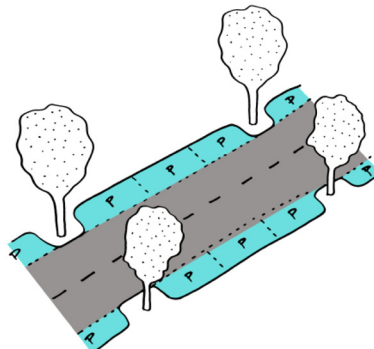
Pastato prie gatvės šeimininkai naudojami, žalina ir rūpinasi 0,5 - 3 m zona tarp gatvės ir fasado (galima rūpintis želdinių juosta prie gatvės, sodinimą susiderinus su savivaldybe). Gyventojai gali želdinti fasadus vijokliais, krūmais ar kitais žemais želdiniais, išsinešti vazonus su augalais, staliukus, kėdes, suoliukus taip, kad tai netrukdytų pėsčiųjų eismui.

04

DAUGIAU PĖSČIŪJŲ PERĖJŲ IR JOS YRA SAUGIOS

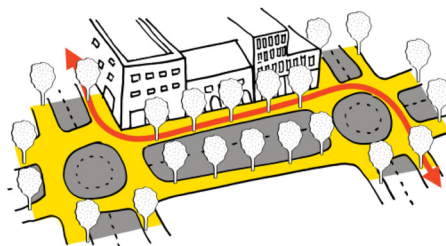
Pėsčiųjų perėjoms įrengiamos tankiau užtikrinant patogesnius pėsčiųjų ryšius (STR pakeitimas). Pėsčiųjų perėja turi simbolizuoti pėsčiojo pirmumą. Pėsčiajam reikia kirsti kuo mažesnę važiuojamosios dalies plotį - perėjoms įrengiamos su salele, šaligatvio pratęsimais ties parkavimu, lėto eismo gatvėse - iškilios.

08

PARKAVIMAS ĮRENGIAMAS DAUGUOMOJE GATVIŲ, ĮPRASTAI IŠILGINIS

Parkavimas gali būti įrengiamas visose 30 km/h ir 50 km/h gatvėse. Stovėjimo vietos skirstomos grupėmis po 2-3 vietas, kurias skiria želdinių salelė, min. 3m ilgio. Šios parkavimo vietos įprastai įrengiamos iš trinkelų dangos.

12

MAŽĖJANČIOS SANKRYŽOS IR POSŪKIŲ SPINDULIAI

Nė centimetro per daug automobiliams (tik tiek, kiek tai numato minimalūs STR reikalavimai), visa perteklinė - išsaugota erdvė skirta žmonėms, medžiams, krūmams ir kokybei. Sankryža yra sklandus susijungimas, o ne sustojimas. Tokiose sankryžose šviesoforai ne visada būtini, nes erdvių dizainas savaime apsaugo visus eismo dalyvius, kurie vadovaujasi draugiškumo ir pagarbos principais.

VALSTYBĖS ĮMONĖ REGISTRŲ CENTRAS

Studentų g. 39, 08106 Vilnius, tel. (8 5) 268 8262, el. p. info@registrucentras.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 124110246

Tauragės rajono savivaldybės administracija
El. paštas: inesa.paulikiene@taurage.lt

Į 2025-07-07 Nr. 19-2737

DĖL DOKUMENTŲ KOPIJŲ PATEIKIMO

Pateikiame Jūsų prašyme Nr. 19-2737, registrų įrašų Nr. 44/2268149, Nr. 95/34942 nurodytų dokumentų kopijas.

PRIDEDAMA. 14 lapų (tik adresatui).

ŽEMĖS SKLYPO RIBŲ PAŽENKLINIMO-PARODYMO

AKTAS

2018-05-24 Nr. 2

(data)

Tauragė

(sudarymo vieta)

1. Žemės sklypo ribos nustatytos savininkui (naudotojui) Lietuvos Respublika

(vardas, pavardė ir asmens kodas; juridinio asmens pavadinimas ir įmonės kodas)

2. Žemės sklypo ribas nustatė ir riboženkliais paženklino Artūras Mockus, kvalifikacijos pažymėjimas Nr. 2M-M-1407

(matininko, atlikusio žemės sklypo kadastrinius matavimus, vardas ir pavardė, kvalifikacijos pažymėjimo Nr.

vadovaudamasis 2018-05-18 įsakymu Nr. 5-642

(žemės sklypo formavimo teritorijų planavimo dokumento tipas, šį teritorijų planavimo dokumentą

patvirtinusio viešojo administravimo subjekto administracinio sprendimo tipas, Nr. ir data; kiti dokumentai, kurių pagrindu atlikti

žemės sklypo kadastriniai matavimai (žemės sklypo planas, abrisas, institucijų, atsakingų už žemės sklypų formavimo valstybinėje

žemėje organizavimą, patvirtinti žemės sklypų planai, topografiniai planai, kiti geodeziniai ir kartografiniai duomenys), šių

dokumentų parengimo data, dokumentus patvirtinusio viešojo administravimo subjekto administracinio sprendimo tipas, Nr. ir data)

3. Žemės sklypo adresas ir plotas, įregistruotas Nekilnojamojo turto registre _____

Jūros g., Tauragė

4. Nustatant žemės sklypo ribas buvo kviešti dalyvauti: žemės sklypo savininkas (esamas arba būsimas) ar naudotojas arba įgaliotas asmuo ir suinteresuotieji asmenys – gretimų sklypų savininkai arba jų įgalioti asmenys, gretimos valstybinės ar savivaldybės žemės, pagal teritorijų planavimo dokumentą ar žemės valdos projektą nesuformuotos atskiru žemės sklypu, patikėtinis (-iai), taip pat sodininkų bendrijos pirmininkas, jeigu matuojamas žemės sklypas ribojasi su sodininkų bendrijos žeme (kviestiniai asmenys):

proj. Nr. 2, Lietuvos Respublika

(ženklino žemės sklypo kadastro Nr., jei nesuteiktas – žemės sklypo numeris iš teritorijų planavimo dokumento, žemės sklypo

savininko (esamojo arba būsimajo) arba jo įgalioto asmens vardas ir pavardė, parašas, data /juridinio asmens ar kitos užsienio

organizacijos pavadinimas, organizacijos atstovo vardas ir pavardė, parašas, data);

7755/0003:70, 7755/0003:19 (kadastriniai matavimai)

(gretimo žemės sklypo kadastro Nr., jei nesuteiktas – žemės sklypo numeris iš teritorijų planavimo dokumento, žemės sklypo

savininko arba jo įgalioto asmens vardas ir pavardė, parašas, data /juridinio asmens ar kitos užsienio organizacijos pavadinimas,

juridinio asmens ar kitos užsienio organizacijos atstovo vardas ir pavardė, parašas, data).

5. Žemės sklypo savininko (esamojo arba būsimajo) arba jo įgalioto asmens ir suinteresuotųjų asmenų – gretimų sklypų savininkų arba jų įgaliotųjų asmenų (išskyrus gretimų valstybinės žemės sklypų patikėtinius, sodininkų bendrijos pirmininkus) (kviestinių asmenų) pastabos bei įrašai apie atsisakymą pasirašyti ir apie neatvykusius asmenis:

UAB "ŽEMĖS MATAS"

(įmonės pavadinimas)

ŽEMĖS SKLYPO KADASTRO DUOMENYS

2018.05.25

(data)

Nr.

2

Tauragė

(sudarymo vieta)

Kadastro:	vietovė	Tauragės miesto				blokas				sklypas			
Žemės sklypo kadastro Nr.		7	7	5	5	0	0	0	3				
Gatvė, namo Nr.	Jūros g. 14A												
Kaimas (miestelis)													
Seniūnija													
Miestas (rajonas)	Tauragės miestas												
Apskritis	Tauragės												
Pagrindinė žemės naudojimo paskirtis	995 - kita												
Žemės naudojimo būdas	331 - daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių teritorijos												
Žemės naudojimo pobūdis	-												
Žemės sklypo formavimo teritorijų planavimo dokumento data	2018.0.18												
Žemės sklypo formavimo teritorijų planavimo dokumento tipas	98												
Žemės sklypo formavimo teritorijų planavimo dokumento Nr.	5-642												
Duomenys apie žemės naudmenų kiekybines charakteristikas ir vertę													
Žemės naudmenų eksplikacija													nuseausta žemė
Žemės ūkio naudmenos				miškai	keliai	užstatyta teritorija	vandenys	Kita žemė					
iš viso	ariama	sodai	pievos					želdiniai	pelkės	pažeista	nenaud.		
-	-	-	-	-	-	0,0868	-	-	-	-	-	-	
Žemės sklypo vertė, Eur. (nustatyta vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999m. vasario 24d. nutarimu Nr.205 "Dėl žemės įvertinimo tvarkos")													
Vertės nustatymo data	iš viso	iš jos											
		be miško žemės ir medynų	miško žemė ir medynai	iš jos medynų vertė									
2018.05.25	2069	2069	-	-									
Duomenys apie žemės naudojimo apribojimus													
Eil. Nr.	Kodas	Apribojimai							Žemės plotas, m ²				
1	2	3							4				
2	20	požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos							868				
3	6	elektros linijų apsaugos zonos							19				
4	49	vandentiekio, lietaus ir fekalinės kanalizacijos tinklų ir įrenginių							386				
-	-	-							-				

12 PRIEDAS

**KITOS PAGRINDINĖS TIKSLINĖS ŽEMĖS NAUDOJIMO PASKIRTIES ŽEMĖS SKLYPO
VERTĖS APSKAIČIAVIMAS**

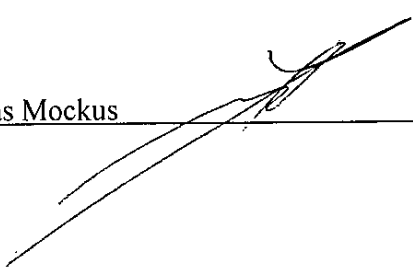
1. Esamasis (būsimasis) žemės sklypo savininkas arba naudotojas Lietuvos Respublika
(fizinio asmens vardas ir pavardė, juridinio asmens pavadinimas)
2. Žemės sklypo adresas Jūros 14A, Tauragė
(apskritis, savivaldybė, seniūnija, kaimas, miestelis, miestas)
3. Žemės sklypo plotas (be miškų, ežerų ir žuvininkystės tvenkinių) 0,0868 ha, iš jo žemės ūkio naudmenos, kelių, pastatų, kitų statinių ir kiemų užimta žemė 0,0868 ha; krūmynai, pelkės ir kita žemė - ha; vandens telkiniai (išskyrus ežerus ir žuvininkystės tvenkinius) - ha, iš jų rekreacijai naudojamų statinių ir įrenginių užimtas plotas - ha.
4. Žemės sklypo nuotolis nuo artimiausio miesto, miestelio km.(pavadinimas)
5. Žemės ūkio naudmenų našumo balas 36,3.
6. Normatyvinė 1 ha žemės ūkio naudmenų vertė 391 Eur..
7. Bazinė žemės sklypo vertė 34 Eur.
8. Pataisos koeficientai teritorijos socialiniam-gamybiniam potencialui įvertinti:
 - 8.1. viso žemės sklypo:
plotas 0,0868 ha – koeficientas 16 ;
plotas ha – koeficientas ;
plotas ha – koeficientas ;
 - 8.2. iš jo rekreacijai naudojamų statinių ir įrenginių užimtos žemės:
plotas ha – koeficientas ;
plotas ha – koeficientas ;
plotas ha – koeficientas ;
 - 8.3. papildomas koeficientas priemiestiniams žemės sklypams ;
 - 8.4. viso žemės sklypo - ha, iš jo rekreacijai naudojamų statinių ir įrenginių užimtos žemės - ha.
9. Pataisos koeficientas žemės sklypo padėčiai įvertinti kompleksiniu urbanistiniu-ekologiniu požiūriu 3,81.
10. Pataisos koeficientas žemės naudojimo ir ūkinės veiklos apribojimams bei aplinkos taršai įvertinti
(objekto pavadinimas)
taršos poveikio zonoje (ha) .
11. Apskaičiuota žemės sklypo vertė 2069 Eur. iš jo rekreacijai naudojamų statinių ir įrenginių užimtos žemės - Lt.
12. Žemės sklype įsiterpusio miško (ha) žemės vertė - Eur. ir medynų tūrio vertė - Eur..
13. Žemės sklype įsiterpusių ežerų ir tvenkinių (ha) vertė - Eur.
14. Žemės sklypo (0,0868 ha) vertė 2069 Eur.
15. Pataisos koeficientas teritorijos rekreaciniam-ekologiniam vertingumui nustatyti .
16. Žemės vertės priedas dėl inžinerinių statinių - Eur.
17. Patikslinta žemės sklypo vertė be priedo dėl inžinerinių statinių 2069 Eur.

Pastaba. Apskaičiuojant valstybės išnuomojamų naudojamų žemės sklypų vertę, priedas dėl inžinerinių statinių neskaičiuojamas.

Žemės sklypo vertę apskaičiavo:

matininkas Artūras Mockus

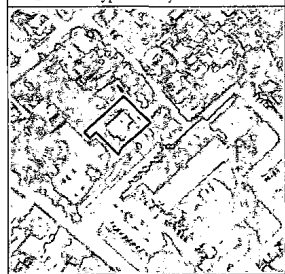
2018.05.25

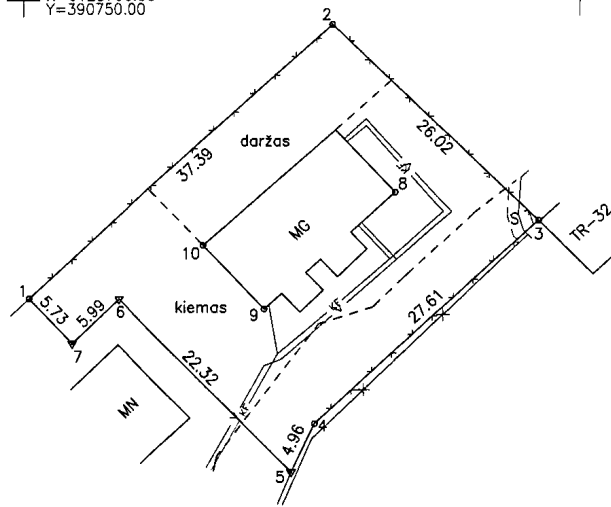
Žemės sklypo išdėstymo schema

ŽEMĖS SKLYPO PLANAS M 1:500

Sklypo plotas 868 m²

X=6125700.00
Y=390750.00

Kadastro:	vietovė	Tauragės miestas	blokas	sklypas
Žemės sklypo kadastro Nr.		7 7 5 5	0 0 3	2 / 1 / 9

Gatvė, namo Nr.	Jūros g. 14A
Kaimas (miestelis)	-
Seniūnija	-
Miestas (rajonas)	Tauragės miestas
Apskritis	Tauragės

Gretimybė	Gretimio žemės sklypo kadastro Nr.	Pastabos
1-2	7755/0003:19	
2-3		valstybinė žemė
3-5	7755/0003:70	
5-1		valstybinė žemė

Naudojamas plotas							
Privati				Valstybinė			
atskirai		bendrai		atskirai		bendrai	
ind.	m ²	ind.	m ²	ind.	m ²	ind.	m ²

Su paženklintomis vietovėse žemės sklypo ribomis, aprašytomis 2018 m. gegužės 24 d. žemės sklypo pažėnklavimo-parašymo akte Nr. 2, ir nustatytu plotu sutinku:
Žemės savininkas (naudotojas):

Lietuvos Respublika Tauragės ir Pagėgių skyriaus
vedėjas
(vardas, pavardė) *2018-06-11* (parašas) (data)
Ričardas Ažna

Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos
Tauragės ir Pagėgių skyriaus žemės tarnybos prie ŽDM
Tauragės ir Pagėgių skyriaus
Patikrino: vyriausioji specialistė *2018-06-11* Tauragės ir Pagėgių skyriaus
vedėjas
Suderino: *Dainora Jurgutienė* (parašas) (data)
(pareigos) (parašas) (vardas, pavardė) (data)
Ričardas Ažna

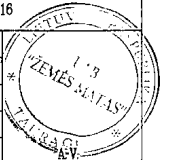
ŽEMĖS SKLYPO RIBOS PAŽYMĖTOS KADASTRO ŽEMĖLAPYJE

2018.05.25
VĮ Registrų centro Tauragės filialas
Kopija tikra
Kadastrų specialistas (pareigos) Česlovas Dimantus (vardas, pavardė)

Tauragės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas
Vytautas Navickas

UAB "ŽEMĖS MATAS"
kvalifikacijos pažymėjimas Nr. 2M-M-1407 išduotas 2011.06.16

Pareigos	Parašas	Vardas, pavardė	Data
direktorius	<i>Astra Mockienė</i>	Astra Mockienė	2018.05.25
matuotojas	<i>Artūras Mockus</i>	Artūras Mockus	2018.05.25

ŽEMĖS SKLYPO PLANAS M 1:500

Sklypo plotas 868 m²

Žemės sklypo kadastro Nr. 7 7 5 5 0 0 0 3

KOORDINAČIŲ ŽINIARAŠTIS

Koordinacių sistema LKS-94							
Taško Nr.	Kodas	X	Y	Taško Nr.	Kodas	X	Y
1	R	6125672.21	390750.48				
2	R	6125697.72	390777.82				
3	R	6125679.41	390796.31				
4	R	6125660.51	390776.18				
5	R	6125656.00	390774.12				
6	R	6125672.15	390758.72				
7	R	6125668.02	390754.39				
8	NK	6125682.06	390783.45				
9	NK	6125671.20	390771.75				
10	NK	6125677.13	390766.33				

SKLYPO CENTRO KOORDINATĖS 11

Koordinacių sistema	Koordinatės X/Y	Planšetės nomenklatūra
Sistema, kurioje vykdyti matavimai	X=6125677 Y=390775	
Valstybinė LKS-1994	X=6125677 Y=390775	
Žiniaraštį sudarė	Artūras Mockus 2M-M-1407/2011-06-16 (pavardė) (vardas ir pavardė, pažymėjimo Nr.)	2011.05.25 (data)

Ištrauka iš Lietuvos Administracinių teisų pažeidimų kodekso:

47 straipsnis. Pastovių žemėnaudos riboženklų sunaikinimas arba gadinimas - užtraukia baudą, lygią dešimt dviejų iki šimtas keturiasdešimt keturių eurų.

Kopija tikra

Duomenys apie žemės naudojimo apribojimus

Eil. Nr.	Kodas	Apribojimai	Žemės plotas, m ²
1	2	3	4
2	20	požeminio vandens vandenviečiųapsaugos zonos	868
3	6	elektros linijų apsaugos zonos	19
4	49	vandentiekio, lietaus ir fekalinės kanalizacijos tinklų ir įrenginių	386
-	-	-	-

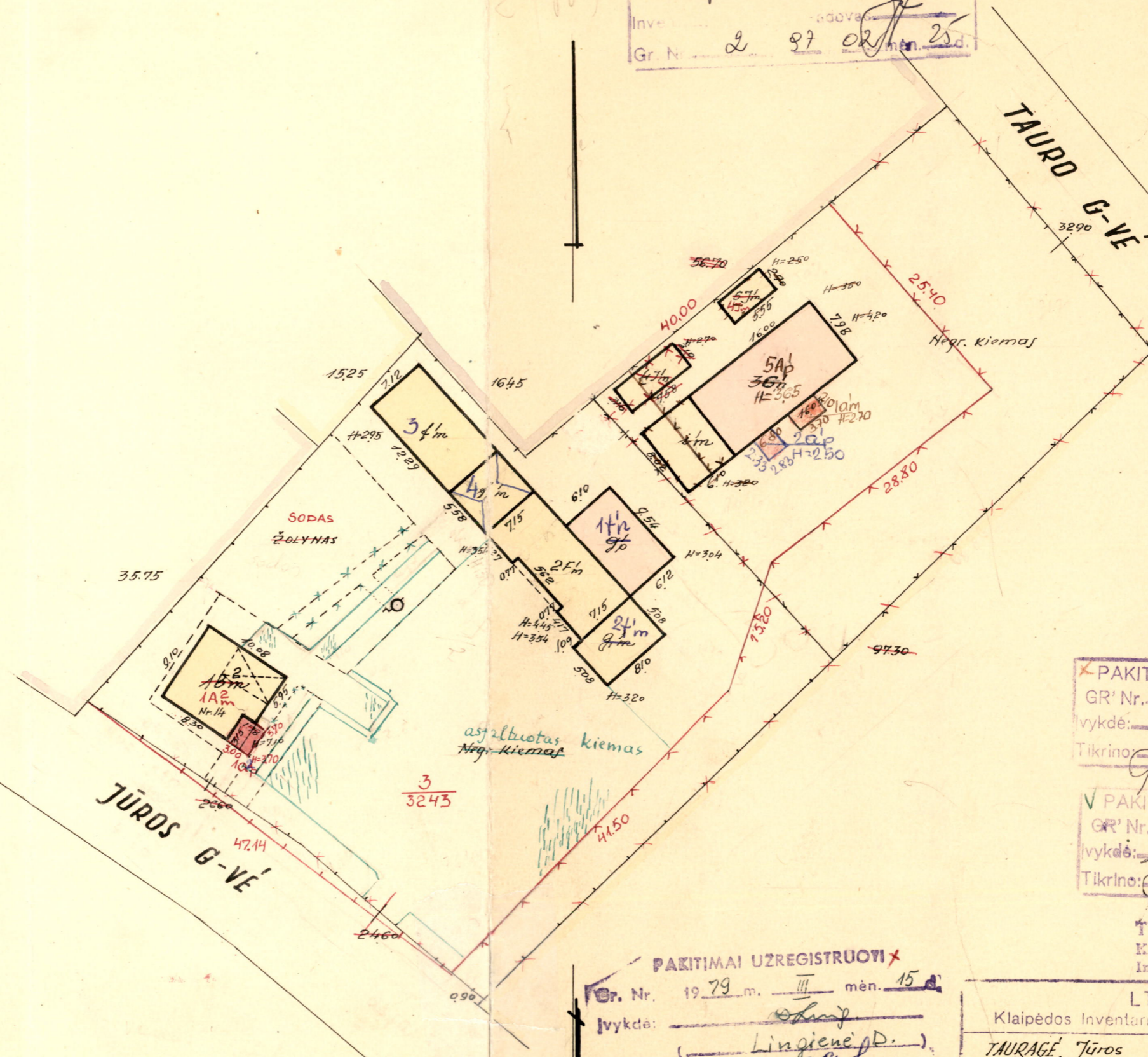
SERVITUTAS

Eil. Nr.	Kodas	Servituto rūšis	Plotas m ²
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-

ŽEMĖS SKLYPO PLANAS
PLOTAS - 4337 m²
 3243

10m Savarakiška Statyba
 1986 m. 11 mėn. 15 d. Techn. Invent. *Čgs*

Leip Savarakiška statyba
 Inve. ...
 Gr. Nr. 2 97 02/1 25

PAKITIMAI UŽREGISTRUOTI
 GR' Nr. 2 1986 m. 11 mėn. 15 d.
 vykde: *Čgs* *Sienele*
 Tikrino: *B. Jankauskiene*

PAKITIMAI UŽREGISTRUOTI
 GR' Nr. 2 1984 m. 11 mėn. 20 d.
 vykde: *Čgs* *(Bopdenai)*
 Tikrino: *B. Jankauskiene*

TVIRTINU: *[Signature]*
 Klaipėdos Tarpmiestinio Techninės
 Inventorizacijos biuro viršininkas

PAKITIMAI UŽREGISTRUOTI
 Gr. Nr. 19 79 m. III mėn. 15 d.
 Iykdė: *[Signature]*
 Tikrino: *B. Matzeviene*

Technikos Kontrolė
 1984. 11. 3 *[Signature]*

LTSR		
Klaipėdos Inventorizacijos Tech. Biuras		
TAURAGĖ, Jūros g. vė 14 Nr.		
Inventorizacijos Nr.	Raide	Sudarys
Raj. Kvart. Sk.		
24	3	
1971 m. VII mėn. 3 d.		Mastelis 1:500

V. Nr. 2 07 02 26
Vyks: Danyš L. BISTRICKIENĖ
Tikrino: B. Janhauskas

1a

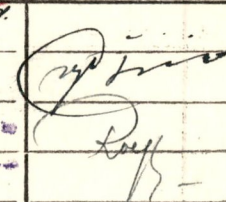
Pastato inventorinės žinios
Инвентарная ведомость на строения

Miestas Город	<i>Tauragės</i>	Gatvė, aikštė, skg. улица, переул., пл.	<i>Jūros</i>	Nr. №	<i>14</i>	Inventorinis Nr.—Инвент. №		
Raidė-Литер	Stat. metal Год стр.	Pastato paskirtis Назначение стр.	Aukštų sk. Кол. этаж.	Fond.-Фонд	Rajonas	Kvartalas	Sklypas	
1B² 1A ²	1952	Įtaigimas gyvenamas	<i>dvių</i>	<i>netos langais</i>		<i>24</i>	<i>3</i>	

Nuomojamos (neguvenamos)—Арендуемая (нежилая)

Data Дата	Bendras nau- dingas plotas Общ. пол. пл.	Pagrindinis plo- tas-Основная площадь	Pagalbinis plo- tas-Вспомогат. площадь	Stogo plotas Площадь кр.	Vidutinis butų plotas Средн. пл. кв.	Kap. gr. Гр. кап.
				<i>160</i>		<i>IV</i>

Valdytojas ir pastato valdymo pagrindas—Владелец и основные владения строения

Data Дата	Valdytojo pavadinimas Название владельца	Valdo Владеет	Pastatų valdymo pagrindas Основание владения строением	Invent. parašas Подпись инвент.
1	2	3	4	5
<i>1954.4.5</i>	Tranzito Plakod. Kontoros Tauragės Plakodimo namai		Tauragės raj. 2 t. D. V vykd. Kto sprend. Nr. 92 1954.11.25d.	
<i>72.11.6</i>	<i>Tauragės raj. DLD langai</i>		<i>Tauragės raj. DŽDT vykd. k-</i> <i>1971. XII. 46</i> sprend. Nr. <i>404</i>	

Pastato charakteristika—Характеристика здания

Data Дата	Pastate yra В здании имеется					Pastatas prijungtas prie tinklų—Присоединен строения к сетям															Kapitalinio remon- to data—Дата капит. ремонта
	grys подвал	pusrūsis полуподвал	salka мезанин	mansarda мансарда	elektrios электрич.	vandent. водопр.	kanaliz. канализ.	centr. apš. центр.отп.	šilumin. iš EC теплов.ст.ТЭЦ	karšto vand. tk. горячее водсек	dujų газ	telefono телефон	radio tinkl. радио сеть								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
<i>72.11.3</i>	<i>yra</i>				<i>yra</i>										<i>yra</i>						

11a

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Konstruktivinių elementų pavadinimas Наименование конструктивных элементов	Konstruktivinių elementų jų išbaigimo techninio stovio aprašymas Описание конструктивных элементов, отделка и техническое состояние	Lyginamasis svoris % Удельный вес %	Susidėjimo % % износа	Vidutinis susidėjimas % Средний % износа	Lyginamasis svoris % Удельный вес %	Susidėjimo % % износа	Vidutinis susidėjimas % Средний % износа	
1	Pamatų Fundamentai	Betono	2 20	0.40	3	40	0.80	
2	Stenų Stenų	Raistų asfaltas lent.	26 30	3.80	26	60	15.60	
	Pertvaros Pertvorodki	Raistų tinkuotas			31	35	10.85	
3	Perdengimas Perекрытия	Mediniai	8 30	2.40	8	60	4.80	
4	Stogas Kровля	Čerpių	5 30	1.50	5	50	2.50	
5	Grindys Полы	Lentų	13 40	5.20	13	60	7.80	
6	Langai Oкна	Drėgubė	10 30	3.00	10	60	6.00	
	Durys Dвери	Feltinginė			10	35	3.5	
7	Apdailos darbai Отделочные работы	Paprasto išbaigimo	-	-	13	50	6.50	
8	Vidaus santechnikos ir elektros įrenginiai Внутрен. санитарн. тех. устройства	Įrenginiai, elektros inst. telp.	8.70 40	3.48	15	40	6.00	
9	Kiti darbai Прочие работы	Lakštai, stogaramzdiniai	8 40	3.20	8	60	4.80	
			99.7	32.18				
								35%

Pagalbinės pastato dalys (priest. ir kt.) — Вспомогат. части здания (пристр. и пр.) 35%

Data Дата	Raidė Литер.	Pavadinimas Наименование	Statybos metai Год строен.	Pamatų Фундам.	Stenų ir pertvaros Стены и перегород.	Perdeng. Перекр.	Stogas Кровля	Grindys Полы	Langai ir durys Проемы	Apdailos darbai Отделоч. работы	Įrenginiai Аппарат.	Kiti Остаток	Susidėjimas % — % износа
1. VII. 3	10m	Rūsių	1952	-	betono gelė	-	-	popr.	popr.	-	-	24.55	
79. III. 15	11Am	Rūsių	1952	-	betono gelė	-	-	popr.	popr.	-	-	35	
	10 ²	Priestatas	1978	betono	plytų gelė	žifer.	beton	popr.	popr.	centr.	-	25	

Pastato patalpų charakteristika Характеристика помещений здания	DATA — ДАТА						79. III. 15 DATA — ДАТА						Pasta ba Примечания
	Butų skaičius Кол-ч. кварт.	Kambarių sk. Число комнат	Bendras naud. plotas m ² — Общ. полезн. площадь м ²	Tame skaičiuje В том числе			Butų skaičius Кол-ч. кварт.	Kambarių skaič. Число комнат	Bendras naud. plotas m ² — Общ. полезн. площадь м ²	Tame skaičiuje В том числе			
				Gyv. plotas Жилая площадь	Pagrind. pl. Основная площадь	Pagalb. pl. Вспомог. площадь				Gyv. plotas Жилая площадь	Pagrind. pl. Основная площадь	Pagalb. pl. Вспомог. площадь	
Gyvenamieji butai	1	1	2020	9.65	10.55		54	7	136.38	78.51		57.87	
1-o kambario 1-о комнатные	1	1	20.20	9.65	10.55		31	31	60.72	32.88		27.84	77.29
2-jų kambarių 2-х комнатные							23	46	75.66	45.63		30.03	36.3
3-jų kambarių 3-х комнатные									101.6				
4-ų kambarių 4-х комнатные													
5-ų ir daugiau kambarių 5-ти и более комнат													
Vandentiekis Водопровод													
Kanalizacija Канализация													
Centr. apšildymas Центр. отоплен.						3	5	105.96	58.64		47.32		
Šiluma iš ŠEC Тепла от ТЭЦ													
Karštas vanduo Горячее водоснабж.													
Elektra Электроосвещ.	1	1	20.20	9.65	10.55	5	7	136.38	78.51		57.87		
Dujos—Газ						3	5	105.96	58.64		47.32		
Butai su voniomis Кварт. с ваннами													
Butai rūšiuose ir pusr. Кв. подв. и полуподв.													
Gyven. pat. rūšiai Подвалы жилых пом.													
Prekybinės patalpos Торговые помещения													
Pramonės patalpos Промышленные помещ.													
Sandėlių patalpos Складские помещения													
Istaigų patalpos Помещ. для учрежден.	2	8	104.99		84.30	20.69							
Visuomeninio maitinimo pat. Помещ. обществ. питания													
Buitinio aptarnavimo patalpos Помещ. бытового обслуж.													
Ligoninės Больницы													
Bendrabučiai ir viešbučiai Общежития и гостиницы													
Mokyklos, vaikų darž., lopšėl. Школы, детсады, детсады													
Garažai—Гаражи													
Kitos ne gyven. patalpos Прочие нежил. помещ.													
<i>Rūšiai</i>	1	1	22.43		22.43				22.43		22.43		
Viso—Всего	4	10	147.62	9.65	84.30	53.67	5	7	158.84	78.51	80.30		

TAME SKAIČIUJE — В ТОМ ЧИСЛЕ

Kopija tikra

Sild. jėg. 136,38
760,0

83.59

12a

Pastatų priestatų ir kt. įkainojimas—Оценка зданий, пример. и т. д.

Data Дата	Raide Литер	Pavadinimas Наименование	Ilgis—Длина	Plotis—Ширина	Plotas m ² Площадь м ²	Aukštis—Высота	Tūris m ³ Объем м ³	Kainininko ir Jente- les Nr.—№ сбор- ника и табель.	Vieneto kaina Стоимость единицы измерен. в рублях	Statybinė vertė gb. Восстановительная стоимость руб.	Tamė skaičiuje dujo- tikavimo įrengimas В т. ч. оборудования газа	Susidėjęimo % % износа	Dabartinė vertė gb. Действительная стоимость руб.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
74.0.3	1B²₁₂₁	Išsarginis	10.08 8.30	5.95 3.15	86.1	6.20	534	28-13	26.40	14098		35	9164
"	"	Rūsys	4.30	7.00	30.1	2.45	74	28-13	15.67	1160		24	882
		0/150			86.1		608			15258			10046
79.III.15	1A²₁₁	Gyvenamas	10.08 8.30	5.95 3.15	86.1	6.20	534	28-100	27.09				
	"	Rūsys	4.30	7.00	30.1	2.45	74						
	10²_p	Priestatas	3.70	3.00	11.1	3.70	41						
		20.55 Rinkos kaina			97.2		649	28-100	27.69	17971		35	11681
97.02.25	1A ² _m	Gyvenamas	10.08 8.30	5.95 3.15	86.1	6.20	534	28/13	268.18	143205		55	6444
	"	Rūsys	4.30	7.00	30.1	2.45	74	28/13	23769	17589		55	7915
	10 ² _p	Priestatas	3.70	3.00	11.1	6.70	74	28/164	12479	9234		25	6926
					97.2		682			170028			79283

197 1 m. 11 mėn. 20 d.
г. мес. д.

[Signature]
Sudarė
Составил

Patikrino:
Проверил:

Kлайпеда, „Ритас“ 4713-10000-69

AKTIVIAI ĮREGISTRUOTI
G. Nr. 2, 97 02 26
Vykdė: [Signature]
Tikrino: [Signature]

Pastatų vidaus plotų eksplikacija

PASTATO RAIDĖ

1A²_m

Inventorinis numeris

Miestas

Kvartalas

Sklypas

Tamoši

24

3

Jūros

g-vė Nr. 14

Inventoriz. data	Aukšto Nr.	Buto Nr.	Kambario Nr.	Patalpų pavadinimas			Gyvenamas					I staiga		tame skaičiuje		tame skaičiuje		tame skaičiuje			
				patalpų paskirtis	kam naudo-jama	Bendras nau-dingas plotas	tame skaičiuje					tame skaičiuje		tame skaičiuje		tame skaičiuje					
							gyvenam. kambarių plotas	naud. negyve-namas	tambur. techn. patalpų	negyv. rusiai ir pusrūsiai	pagrind. plotas	pagalb. plotas	pagrind. plotas	pagalb. plotas	pagrind. plotas	pagalb. plotas					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19			
79.III.15	1	1	1	Gyvenamas	virtuvė	7,98		7,98											2,85		
			2	"	Koridorius	7,17		7,17													
			3	"	kambarys	9,39	9,39														
			4	"	"		15,89	15,89													
			Viso I bute:				40,43	25,28	15,15												
	1	2	1	"	Koridorius	4,48		4,48													
			2	"	"	2,06		2,06													
			3	"	kambarys	13,15	13,15														
			4	"	virtuvė	8,34		8,34													
			5	"	kambarys	7,20	7,20														
Viso II bute:				35,23	20,35	14,88															
Viso I aukšte:				75,66	45,63	30,03															
	2	3	1	"	kambarys	9,65	9,65												2,85		
			2	"	virtuvė	7,95		7,95													
			3	"	sudilinto	1,16		1,16													
			4	"	Koridorius	1,44		1,44													
Viso III bute:				20,20	9,65	10,55															
2	4	1	"	virtuvė	9,33		9,33														

Kopija tikra

Inventoriz. data	Aukšto Nr.	Buto Nr.	Kambario Nr.	Patalpų pavadinimas		Bendras naudingas plotas	Gyvenamas				Įstaiga		tame skaičiuje		tame skaičiuje		tame skaičiuje	
				patalpų paskirtis	kam naudojama		tame skaičiuje				tame skaičiuje		tame skaičiuje		tame skaičiuje		tame skaičiuje	
							gyvenam. kambarių plotas	naud. negyvenam. namas	tambur., techn. patalpų	negyv. rūšiai ir pusrūšiai	pagrind. plotas	pagalb. plotas	pagrind. plotas	pagalb. plotas	pagrind. plotas	pagalb. plotas	pagrind. plotas	pagalb. plotas
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
	2	4	2	Gyvenamas kambarys		13.01	13.01											
			3	" sudeilintas		2.23		2.23										
			4	" koridorius		5.73		5.73										
				Viso IV bute:		30.30	13.01	17.29										
	2	5	1	" kambarys		10.22	10.22											
				Viso V bute:		10.22	10.22											
				Viso VI aukšte:		60.72	32.88	27.84										
				Viso pastate be rūšio:		136.38	78.51	57.87										
	0		1	Rūšys		22.43				22.43								2.20
				Viso pastate:		158.81	78.51	57.87		22.43								

197 9 m. III mėn. 15 d.

Sudarė *[Signature]* Kopija tikra

Tikrino *[Signature]*

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Valstybės įmonė Registrų centras
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl dokumentų kopijų išdavimo
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-07-11 Nr. SP-131347 (4.55 Mr)
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento adresatas (-ai)	Tauragės rajono savivaldybės administracija
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Česlava Godelytė Grupės vadovė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-07-11 09:31
Parašo formatas	Trumpalaikio galiojimo (XAdES-T)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2025-07-11 09:32
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA-2
Sertifikato galiojimo laikas	2025-03-12 08:31 - 2030-03-11 08:31
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	4
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	44-2268149 kadastras, paženkinimo aktas.pdf
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	44-2268149 žemės skl. planas.pdf
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	95-34942 statinių išdėstymo planas.pdf
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	95-34942 , 1A2m kadastras.pdf
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20250618.1
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2025-07-11)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2025-07-11 nuorašą suformavo Dokumentų valdymo sistema RC E.SD (4)
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-

Automobilių stovėjimo aikštelės
Tauragės rajono savivaldybėje:

ŽALIOSIOS INFRASTRUKTŪROS REKOMENDACIJOS

2022 SPALIO MĖN.

Pavadinimas:

Automobilių stovėjimo aikštelės Tauragės rajono savivaldybėje:
žaliosios infrastruktūros rekomendacijos

Užsakovas:

Tauragės rajono
savivaldybės
administracija

Šios rekomendacijos buvo parengtos pagal Tauragės rajono savivaldybės administracijos užsakymą kaip žaliosios infrastruktūros konsultavimo proceso dalis.

Šį dokumentą rekomenduojame skaityti kartu su apžvalginiu BLUMA leidiniu, skirtu naudoti nacionaliniu mastu - „Automobilių stovėjimo aikštelės daugiabučių namų kiemuose: žaliosios infrastruktūros rekomendacijos“ (2022).

BLUMA agentūros komanda, rengusi rekomendacijas:

Gintarė Kapočiūtė, architektė
gintare@bluma.lt

Ignas Kazlauskas, urbanistas
ignas@bluma.lt

MB Bluma collective

J.K. 305996850
www.bluma.lt

ĮŽANGA

„Jei į miestą pakviesite daugiau automobilių, turėsite daugiau automobilių. Jei daugiau gatvių padarysite patogesnėmis automobiliams, turėsite daugiau eismo. Jei sukursite daugiau dviračių infrastruktūros, mieste turėsite daugiau dviračių. Jei kviesite žmones daugiau vaikščioti ir daugiau naudotis viešosiomis erdvėmis, turėsite daugiau gyvybės mieste. Jūs turite tai, ką kviečiate.“

— Jan Gehl, Danijos architektas ir urbanistas

Urbanizuotos teritorijos daro didelį ir dažniausiai neigiamą poveikį miesto ekosistemoms ir ekosisteminėms paslaugoms, skatina skurdesnės gamtinės aplinkos formavimąsi, didesnę oro ar vandens taršą, prastėjančią gyventojų sveikatą, buveinių bei žaliųjų jungčių nykimą. O Lietuvos savivaldybėse didėjantys nelaidžių dangų plotai menkina urbanizuotų teritorijų pajėgumus reguliuoti miesto mikroklimatą ir trukdo sugerti staigių, stiprių liūčių metu iškrentančius kritulius.

Dėl šios priežasties didėja susidarančių paviršinių nuotekų kiekiai, vis dažniau perpildantys nuotekų sistemas, miestų užliejantys gatves ir kitas teritorijas. Vis didesnę dalį kritulių nukreipiant į centralizuotas nuotekų sistemas, mažiau drėgmės yra išlaikoma lokaliai, taip kuriant nepalankias sąlygas vietinei bioįvairovei ir sekinant gruntinio vandens lygį. Dideli nelaidžių dangų plotai

mieste taip pat prisideda prie ir taip ilgėjančių ir intensyvėjančių karščio bangų, kurdami karščio salos efektą.

Stovėjimo aikštelių plėtros problematika atnaujinamuose daugiabučių kiemuose yra aktuali beveik visuose didesniuose Lietuvos miestuose. Tačiau, nepaisant to, kad stovėjimo aikštelės užima vis didėjančią gyventojų kiemų dalį, aikštelių ir jas supančios aplinkos formavimui yra skiriama itin mažai dėmesio. Dažnu atveju, tvarios aplinkos projektavimui ir jos standartų gerinimui, skatinančiam biologinės įvairovės palaikymą, trūksta prieinamos informacijos, kuri būtų pasiekama projektuotojams, rangovams ar skirta visuomenės supažindinimui.

Europos ir Šiaurės Amerikos ir Azijos miestuose tiek viešajame, tiek privačiame sektoriuje didėja susidomėjimas žaliosios infrastruktūros (ŽI) strateginiu planavimu, kur vis stipriau

pripažįstamos žaliosios infrastruktūros daugiavfunkciškumas ir jos teikiamos socialinės ir aplinkosauginės naudos.

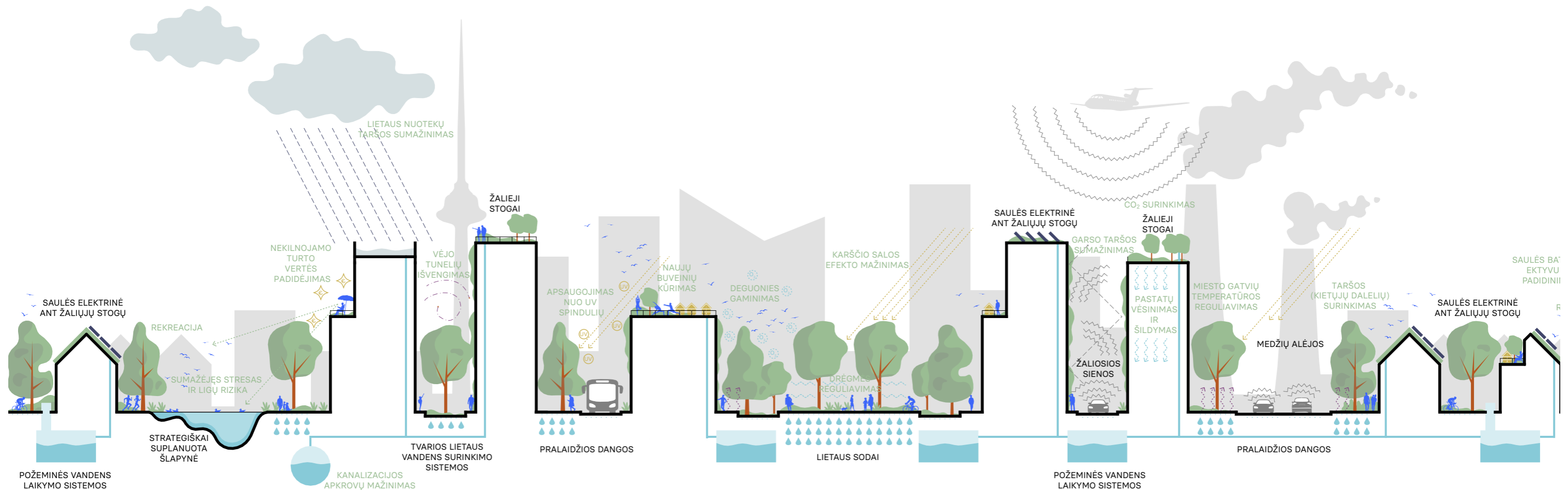
Žalioji infrastruktūra - tai strategiškai planuojamų ir tvarkomų kraštovaizdžio gamtinių, pusiau gamtinių ir technologinių sprendimų visuma, tokių kaip tvarios paviršinio vandens tvarkymo sistemos (biolatakai, lietaus sodai, infiltraciniai baseinai, sausieji baseinai, dirbtinės pelkės), kokybiškas gatvių žalinimas, kitų ekosistemiškai efektyvių žaliųjų erdvių kūrimas, žalieji stogai ir fasadai, pralaidžios dangos ir kita. Įgyvendinant žaliosios infrastruktūros sprendimus yra sąmoningai siekiama kuo veiksmingiau atkartoti ar skatinti

gamtinius procesus ir sudaryti sąlygas daugiavfunkciniam ekologiniam-socialiniam kompensavimui - biologinės įvairovės būklės gerinimui, klimato kaitos prevencijai, atsparumo jos padariniams didinimui ir žmonių gerbūviui būtinų ekosisteminių paslaugų teikimui.

Ši galimybių studija siekia supažindinti Tauragės rajono savivaldybę su daugiabučių kiemų atnaujinimo principais, orientuotais į kokybiškos ir daugiavfunkcinės žaliosios infrastruktūros strateginį planavimą ir integravimą. Šiame dokumente taip pat pateikiamas trijų šiuo metu savivaldybės vystomų daugiabučių kiemų vertinimas ir žaliosios infrastruktūros integravimo

pasiūlymai, bei pateikiamas susistemintas medžių ir augalų rūšių, tinkančių sodinti Tauragės daugiabučių kiemuose, sąrašas

Tikimasi, kad ši galimybių studija paskatins savivaldybę siekti lyderystės žaliosios infrastruktūros integravimo srityje ir padėti inicijuoti pokytį nusistovėjusiose daugiabučių kiemų atnaujinimo praktikose.

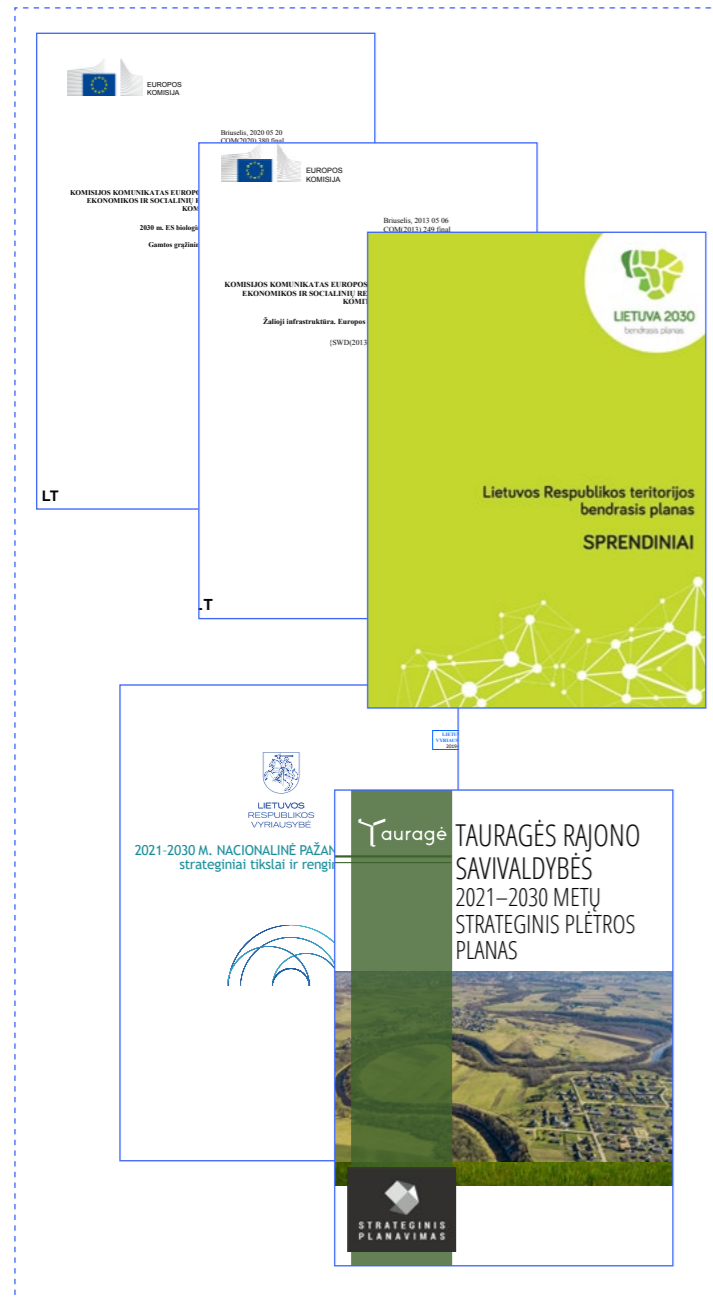
Žaliosios infrastruktūros nauda urbanizuotose teritorijose, G. Kapočiūtė, I. Kazlauskas, G. Znutaitė (2020).

TURINYS

01	KONTEKSTAS	P. 6
02	DAUGIABUČIŲ KIEMŲ ATNAUJINIMO PRINCIPAI	P. 8
03	DAUGIABUČIŲ KIEMŲ ATNAUJINIMO VERTINIMAS	P. 17
	I. AERODROMO G. 11 IR 13	P. 18
	II. GEDIMINO G. 6 IR 8 / ŽEMAITĖS G. 3	P. 28
	III. VYTAUTO G. 85 / KUDIRKOS G. 5	P. 36
04	AUGALŲ RŪŠIŲ PARINKIMAS	P. 45
	PRIEDAS	P. 49

01 KONTEKSTAS

ŽALIOSIOS INFRASTRUKTŪROS INTEGRAVIMO SIEKIAI POLITINIAME LYGMENYJE

EUROPOS SĄJUNGOS TIKSLAI:

ES Biologinės įvairovės strategija iki 2030 m. (ir Nacionalinė klimato kaitos valdymo darbotvarkė):

Miestai, turintys >20 000 gyventojų raginami pasirengti plataus užmojo žalinimo planus.

EK komunikatas - Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas:

ŽI turėtų būti visiškai integruota į ES politiką, tapti standartiniu teritorijų plėtros komponentu.

LIETUVOS NACIONALINIAI TIKSLAI:

2021-2030 m. NPP:

DVT11 - Kurti darnius miestus, apsaugoti nuo gaivalinių nelaimių, mažinti miestų poveikį aplinkai.

2030 m. Lietuvos Respublikos Bendrasis Planas:

Užtikrinti skirtingų teritorijų - įskaitant miestų - ekologinį stabilumą, kuriant žaliają infrastruktūrą.

Nacionalinė klimato kaitos valdymo darbotvarkė:

- **Skatinti ŽI, kaip alternatyvos pilkajai infrastruktūrai, plėtrą;**
- **Vykdyti karščio bangų prevenciją plėtojant miestų ŽI;**
- **Planuoti urbanizuotas teritorijas, vadovaujantis ŽI principais**
- **Vykdyti tvarų investavimą, investuojant į ŽI.**

TAURAGĖS RAJ. SAVIVALDYBĖS TIKSLAI:

Strateginis plėtros planas:

Siekti geresnės aplinkos kokybės urbanizuotose teritorijose:

- Įrengti apsauginius želdynus prie judresnių gatvių, pramonės zonų;
- Įrengti triukšmo slopinimo priemones prie judrių kelių ir geležinkelių.

Modernizuoti gyvenamąją aplinką ir kitą viešąją infrastruktūrą:

- Kompleksiškai sutvarkyti daugiabučių gyvenamųjų namų kiemus ir kitą aplinką Centro, Žalgirių ir Taurų dvaro kvartaluose;
- Diegti biologinės įvairovės didinimo priemones.

IŠŠŪKIAI IR TENDENCIJOS

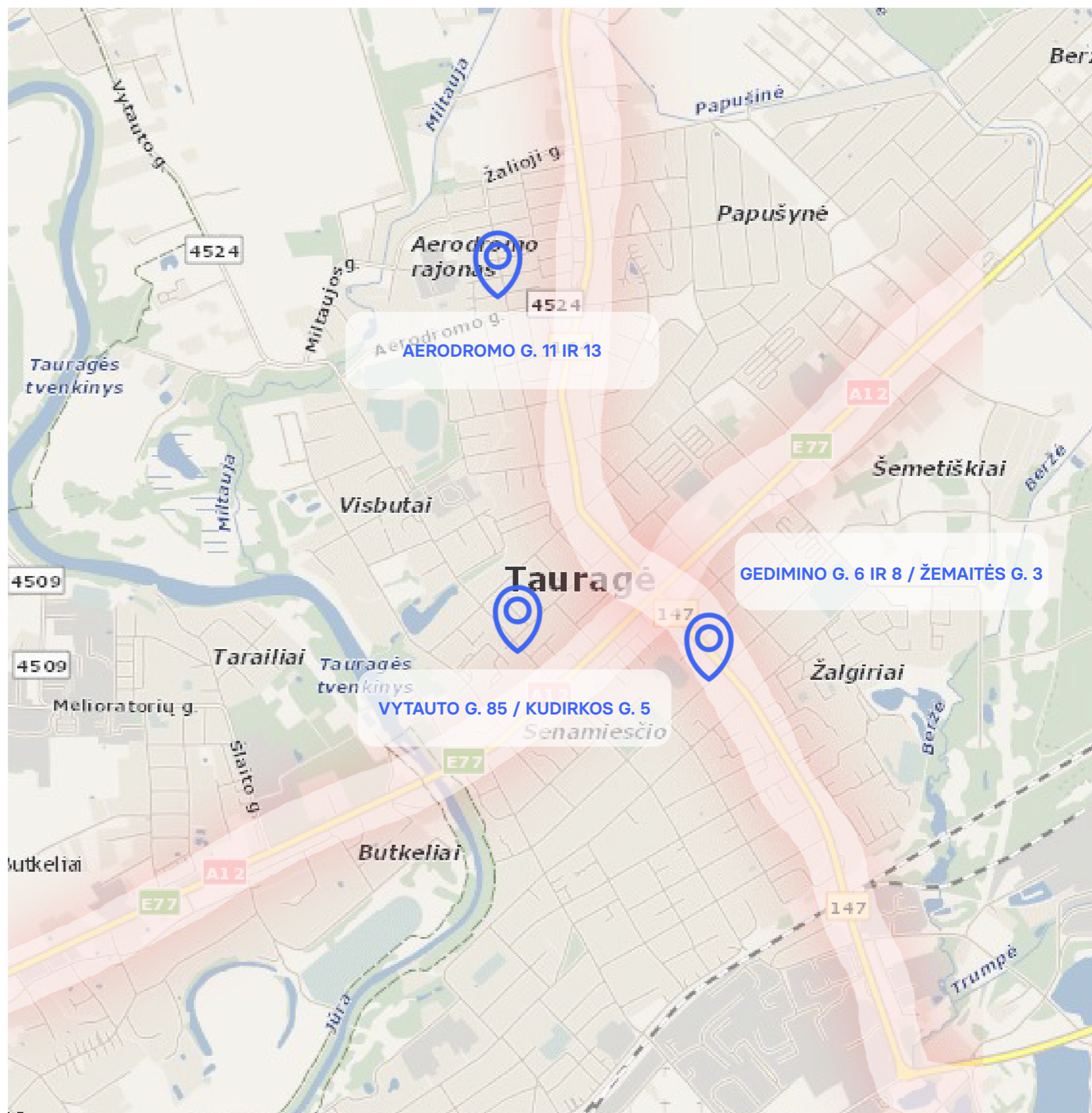
Tauragės rajono savivaldybės aplinkos kokybė, lyginant su kitomis Lietuvos savivaldybėmis, yra sąlyginai švari ir ekologiška. Tačiau miesto centrinėje dalyje vyrauja azoto junginių ir dulkių užterštumas, keliamas autotransporto. Didžiausi išskiriami taršos šaltiniai – pagrindinės miesto gatvės (S. Dariaus ir S. Girėno g. su tranzitiniu eismu, Gedimino g., Vytauto g.) ir pramonės rajone miesto pietinėje dalyje už geležinkelio zonos veikiančios įmonės.

Tuo tarpu akustinė tarša taip pat yra didžiausia miesto dalyse, besiribojančiose su pagrindinėmis gatvėmis ir geležinkeliu. Žemėlapis dešinėje parodo šiame dokumente analizuojamų daugiabučių kiemų vietas santykyje su pagrindinėmis Tauragės centro gatvėmis.

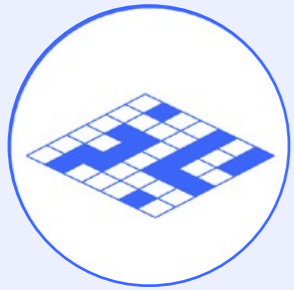
Tauragės rajono savivaldybės sveikatos duomenys atskleidžia blogėjančius rodiklius gyventojų sveikatoje dėl mažo fizinio aktyvumo, žalingų įpročių bei kitų priežasčių. Savivaldybėje taip vyrauja gana aukštas mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų ir piktybinių navikų.

Nors Tauragės rajono savivaldybė pirmąją pagal daugiabučių namų modernizavimo rodiklius, tačiau daugiabučių namų kiemų infrastruktūra yra neįkvepianti, nusidėvėjusi ir neatitinkanti šiuolaikinių gyventojų poreikių.

Apžvelgus šiuos iššūkius ir tendencijas bei po konsultacijų su savivaldybės administracija, buvo nuspręsta prieš pradėdant vertinti tris atnaujinamus daugiabučių kiemus, svarbu identifikuoti ir nusistatyti daugiabučių kiemų atnaujinimo principus, kurie galėtų būti taikomi ne vien trijuose aprašytuose atvejuose, tačiau ir kituose planuojamuose projektuose.

02 DAUGIABUČIŲ KIEMŲ ATNAUJINIMO PRINCIPAI

1. STRATEGIŠKAI PLANUOJAMAS KIETŪJŲ DANGŲ IR ŽALIŪJŲ PLOTŲ SANTYKIS

Sukurti ekologiškai efektyvias erdves su integruoti žaliosios infrastruktūros elementus, teikiančius ekosistemines paslaugas.

2. PIRMENYBĖ TEIKIAMA PĖSTIESIEMS IR DVIRATININKAMS

Užtikrinti visų gyventojų saugumą ir pirmenybę kieme, kurti vietos charakterį.

3. INTEGRUOJAMAS VANDENS NUKREIPIMAS Į AUGALIJOS PLOTUS

Mažinti potvynių ir karščio salų susidarymo riziką, reguliuoti mikroklimatą ir skatinti biologinę įvairovę.

4. PIRMENYBĖ TEIKIAMA LIETUVIŠKAM GAMTOVAIZDŽIUI, SKATINANČIAM BIOLOGINĘ ĮVAIROVĘ

Teikti ekologinę naudą ir palaikyti vietos ekosistemas, nenaudojant didelių priežiūros kaštų.

5. KIEMO ELEMENTAI - JUODI, SU ŽELDYNŲ BARJERU

Kurti vizualinį vientisumą, leisti išryškėti kraštovaizdžio elementams kieme.

6. NEIŠNAUDOTOS ERDVĖS SKIRIAMOS MEDŽIAMS IR KRŪMAMS

Skatinti sveikesnę aplinką, gerinti mikroklimatą - reguliuoti temperatūrą, suteikti pavėsį gyventojams ir daugiabučiams.

7. ŽAIDIMO ERDVĖS IŠ NATŪRALIŲ GAMTOS ELEMENTŲ

Puoselėti biologinę įvairovę, skatinti vaikus tyrinėti gamtinę aplinką, įtraukiant ir suaugusiuosius.

8. KIEMAI PRIEINAMI VISIEMS GYVENTOJAMS

Užtikrinti visų gyventojų pasiekiamumą ir komfortą naudojantis kiemo žaliaja infrastruktūra.

1

Strategiškai planuojamas kietųjų dangų ir žaliųjų plotų santykis.

Tikslas:

Sukurti ekologiškai efektyvias erdves su integruoti žaliosios infrastruktūros elementus, teikiančius ekosistemines paslaugas.

Rekonstruojant arba įrenginėjant automobilių stovėjimo aikšteles daugiabučių kiemuose bent 20 proc. stovėjimo vietų užimamo ploto skiriama žaliesiems elementams: želdiniams, medžiams, krūmams. Strategiškai planuojami žalieji plotai suteikia estetinę kokybę ir šešėlį, gerina mikroklimatą bei sugeria nukreiptą paviršinį kritulių vandenį.

Pradedant dirbti prie daugiabučio kiemo atnaujinimo projekto, pirmiausia savrbu projekte pažymėti esamus želdinius ir jų šaknyno apsaugos zoną, kurioje reikės dirbti imantis papildomų apsaugojimo priemonių.

Toliau, svarbu numatyti priemones esamiems želdiniams saugoti ar jų augimvietai gerinti bei kiemo teritorijoje suplanuoti gausų želdinimą medžiais ir krūmais ir kitais želdiniais. Numačius vietą automobilių stovėjimo vietoms, svarbu riboti vandeniui nelaidžius plotus, juos keičiant į laidžias dangas, siekiant sumažinti neigiamą automobilių aikštelių poveikį aplinkai.

Kai yra paruoštas preliminarus daugiabučio kiemo atnaujinimo planas, projekto parametrus, kietąsias dangas ir žalius plotus svarbu suvesti į [Žalumo indeksą](#), kuris leis pamatuoti projektuojamo kiemo ekologinį efektyvumą ir strategiškai priimti sprendimus dėl bioįvairovės išsaugojimo ir ekosisteminių paslaugų teikimo.

Žalumo indekso taikymas reikšmingai prisidėtų prie Tauragės daugiabučių kiemų žaliosios infrastruktūros tinklo stiprinimo, ir užtikrintų didesnę integruotų žaliosios infrastruktūros elementų teikiamų naudų efektyvumą.

Vis daugiau miestų Europoje aktyviai ieško būdų gerinti savo aplinkos būklę ir siekia iš naujo pergaltoti žmogaus ir gamtos santykį, sumažinti energijos ir įvairių išteklių vartojimą. Žalumo indeksas yra viena iš priemonių, padedanti miestams siekti išsikeltų tvarumo tikslų, skatinant natūralius procesus, bioįvairovės išsaugojimą ir ekosisteminių paslaugų teikimą, nuotr. KTU statybos ir architektūros kiemas, iš BLUMA archyvo.

2

Pirmenybė teikiama pėstiesiems ir dviratininkams.

Tikslas:
Užtikrinti visų gyventojų saugumą ir pirmenybę kieme, kurti vietos charakterį.

Projektuojant dangas didžiausias dėmesys turi būti skiriamas pėsčiųjų zonai – svarbu sukurti saugias pėsčiųjų bei dviratininkų jungtis tarp jėjų į daugiabučius ar kitus pastatus ir šalia esančių šaligatvių.

Pėsčiųjų perėjimo vietos per automobilių stovėjimo aikštelę įrengiamos tankiau, užtikrinant patogų ir nepertraukiamą pėsčiojo judėjimą. Pėstysis turi kirsti kuo mažesnę važiuojamosios dalies plotą, o perėjimo zona turi simbolizuoti pėsčiojo pirmumą kitokiu dangos raštu ir/arba aukščiu – perėjimo zonoje suprojektuojamas 2m pločio greičio kalnelis, didinantis vairuotojų atidumą ir

užtikrinantis gyventojų saugumą. Skirtingas dangų medžiagiškumas taip pat kuria kiemo charakterį, patraukia žmogaus akį ir suardo asfalto dangos monotoniškumą.

Atnaujinant daugiabučių kiemus taip pat ypač svarbu mažinti nelaidžių dangų (asfalto) kiekį, o pasirinktos dangos turi būti patogios, estetiškos, kokybiškos, tinkančios planuojamoje situacijoje (pavyzdžiui, trinkelės su žaluma, jei danga skirta stovėjimo vietoms) ir nustatančios norimą judėjimo greitį.

Ties įvažiavimais į kiemus, šaligatviai nenutrūksta ir į gatvės lygį nesileidžia – tokiu būdu pėstysis ar dviratininkas jaučiasi kaip šeimininkas. Gyvenamojoje aplinkoje pėstieji supranta, kad pirmumas teikiamas jiems, o ne kitiems eismo dalyviams. Atnaujinant daugiabučių kiemus svarbu vadovautis darnaus judumo principais – akcentuoti, kad ėjimas pėsčiomis, važiavimas dviračiu ir viešuoju transportu yra pagrindiniai keliavimo po miestą būdai – ne kelionė automobiliu.

2018 metais baigtas statyti Norvičo savivaldybės (JK) socialinio pasyvaus būsto (angl. *passive house*) projektas, kurtas architektų Mikhail Riches ir laimėjęs prestižinį Stirlingo prizą, turi suprojektuotus siaurus įvažiavimus į kiemą, greičio kalnelius bei skirtingas dangas, signalizuojančias apie pėsčiųjų pirmenybę, nuotr. Tim Crocker.

3

Integruojamas vandens nukreipimas į augalijos plotus.

Tikslas:

Mažinti potvynių ir karščio salų susidarymo riziką, reguliuoti mikroklimatą ir skatinti biologinę įvairovę.

Vienas paprasčiausių būdų, kaip įprastos automobilių stovėjimo aikštelės kiemuose, dengtos vandeniui nelaidžiomis dangomis, gali sumažinti savo neigiamą poveikį aplinkai, yra ant jų susidarančių paviršinių nuotekų nukreipimas į netoliese esančius žaliuosius plotus. Tam, kad didesni lietaus nuotekų srautai būtų efektyviai sugeriami ir išgarinami, žalieji plotai turėtų būti apsodinti kuo gausesne augmenija, o jų dirvožemis turėtų būti laidus ir nesuplūktas.

Esant galimybėms, greta stovėjimo aikštelių galima įrengti tvarios vandentvarkos elementus, kaip kad biolatakus ar lietaus sodus.

Šie elementai turi didesnius paviršinių nuotekų surinkimo ir sugėrimo pajėgumus, nei paprasti augmenijos plotai, todėl gali padėti suvaldyti net ir smarkių liūčių metu susidarančius staigius paviršinių nuotekų srautus. Būdami apželdinti specialiai atrinktais, ir drėgmę ir sausas sąlygas toleruojančiais augalais, tinkamai suprojektuoti biolatakai ir lietaus sodai geba išlikti estetiškai ir sausrų metu.

Taip pat, planuojant naujas stovėjimo aikšteles ar atnaujinant esamų dangą, vietoj įprasto asfalto ar trinkelų galima rinktis vandeniui laidžias alternatyvas - trinkeles su žaluma ar įvairias birias dangas. Esant galimybei, tarp stovėjimo vietų gali būti integruojami papildomi želdinių plotai, apsodinti medžiais, mažo augumo krūmais ar kitais daugiamečiais augalais. Be tiesioginių funkcinių naudų, toks želdinių įkomponavimas taip pat leidžia vizualiai suskaidyti didelius stovėjimo aikštelių plotus ir padaryti juos patrauklesniais žmonėms, praturtinant gyvenamųjų kiemų ar kitų miesto erdvių aplinką.

Krituliai gali būti nukreipiami, aikštelių paviršiuje suformuojant nuolydžius link žaliųjų zonų ir užtikrinant, kad juos ribojančiuose borteliuose yra palikti pratekėjimo tarpai. Taip pat gali būti formuojami įvairaus dizaino paviršiniai latakai, leidžiantys nukreipti vandenį nuo toliau esančių nelaidžių paviršių, pavyzdžiui aplinkinių pastatų stogų, nuotr. Julien Falsimagne.

4

Pirmenybė teikiama lietuviškam gamtovaizdžiui, skatinančiam biologinę įvairovę.

Tikslas:

Teikti ekologinę naudą ir palaikyti vietos ekosistemas, nenaudojant didelių priežiūros kaštų.

Vietiniai augalai teikia ekologinę ir estetinę naudą, labai prisideda prie sveiko dirvožemio išlaikymo, padeda palaikyti švaresnį orą mieste bei skatina lietuviško gamtovaizdžio išsaugojimą. Vietiniai augalai yra itin svarbūs atkuriant vietines ekosistemas, skatinant biologinę įvairovę, sukuriant buveines ir užtikrinant apdulkinančių ir kitų rūšių ekologinės funkcijos potencialą.

Vietinės augalų rūšys yra geriau prisitaikiusios prie vietos klimato ir aplinkos sąlygų – dėl to vietiniai augalai yra atsparesni nei nevietinės augalų rūšys ir gali efektyviai filtruoti lietaus vandenį, jį nukreipdami į dirvožemį. Vietiniams augalams įsitvirtinus, reikia mažai

priežiūros bei laistymo. Parenkant medžius urbanizuotoms teritorijoms svarbu įvertinti augalo ekologinius poreikius bei vietos mikroklimatines sąlygas - saulės poreikį, dirvožemio užmirkimo ir sausros toleranciją, druskų dirvožemyje ir kietųjų dangų aplink kamieną toleranciją.

Renkantis želdinius turi būti prioritetizuojami didesnę ekologinę vertę turintys žydintys arba vaisius vedantys želdiniai, kurie dėl nektaro yra naudingi bitėms, drugeliams ir kitiems vabzdžiams, augina uogas ar vaisius, todėl yra maisto šaltinis paukščiams ar smulkiems žinduoliams, arba suteikia slėptuvę ar paukščių perėjimo vietą (ornitochoriniai medžiai). Mažiau vaikštomose daugiabučių kiemų zonose rekomenduojama leisti augti natūralioms pievoms, papildant jas žydinčių vietinių laukinių gėlių sėklų mišiniais. Tos vietos, kuriose plinta invaziniai augalai – kanadinė rykštenė, šiaurinis šemenis, tankiažiedė rūgštytė, turi būti šienaujamos liepos pabaigoje, kol augalai dar nespėję subrandinti ir išbarstyti sėklų.

Planuojant daugiabučių kiemų želdinius svarbu siekti tvarkos ir natūralumo balanso, rinktis vietines augalų rūšis, kurios puoselėtų vietos ekosistemas ir lietuvišką gamtovaizdį, nuotr. Saulius Žiūra.

5

Kiemo elementai - juodi, su želdynų barjeru.

Tikslas:

Kurti vizualinį vientisumą, leisti išryškėti kraštovaizdžio elementams kieme.

Pirmenybė teikiama juodos spalvos kiemo elementų pasirinkimu. Kiemo elementų – apšvietimo ir kitų stulpų, ženklų nugarėlių, elektros skydinių, šiukšlių konteinerių, metalinių dviračių saugyklų, šiukšlių dėžių, informacinių stendų – dažymas juoda spalva (RAL 9004 MATT) kuria vientisumą, vizualinę švarą ir leidžia kraštovaizdžio elementams išryškėti daugiabučių kiemuose (tuo tarpu skirtingų pilkų ir blyškių ir kitų spalvų elementai kuria vizualinį triukšmą).

Ši praktika yra naudojama kituose Europos miestuose ir neseniai pradėta taikyti Vilniaus

mieste (žr. Vilniaus miesto savivaldybės gatvių infrastruktūros standartas).

Krūmai, gyvatvorės ir vijokliai skiria kiemo zonas, formuoja skirtingas funkcijas, nuotaiką ir vietos charakterį. Nuotraukoje dešinėje vaizduojamas pavyzdys, kaip gali būti integruojami krūmai, kuriantys vizualinį barjerą ir dalinai slepiantys šiukšlių konteinerius daugiabučių kiemuose.

Krūmų, gyvatvorių ir vijoklių aukštis parenkamas pagal siekiamą rezultatą, norit paslėpti (pvz. krūmai aplink šiukšlių konteinerius, elektros skydines), neutralizuoti (pvz. vijokliai ant / šalia dviračių saugyklos, šalia tvoros) arba, priešingai, akcentuoti įvairius kiemo elementus (pvz. šalia suoliukų sodinami žemaūgiai medžiai, kuriantys pavėsį).

Svarbu, kad pasirinktas želdinimo sprendinys turėtų aiškią funkciją ir tinkamą mastelį.

Gatvės elementų dažymas juodai – neseniai pradėta taikyti praktika Vilniaus mieste. Nuotraukoje vaizduojamas gerasis pavyzdys, kaip gali būti integruojami krūmai, kuriantys vizualinį barjerą dalinai slepiantys šiukšlių konteinerius daugiabučių kiemuose, nuotr. Saulius Žiūra.

6

Neišnaudotos erdvės skiriamos medžiams ir krūmams.

Tikslas:

Skatinti sveikesnę aplinką, gerinti mikroklimatą - reguliuoti temperatūrą, suteikti pavėsį gyventojams ir daugiabučiams.

Atnaujinti daugiabučių kiemai turėtų jaustis kaip atokvėpio vieta, ypač vasaros mėnesiais, kai pastaraisiais metais Lietuvoje fiksuojamos rekordinės karščio bangos.

Neišnaudotas kiemo erdvės reprezentuoja įvairios kokybės veja, reikalaujanti daug priežiūros - šienavimo, laistymo. Tačiau retu atveju daugiabučių kiemų veja yra laistoma, dėl to, vasarą ji gali atrodyti „pavargusi“, o kaitros metu gali net išdegti. Tokia veja nėra ekologiškai efektyvi ir neteikia pakankamai naudos nei daugiabučių gyventojams, nei biologinei įvairovei.

Todėl, atnaujinant daugiabučių kiemus, svarbu

strategiškai apsvarstyti ir numatyti, kurios kiemo erdvės gali tapti neišnaudotomis pagal galimą potencialą, kurios vėliau reikalaus daug priežiūros ir teiks minimalią naudą.

Alternatyva neišnaudotoms kiemo erdvėms turėtų būti brandžių medžių išsaugojimas bei naujų medžių ir krūmų sodinimas, siekiant gerinti gyventojų komfortą, teikti pavėsį, gerinti kiemo mikroklimatą, biologinę įvairovę ir tvarų lietaus vandens surinkimą, kurti vizualinį ir taršos surinkimo barjerą tarp automobilių stovėjimo vietų ir gyventojų judėjimo, teikti žaliuojantį vaizdą pro daugiabučių langus.

Strategiškai įkomponuoti medžiai ir krūmai šalia automobilių stovėjimo vietų padėti formuoti šešėlį ir mažinti automobilių įkaitimą kaitros metu. Kitu atveju, jei neišnaudota kiemo erdvė yra sklypo žemumoje, gali būti formuojamas lietaus sodas (nuotr. dešinėje) į kurį natūralios gravitacijos pagalba gali susirinkti ir pamažu į gruntą susigerti gretimose aplinkoje susidarančios paviršinės nuotekos.

Lietaus sodai atnaujintame mokyklos kieme Bridžet Džois aikštėje, Londone, JK. Nuo pastato stogo surenkamas lietaus vanduo yra nukreipiamas į nuotraukos pirmajame plane esantį lietaus sodą metaliniais latakais. Ant stovėjimo aikštelės susidarančios paviršinės nuotekos švelniu paviršiaus nuolydžiu yra nukreipiamos link nuotraukos antrajame plane matomo lietaus sodo, kurio betoniniame perimetre yra suformuotos specialios pailgos pratekėjimo angos, nuotr. 46Photography.

7

Žaidimo erdvės iš natūralių gamtos elementų.

Tikslas:

Puoselėti biologinę įvairovę, skatinti vaikus tyrinėti gamtinę aplinką, įtraukiant ir suaugusiuosius.

Vaikai jautriau nei suaugusieji reaguoja į supantį fizinį pasaulį ir jaučia trauką gamtai ir natūralioms medžiagoms, todėl vaikai nebūtinai turi žaisti tipinėse, atsikartojančiose, plastikinėse ar metalinėse žaidimų aikštelėse. Vietoje jų, atnaujintuose daugiabučių kiemuose gali atsirasti gamtos pažinimo erdvės iš natūralių elementų ir panaudotų medžiagų, kur vyrauja medis, akmenys, natūralios tekstūros, įvairūs žydintys augalai ar krūmai.

Tokios gamtinės detalės ne tik humanizuoja daugiabučio kiemo aplinką, bet ir sudomina vaikus tyrinėti natūralią, gamtinę

aplinką, skatina tvarumą, bioįvairovę, bendruomeniškumą ir glaudesnę santykį su savo gyvenamąja ir gamtine aplinka.

Tyrimais įrodyta, kad veiklos gamtos apsuptose erdvėse leidžia pailsėti ir vaikų ir suaugusiųjų nervinei sistemai. Natūralistinės žaidimų erdvės Lietuvoje kol kas dar yra retai sutinkamos, tačiau jos vis labiau įsitvirtina kitose Europos šalyse. Tokios gamtos pažinimo erdvės (nuotr. dešinėje) skatina protinį vaikų vystymąsi, padeda formuoti jų vaizduotę, savarankiškumą ir aplinkosauginį sąmoningumą. Didelė elementų ir objektų įvairovė ir neformalus jų išdėstymas leidžia vaikams laisvai interpretuoti jų paskirtį.

Gamtos pažinimo erdvėse dažniausiai naudojami rąstai, panaudoti kelmai, virvės, akmenys, o iš jų formuojami tuneliai, nameliai ir kita. Gamtos pažinimo erdvėse gali būti įrengiami vabzdžių viešbučiai, inkilai arba ežiukų nameliai.

Vietoje tipinių žaidimo aikštelių daugiabučių kiemuose galėtų būti įrengiamos gamtos pažinimo erdvės, kuriose vyrauja medis, akmenys, natūralios tekstūros, įvairūs žydintys augalai ar krūmai, yra sukonstruoti vabzdžių viešbučiai, koliažas – iš BLUMA archyvo.

8

Kiemai prieinami visiems gyventojams.

Tikslas:

Užtikrinti visų gyventojų pasiekiamumą ir komfortą naudojantis kiemo žaliaja infrastruktūra.

Atnaujintuose daugiabučių kiemuose turėtų būti užtikrinta, kad žaliaji infrastruktūra yra lengvai prieinama tiek vaikams, tėvams su vaikų vežimėliais, tiek vyresnio amžiaus žmonėms, bei gyventojams su judėjimo negalia – naudojantiems lazdas, judantys vežimėliais ar kitų prietaisų pagalba.

Mančesteryje (JK) 2020 m. miesto savivaldybė įkūrė mažą parką-kempinę (angl. sponge park, nuotr. dešinėje), apsuptą gyvenamųjų namų, tokioje vietoje, kuri vis patvindavo po staigių liūčių. Parke, prie kurio projekto prisidėjo ir vietos bendruomenė, naudojami žaliosios infrastruktūros elementai – lietaus sodai, biolatakai, žydinčios pievos – sugeria lietaus

vandenį ir sumažina gatvių patvinimo riziką. Dėl suprojektuotų medinių rampų ir tiltelių gamta paremti sprendimai lengvai pasiekiami vežimėliais judantiems žmonėms ar tėvų su vaikų vežimėliais.

Tam, kad žaliaji infrastruktūra galėtų būti planuojama strategiškai ir turėtų didžiausią poveikį, į daugiabučio kiemo projektavimą būtina įtraukti vietos bendruomenę. Svarbu išsiaiškinti jos poreikius, pagrindines veiklas kiemo erdvėje, demografiją, vietas, kurias būtina išlaikyti arba, priešingai, keisti, egzistuojančius medžius ar krūmus, kurie gyventojams yra svarbūs.

Gyventojų poreikių išsiaiškinimas dar kiemo projekto atnaujinimo ankstyvoje stadijoje ir vėliau jų integravimas, sustiprina bendruomenės narių ryšį vieni su kitais, ugdo pasididžiavimo savo kaimynystėje jausmą ir skatina bendruomenę padėti rūpintis kiemu – surinkti šiukšles, ar net savanoriškai prižiūrėti ir sodinti naujus augalus.

Žaliaji infrastruktūra turi būti lengvai prieinama tiek vaikams, tiek vyresnio amžiaus žmonėms, tiek gyventojams su negalia. Mančesterio parkas-kempinė atspindi vietos bendruomenės poreikius bei buvo kuriamas, konsultuojantis su gyventojais. Parką suprojektavo GrowGreen, nuotr. Manchester City Council.

03 DAUGIABUČIŲ KIEMŲ ATNAUJINIMO VERTINIMAS

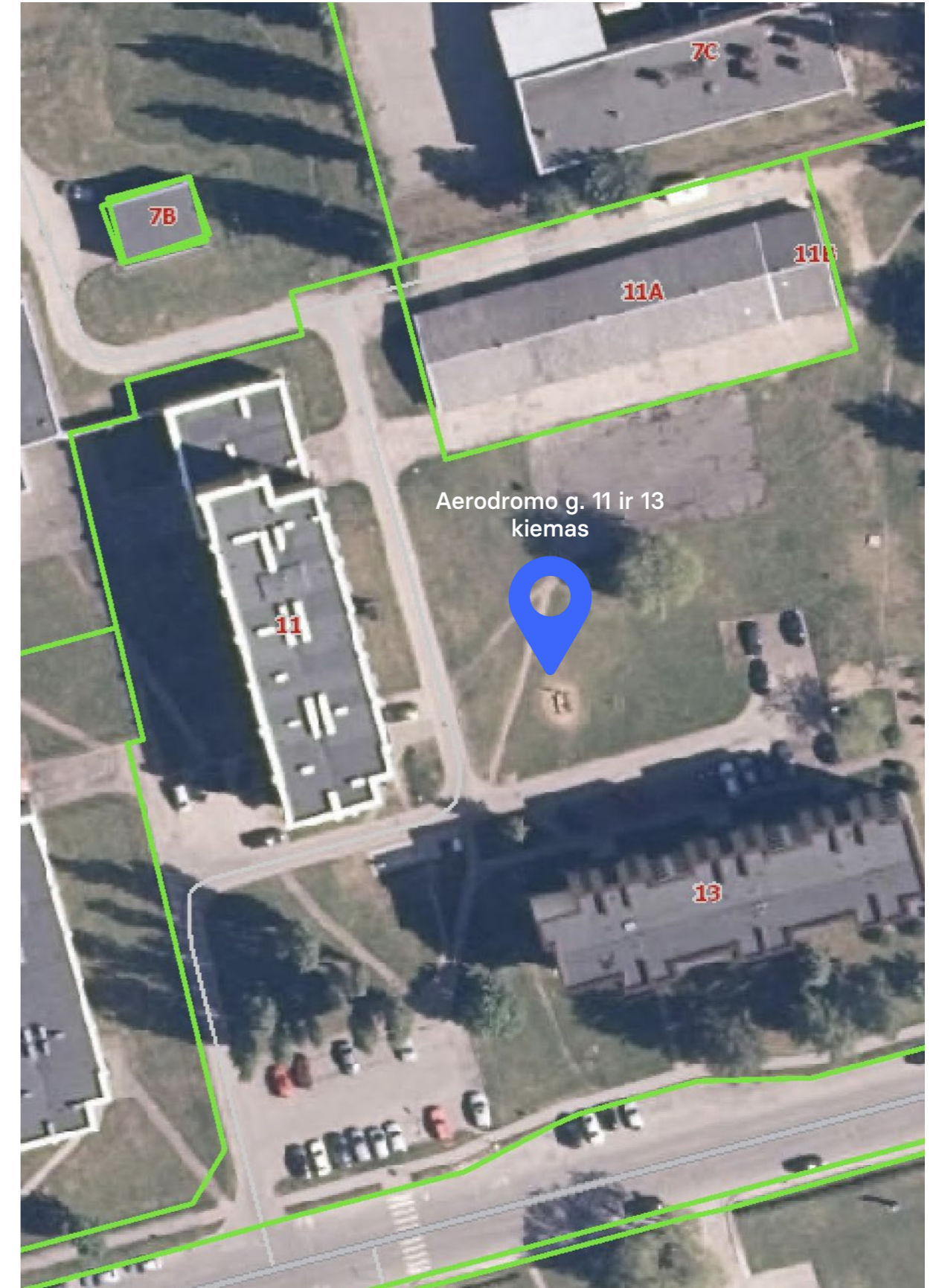
AERODROMO G. 11 IR 13 VIETA IR ESAMA SITUACIJA

Esama situacija iš 2021 gatvės nuotraukos. Žvilgsnis iš Aerodromo g. link daugiabučių kiemo.

Esama situacija iš 2022 kiemo nuotraukos, kur jau yra įrengta žaidimų aikštelė.

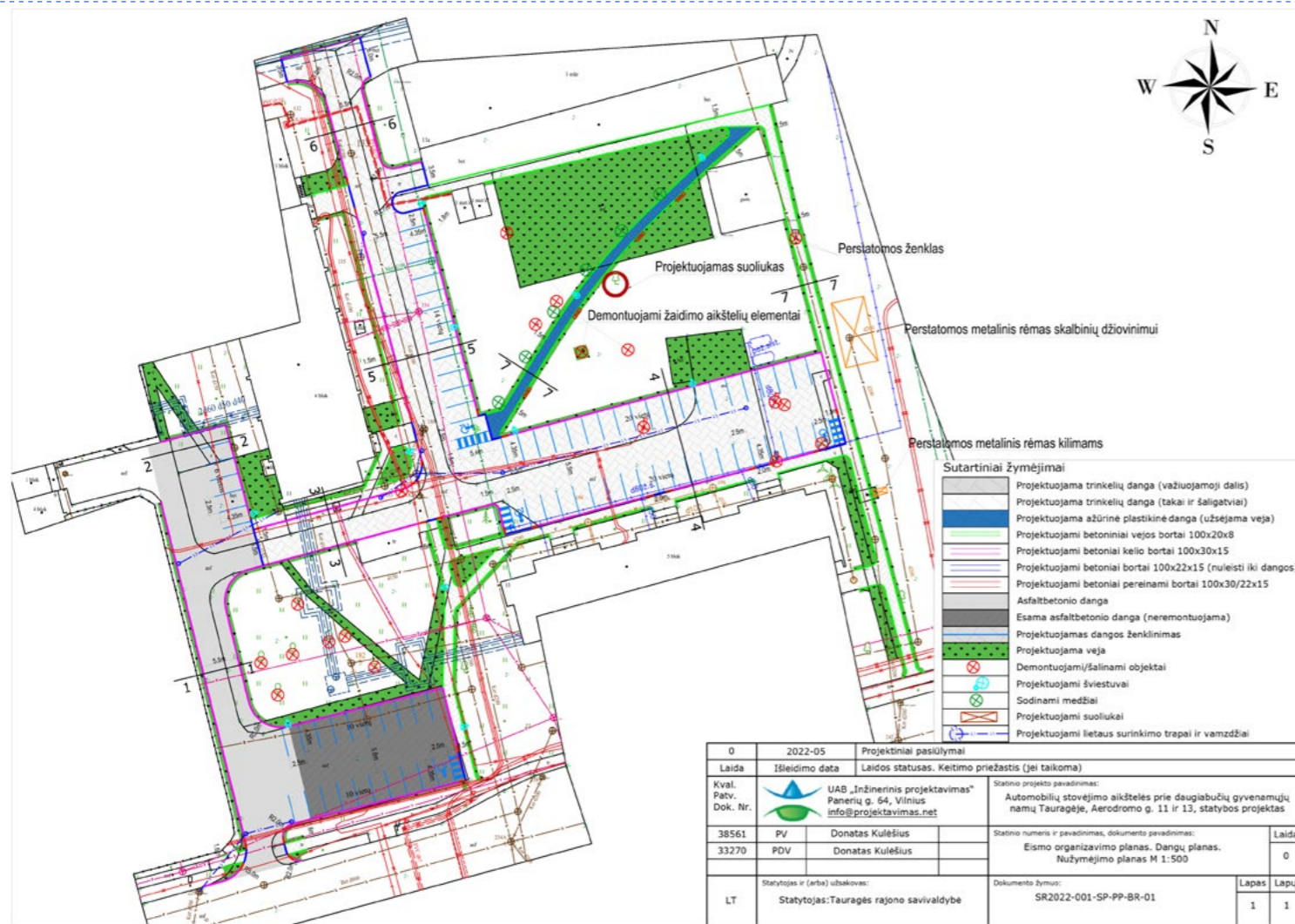

AERODROMO G. 11 IR 13 ESAMI PROJEKTINIAI PASIŪLYMAI

Rodikliai:

1	Sklypo bendras plotas	11350 m ²
2	Užstatymas	1410 m ²
3	Išsaugoti didelio augumo medžiai	1
4	Išsaugoti vidutinio augumo medžiai	6
5	Projektuojami vid. augumo medžiai	6
6	Veja	4744 m ²
7	Ažūrinė plastikinė danga	103.6 m ²
8	Vaikų žaidimo danga / guma	100.5 m ²
9	Trinkelės	2210.7 m ²
10	Asfaltas	įskaičiuota

ŽALUMO INDEKSAS: 0.57
(NEPASIEKTAS REIKALAUJAMAS BALAS)

0	2022-05	Projektiniai pasiūlymai
Laida	Išleidimo data	Laidos statusas. Keitimo priežastis (jei taikoma)
Kval. Patv. Dok. Nr.	UAB „Inžinerinis projektavimas“ Panevių g. 64, Vilnius info@projektavimas.net	Statinio projekto pavadinimas: Automobilių stovėjimo aikštėles prie daugiabučių gyvenamųjų namų Tauragėje, Aerodromo g. 11 ir 13, statybos projektas
38561	PV	Donatas Kulėšius
33270	PDV	Donatas Kulėšius
LT	Statytojas ir (arba) užsakovas: Statytojas: Tauragės rajono savivaldybė	Dokumento žymus: SR2022-001-SP-PP-BR-01
	Lapas	Lapių
	1	1

Rezultatai

Data 9/11/2022

Projekto pavadinimas AERODROMO G. 11 IR 13
Kadastro nr. -

Žalumo indekso skaičiavimas

Žalumo indeksas per žemės!	0.57
Reikalaujamas balas	0.8
Rekomenduojamas balas	1.0

Į žalumo indeksą įtrauktų elementų santrauka

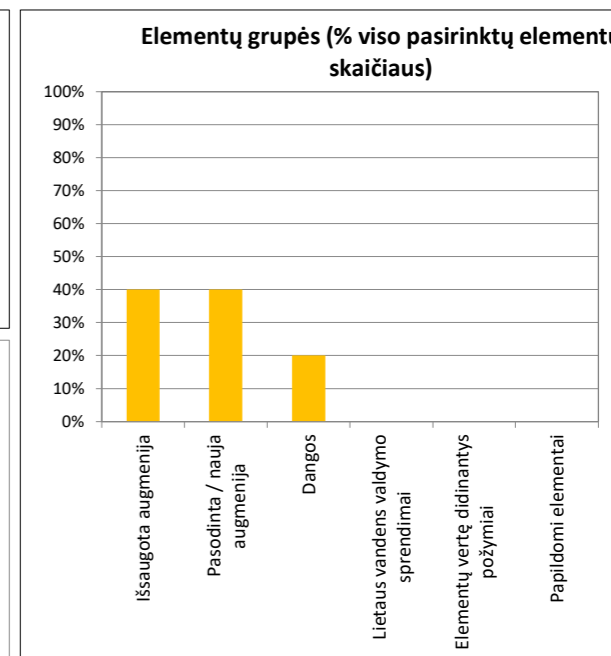
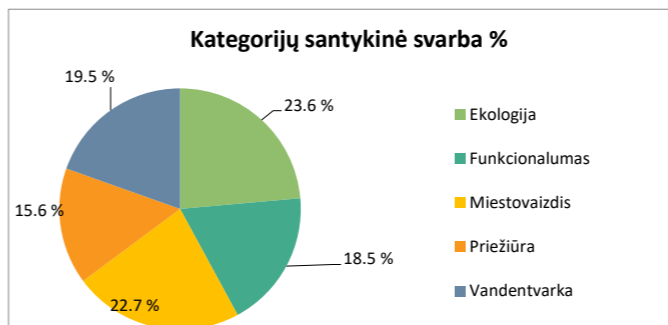
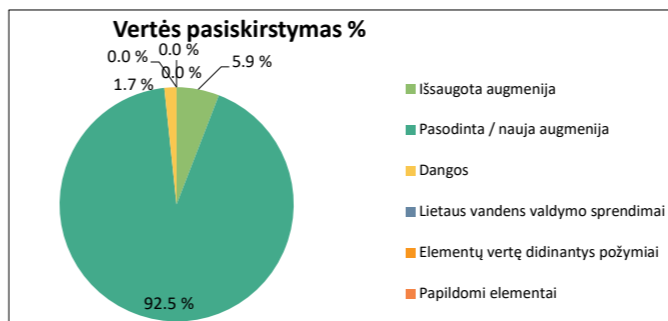
Elementų grupės	Įtrauktų elementų sk.	Galimas pasirinkti elementų skaičius
Išsaugota augmenija	2	6
Pasodinta / nauja augmenija	2	13
Dangos	1	3
Lietaus vandens valdymo sprendimai	no elements!	10
Elementų vertę didinantys požymiai	0	11
Papildomi elementai	0	3
Iš viso	5	46

Paviršinių nuotekų kiekis, m³

140.0	
Vidutinis nuotėkio koeficientas C	Paviršinių nuotekų dalis, kuri turi būti sutvarkoma sklypo ribose (žvyras, smėlis), %
0.62	80%
112.0	
Paviršinių nuotekų kiekis, kuris turi būti sutvarkomas sklypo ribose, m ³	
Siūlomų vandens sulaikymo elementų bendras tūris, m ³	Likęs paviršinių nuotekų kiekis, kurį yra reikalaujama sutvarkyti sklypo ribose, m ³
0.0	112.0
57%	

Komentarai

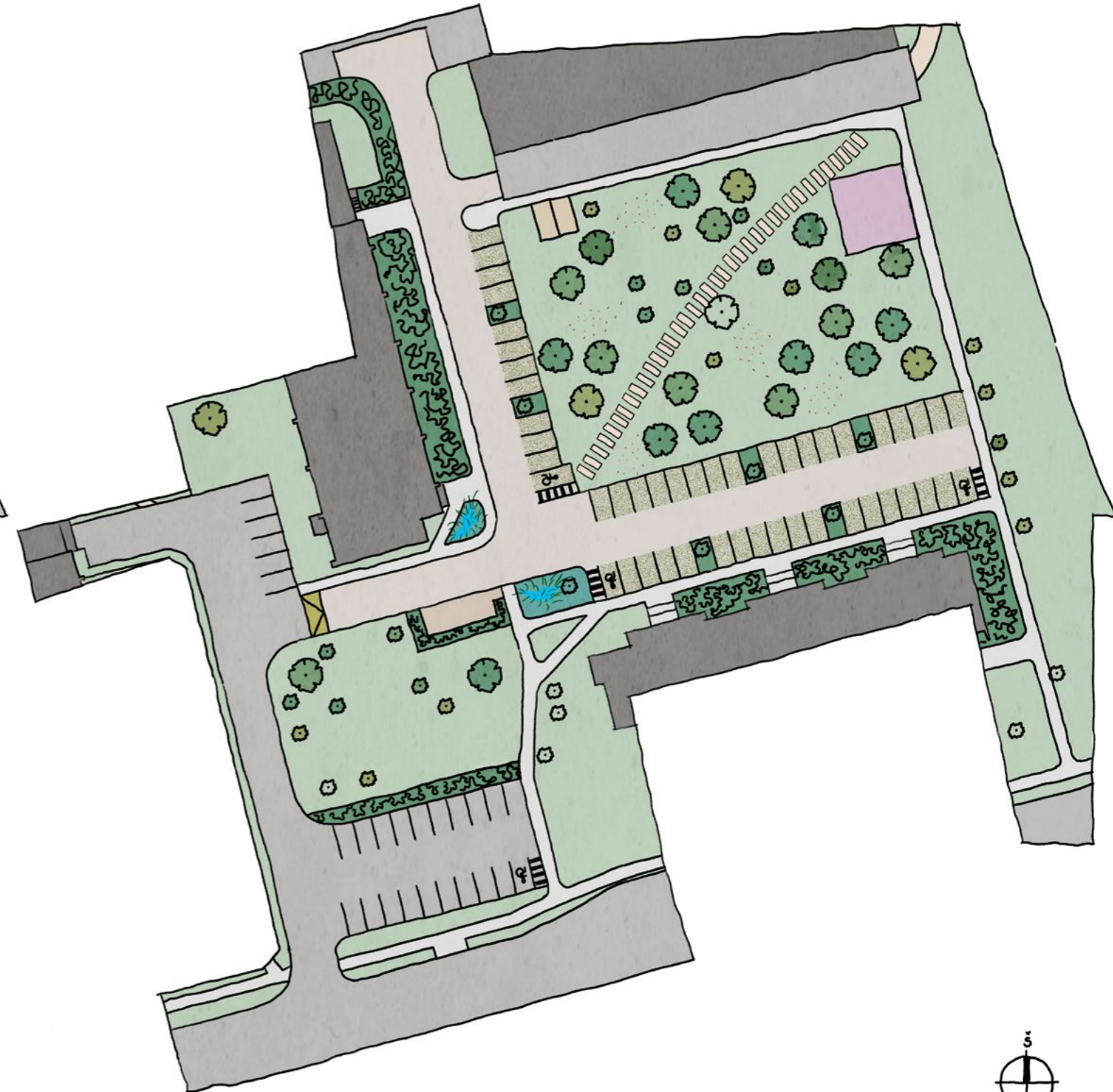
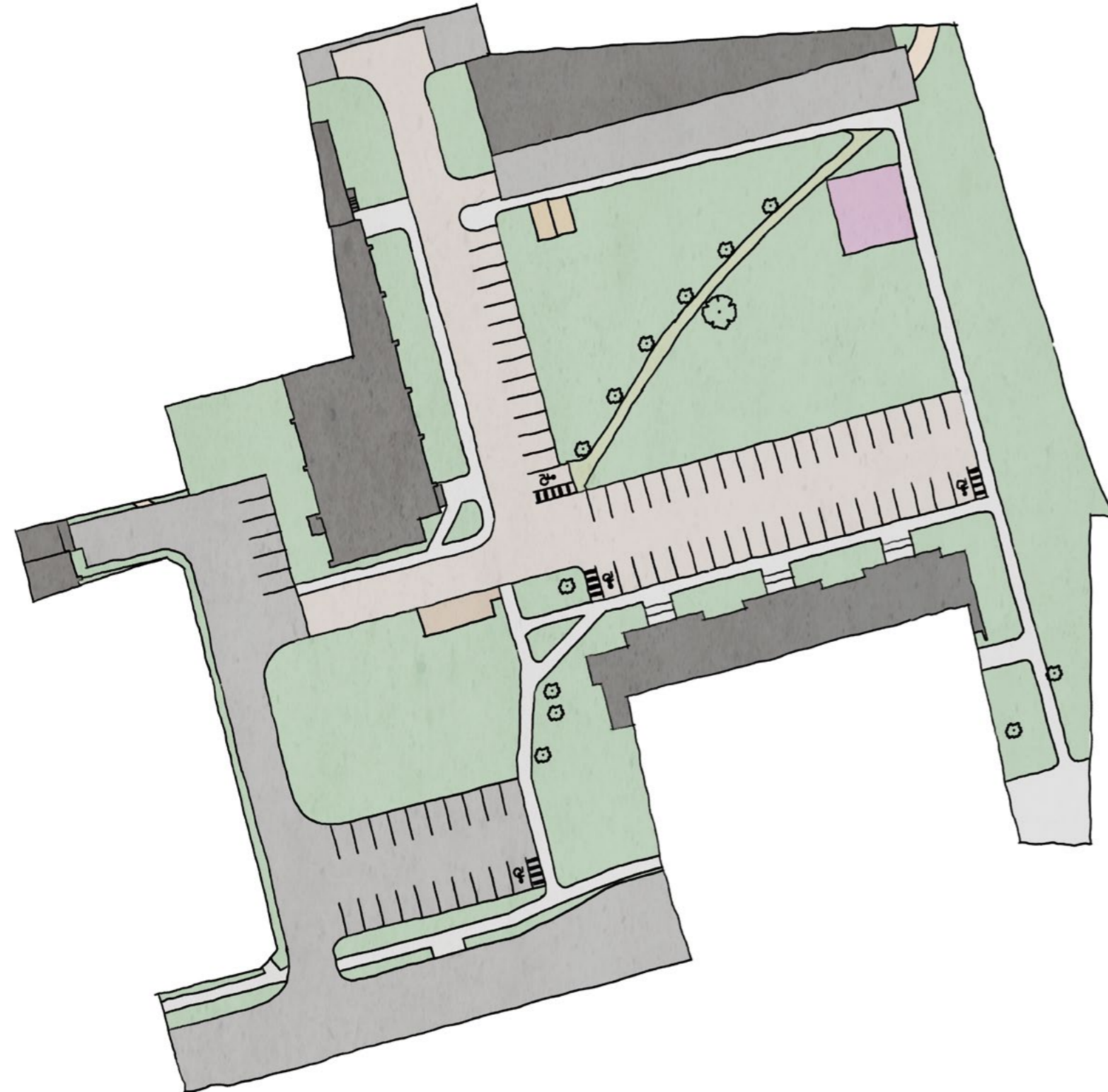

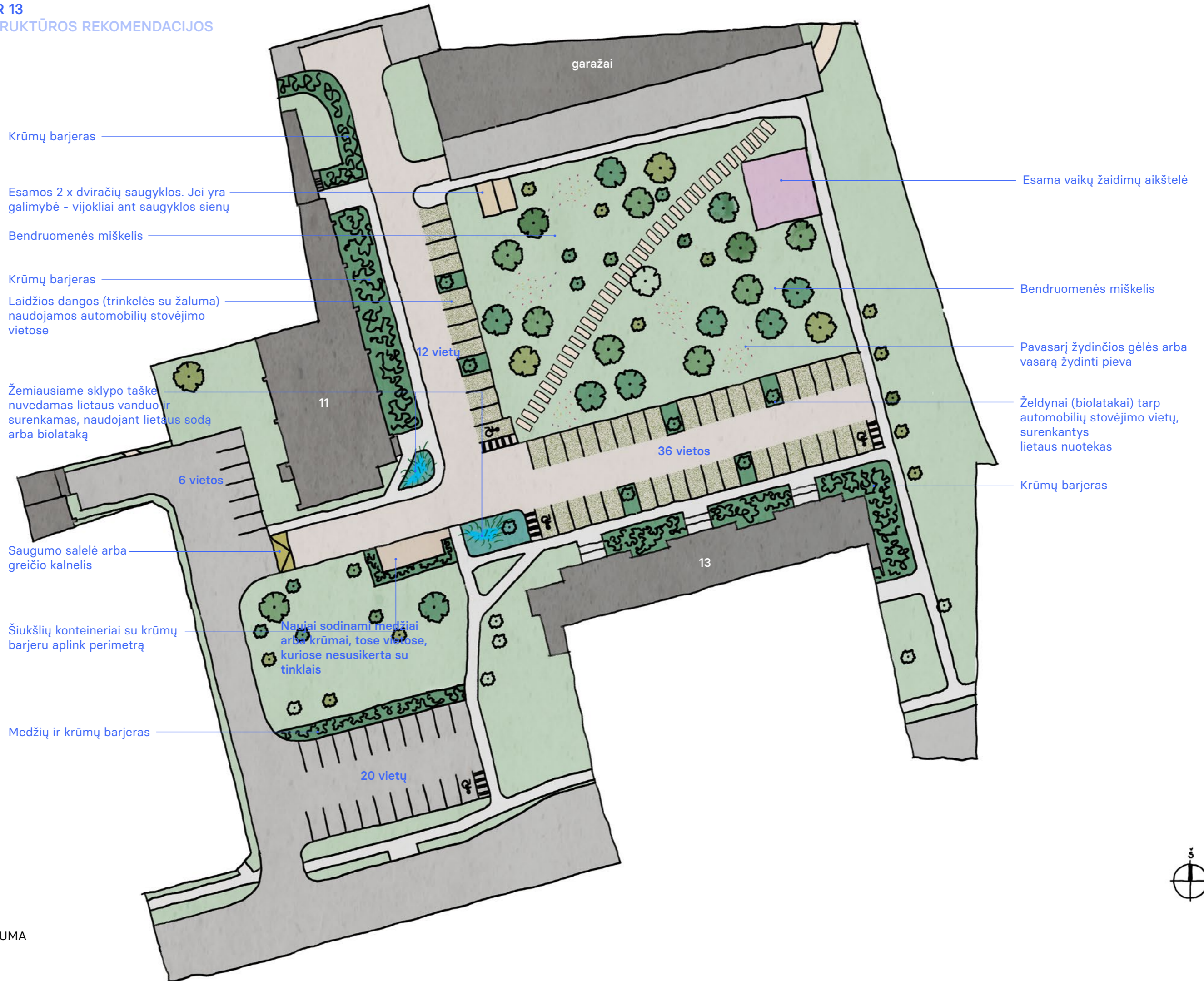

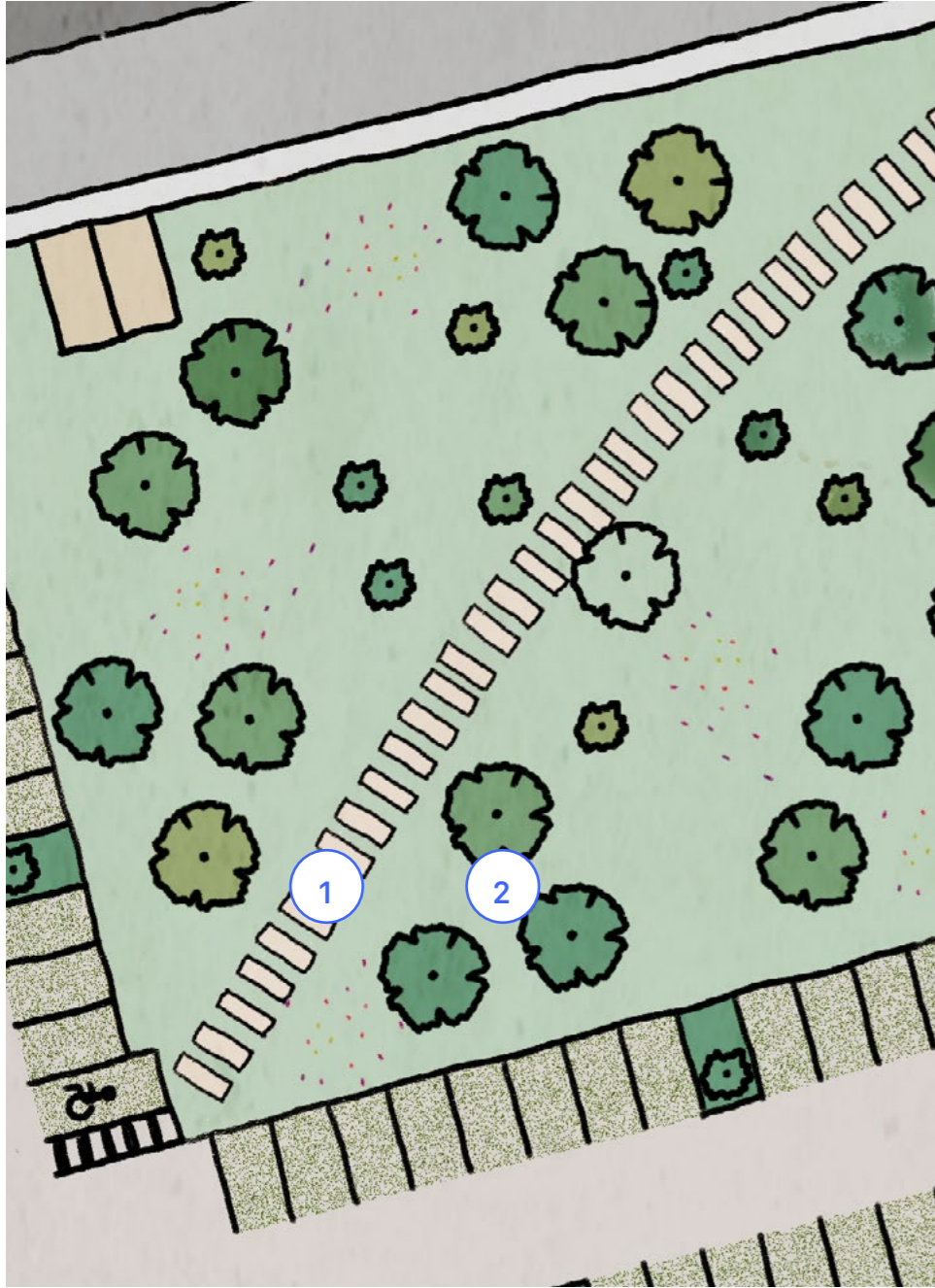
AERODROMO G. 11 IR 13 ŽALIOSIOS INFRASTRUKTŪROS REKOMENDACIJOS

ESAMI PASIŪLYMAI

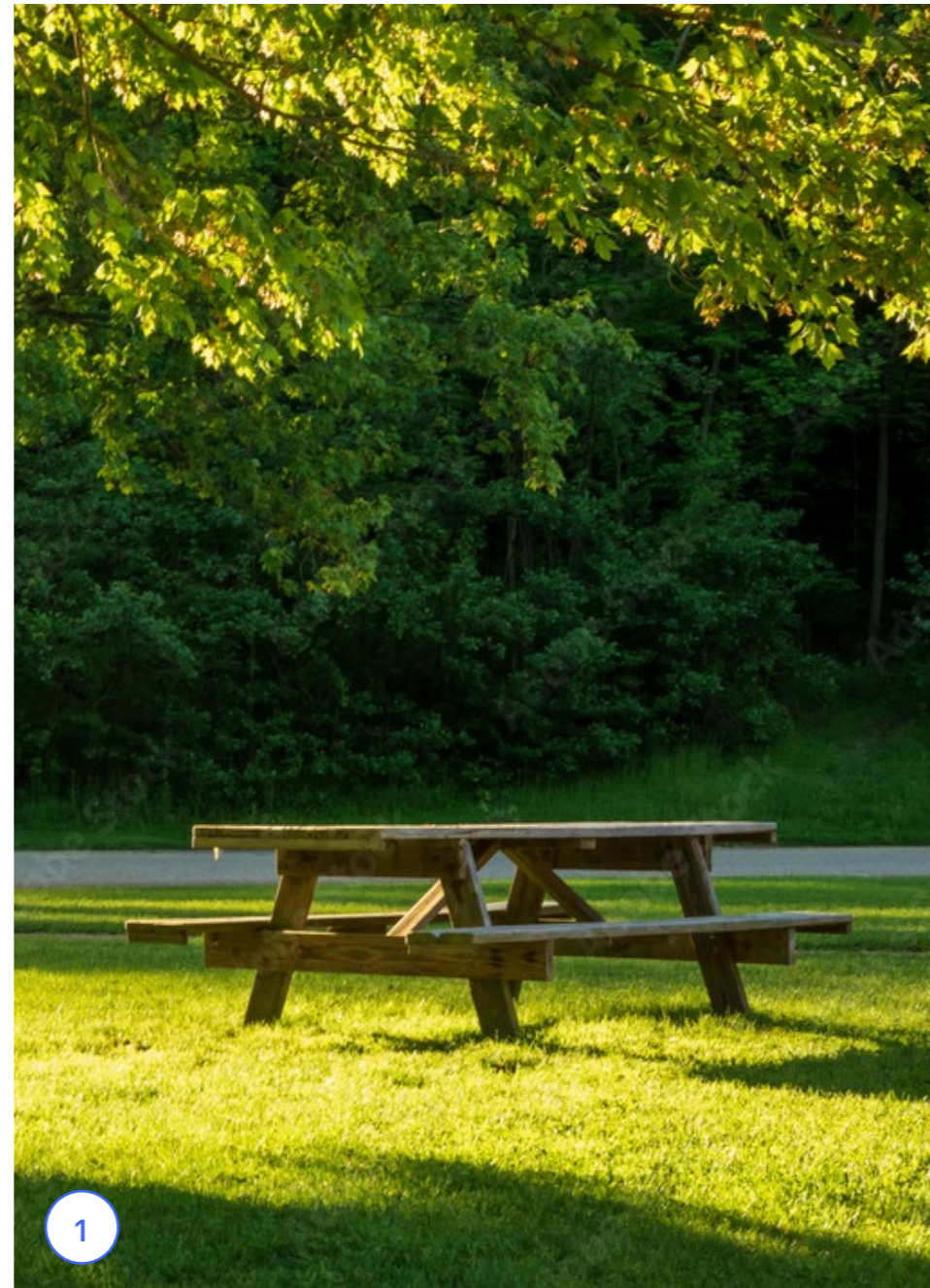
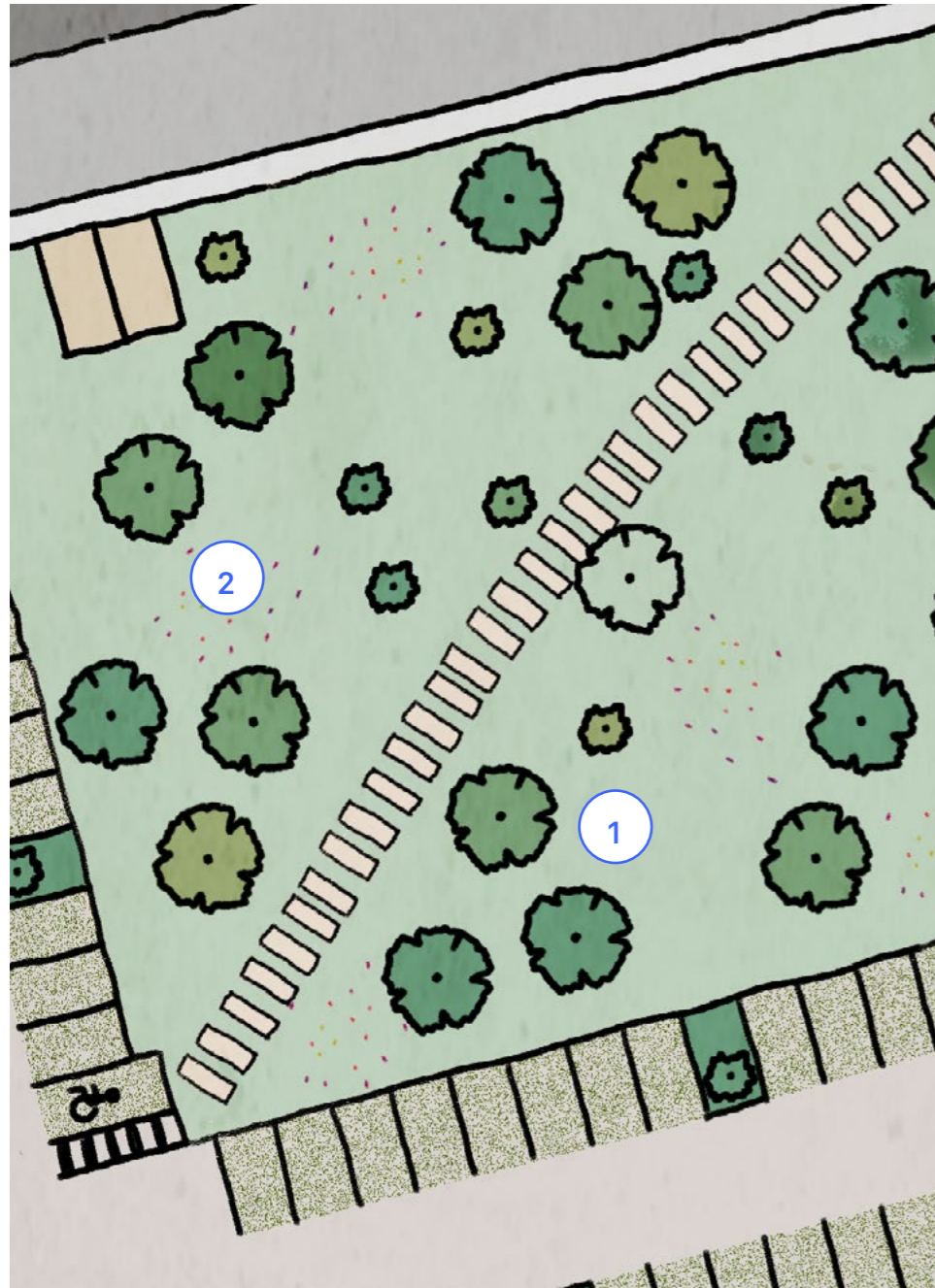
REOMENDACIJOS

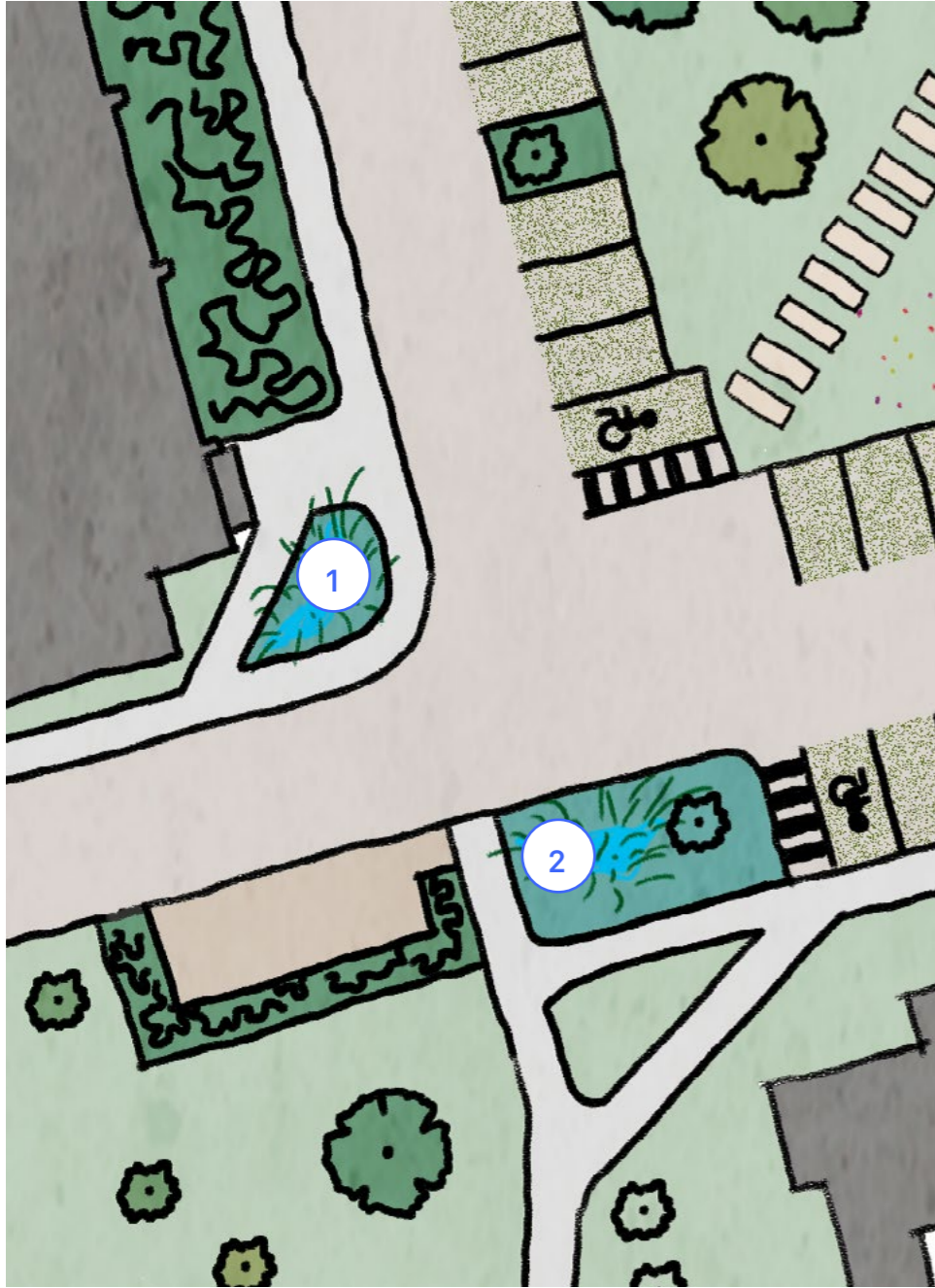

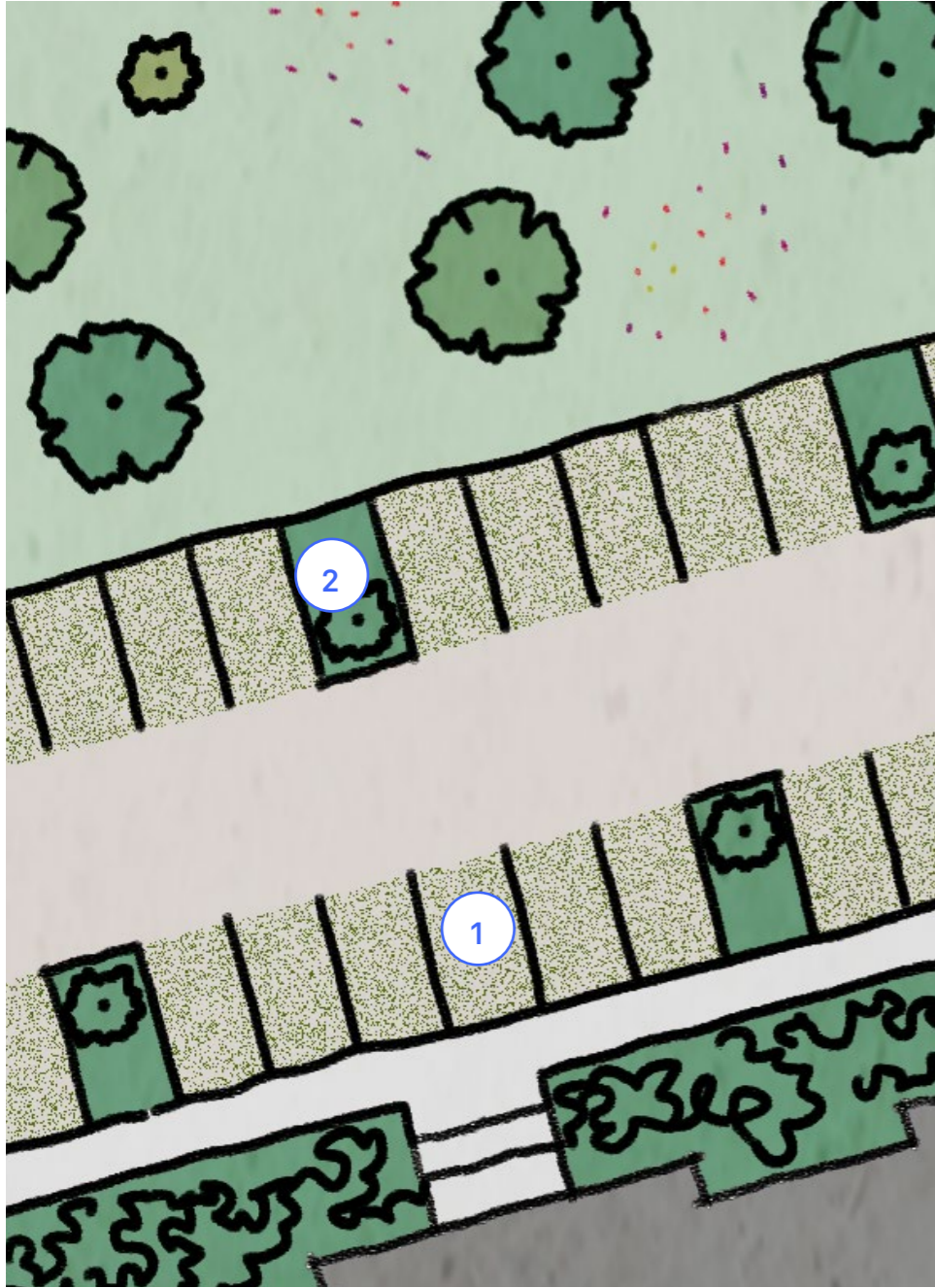
BENDRUOMENĖS MIŠKELIS

BENDRUOMENĖS MIŠKELIS

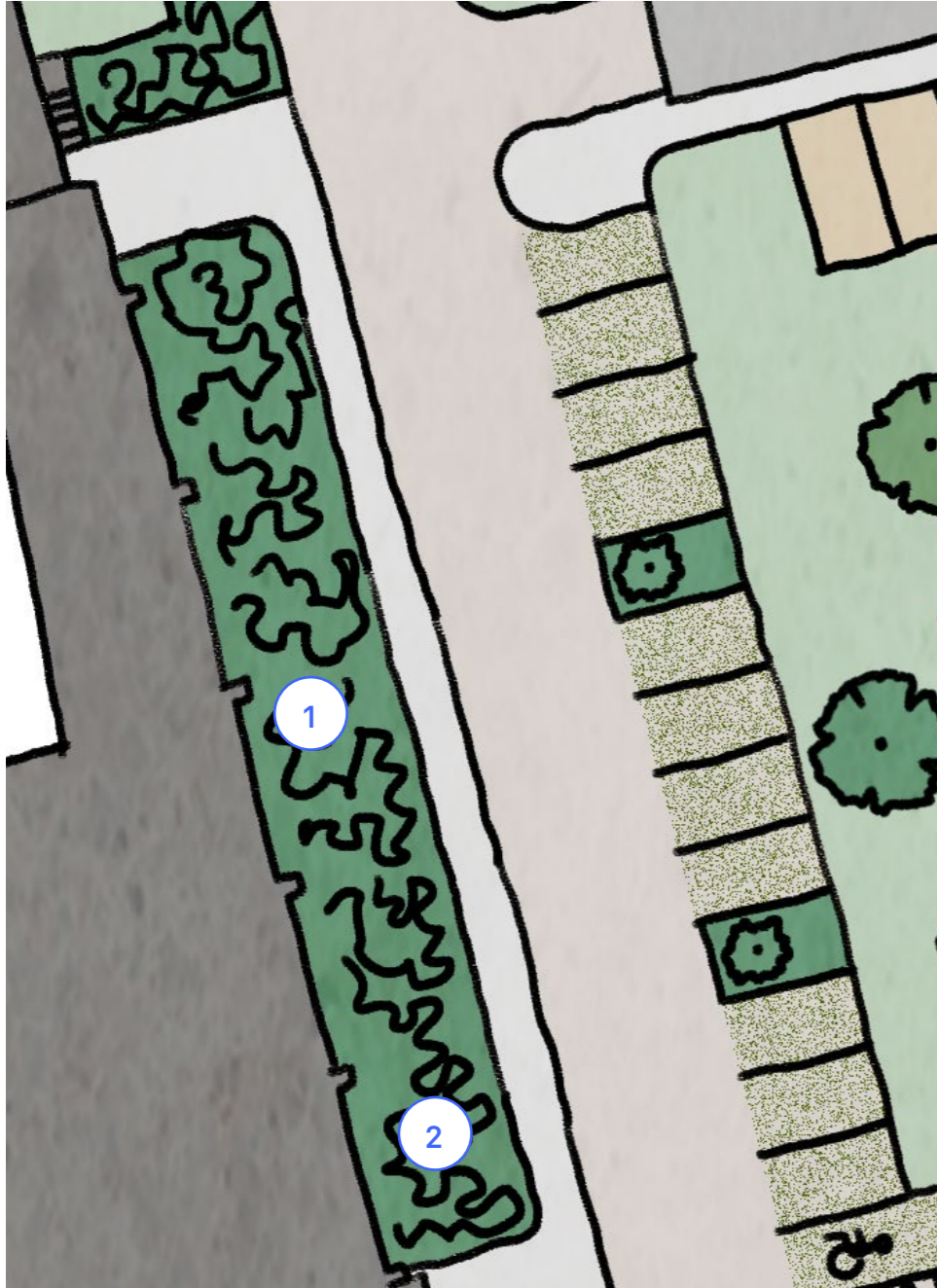
VANDENS SURINKIMAS
PIETINĖJE PUSĖJE

ŽELDYNAI SUGERIANŲ VANDENĮ
IR LAIDŽIOS DANGOS

APŽELDINTI KONTEINERIAI
IR DVIRAČIŲ SAUGYKLŲS

KRŪMAI APLINK NAMO PUSĘ, BESIRIBOJANČIA SU AIKŠTELE

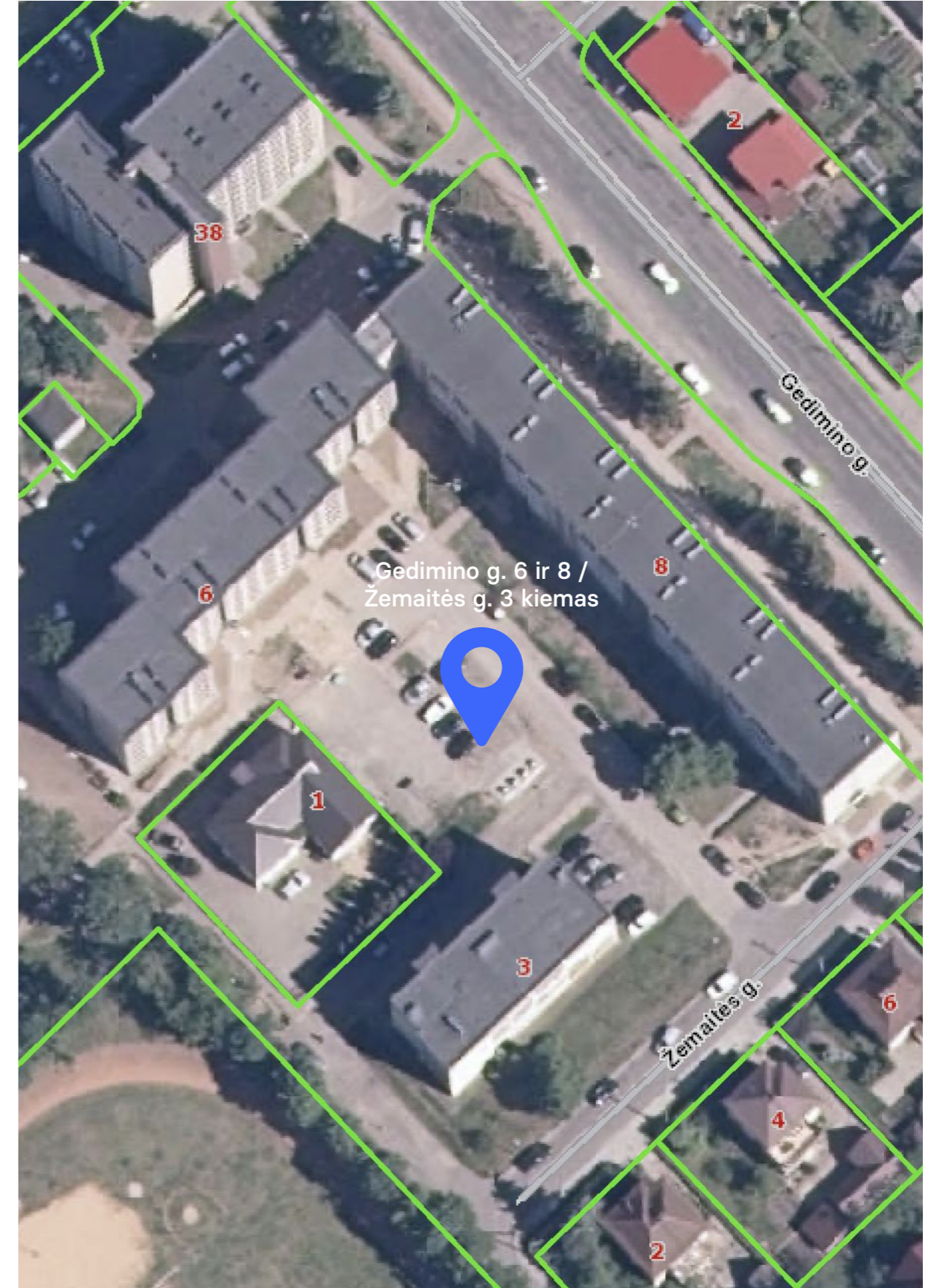
GEDIMINO G. 6 IR 8 / ŽEMAITĖS G. 3 VIETA IR ESAMA SITUACIJA

Esama situacija iš 2021 gatvės nuotraukos. Žvilgsnis iš Gedimino g. link Žemaitės g. ir įvažiavimo į kiemą.

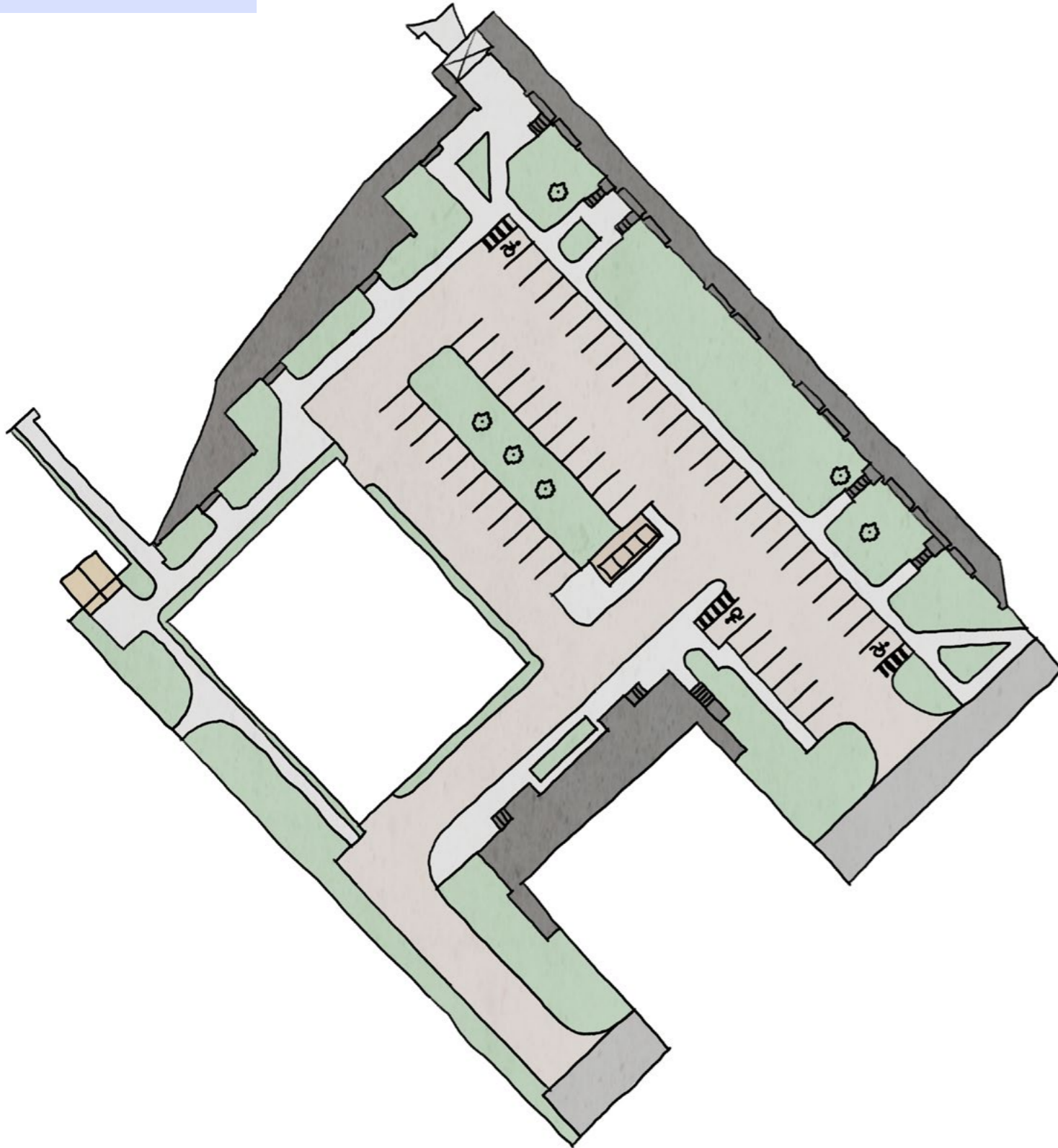

Kiemo nuotrauka iš 2014 gatvės nuotraukos.

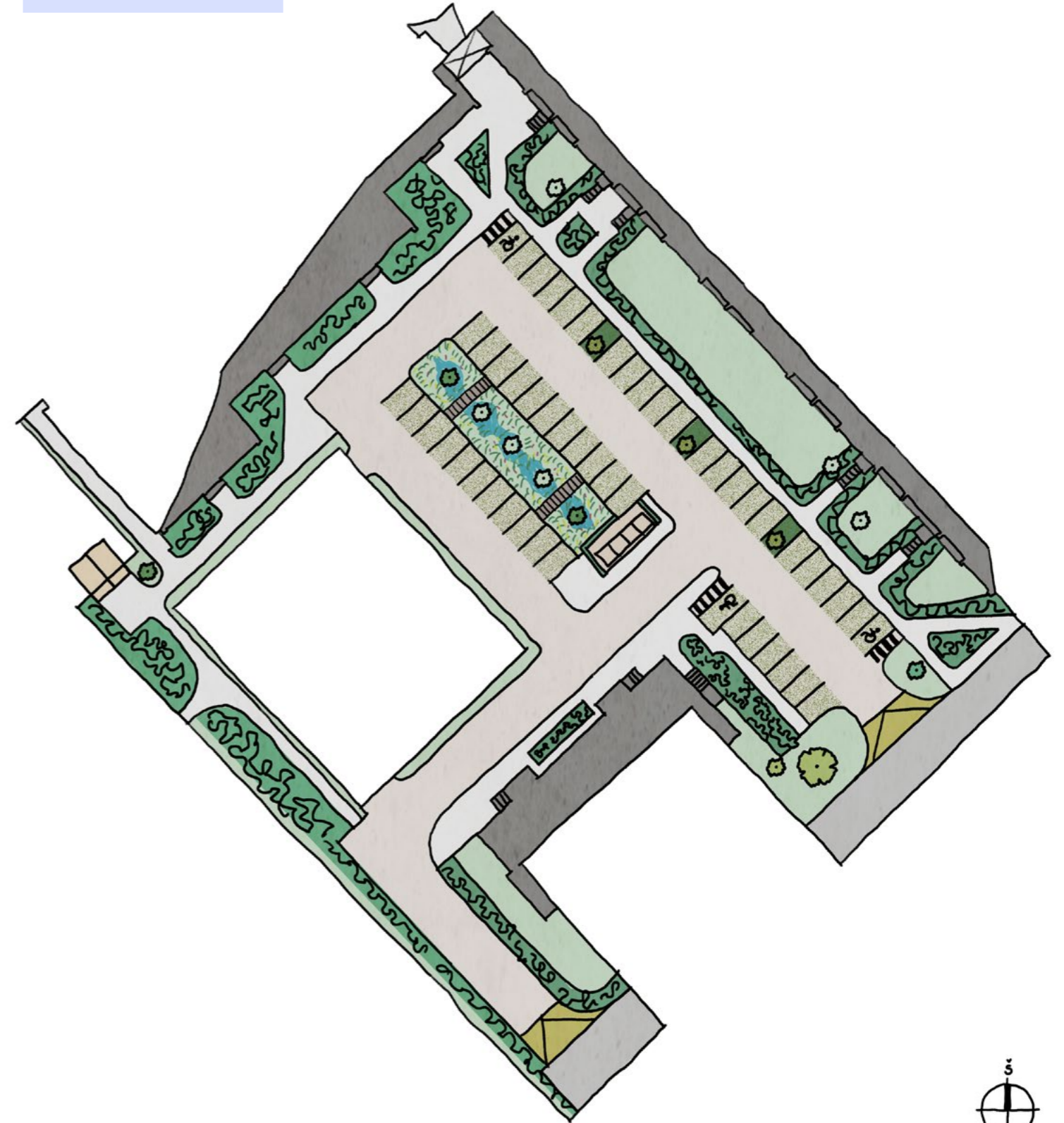

GEDIMINO G. 6 IR 8 / ŽEMAITĖS G. 3 ŽALIOSIOS INFRASTRUKTŪROS REKOMENDACIJOS

ESAMI PASIŪLYMAI

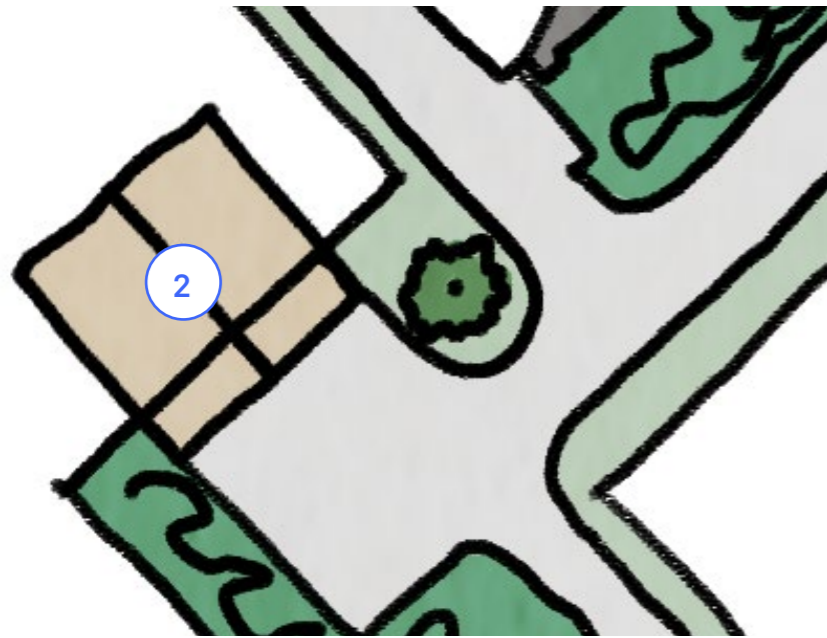
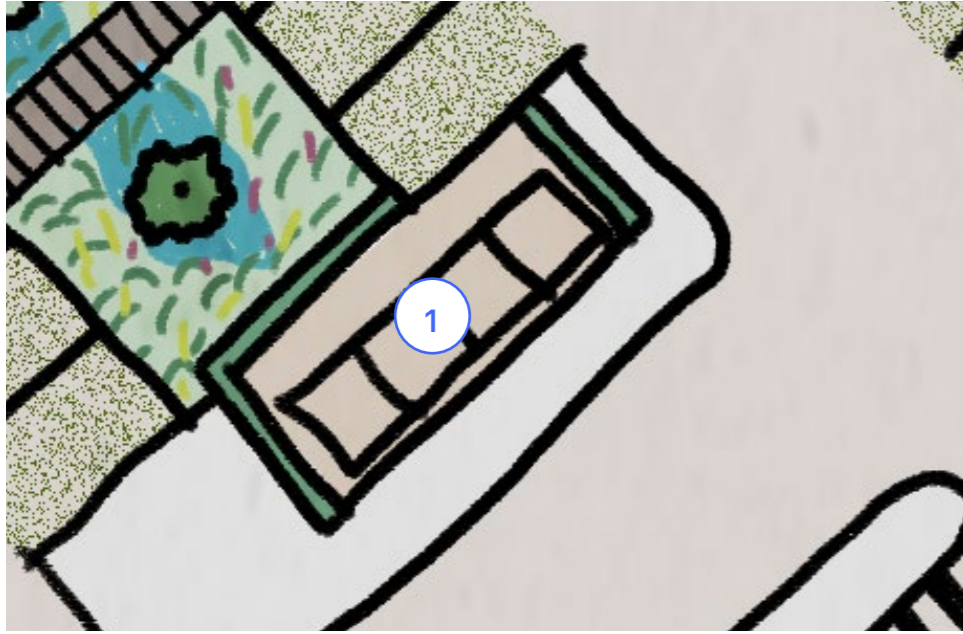

REKOMENDACIJOS

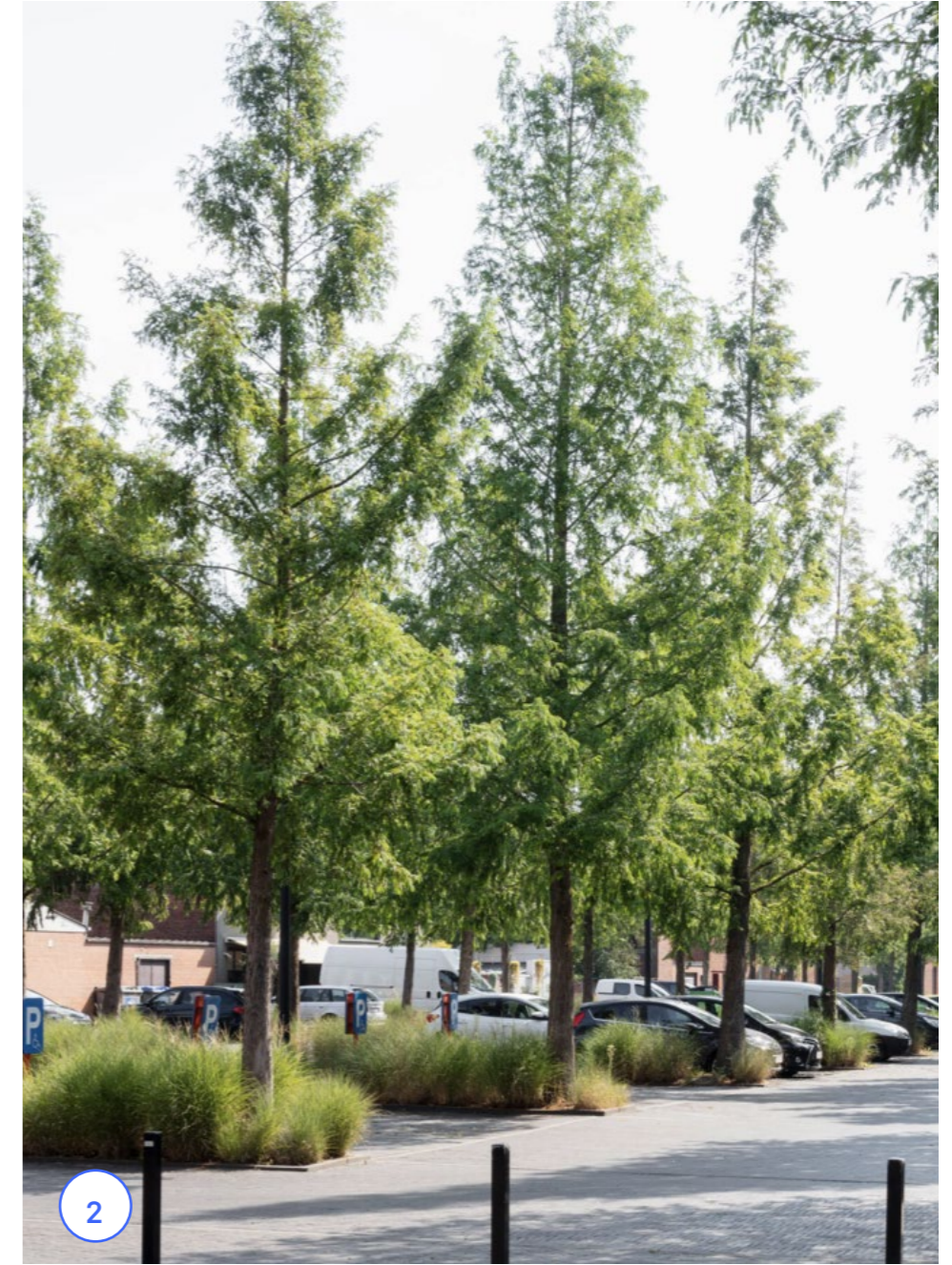
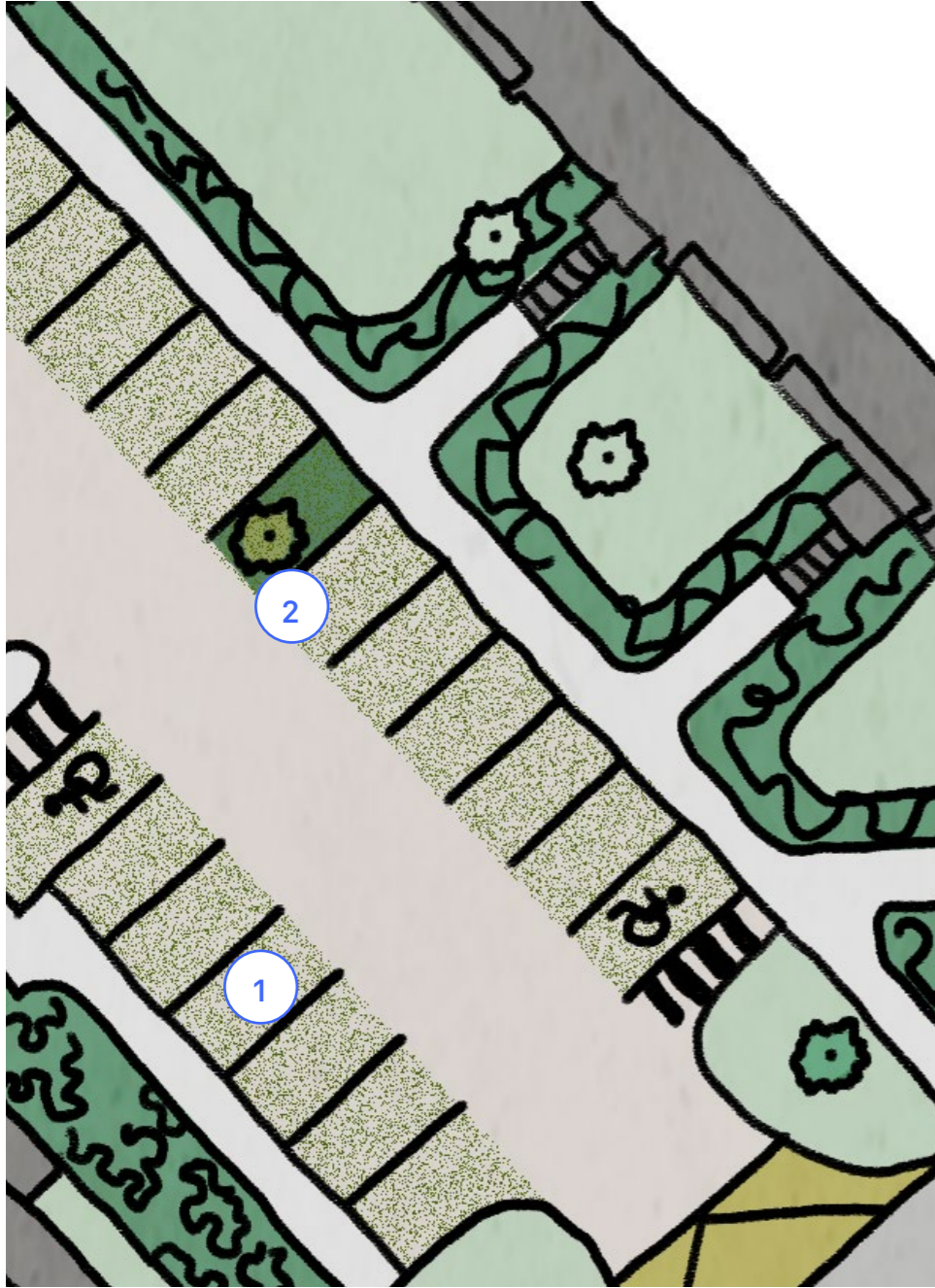

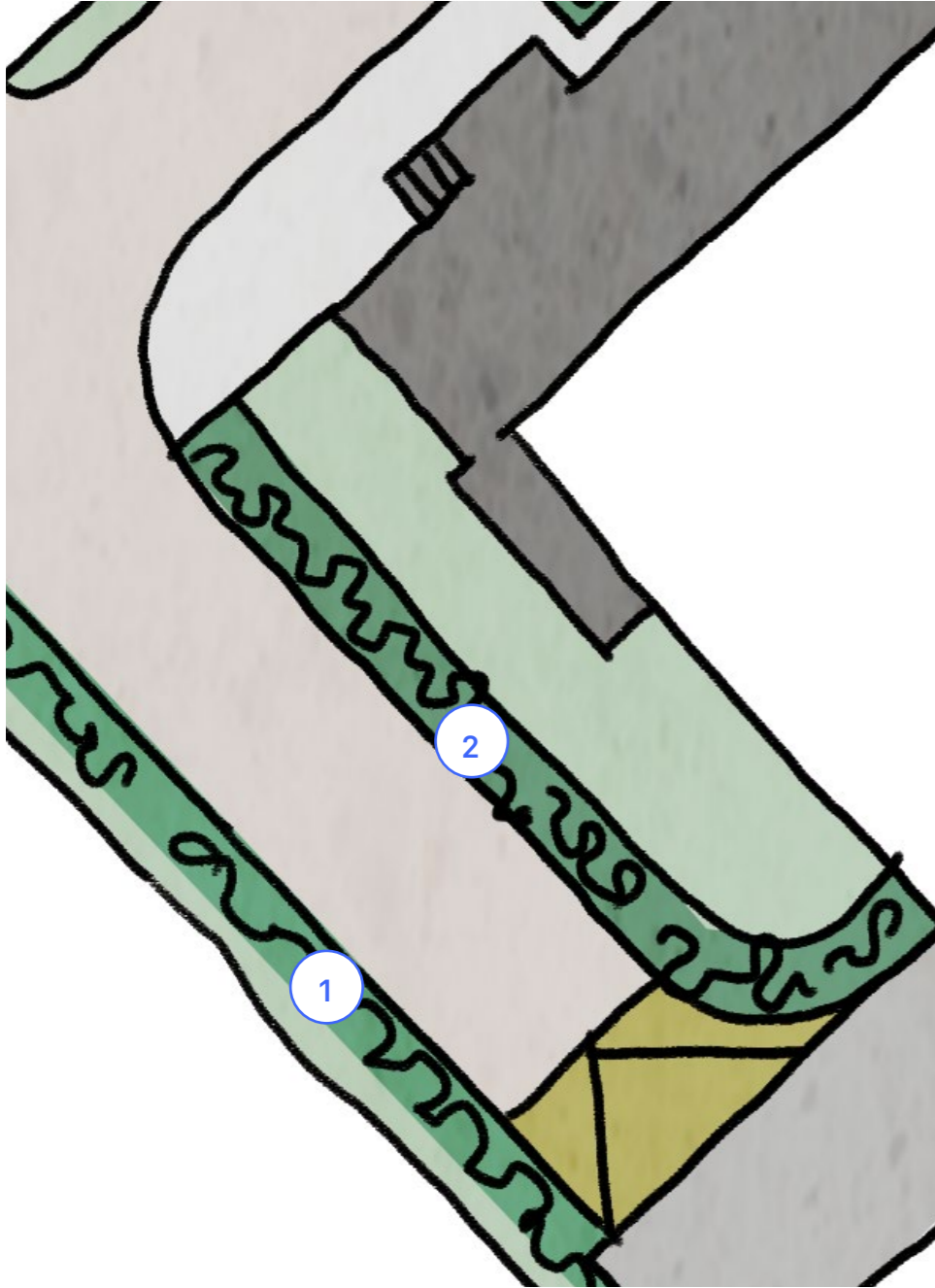
BIOLATAKAS, SUGERIANČIS VANDENĮ

APŽELDINTI KONTEINERIAI
IR DVIRAČIŲ SAUGYKLOS

ŽELDYNAI SUGERIANŲ VANDENĮ
IR LAIDŽIOS DANGOS

KRŪMAI APLINK NAMO PUSĘ, BESIRIBOJANČIA SU AIKŠTELE

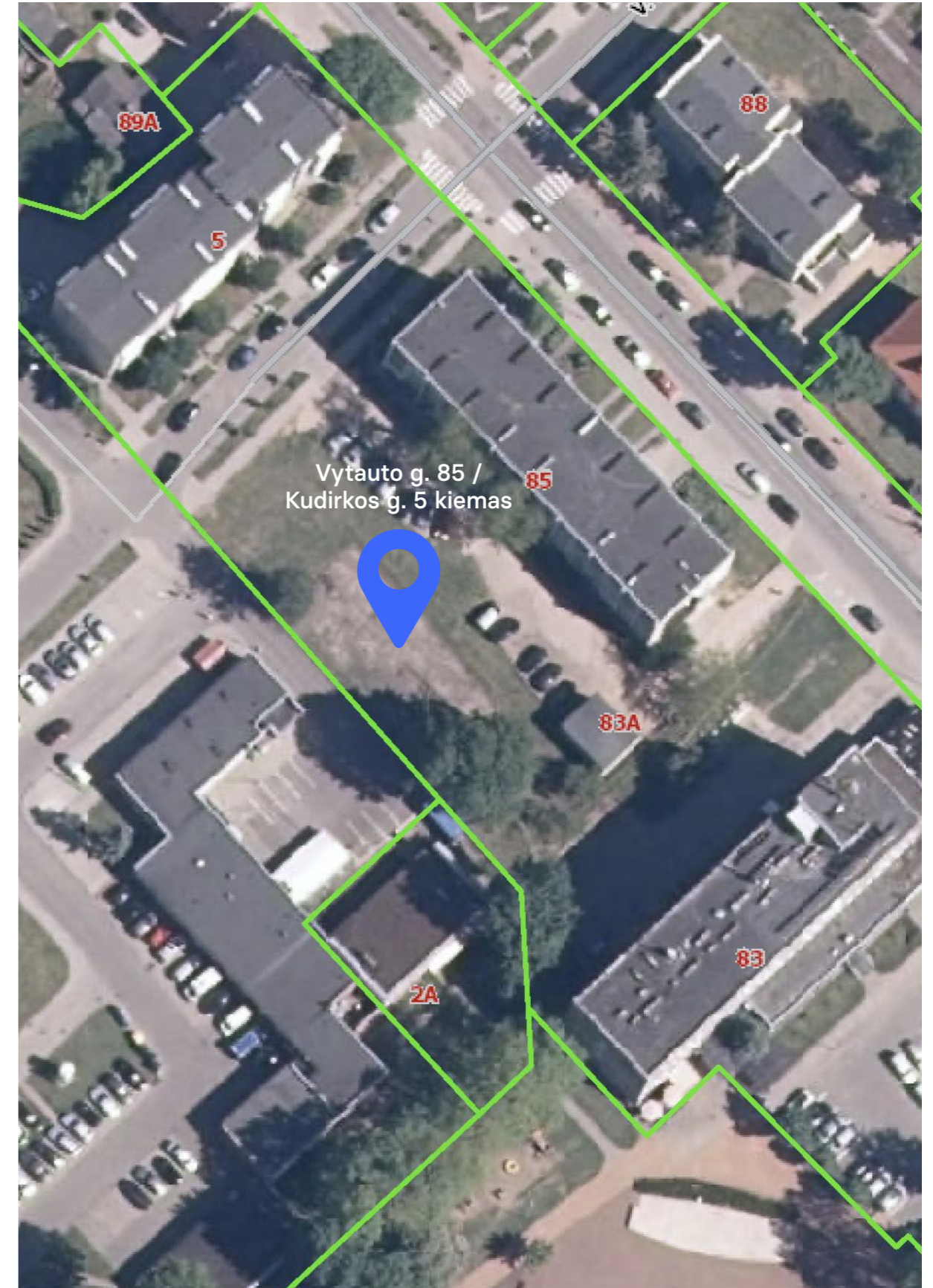
VYTAUTO G. 85 / KUDIRKOS G. 5 VIETA IR ESAMA SITUACIJA

Medžių alėja iš 2012 gatvės nuotraukos. Žvilgsnis iš Vytauto g. link Kudirkos g.

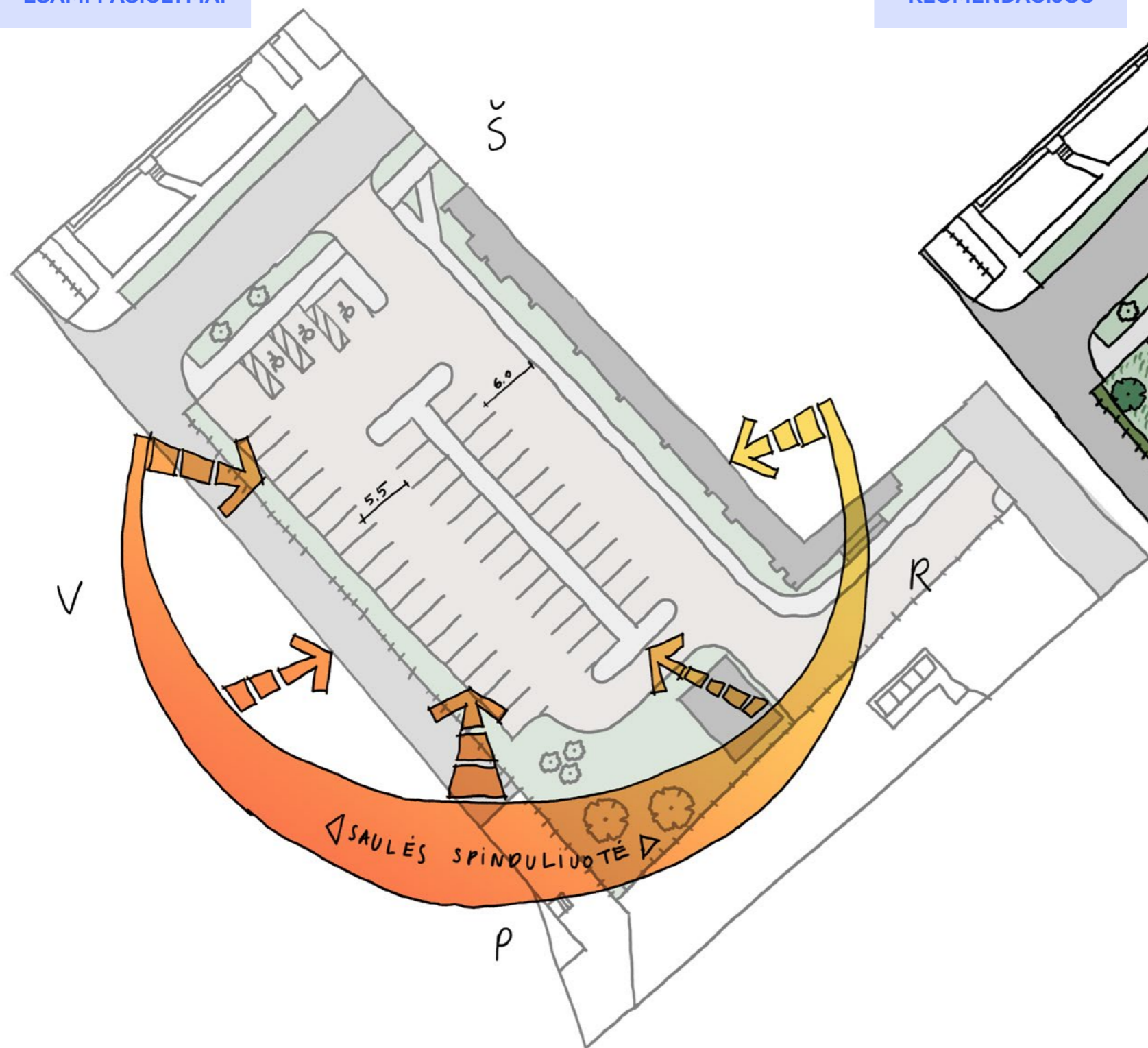

Esama situacija iš 2021 gatvės nuotraukos. Žvilgsnis iš Vytauto g. link Kudirkos g.

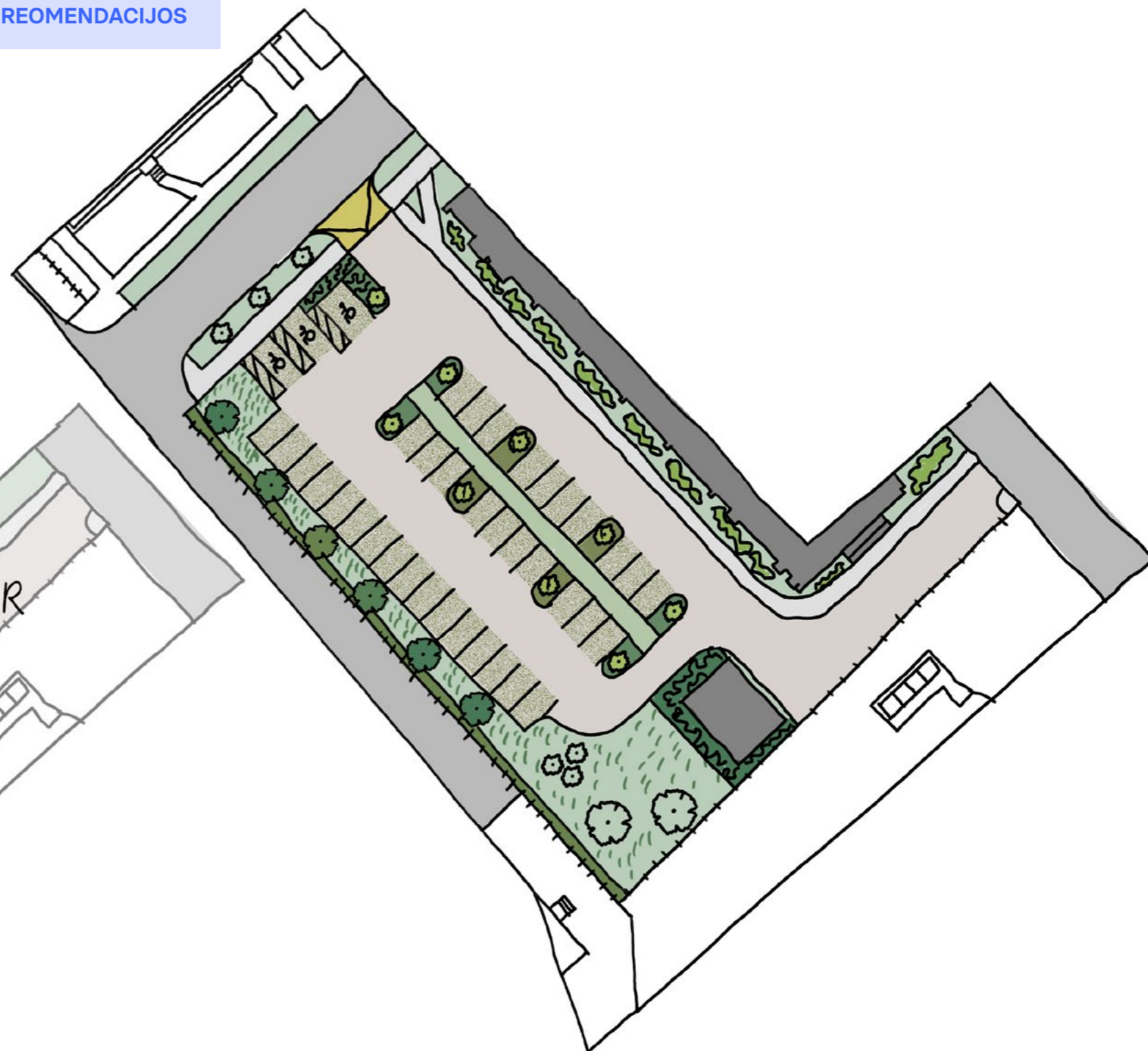

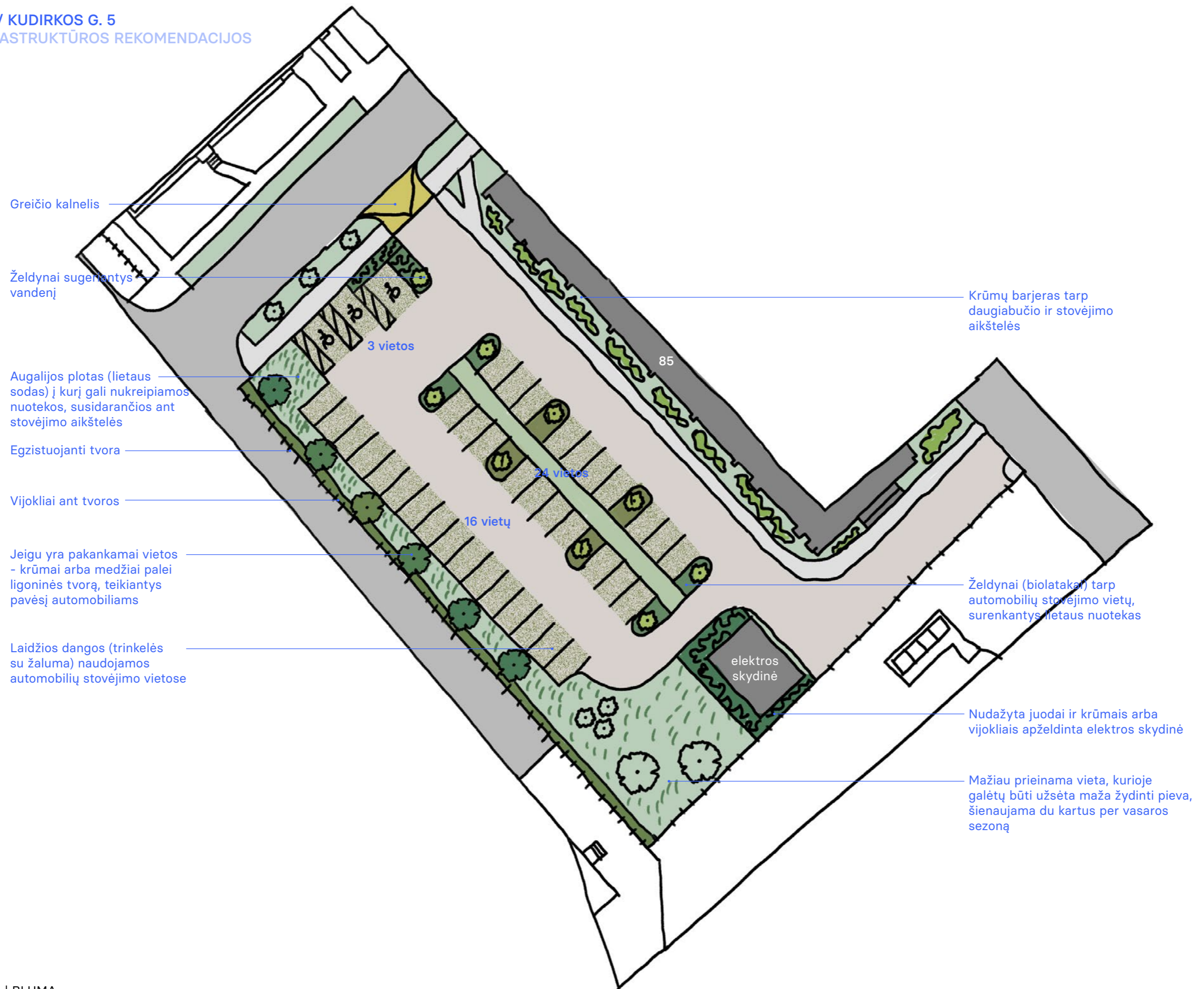
VYTAUTO G. 85 / KUDIRKOS G. 5 ŽALIOSIOS INFRASTRUKTŪROS REKOMENDACIJOS

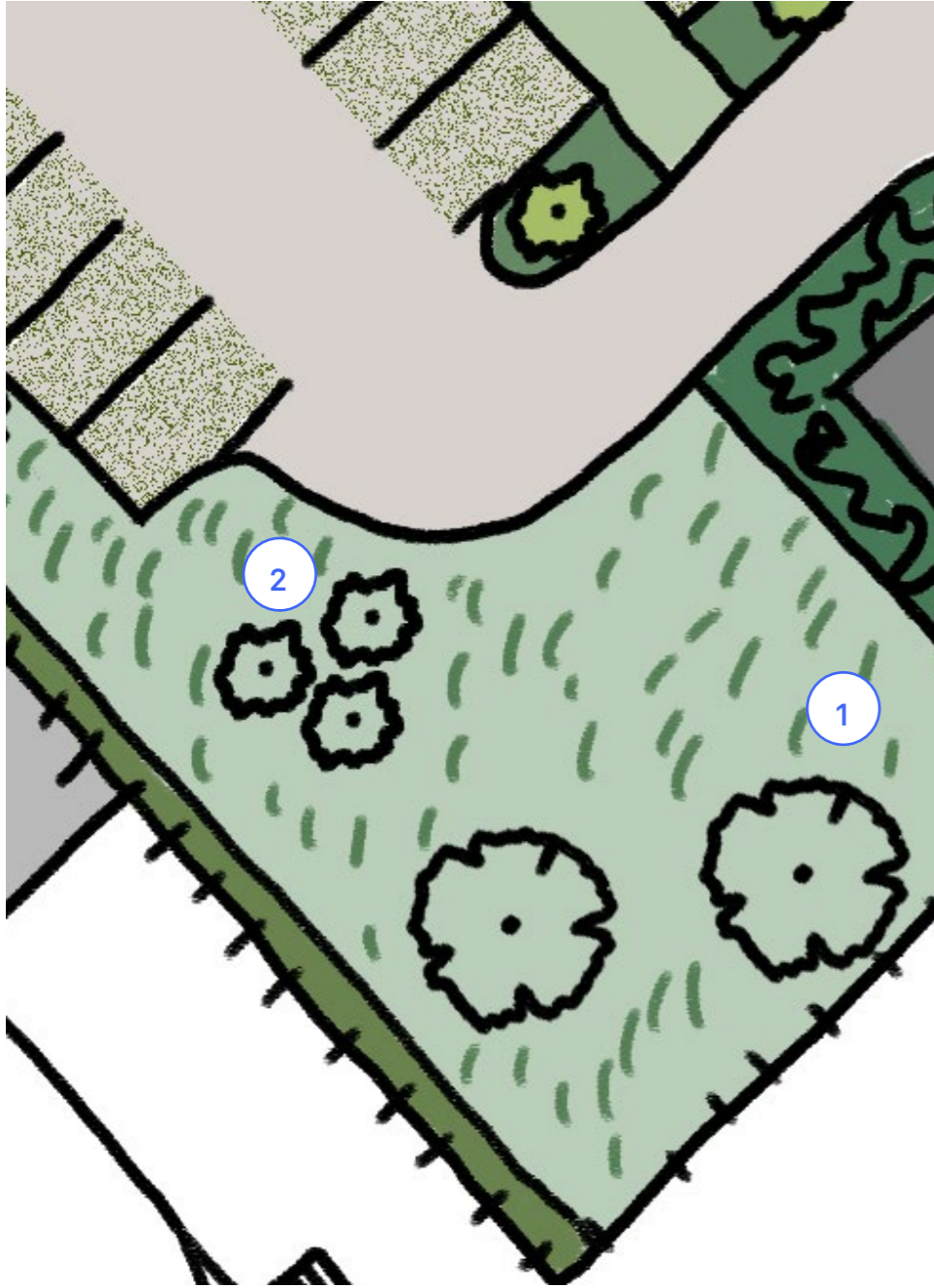
ESAMI PASIŪLYMAI

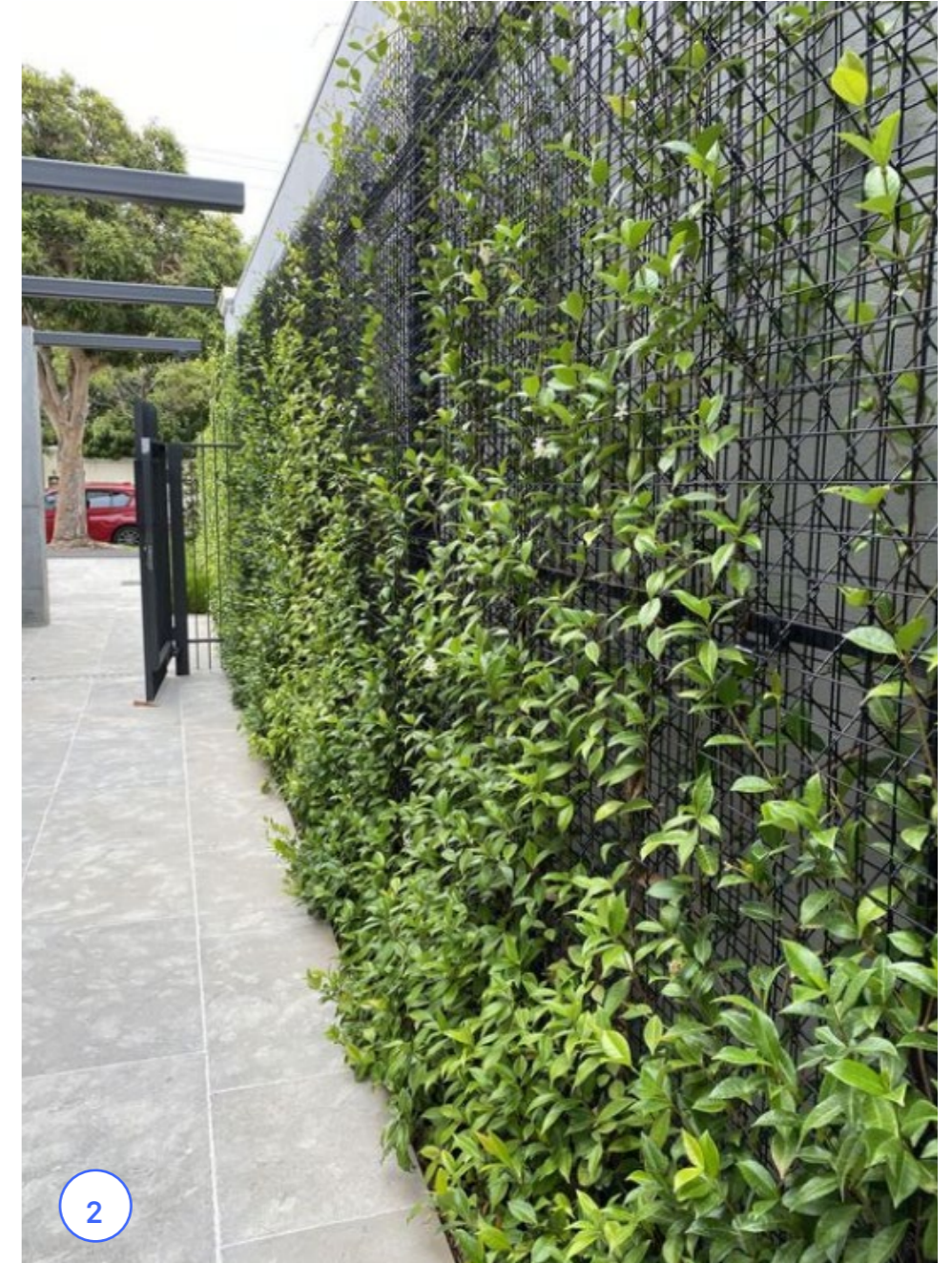
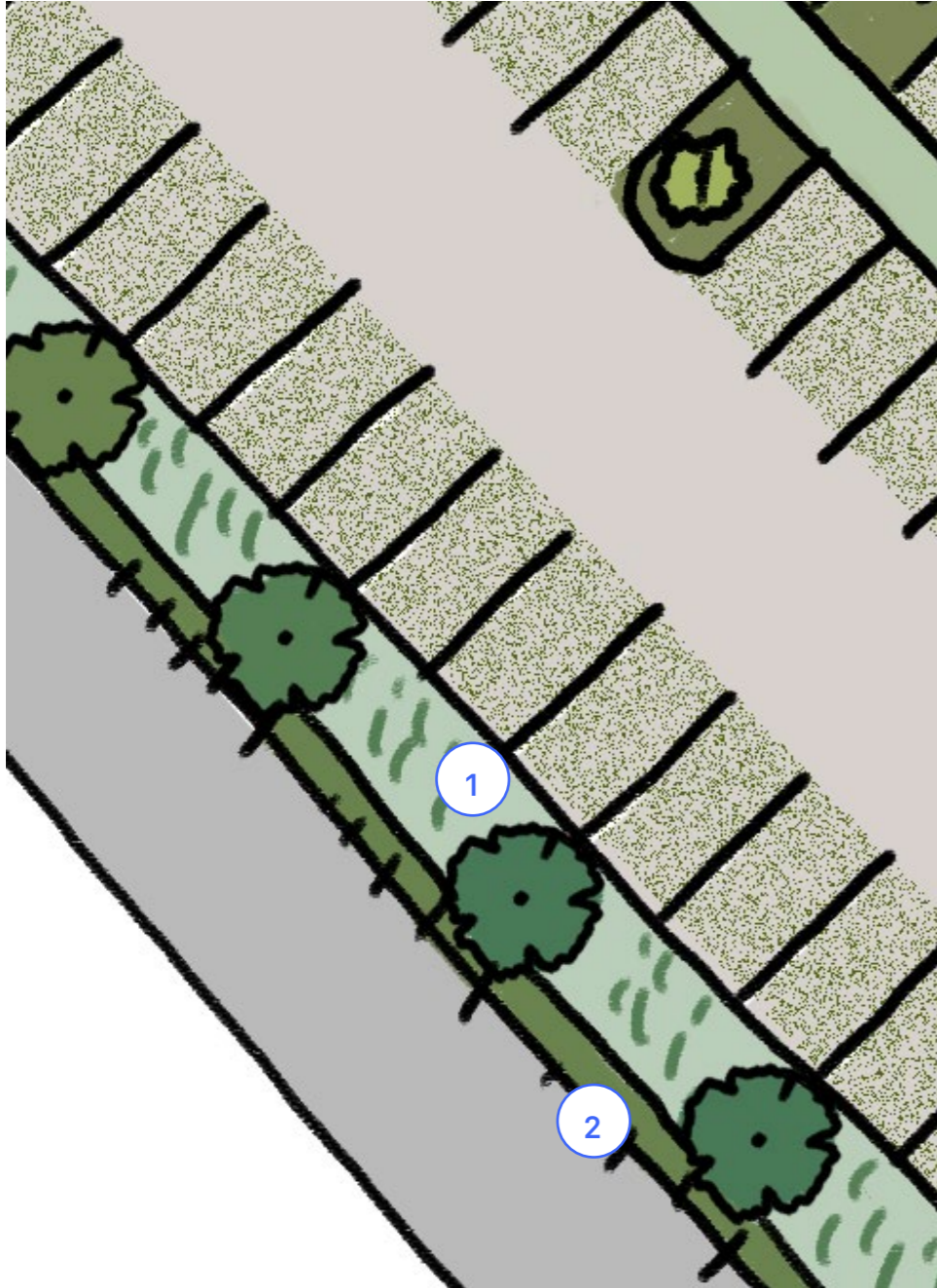
REOMENDACIJOS

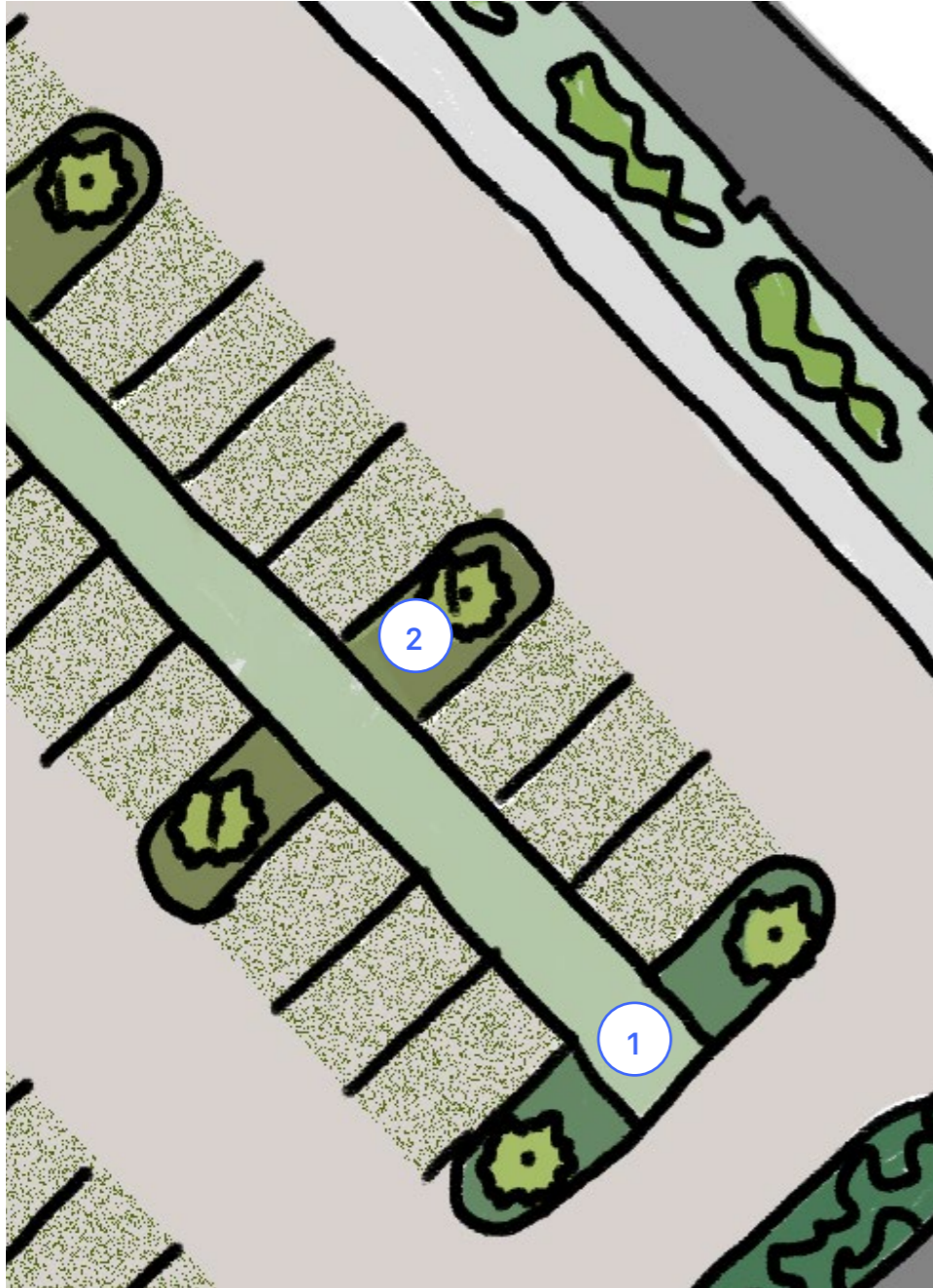

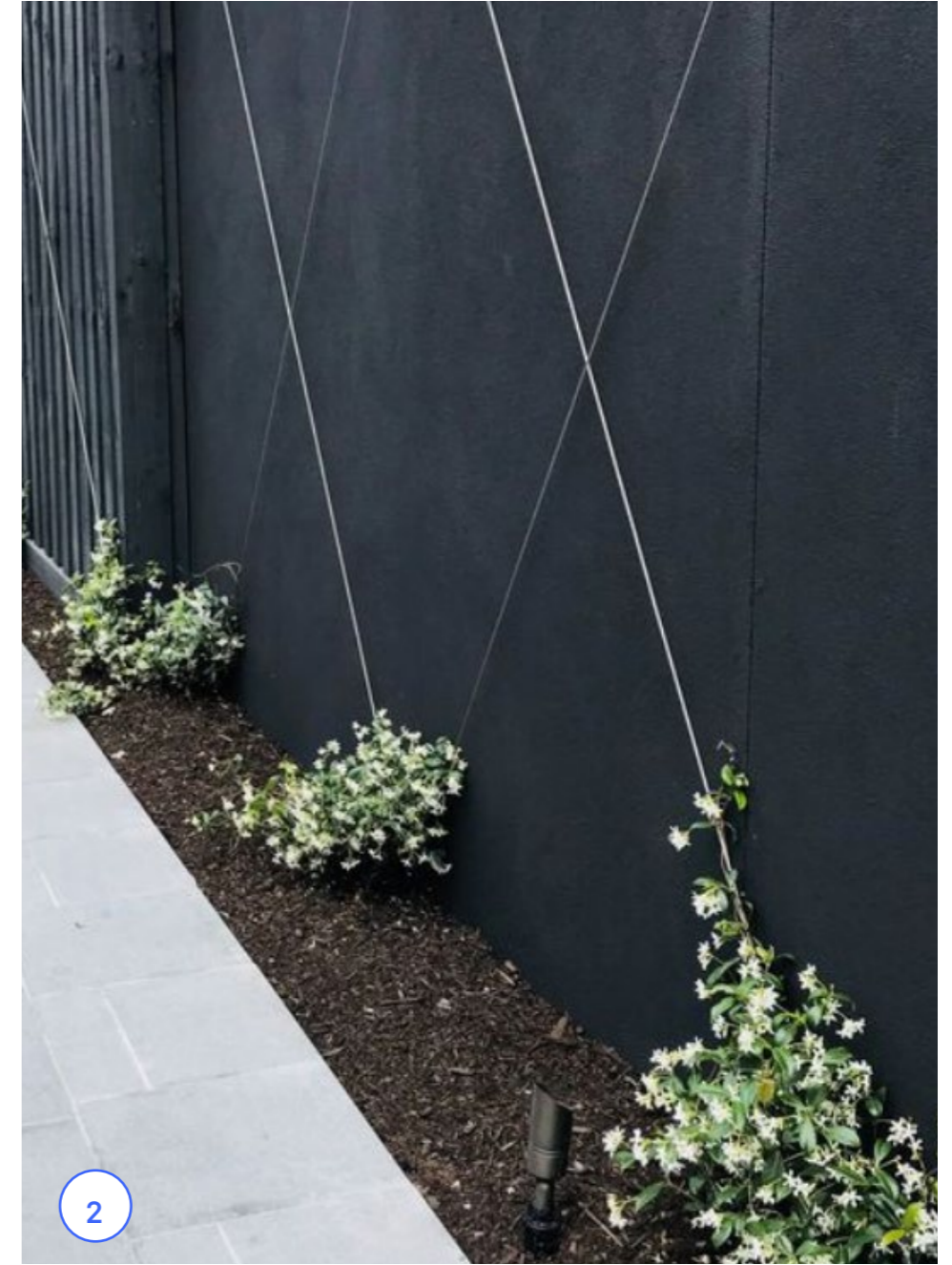
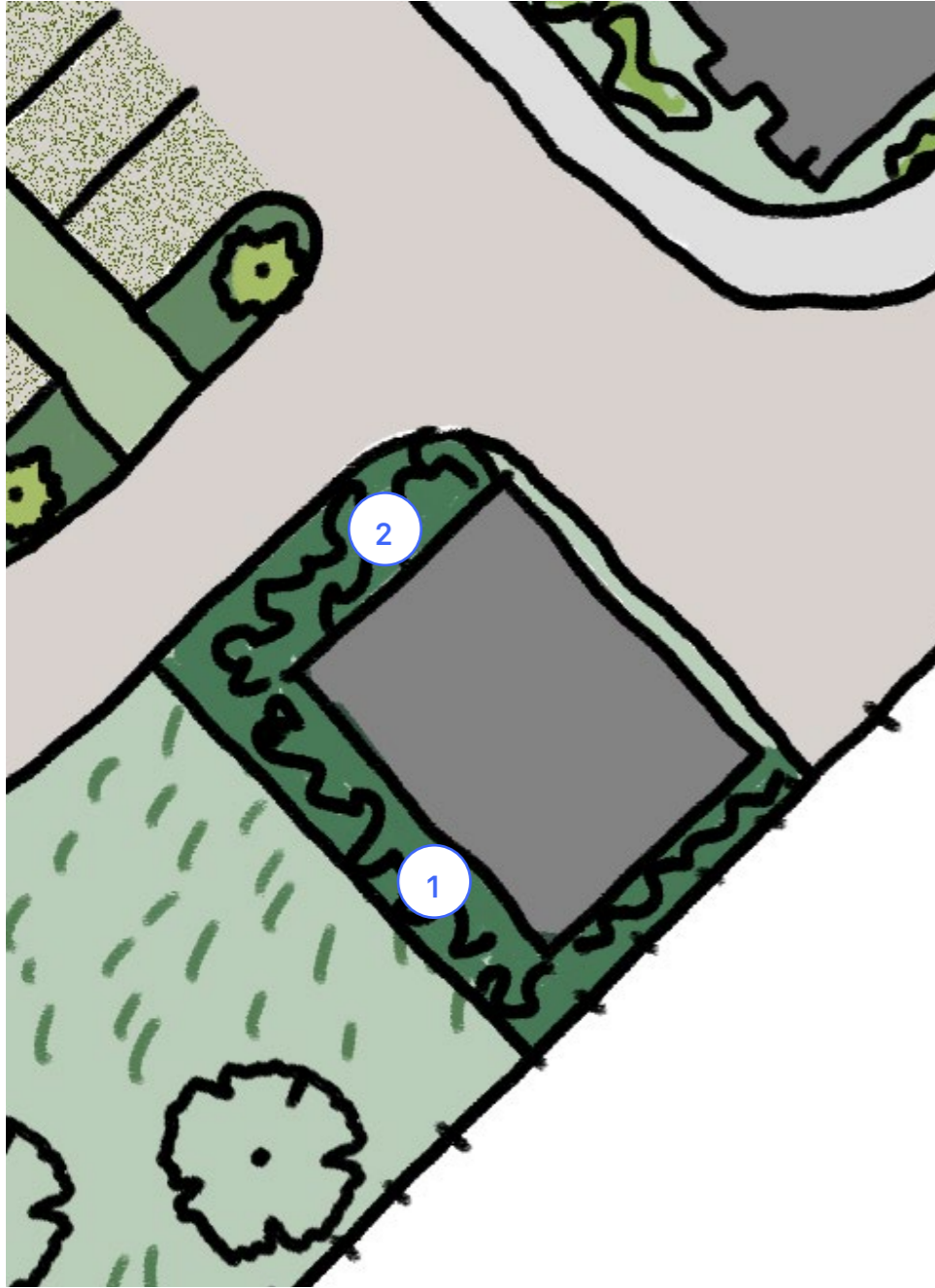
ŽOLINIAI AUGALAI IR ŽYDINTI PIEVA

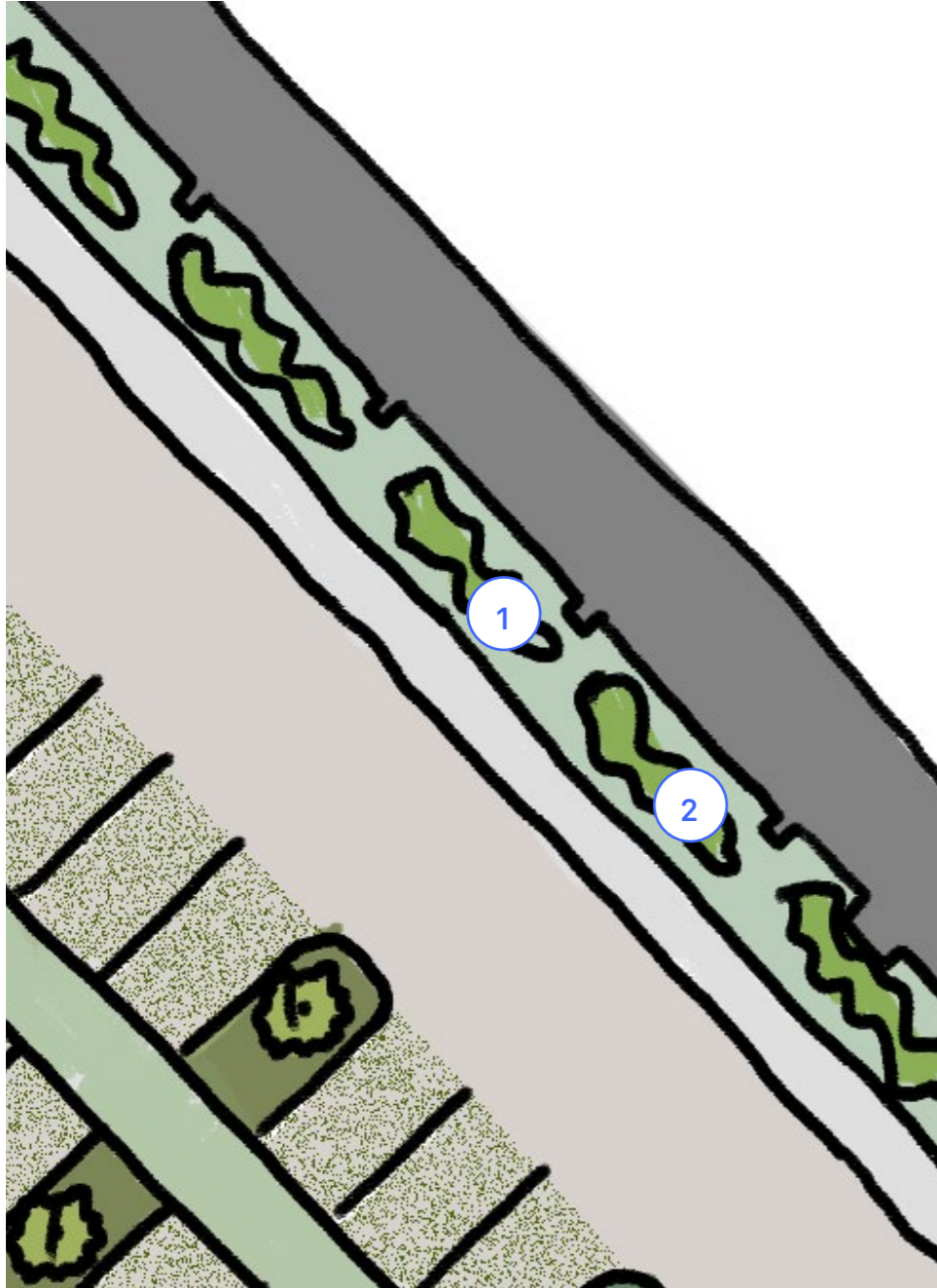
APSODINTOS RIBOS

ŽALIOSIOS SALELĖS - LIETAUS SODAI

APŽELDINTA ELEKTROS SKYDINĖ

KRŪMAI APLINK NAMO PUSĘ, BESIRIBOJANČIA
SU AIKŠTELE

04 AUGALŲ RŪŠIŲ PARINKIMAS

Siekiant didesnio komforto gyventojams, biologinės įvairovės ir tvaresnio lietaus vandens surinkimo, stovėjimo aikštelės ir kiemai turi būti apželdinti sodinant naujus želdinius ir išsaugant brandžius medžius. Šiame skyriuje apžvelgiame geriausias rūšis, tinkančias Tauragės kiemams ir aikštelėms.

Parenkant medžių ir augalų rūšis Tauragės rajono savivaldybei buvo atsižvelgiama į šiuos ir daugiau kriterijų:

- medžių ir augalų rūšių tinkamumas Lietuvos klimatinėms sąlygoms;
- bioįvairovės skatinimas;
- atsparumas kietoms dangoms ir galimybė medžiui augti ankštai apribotam trinkelėlių, asfalto bei jų negadinti;
- augalo dekoratyvinės savybės;
- atsparumas ligoms ir kenkėjams;
- atsparumas vėjui, druskai ir oro taršai;
- augalo ilgaamžiškumas;
- tvirtos medžių šakojimosi sistemos, kurios sumažina šakų lūžių tikimybę.

AUGALŲ SAVYBIŲ LEGENDA

EKOLOGINĖ VERTĖ

Dėl nektaro naudingas bitėms, drugeliams ir kitiems vabzdžiams

Ornitochorinis - yra maisto šaltinis, slėptuvė ar paukščių perėjimo vieta paukščiams

Augina uogas ar vaisius, todėl yra maisto šaltinis paukščiams ar smulkiems žinduoliams

ATSPARUMAS

Kietoms dangoms aplink kamieną

Oro taršai

Vėjui

Druskai

SAULĖTUMO POREIKIAI

Saulėta

Dalinis pavėsis

Pavėsis

TRAKINIS KLEVAS ELSRIJK
(*Acer campestre*)

BALZGANASIS KLEVAS ARMSTRONG
(*Acer freemanii*)

BALTAŽIEDĖ ROBINIJA SANDRAUDIGA
(*Robinia pseudoacacia*)

DVISKIAUTIS GINKMEDIS
(*Ginkgo biloba*)

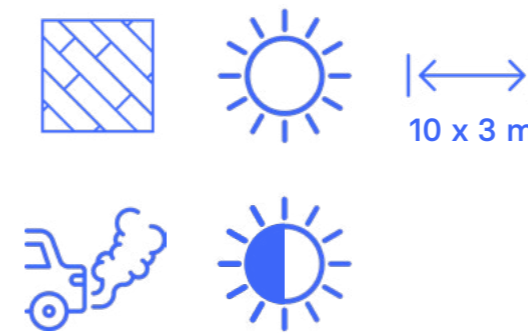
ŠVEDINIS ŠERMUKŠNIS
(*Sorbus intermedia*)

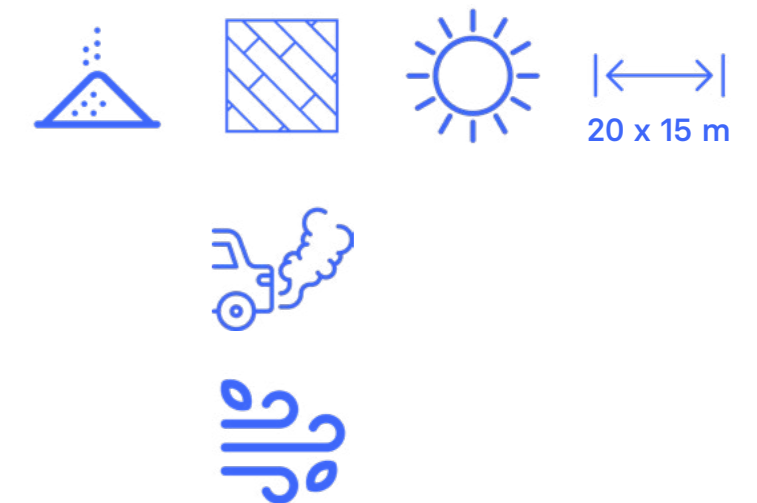
TOTORINIS KLEVAS
(*Acer tataricum*)

PAPRASTASIS SKROBLAS FRANS FONTAINE
(*Carpinus betulus*)

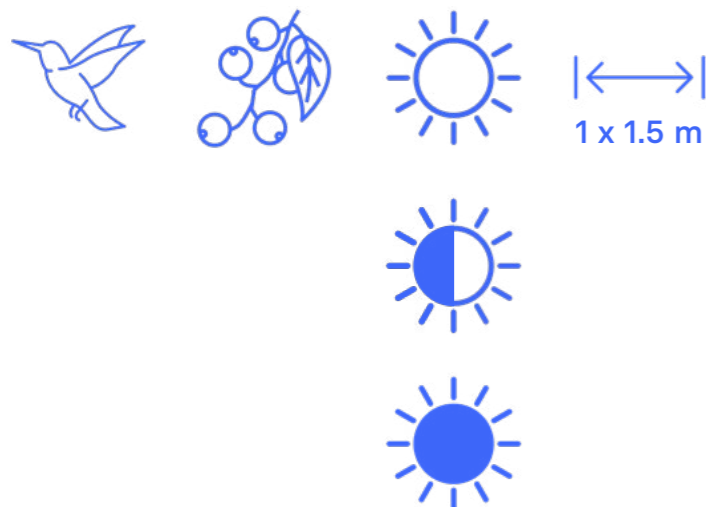

GUOBA HIBR. X HOMESTEAD
(*Ulmus x Homestead*)

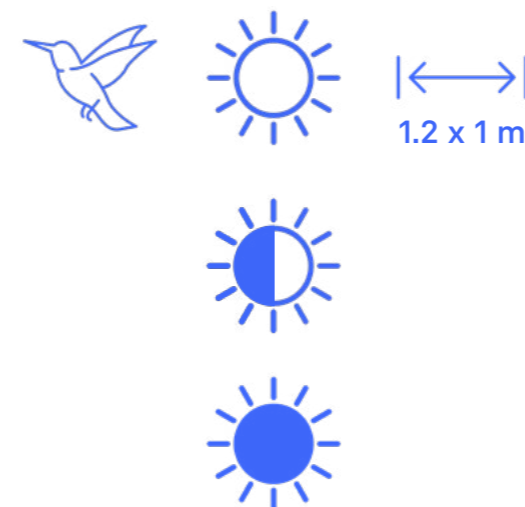
TUNBERGO RAUGERŠKIS
(*Berberis thunbergii*)

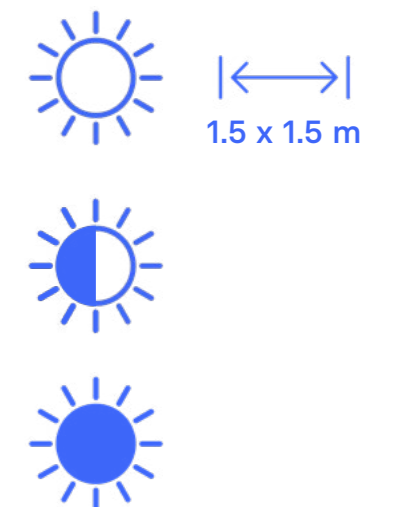
ŠLAITINĖ LANKSVA
(*Spirea douglasii*)

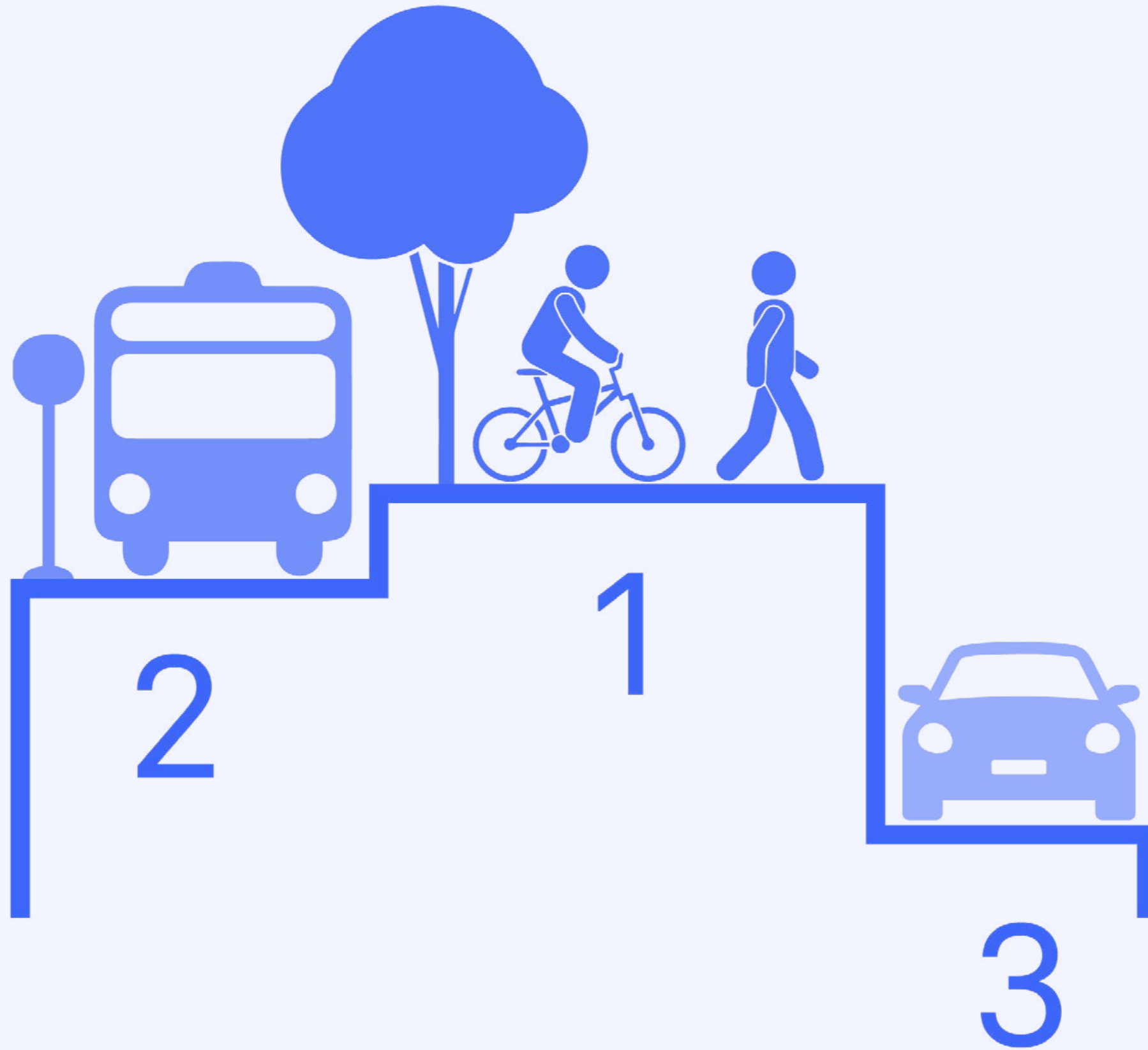
KALNINIS SERBENTAS
(*Ribes alpinum*)

ŠERMUKŠNIALAPĖ LANKSVŪNĖ
(*Sorbaria sorbifolia*)

PRIEDAS
PIRMENYBĒ TEIKIAMA
PĒSTIESIEMS IR DVIRATININKAMS

Pirmenybē teikiama pēstiesiems ir dviratininkams diagrama, parengta pagal Gehl Architects diagramu. BLUMA (2022).

www.bluma.lt
info@bluma.lt

© BLUMA | 2022

NEKILNOJAMOJO TURTO REGISTRO DUOMENŲ BAZĖS IŠRAŠAS

2025-07-07 10:04:50

1. Nekilnojamojo turto registre įregistruotas turtas:

Registro Nr.: **44/2268149**
Registro tipas: **Žemės sklypas**
Sudarymo data: **2018-07-25**
Adresas: **Tauragė, Jūros g. 14A**

2. Nekilnojamieji daiktai:

2.1. **Žemės sklypas**
Unikalus daikto numeris: **4400-5059-5063**
Žemės sklypo kadastro numeris ir kadastro vietovės pavadinimas: **7755/0003:219 Tauragės m. k.v.**
Daikto pagrindinė naudojimo paskirtis: **Kita**
Žemės sklypo naudojimo būdas: **Daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių teritorijos**
Žemės sklypo plotas: **0.0868 ha**
Užstatyta teritorija: **0.0868 ha**
Žemės ūkio naudmenų našumo balas: **36.3**
Matavimų tipas: **Žemės sklypas suformuotas atliekant kadastrinius matavimus**
Vidutinė rinkos vertė: **9160 Eur**
Vidutinės rinkos vertės nustatymo data: **2018-07-25**
Vidutinės rinkos vertės nustatymo būdas: **Masinis vertinimas**
Kadastro duomenų nustatymo data: **2018-05-25**

3. Daikto priklausiniai iš kito registro: įrašų nėra**4. Nuosavybė:**

4.1. **Nuosavybės teisė**
Savininkas: **LIETUVOS RESPUBLIKA, a.k. 111105555**
Daiktas: **žemės sklypas Nr. 4400-5059-5063, aprašytas p. 2.1.**
Įregistravimo pagrindas: **2018-07-16 Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio skyriaus vedėjo sprendimas Nr. 34SK-811-(14.34.110.)**
Įrašas galioja: **Nuo 2018-07-30**

5. Valstybės ir savivaldybių žemės patikėjimo teisė:

5.1. **Valstybinės žemės patikėjimo teisė**
Patikėtinis: **TAURAGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖ, a.k. 111107410**
Daiktas: **žemės sklypas Nr. 4400-5059-5063, aprašytas p. 2.1.**
Įregistravimo pagrindas: **2024-01-10 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 32 2024-01-26 Perdavimo - priėmimo aktas Nr. 29-6/4MŽP-10-(15.4.33 E)**
Įrašas galioja: **Nuo 2024-01-31**

6. Kitos daiktinės teisės: įrašų nėra**7. Juridiniai faktai:**

7.1. **Sudaryta nuomos sutartis**
Nuomininkas: **ALBINA BALAČKIENĖ, gim. 1948-06-04**
Daiktas: **žemės sklypas Nr. 4400-5059-5063, aprašytas p. 2.1.**
Įregistravimo pagrindas: **2020-03-03 Valstybinės žemės sklypo nuomos sutartis Nr. 34SŽN-59-(14.34.55.)**
Plotas: **0.0287 ha**
Įrašas galioja: **Nuo 2020-03-19**
Terminas: **Nuo 2020-03-03 iki 2020-09-01**

8. Žymos:

8.1. **Teritorija, kurioje taikomos SŽNS, neįregistruota Nekilnojamojo turto registre: vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros apsaugos zonos (III skyrius, dešimtas skirsnis)**
Daiktas: **žemės sklypas Nr. 4400-5059-5063, aprašytas p. 2.1.**

Įregistravimo pagrindas: **2019-06-06 Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas Nr. XIII-2166**
2019-12-19 Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymas Nr. 3D-711

Plotas: **0.0386 ha**

Įrašas galioja: **Nuo 2023-01-01**

8.2.

Teritorija, kurioje taikomos SŽNS, neįregistruota Nekilnojamojo turto registre: elektros tinklų apsaugos zonos (III skyrius, ketvirtasis skirsnis)

Daiktas: **žemės sklypas Nr. 4400-5059-5063, aprašytas p. 2.1.**

Įregistravimo pagrindas: **2019-06-06 Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas Nr. XIII-2166**
2019-12-19 Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymas Nr. 3D-711

Plotas: **0.0019 ha**

Įrašas galioja: **Nuo 2023-01-01**

8.3.

Teritorija, kurioje taikomos SŽNS, neįregistruota Nekilnojamojo turto registre: požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos (VI skyrius, vienuoliktasis skirsnis)

Daiktas: **žemės sklypas Nr. 4400-5059-5063, aprašytas p. 2.1.**

Įregistravimo pagrindas: **2019-06-06 Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas Nr. XIII-2166**
2019-12-19 Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymas Nr. 3D-711

Plotas: **0.0868 ha**

Įrašas galioja: **Nuo 2023-01-01**

9. Teritorijos, kuriose taikomos SŽNS, įrašytos į NTK kadastro duomenų byloje įrašytų duomenų pagrindu:
įrašų nėra

10. Daikto registravimas ir kadastro žymos:

10.1.

Kadastrinius matavimus atliko (kadastro žyma)
ARTŪRAS MOCKUS

Daiktas: **žemės sklypas Nr. 4400-5059-5063, aprašytas p. 2.1.**

Įregistravimo pagrindas: **2011-06-16 Kvalifikacijos pažymėjimas Nr. 2M-M-1407**
2018-05-25 Nekilnojamojo daikto kadastro duomenų byla

Įrašas galioja: **Nuo 2018-07-30**

10.2.

Suformuotas naujas (daikto registravimas)

Daiktas: **žemės sklypas Nr. 4400-5059-5063, aprašytas p. 2.1.**

Įregistravimo pagrindas: **2018-07-16 Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio skyriaus vedėjo sprendimas Nr. 34SK-811-(14.34.110.)**

Įrašas galioja: **Nuo 2018-07-30**

11. Duomenys apie įregistruotas teritorijas, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos:

11.1.

Teritorijos pavadinimas: **Elektros tinklų apsaugos zonos (III skyrius, ketvirtasis skirsnis)**

Teritorijos unikalus numeris: **100255220**

Įregistravimo pagrindas: **Lietuvos Respublikos energetikos ministerija; 2022-01-17**
Įsakymas dėl Tauragės elektros tinklų teritorijų plano patvirtinimo Nr. 1-26

Įregistravimo data: **2022-02-09**

Žemės sklypo plotas, patenkantis į Teritoriją: **6 kv. m, nuo 2025-05-30**

11.2.

Teritorijos pavadinimas: **Elektros tinklų apsaugos zonos (III skyrius, ketvirtasis skirsnis)**

Teritorijos unikalus numeris: **100237873**

Įregistravimo pagrindas: **Lietuvos Respublikos energetikos ministerija; 2022-01-17**
Įsakymas dėl Tauragės elektros tinklų teritorijų plano patvirtinimo Nr. 1-26

Įregistravimo data: **2022-02-03**

Žemės sklypo plotas, patenkantis į Teritoriją: **2 kv. m, nuo 2025-05-30**

11.3.

Teritorijos pavadinimas: **Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros apsaugos zonos (III skyrius, dešimtas skirsnis)**

Teritorijos unikalus numeris: **100365273**

Įregistravimo pagrindas: **Tauragės rajono savivaldybės administracija; 2020-02-26**
Tauragės rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano koregavimo planas Nr. 1-91

Įregistravimo data: **2022-10-19**

Žemės sklypo plotas, patenkantis į Teritoriją: **5 kv. m, nuo 2025-05-30**

12. Registro pastabos ir nuorodos:

Statinių registro Nr. 95/34942.

13. Kita informacija: įrašų nėra

14. Informacija apie duomenų sandoriui tikslinimą: įrašų nėra

Dokumentą atspausdino

ARŪNAS MILIAUSKAS

TAURAGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA

TVIRTINU:

Tauragės rajono savivaldybės
administracijos
direktorė Gintarė Rakauskienė

TECHNINĖ UŽDUOTIS STATINIO PROJEKTAVIMUI

Eil. Nr.	Pavadinimas	Reikalavimai
I. Bendra informacija		
1.	Statytojas (užsakovas)	Tauragės rajono savivaldybė (Tauragės rajono savivaldybės administracija)
2.	Projekto pavadinimas	Kitos paskirties inžinerinio statinio (aikštelės) ir lietaus nuotekų tinklų, Jūros g. 14A, Tauragėje, supaprastintas statybos projektas (tikslinama projektavimo metu)
3.	Statinio statybos rūšis	Naujo statinio statyba
4.	Statinio projekto rengimo etapas	Supaprastintas statybos projektas
5.	Statinio kategorija	II grupės nesudėtingasis statinys
6.	Statinių grupės sudėtis	Inžineriniai statiniai: kiti inžineriniai statiniai; inžineriniai tinklai.
7.	Statinio (-ių) ar statinių grupės paskirtis ir bendrieji (techniniai ir paskirties) rodikliai	Kitos paskirties inžineriniai statiniai; Nuotekų šalinimo tinklai;
8.	Finansavimo šaltinis	Savivaldybės biudžeto lėšos
II. Projektavimo paslaugų apimtis ir statytojo pateikiami duomenys		
8.	Projektavimo paslaugų apimtis:	
8.1.	projektavimo paslaugos;	Supaprastinto statybos projekto parengimas
8.2.	kitos paslaugos, susijusios su projektavimo paslaugomis.	1. Parengti projektinius pasiūlymus. 2. Paviėšinti projektinius pasiūlymus. 3. Parengti supaprastintą statybos projektą. 4. Gauti statybos leidimą. 5. Parengti projektą elektros tinklų iškėlimui / apsaugojimui, jei atsiranda poreikis. 6. Gauti Tauragės rajono savivaldybės sutikimą atlikti statybos darbus valstybinėje žemėje. 7. Išsiimti visas būtinas projekto parengimui prisijungimo sąlygas. 8. Atliekami inžineriniai geologiniai, geodeziniai bei kiti tyrinėjimai, kurie būtini projekto įgyvendinimui.

Eil. Nr.	Pavadinimas	Reikalavimai
		9. Užsakovui pateikiami 2 suderinto ir patvirtinto projekto egzemplioriai, skaitmeniniu formatu (CD arba USB laikmena, tekstiniai dokumentai PDF formatu, brėžiniai PDF ir DWG formatu).
III. Reikalavimai projektavimo paslaugoms		
9.	Projekto rengimo dokumentams taikomi teisės aktai, normatyviniai statybos techniniai dokumentai bei normatyviniai statinio saugos ir paskirties dokumentai	Projektas rengiamas vadovaujantis STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“.
10.	Aplinkos, visuomenės sveikatos saugos, kraštovaizdžio, nekilnojamųjų kultūros paveldo vertybių, trečiųjų asmenų interesų apsaugos, saugomos teritorijos apsaugos ir kitos apsaugos (saugos), neįgalųjų socialinės integracijos reikalavimai	Projektas rengiamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. D1-508 (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. gruodžio 13 d. įsakymo Nr. D1-401 redakcija) patvirtintu aprašu „Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašas“, kuris numato, kad statyboje naudojamos statybinės medžiagos atitiktų minimalius aplinkos apsaugos kriterijus (XIII skyrius „Statybinės medžiagos“) bei laikantis projekto sprendiniams aktualių šio aprašo XVII skyriaus „Kelių projektavimo paslaugos ir statybos darbai, kelio elementai“ reikalavimų.
11.	Esminiai funkciniai (paskirties), architektūros (estetinius), technologijos, techniniai, ekonominiai, kokybės, reikalavimai bei kiti rodikliai ir charakteristikos statiniui	Statytojo reikalavimai: 1. Nagrinėjamoje teritorijoje Pav. 1, kurios plotas 8,68 arai, suprojektuoti: a. automobilių parkavimo aikštelę; b. lietaus nuotekų tinklus; c. teritorijos apšvietimas (LED šviestuvais); 2. Projekto sprendiniai turi būti ekonomiškai pagrįsti ir racionalūs ir atitikti Tauragės miesto žalinimo planą; 3. Rengiant projektą vadovautis: a. Automobilių stovėjimo aikštelės daugiabučių namų kiemuose: žaliosios infrastruktūros rekomendacijos – pridedama; b. Automobilių stovėjimo aikštelės Tauragės rajono savivaldybėje: žaliosios infrastruktūros rekomendacijos – pridedama. <i>Rekomendacijos aprašytos konkrečioms aikštelėms, tačiau bendros idėjos taikytinos visoms aikštelėms.</i> c. Pagrindiniai gatvių pokyčio principai – pridedama;

Eil. Nr.	Pavadinimas	Reikalavimai
		d. Žalumo indeksas: apžvalga – pridedama;

Priedai:

1. Registru centro išrašas: Unikalus daikto numeris: 4400-5059-5063.
2. Automobilių stovėjimo aikštelės daugiabučių namų kiemuose: ŽALIOSIOS INFRASTRUKTŪROS REKOMENDACIJOS, 1 byla.
3. Automobilių stovėjimo aikštelės Tauragės rajono savivaldybėje: ŽALIOSIOS INFRASTRUKTŪROS REKOMENDACIJOS 2022 SPALIO MĖN., 1 byla.
4. Pagrindiniai gatvių pokyčio principai.
5. ŽALUMO INDEKSAS: APŽVALGA, 1 byla.

pav. 1 Situacijos schema

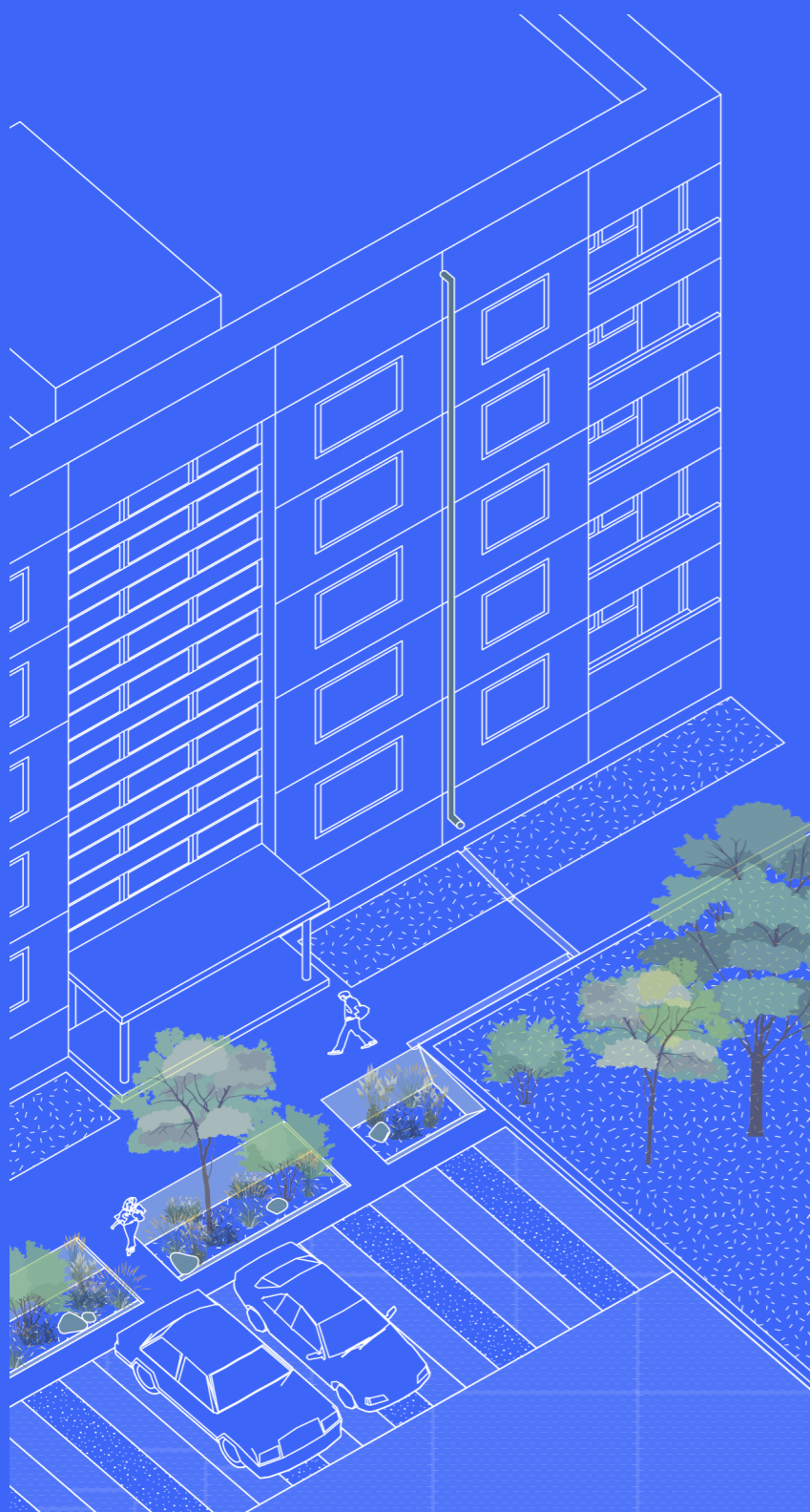
STATYTOJAS

Tauragės rajono savivaldybės
administracijos
statybos skyriaus specialistas
Arūnas Miliauskas
(vardas, pavardė, parašas, data)

PROJEKTUOTOJAS

(vardas, pavardė, parašas, data)

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Tauragės rajono savivaldybės administracija
Dokumento pavadinimas (antraštė)	TECHNINĖ UŽDUOTIS STATINIO PROJEKTAVIMUI
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-07-18 Nr. TU-31
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Arūnas Miliauskas Specialistas
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-07-17 15:36
Parašo formatas	Einamojo galiojimo (XAdES-EPES)
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016
Sertifikato galiojimo laikas	2024-07-04 18:25 - 2029-07-03 23:59
Parašo paskirtis	Tvirtinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Gintarė Rakauskienė Direktorius
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-07-18 08:08
Parašo formatas	Einamojo galiojimo (XAdES-EPES)
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016
Sertifikato galiojimo laikas	2021-11-08 12:04 - 2026-11-07 23:59
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Arūnas Miliauskas Specialistas
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-07-18 08:28
Parašo formatas	Einamojo galiojimo (XAdES-EPES)
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016
Sertifikato galiojimo laikas	2024-07-04 18:25 - 2029-07-03 23:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	0
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20250618.1
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2025-07-18)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2025-07-18 nuorašą suformavo Arūnas Miliauskas
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-

**Automobilių
stovėjimo aikštelės
daugiabučių namų kiemuose:**

ŽALIOSIOS INFRASTRUKTŪROS REKOMENDACIJOS

Pavadinimas: Automobilių stovėjimo aikštelės daugiabučių namų kiemuose: žaliosios infrastruktūros rekomendacijos

Šios rekomendacijos buvo parengtos programos „Kurk Lietuvai“ projekto „Žaliosios infrastruktūros principų taikymas Lietuvos savivaldybėse“ apimtyje.

Projekto metu buvo vykdomos dirbtuvės su pilotinių savivaldybių darbuotojais ir bendruomenėmis. Dirbtuvių metu išryškėjo daugiabučių kiemų ir stovėjimo aikštelių problematika ir į ją atliepančių rekomendacijų bei gerųjų pavyzdžių poreikis savivaldybėse, paskatinę šio leidinio sudarymą.

Projekto ir BLUMA agentūros komanda, rengusi rekomendacijas:

Gintarė Kapočiūtė, architektė
gintare@bluma.lt

Gaudrė Znutaitė, architektė
gaudre@bluma.lt

Ignas Kazlauskas, urbanistas
ignas@bluma.lt

Projekto partneriai:

Projekto pilotinės savivaldybės:

01 İVADAS: PROBLEMATIKA

STOVĖJIMO AIKŠTELIŲ PLĖTRA LIETUVOS MIESTŲ DAUGIABUČIŲ NAMŲ KIEMUOSE

PROBLEMATIKA

Augantis nelaidžių dangų kiekis yra vienas didžiausių šių dienų miestų iššūkių, siekiant užsitikrinti atsparumą klimato kaitos keliamiems padariniams. Didėjantys nelaidūs plotai mažina

urbanizuotų teritorijų pajėgumus sugerti staigių, stiprių liūčių metu iškrentančius kritulius. Dėl šios priežasties didėja susidarančių paviršinių nuotekų kiekiai, vis dažniau perpildantys nuotekų sistemas, užliejantys gatves ir kitas teritorijas. Tuo pačiu, vis didesnę dalį kritulių nukrei-

piant į centralizuotas nuotekų sistemas, mažiau drėgmės yra išlaikoma lokaliai, taip kuriant nepalankias sąlygas vietinei bioįvairovei ir sekinant gruntinio vandens lygį. Greta šio poveikio natūraliems vandens apykaitos ciklams, dideli kietųjų dangų kiekiai taip pat prisideda prie ir taip ilgėjančių ir intensyvėjančių karščio bangų, kurdami karščio salos efektą. Toks drėgmės ir temperatūros natūralios pusiausvyros suardymas mūsų miestuose kuria vis nepalankesnę mikroklimatą ne tik miestų gyvajai gamtai, bet ir mums, žmonėms.

Ir nors didelė dalis žmonių pirmenybę teikia patogumui ir galimybei be sunkumų automobilį pasistatyti kuo arčiau namų, darbovietės ar parduotuvės, tikriausiai visi sutiktų, kad vizualine prasme asfaltuotos ar trinkelėmis grįstos stovėjimo aikštelės prie mūsų aplinkos taip pat prisideda tik neigiamai. Rinkdamiesi paprasčiausią ir pigiausią, viso aikštelių ploto padengimo asfaltu variantą, po mažu atimame galimybes kurti subtilesnę, į žmogų orientuotą aplinką, ir vis daugiau jos atiduodame automobiliams.

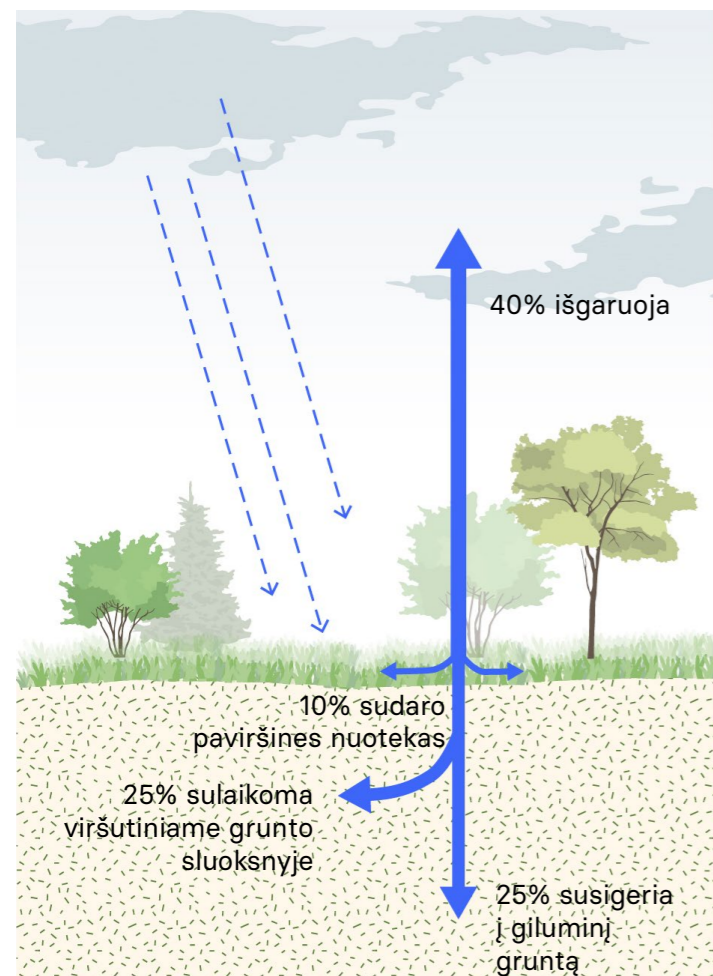
Nors, visų pirmiausia, turi būti siekiama sumažinti automobilių naudojimą ir jiems skirtos infrastruktūros poreikį, šiam pokyčiui prireiks laiko. Tuo tarpu, kol kas kiekvieną dieną Lietuvoje yra formuojamos naujos stovėjimo aikštelės daugiabučių kiemuose, prie prekybos centrų, biurų. Todėl šiuo metu taip pat yra svarbu pagerinti šių aikštelių įrengimo praktikas, siekiant surasti balansą tarp žmonių poreikių ir jų daromo poveikio vietinei ekosistemai.

LIETUVOS MIESTŲ PAVYZDŽIAI

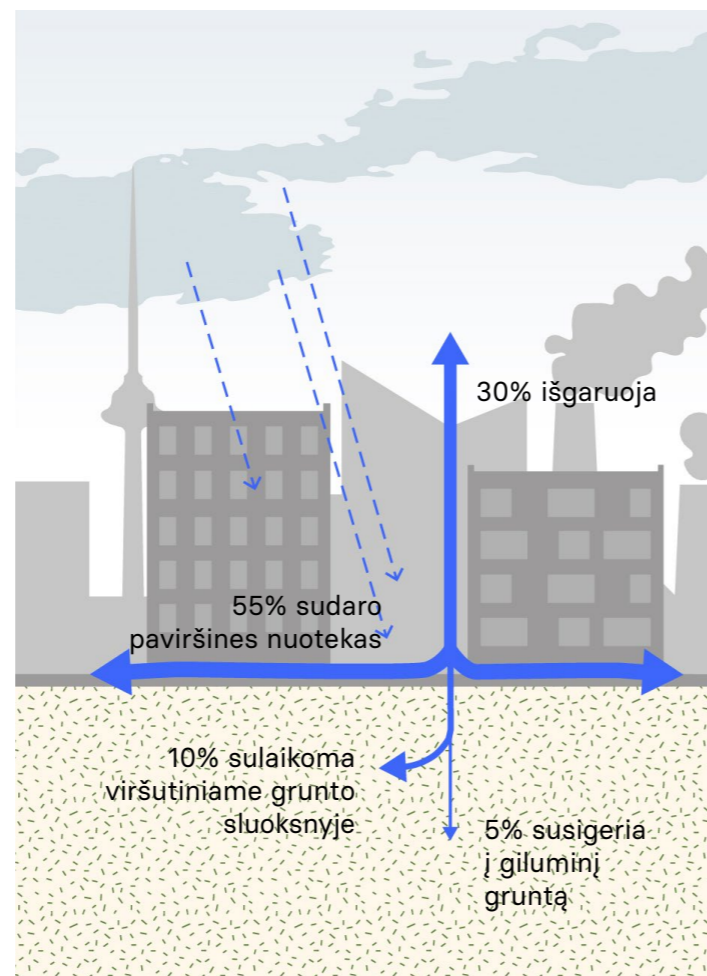
Automobilių stovėjimo aikštelių problematika išryškėjo kaip viena pagrindinių ir atsikartojančių problemų, bendraujant su Visagino, Alytaus miesto ir Klaipėdos miesto bendruomenių nariais ir savivaldybių darbuotojais „Kurk Lietuvai“ programos projekto „Žaliosios infrastruktūros principų taikymo miestų savivaldybėse“ metu.

Nors Visaginas, sudarytas beveik vien tik iš sovietmečiu statytų daugiabučių, iki šiol tebėra išsaugojęs savo unikalų „miesto mišką“ įvaizdį, kalbinti bendruomenės nariai teigė, kad paskutiniaisiais metais išasfaltuotų plotų augimas ir plėtra mieste tapo labai akivaizdūs. Dalis vietinių gyventojų vertina Visagino architektūrinę identitetą ir siekia išsaugoti prieš 30 metų kruopščiai suformuotą miesto ir gamtos balansą, tačiau kita didelė dalis gyventojų teigia, kad esami kiemai nebepatenkina šių dienų poreikių, ir savivaldybė turėtų pasirūpinti pakankamu stovėjimo aikštelių kiekiu įrengimu šalia gyventojų būstų.

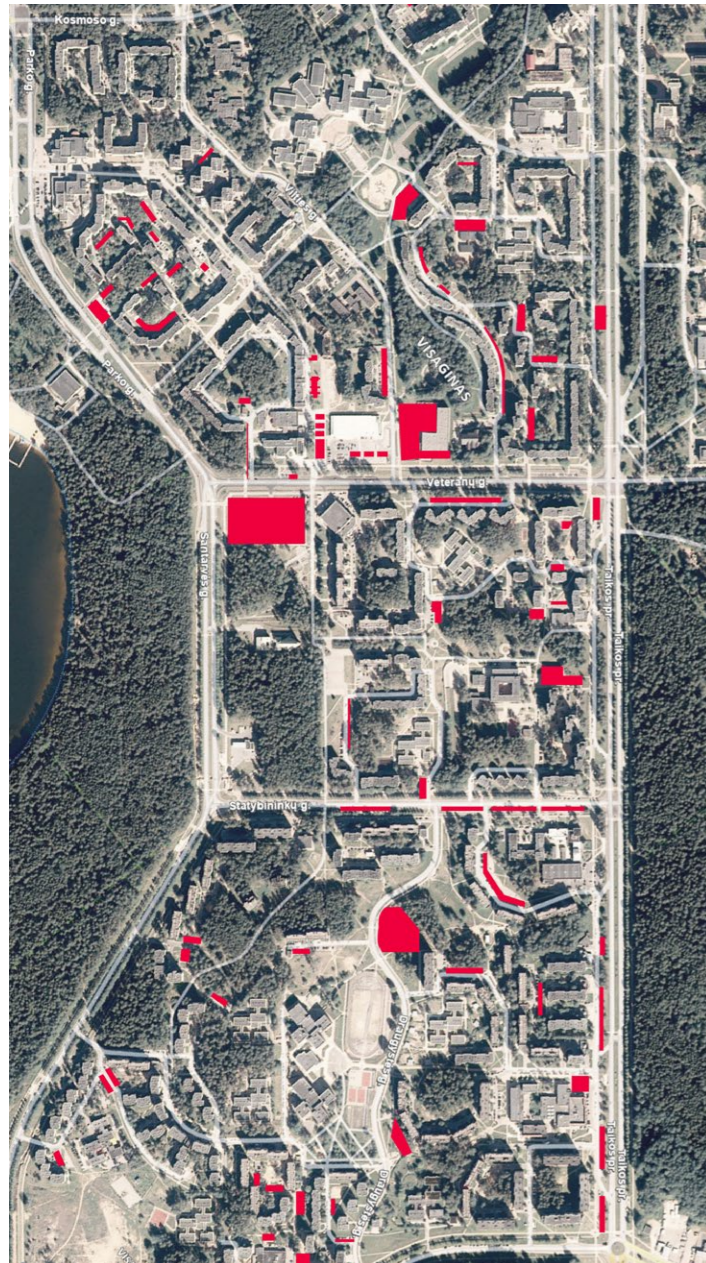
Alytaus mieste taip pat pastebima panaši stovėjimo aikštelių plėtros tendencija ir bendruomenės susiskaldymas. Atliepiant į gyventojų prašymus, sovietmečiu statytų daugiabučių kiemuose vienas po kito žalieji plotai yra pakeičiami aikštelėmis, taip pat kasmet atsiranda nauji, stovėjimo aikštelėmis apsupti prekybos centrai. Būdamas gana išsiplėtęs miestas, kur apie pusė miesto gyventojų gyvena individualiuose namuose, Alytus taip pat tebeturi daug siaurų

Apytikslis vandens pasiskirstymas natūralioje aplinkoje, kurioje visas žemės paviršius yra laidus vandeniui

Apytikslis vandens pasiskirstymas urbanizuotoje aplinkoje, kurioje 75-100% paviršiaus ploto yra nelaidūs vandeniui

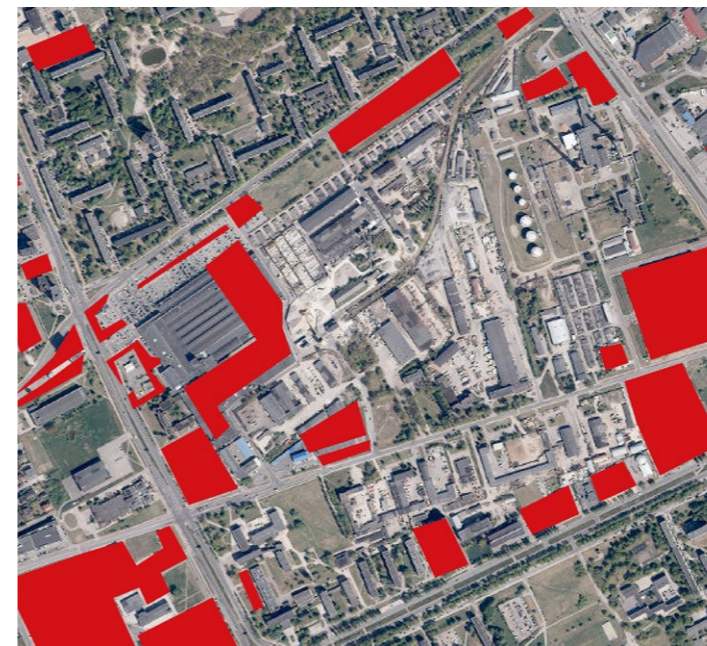
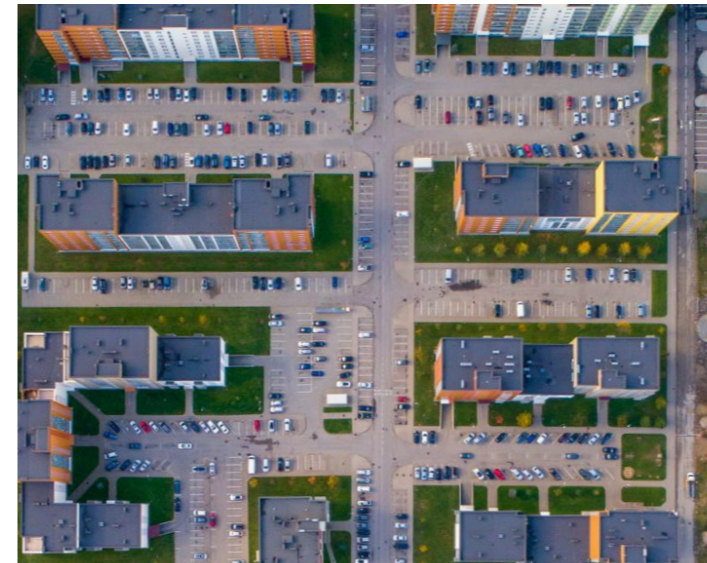
Nelaidžių dangų (pažymėtos raudona spalva) plėtra Visagine 2006 - 2021 metais

Viršuje: Asfaltavimui paruošta buvusi žalia zona viename iš Alytaus kiemų (nuotr. autorių)

Apačioje: Naujai išasfaltuota stovėjimo aikštelė Alytuje. Asfaltas yra maksimaliai priartėjęs prie gretimų medžių ir dengia jų šaknų zonas (nuotr. www.alytus.lt)

Viršuje: Stovėjimo aikštelės naujame Dragūnų kvartale Klaipėdoje (nuotr. www.facebook.com/PamarioTroba)

Apačioje: Nelaidžių dangų (pažymėtos raudona spalva) plėtra Klaipėdos mieste, teritorijoje tarp Kauno g. ir Baltijos pr. 2006 - 2021 metais

neasfaltuotų gatvių. Nors šių gatvelių asfaltavimas leidžia sumažinti dulkių taršą, tačiau jis taip pat prisideda prie didžiulio kietųjų dangų augimo mieste. Taigi, galbūt nieko stebinančio, kad kiekvienais metais, staigių liūčių metu Alytaus miesto gatvėse susidarantys lietaus nuotekų srautai sukelia vis daugiau žalos, užtvindydami gatves ir gyvenamąsias teritorijas, suardydami kelių konstrukcijas, pylimus.

Klaipėdos mieste nelaidžių dangų plėtra yra labiausiai pastebima buvusiose neišvystytose, industrinėse teritorijose, kur steigiasi vis daugiau komercinių objektų ir biurų, taip pat naujai vystomose gyvenamosiose teritorijose. Visais šiais atvejais dideli žemės plotai yra atiduodami automobiliams, buvusių žolės, krūmokšnių ar tiesiog suplūkto smėlio plotus pakeičiant menkai apželdintomis, su centralizuota nuotekų sistema sujungtomis asfalto ar trinkelų aikštelėmis.

Apibūdinta stovėjimo aikštelių plėtros problematika yra aktuali beveik visuose didesniuose Lietuvos miestuose - tiek naujų teritorijų vystymo, tiek esamų teritorijų atnaujinimo kontekste. Tačiau, nepaisant to, kad stovėjimo aikštelės užima vis didėjančią mūsų aplinkos dalį, jų formavimui yra skiriama labai mažai dėmesio, ir būtų sunku rasti projektuotojams, rangovams ar visuomenei prieinamos informacijos, skirtos jų dizaino ir tvarumo standartų gerinimui. Šis rekomendacijų rinkinys siekia pateikti pirminę galimų tvaresnių žingsnių apžvalgą ir padėti inicijuoti pokytį nusistovėjusiose praktikose.

02 ŽALIOSIOS INFRASTRUKTŪROS INTEGRAVIMO ŽINGSNIAI

GALIMI ŽALIOSIOS INFRASTRUKTŪROS INTEGRAVIMO STOVĖJIMO AIKŠTELĖSE ŽINGSNIAI

1. VANDENS NUKREIPIMAS Į AUGALIJOS PLOTUS

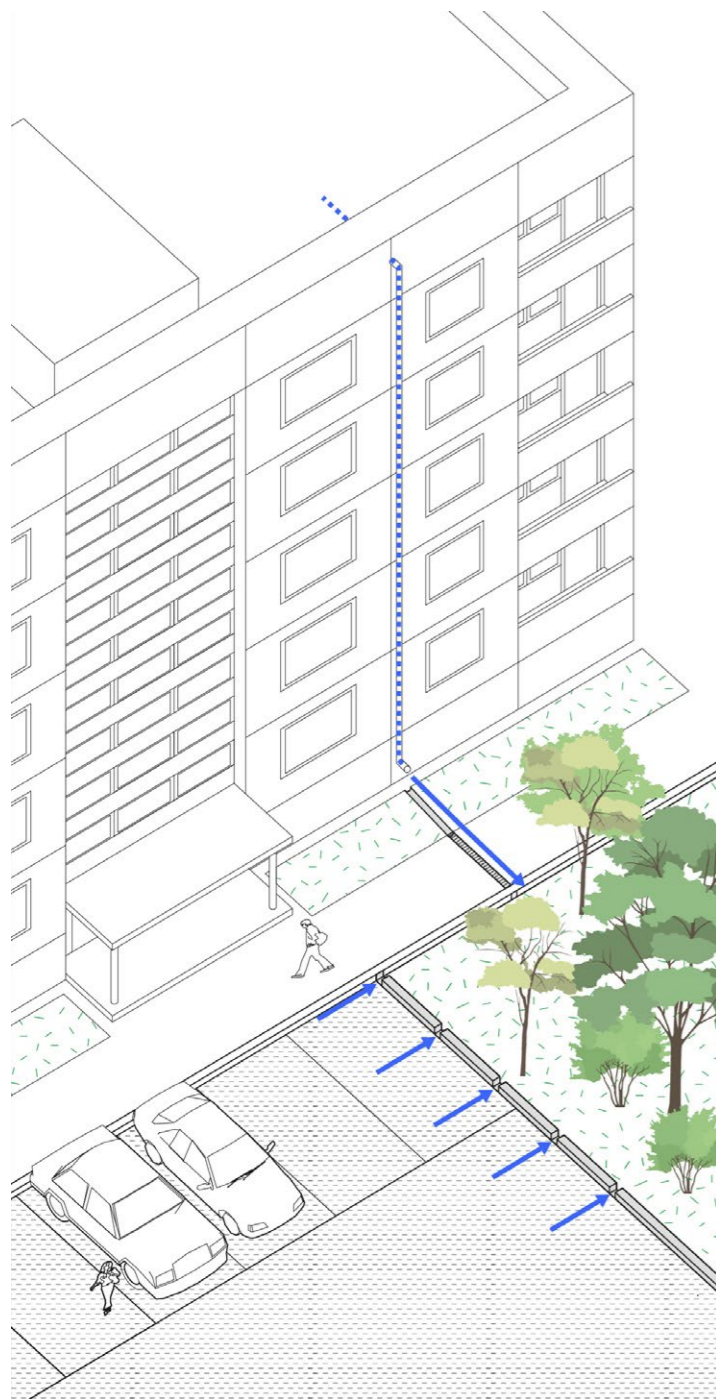
Vienas paprasčiausių būdų, kaip įprastos automobilių stovėjimo aikštelės, dengtos vandeniui nelaidžiomis dangomis, gali sumažinti savo neigiamą poveikį aplinkai, yra ant jų susidarančių paviršinių nuotekų nukreipimas į netoliese esančius žaliuosius plotus.

Krituliai gali būti nukreipiami, aikštelių paviršiuje suformuojant nuolydžius link žaliųjų zonų ir užtikrinant, kad juos ribojančiuose borteliuose yra palikti pratekėjimo tarpai. Taip pat gali būti formuojami įvairaus dizaino paviršiniai latakai, leidžiantys nukreipti vandenį nuo toliau esančių nelaidžių paviršių, pavyzdžiui aplinkinių pastatų stogų.

Tam, kad didesni lietaus nuotekų srautai būtų efektyviai sugeriami ir išgarinami, žalieji plotai turėtų būti apsodinti kuo gausesne augmenija, o jų dirvožemis turėtų būti laidas ir nesuplūktas.

PAGRINDINĖS TEIKIAMOS NAUDOS:

- dalinis paviršinių nuotekų sugėrimas
- gyvybingesnė augmenija
- mikroklimato reguliavimas
- dalinis paviršinių nuotekų valymas

2. VANDENTVARKOS SPRENDINIŲ INTEGRAVIMAS

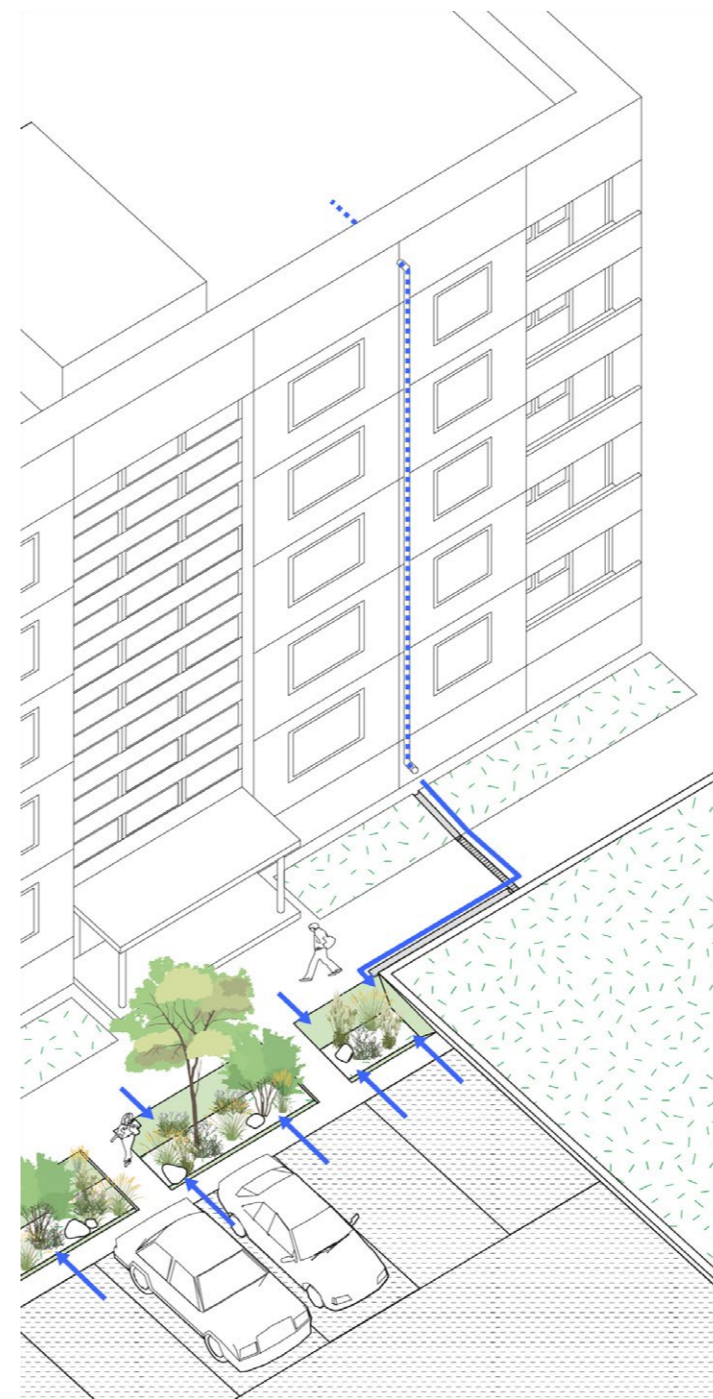
Esant galimybėms, greta stovėjimo aikštelių galima įrengti tvoros vandentvarkos elementus, kaip kad biolatakus ar lietaus sodus. Šie elementai turi didesnius paviršinių nuotekų surinkimo ir sugėrimo pajėgumus, nei paprasti augmenijos plotai, todėl gali padėti suvaldyti net ir smarkių liūčių metu susidarančius staigius paviršinių nuotekų srautus.

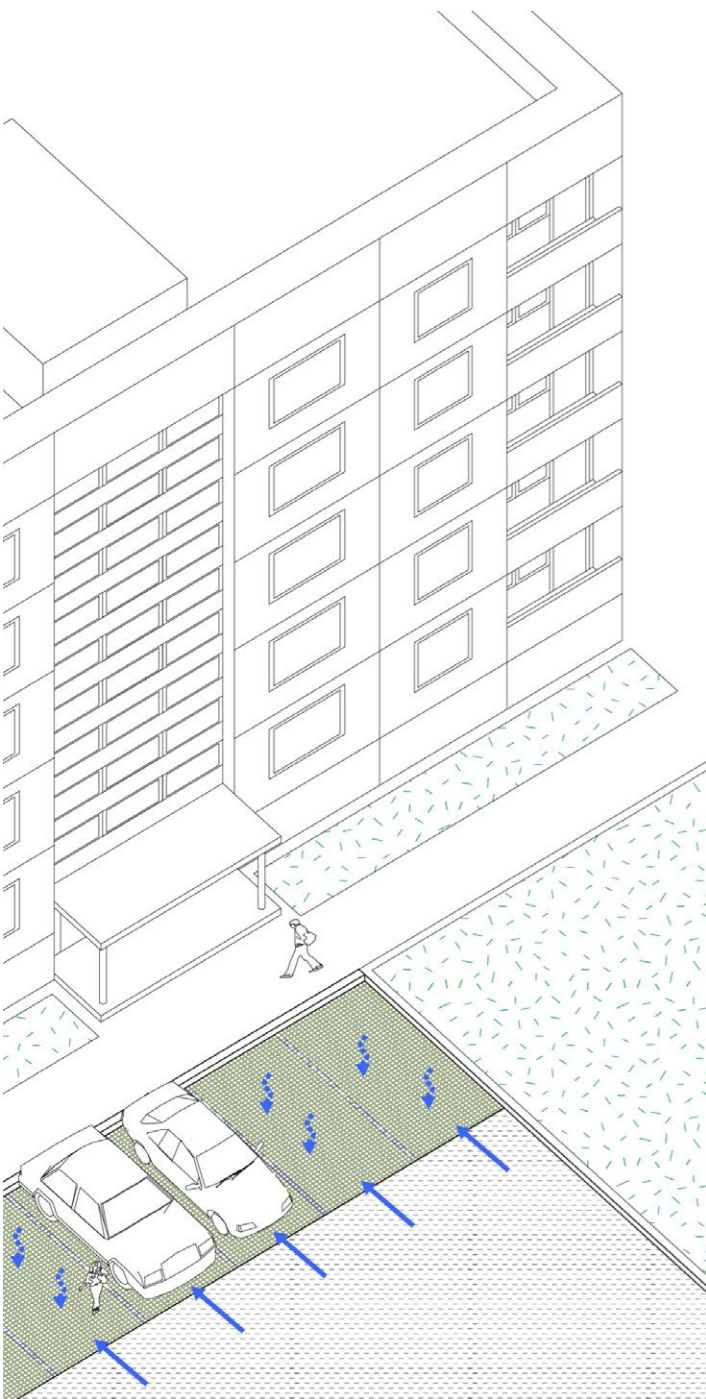
Krituliai į šiuos vandentvarkos įrenginius gali būti nukreipiami, aikštelių paviršiuje suformuojant nuolydžius link jų, arba paviršiniais latakais. Jeigu tarp šių įrenginių ir nelaidžių paviršių yra įrengti borteliai, juose turi būti palikti pratekėjimo tarpai.

Būdami apželdinti specialiai atrinktais, ir drėgmę ir sausas sąlygas toleruojančiais augalais, tinkamai suprojektuoti biolatakai ir lietaus sodai geba išlikti estetiškai ir sausrų metu. Tačiau, įrenginių pajėgumams leidžiant, į juos taip pat galima nukreipti ant netoliese esančių pastatų stogų susidarančias lietaus nuotekas, taip užtikrinant intensyvesnį augalų drėkinimą.

PAGRINDINĖS TEIKIAMOS NAUDOS:

- paviršinių nuotekų sugėrimas
- paviršinių nuotekų valymas
- mikroklimato reguliavimas
- estetinė nauda
- buveinių kūrimas

3. NELAIŽIŲ DANGŲ PAKEITIMAS LAIŽIOMIS AR PUSIAU LAIŽIOMIS

Planuojant naujas stovėjimo aikšteles ar atnaujinant esamų dangą, vietoj įprasto asfalto ar trinkelų galima rinktis vandeniui laidžias alternatyvas - kaip kad trinkeles su žaluma ar įvairias birias dangas.

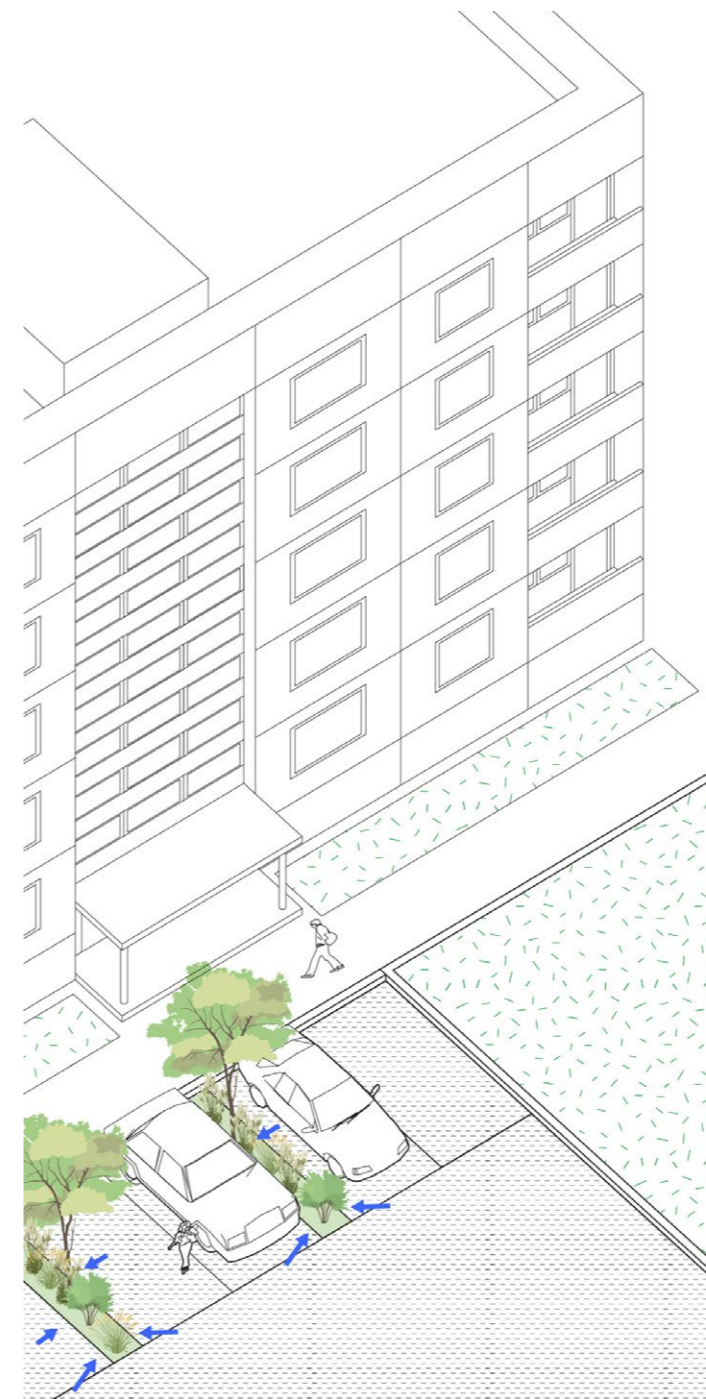
Priklausomai nuo pasirinktos dangos laidumo, ji gali smarkiai sumažinti ant jos susidarančių paviršinių nuotekų kiekį, arbanet pilnai sugerti ant jos ir gretimų paviršių iškrentančius kritulius.

Taip pat gali būti naudojamos įvairios laidžių ir nelaidžių dangų kombinacijos, paliekant įprastas nelaidžias dangas ant intensyviausiai naudojamų plotų ir po mašinų ratais, ir įterpiant laidžių dangų plotus ten, kur numatoma mažiau kontakto su mašinų ratais.

Toks kietųjų paviršių suskaidymas ir vandeniui laidžių dangų integravimas į aplinką suteikia galimybę kurti įvairias estetiškas kompozicijas ir padaryti stovėjimo aikšteles įdomesnes, suteikti joms daugiau gyvybės.

PAGRINDINĖS TEIKIAMOS NAUDOS:

- paviršinių nuotekų sugėrimas
- mažesnis paviršių įkaitimas
- estetinė nauda

4. PAPILDOMŲ APŽELDINTŲ PLOTŲ INTEGRAVIMAS

Esant galimybei, tarp stovėjimo vietų gali būti integruojami papildomi želdinių plotai, apsodinti medžiais, mažo augumo krūmais ar kitais daugiamečiais augalais. Strategiškai įkomponuoti medžiai ir krūmai gali padėti formuoti šešėlį ir mažinti automobilių įkaitimą karštuoju metų laiku. Tuo pačiu, į šiuos augmenijos plotus gali būti nukreipiamos ant aikštelės paviršiaus susidarančios lietaus nuotekos.

Be tiesioginių funkcinių naudų, toks želdinių įkomponavimas taip pat leidžia vizualiai suskaidyti didelius stovėjimo aikštelių plotus ir padaryti juos patrauklesniais žmonėms, praturtinant gyvenamųjų kiemų ar kitų miesto erdvių aplinką. Tuo pačiu, gyvybingų augmenijos salelių sukūrimas didina žaliųjų plotų junglumą ir suteikia palankesnes sąlygas bioįvairovei.

PAGRINDINĖS TEIKIAMOS NAUDOS:

- pavėsio suteikimas
- dalinis paviršinių nuotekų sugėrimas
- mikroklimato reguliavimas
- estetinė nauda
- buveinių kūrimas

1. Vandens nukreipimas į augmenijos plotus

Ir tarp egzistuojančių, prieš kelis dešimtmečius statytų, o taip pat ir tarp naujai vystomų daugiabučių yra įprasta matyti borteliais atskirtas važiuojamąsias dalis, esančias žemiau, nei jas supantys pėstiesiems skirti paviršiai ir augmenijos plotai. Daugeliu atvejų tai reiškia, kad visos ant šių nelaidžių paviršių susidarančios paviršinės nuotekos yra nukreipiamos į žemiausiame taške esančius lietaus nuotekų šulinius, vedančius į centralizuotą lietaus nuotekų sistemą.

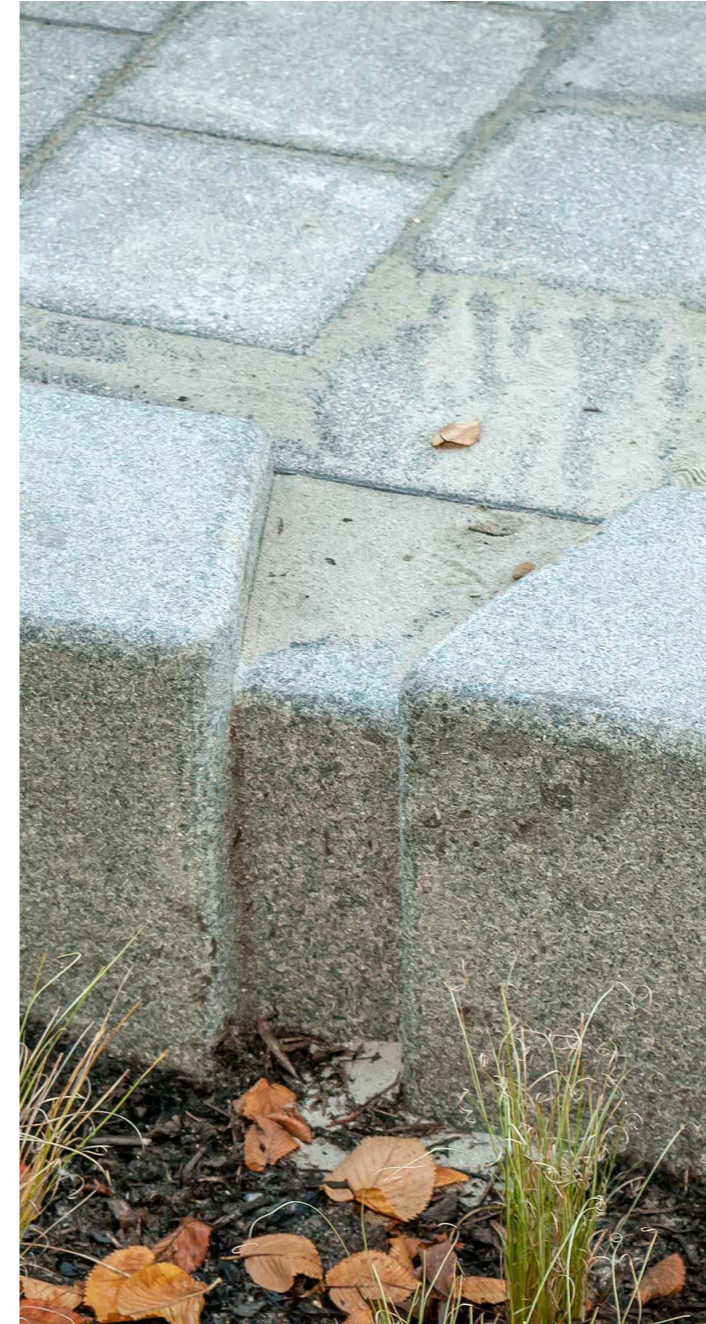
Formuojant naujas ar atnaujinant esamas stovėjimo aikšteles, turėtų būti stengiamasi „apversyti“ šį principą, kur įmanoma, jas projektuojant aukščiau, nei gretimos augmenijos zonos (ar atvirkščiai - augmenijos zonas formuojant žemiau, nei nelaidžių dangų paviršiai). Tokiu būdu yra sukuriama galimybė bent dalį paviršinių nuotekų nukreipti į želdinius ir sugirdyti lokaliai, tuo pačiu užtikrinant ilgiau išsilaikantį augmenijos drėkinimą.

Be tinkamai suprojektuoto paviršių nuolydžio, lietaus vandens nukreipimui taip pat gali būti naudojami paprasti, nebrangūs komponentai - atviri ar grotelėmis dengti betoniniai latakai, borteliai su pratekėjimo tarpais.

Nelaidžių paviršių, nuo kurių yra nukreipiami krituliai, plotas turėtų būti proporcingas augmenijos plotui, į kurį šie krituliai yra nukreipiami, ir jo apželdinimo intensyvumui. Jeigu nukreipiamų kritulių kiekis yra didesnis, nei augmenijos plotas geba sugerti, turėtų būti pasitelkiami kiti, papildomi vandentvarkos sprendiniai (žr. Vandentvarkos sprendinių integravimas).

Paviršinių nuotekų nukreipimo į žaliuosius plotus detalė gyvenamajame komplekse Værløse miestelyje Danijoje (arch. ir nuotr. Juul Frost)

Lietaus nuotekų pratekėjimo tarpelis šaligatvio bortelyje Kop Zuidas kaimynystėje Amsterdame, Nyderlanduose (nuotr. www.rainproof.nl)

Atviro lietaus latakų Augustenborgo kaimynystėje Malmėje, Švedijoje, dizainas skatina vandens judėjimą ir valymąsi (nuotr. VA SYD)

2. Vandentvarkos sprendinių integravimas

LIETAUS SODAI

Lietaus sodai - tai negilios apželdintos įdubos, į kurias natūralios gravitacijos pagalba gali susirinkti ir pamažu į gruntą susigerti gretimose aplinkose susidarančios paviršinės nuotekos. Tokios įdubos yra ypač veiksmingos staigių, didelių liūčių metu. Natūralūs augalijos ir žemės sluoksniai tuo pačiu veikia kaip didelės dalies teršalų sulaikymo mechanizmai. Kuo intensyvesnis lietaus sodo apželdinimas, tuo efektyviau jis gali atlikti lietaus nuotekų biofiltracijos ir jų išgarinimo (evapotranspiracijos) funkcijas.

PROJEKTAVIMO GAIRĖS:

- Prieš projektuojant lietaus sodą tam tikroje vietoje, svarbu įsitikinti, ar bent viršutinis grunto sluoksnis geba sugerti vandenį, ir vengti jo sutankinimo sunkia įranga. Lietaus sodų nerekomenduojama įrenginėti vietose, kuriose yra aukštas gruntinis vanduo, ir kur vanduo išsilaiko paviršiuje ilgą laiką tarpą.
- Lietaus sodai turi būti įrengiami žemiausioje drenuojamo ploto vietoje; drenuojami paviršiai turi turėti nuolydį link lietaus sodo, arba latakus, kurie nukreiptų paviršines nuotekas link jo.
- Rekomenduotina išlaikyti bent 3 metrų atstumą nuo gretimų pastatų, taip pat kitus statybų reglamentuose nurodytus atstumus.
- Projektuojant lietaus sodą, jo dydis turėtų būti parenkamas taip, kad surinktas vanduo neužsilaikytų ilgiau, nei 48 valandas. Ilgiau nei dvi dienas užsilaikantis vanduo sudaro sąlygas

Lietaus sodai pertvarkytoje mokyklos stovėjimo aikštelėje Bridžet Džois aikštėje, Londone, JK. Nuo mokyklos stogo surenkamas lietaus vanduo yra nukreipiamas į nuotraukos pirmajame plane esantį lietaus sodą skulptūriškais metaliniais latakais, taip išryškinant vandens judėjimą. Ant stovėjimo aikštelės susidarančios paviršinės nuotekos švelniu paviršiaus nuolydžiu yra nukreipiamos link nuotraukos antrajame plane matomo lietaus sodo, kurio betoniniame perimetre yra suformuotos specialios pailgos pratekėjimo angos (k. arch. Robert Bray Associates, nuotr. 46Photography)

Viršuje: Lietaus sodas Džordžijos universiteto stovėjimo aikštelėje, Džordžijos valstijoje, JAV (nuotr. www.newswire.caes.uga.edu)

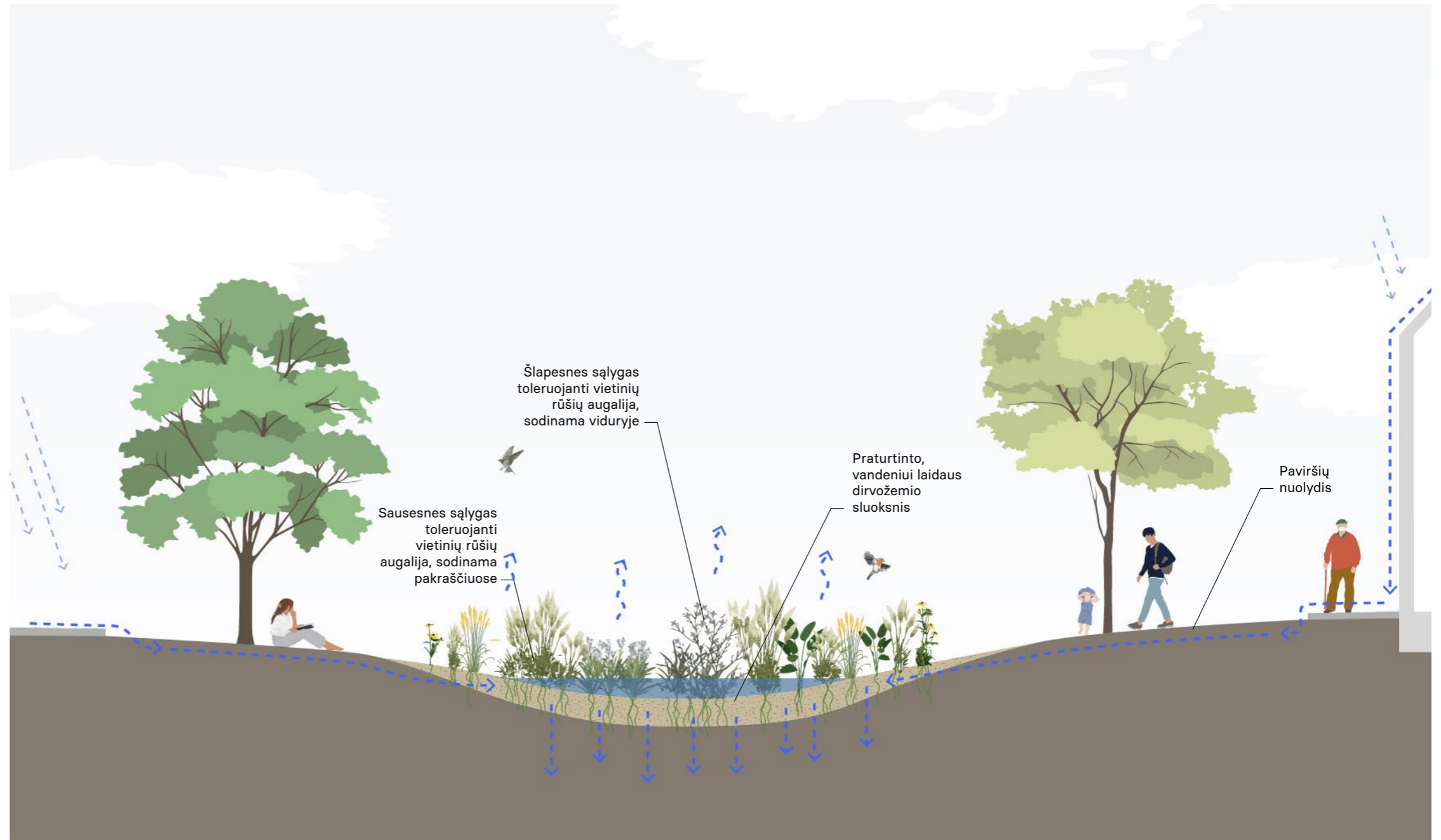
Apačioje: Lietaus sodas kino teatro stovėjimo aikštelėje, Kraistčerče, Naujojoje Zelandijoje (nuotr. www.sustainablechristchurch.org.nz)

veistis uodams ir kitiems nepageidaujamiems vabzdžiams.

- Lietaus sodai geriausiai veikia, kai jų šlaitų statumas yra 1-10%, nes tai padeda vandeniui judėti link lietaus sodo vidurio, leidžia suformuoti pakankamo tūrio daubą, tačiau tuo pačiu nesukelia erozijos rizikos.
- Tanki augalija padeda sulaikyti ir sugerti surinktą vandenį ir tuo pačiu prisidėti prie visapusiško vietinės aplinkos gerinimo. Patariama rinktis vietines rūšis, kurios gebėtų augti ir drėgnomis, ir sausomis sąlygomis. Lietaus sodo viduryje, kur yra didesnė tikimybė rinktis vandeniui, turi būti sodinamos drėgmei atsparesnės rūšys, o pakraščiuose - sausesnes sąlygas mėgstančios rūšys. Visos rūšys turėtų gebėti išlikti gyvybingos ir ilgesnių sausrų periodais tam, kad lietaus sodas išliktų reprezentatyvus ir esant kritulių trūkumui.

PRIEŽIŪRA:

- Lietaus sodai, kaip ir kiti aplinkos elementai, turi būti reguliariai aptvarkomi, surenkant šiukšles.
- Augalija turi būti stebima, užtikrinant, kad jai nebūtų daroma žmonių ar parazitų keliamas žala, taip pat, kad joje neplistų invazinės rūšys.
- Kol naujai pasodinti augalai pilnai prigyja, svarbu juos reguliariai palaistyti ir apravėti.
- Siekiant palaikyti lietaus sodo dirvožemio drėgmę ir stabilumą, rekomenduojama jį karts nuo karto papildyti mulčiu.

Tipinio lietaus sodo pjūvis

BIOLATAKAI IR SAUSIEJI INFILTRACINIAI LATAKAI

Biofiltraciniai latakai (biolatakai, šlapbalės) - tai negilios, vandenį filtruojančia augalija apželdintos pailgos įdubos, dažniausiai formuojamos gatvių ar automobilių aikštelių pakraščiuose. Jie surenka, sulaiko ir biologiniu būdu filtruoja paviršines nuotekas. Savo veikimu biolatakai yra panašūs į lietaus sodus, tačiau dažniausiai jie yra didesni ir gali būti kiek mažiau dekoratyvūs. Priklausomai nuo pasirinkto įrengimo tipo, biolatauose surenkamas vanduo gali būti pamažu infiltruojamas tiesiai į gruntą, arba, sąsajoje su pilkąja infrastruktūra, pamažu nukreipiamas į nuotekų kolektorius.

Sausieji infiltraciniai latakai yra panašūs į biolatakus, tačiau be biofiltracines funkcijas atliekančio apželdinimo - dažniausiai jie yra apželdinti žole ar užpildyti biriu užpildu, ir yra paremti pilna surinkto vandens infiltracija.

PROJEKTAVIMO GAIRĖS:

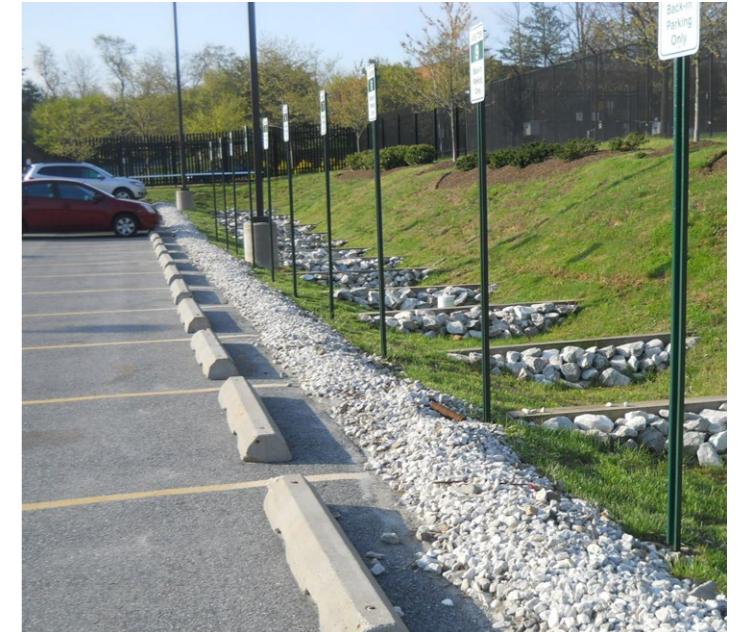
- Gatvės ir kiti nelaidūs paviršiai turėtų būti projektuojami su nedideliu nuolydžiu link latakų. Latakus taip pat rekomenduojama projektuoti su 6% išilginiu nuolydžiu, kad vanduo judėtų išilgai latakų ir tokiu būdu geriau susigertų.
- Biolatauose tanki augalija padeda sulaikyti ir sugerti surinktą vandenį, ir tuo pačiu prisidėti prie visapusiško vietinės aplinkos gerinimo. Patariama rinktis vietines rūšis, kurios gebėtų augti ir drėgnomis, ir sausomis sąlygomis.

Biolatakas Mount Tabor mokyklos stovėjimo aikštelėje Portlande, Pensilvanijos valstijoje, JAV (proj. Kevin Robert Perry, nuotr. www.artfulrainwaterdesign.psu.edu)

Viršuje ir apačioje: Biolatakų apželdinimas gali būti labai įvairus - nuo išraiškingų, spalvingų, iki nedidelių, žemaūgių, tačiau įvairiomis klimatinėmis sąlygomis pastovią išvaizdą išlaikančių daugiamečių augalų (nuotr. www.wbdg.org; Conservation Design Forum)

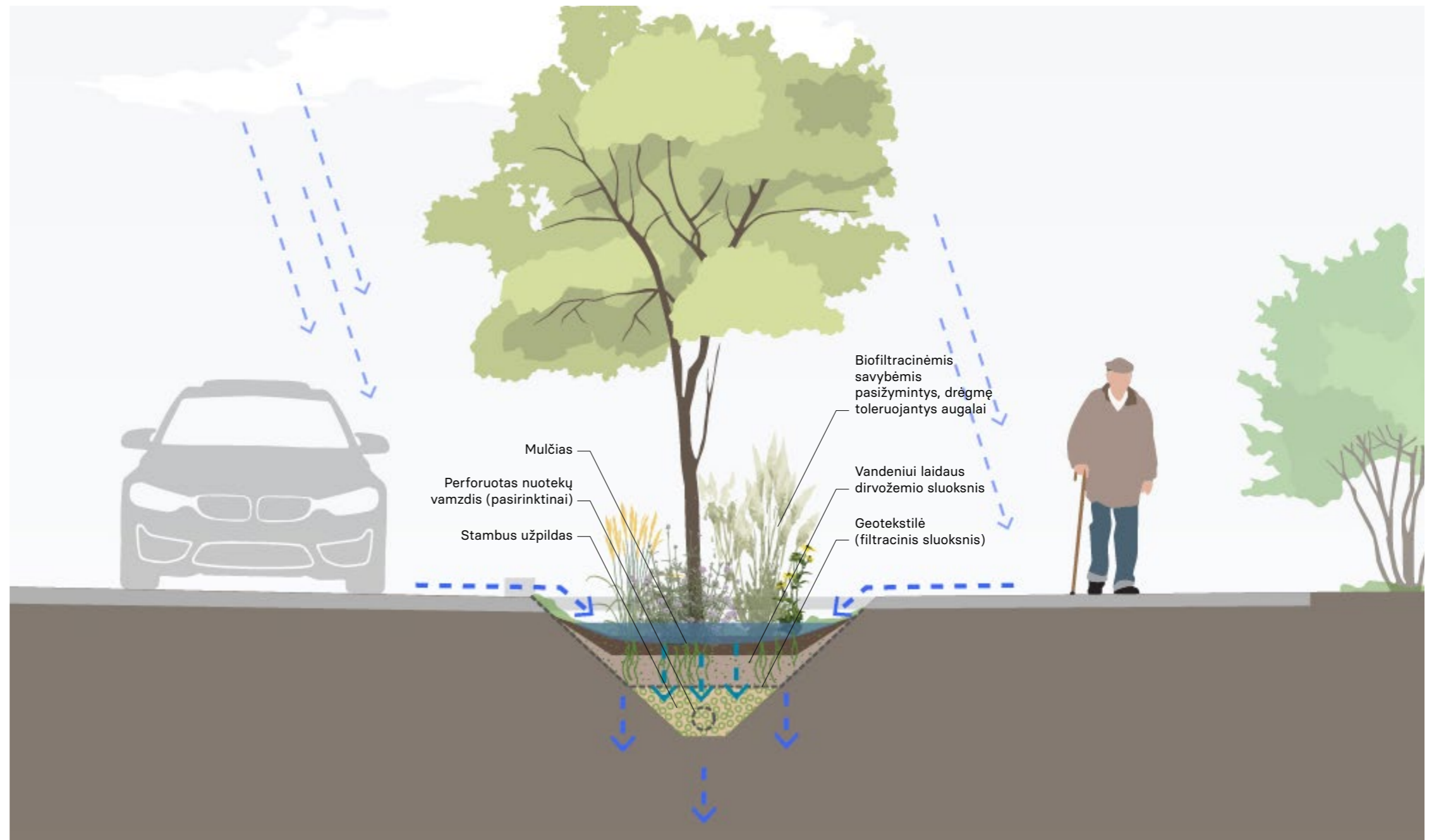
Viršuje: Tam, kad biolatakai galėtų greitai sugerti didelius kiekius staigių paviršinių nuotekų, nesudarant kelias dienas išliekančių balučių, jie gali būti užpildyti stambiu užpildu (nuotr. www.grownative.org)

Apačioje: Ant šlaito esančiame sklype įrengtas sausas infiltracinis latakas su tarpiniais užtvėnkimo barjeriais (nuotr. www.illinoislakes.wordpress.com)

- Biolatakai yra ypač naudingi kaip jungiamoji grandis platesnėje tvaraus paviršinio vandens tvarkymo sistemoje. Jie geba nukreipti ir pravalyti vandenį, prieš jam patenkant į kitus didesnius telkinius, kaip kad dirbtinės šlapynės.
- Labai lygios ar stačios, taip pat prasto sugėriamumo vietovės gali būti netinkamos latakų formavimui. Teritorijose, kuriose susidaro didelių apimčių nuotekų srautai, gali kilti erozijos grėsmė, todėl jose gali prireikti tvirtesnių inžinerinių konstrukcijų, ar vandens judėjimą sulėtinančių tarpinių užtvėnkimo barjerų.
- Latakai, formuojami tarp stovėjimo aikštelių ir šaligatvių, turi turėti pakankamai juos kertančių perėjimų, kad būtų užtikrinamas reikiamas pėsčiųjų judėjimas.

PRIEŽIŪRA:

- Kaip ir kiti aplinkos elementai, latakai turėtų būti reguliariai aptvarkomi, surenkant šiukšles.
- Biolatakų augalija turi būti stebima, užtikrinant, kad ji išliktų sveika, jai nebūtų daroma žmonių ar parazitų keliamo žala, taip pat, kad joje neplistų invazinės rūšys.
- Prireikus šią augaliją šienauti, tai turėtų būti planuojama tada, kai galimas neigiamas poveikis susiformavusioms buveinėms ir įsikūrusiai gyvūnijai būtų mažiausias.
- Suirę ar apgadinti latakų kraštai turėtų būti atstatomi, apmirę biolatakų želdiniai turėtų būti pakeičiami naujais.

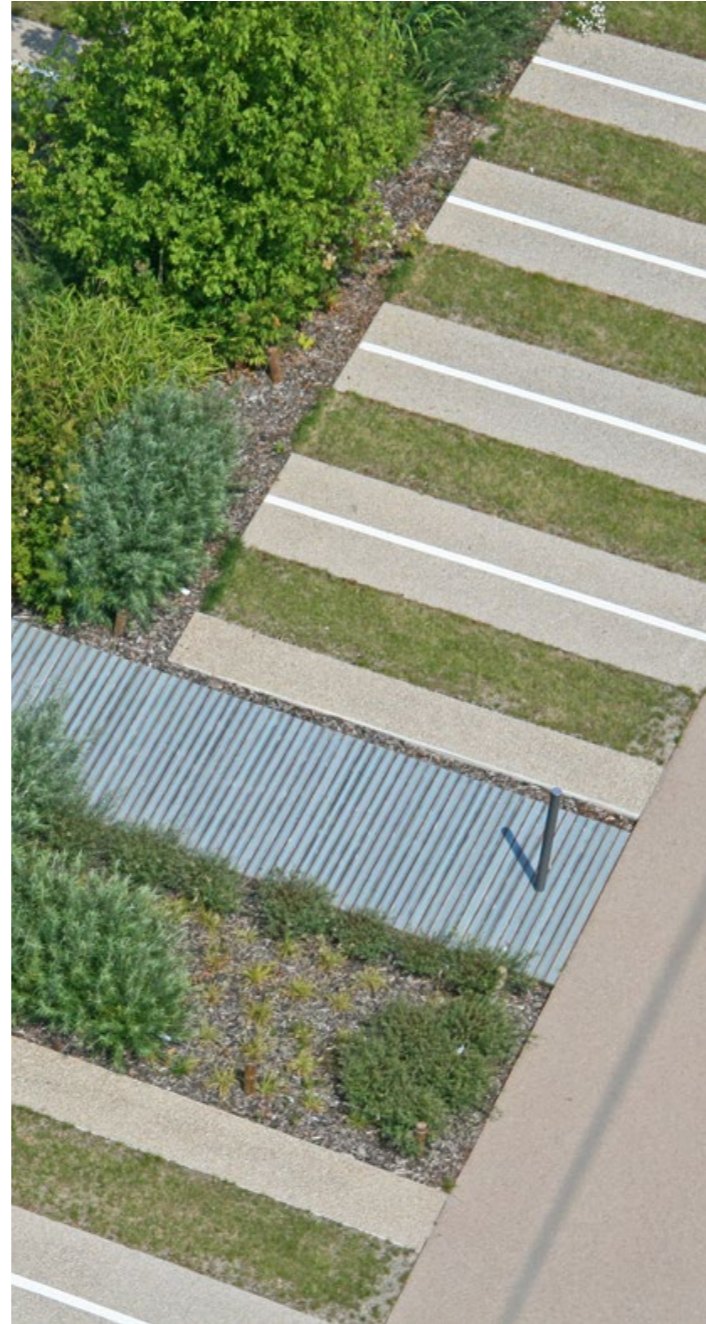
Tipinio biolatakų pjūvis

3. Nelaidžių dangų pakeitimas laidžiomis

Esant galimybėms, nelaidžių plotų ribojimas ar esamų nelaidžių dangų išardymas ir pakeitimas laidžiais plotais (angl. depaving) turėtų būti matomas kaip pirminis žingsnis, siekiant sumažinti neigiamą automobilių aikštelių poveikį aplinkai.

Nors egzistuoja įvairios specialios, technologiškausiai sudėtingesnės vandeniui laidžios ir pusiau laidžios dangos - kaip kad vandeniui laidūs asfaltas ar betonas ir vandeniui laidūs grindiniai, jų priežiūra gali būti gana sudėtinga ir neįprasta Lietuvos kontekste. Tačiau kitos, labiau įprastos laidžios dangos - kaip kad ažūrinės trinkelės, birios dangos ir koriu sutvirtinta veja - gali būti nesudėtingai pritaikomos ir yra vis dažniau pasitebimos įvairiuose Lietuvoje vykdomuose projektuose.

Visgi, šiuo metu net ir naujuose, aukštesnės architektūrinės kokybės projektuose detalesniam automobilių stovėjimo aikštelių dizainui nėra skiriama pakankamai dėmesio. Vandeniui laidiems paviršiams sukurti daugeliu atveju yra naudojamas standartinio dizaino betoninis „korys“ su žaluma, nepasinaudojant galimybe išbandyti įvairias laidžių ir nelaidžių dangų kombinacijas ar kitokių raštų grindinius su žaluma, ir tokiu būdu sukurti įdomesnį, daugiau identiteto turintį stovėjimo aikštelės dizainą.

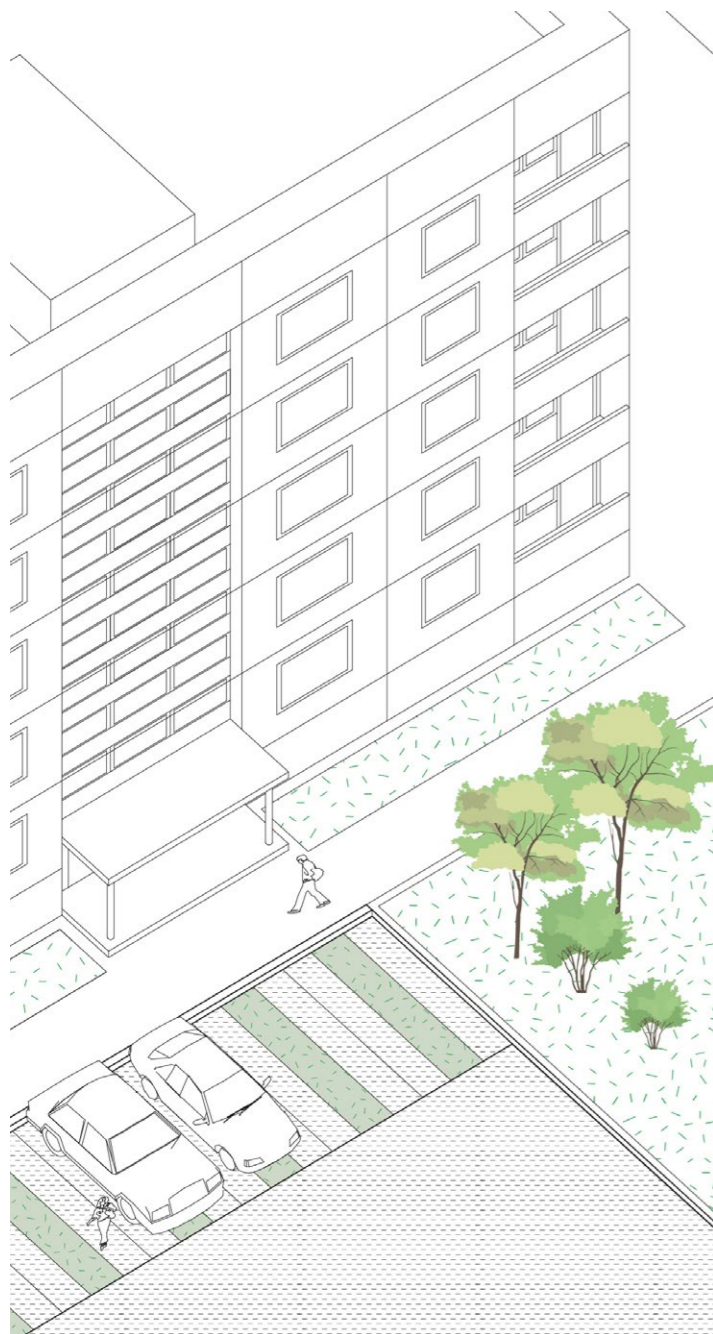
Automobilių stovėjimo aikštelėje prie Zénith stadiono Stasbūre, Prancūzijoje, yra naudojamas vejos ir įprasto asfalto derinys (k. arch. ir nuotr. Emmanuel Moro)

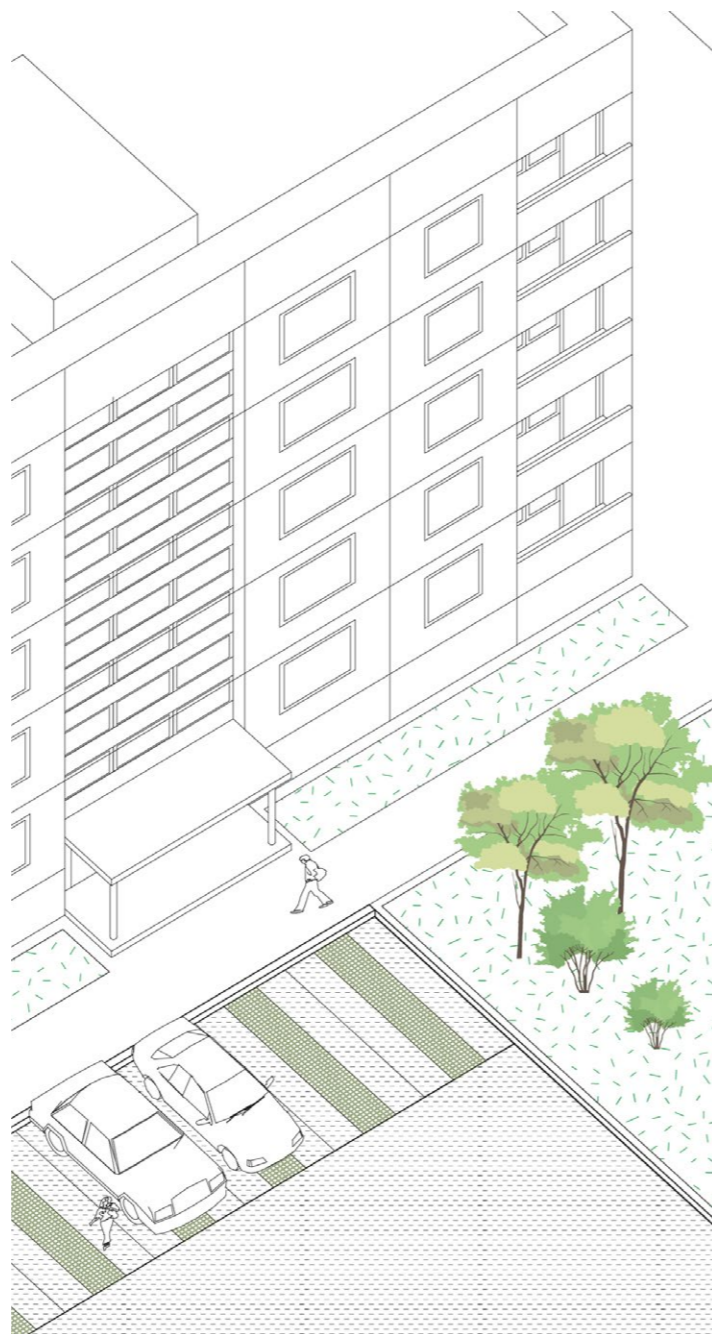
Trinkelės su žaluma automobilių stovėjimo aikštelėje Honfleur Normandy Outlet parduotuvų miestelyje, Honfleur, Prancūzijoje (k. arch. ir nuotr. La Compagnie du Paysage)

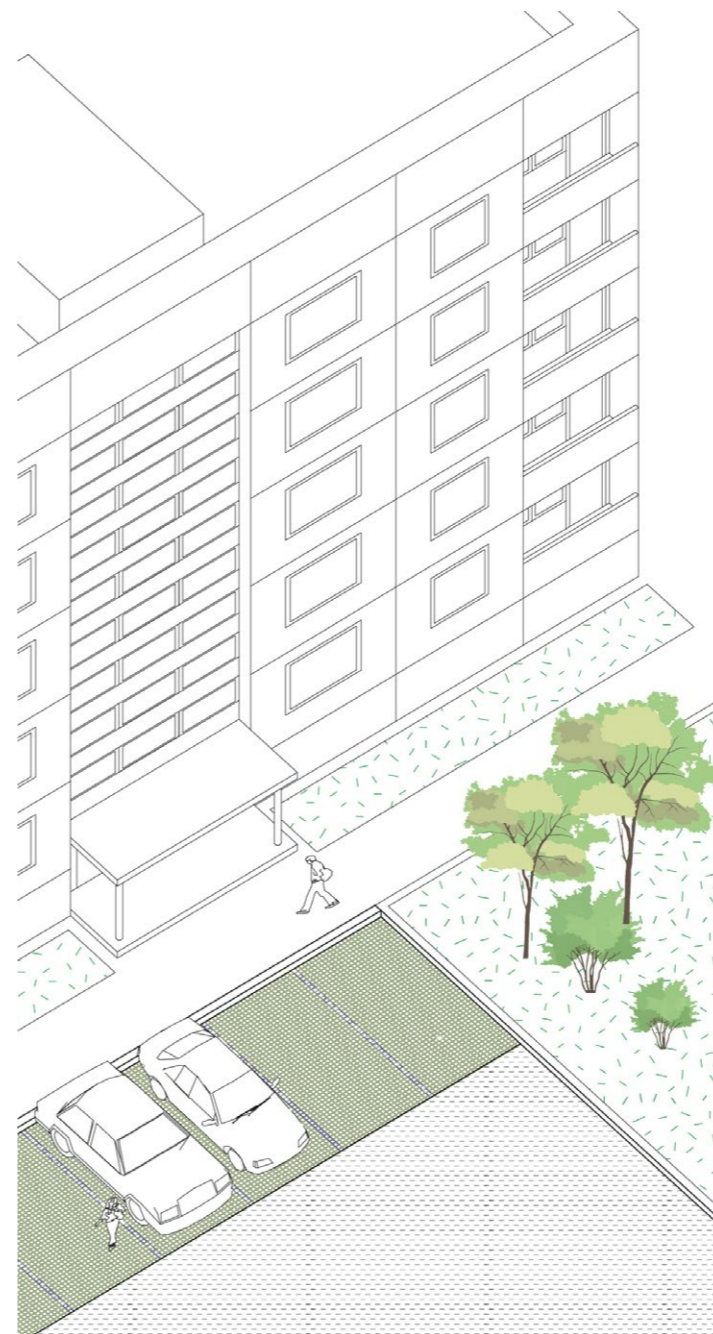
Biriu užpildu dengta automobilių stovėjimo aikštelė, su iš plytų suformuotomis skiriamosiomis juostomis individualaus namo projekte JAV (k. konsultantas Norman Kent Johnson, nuotr. Joseph de Sciose)

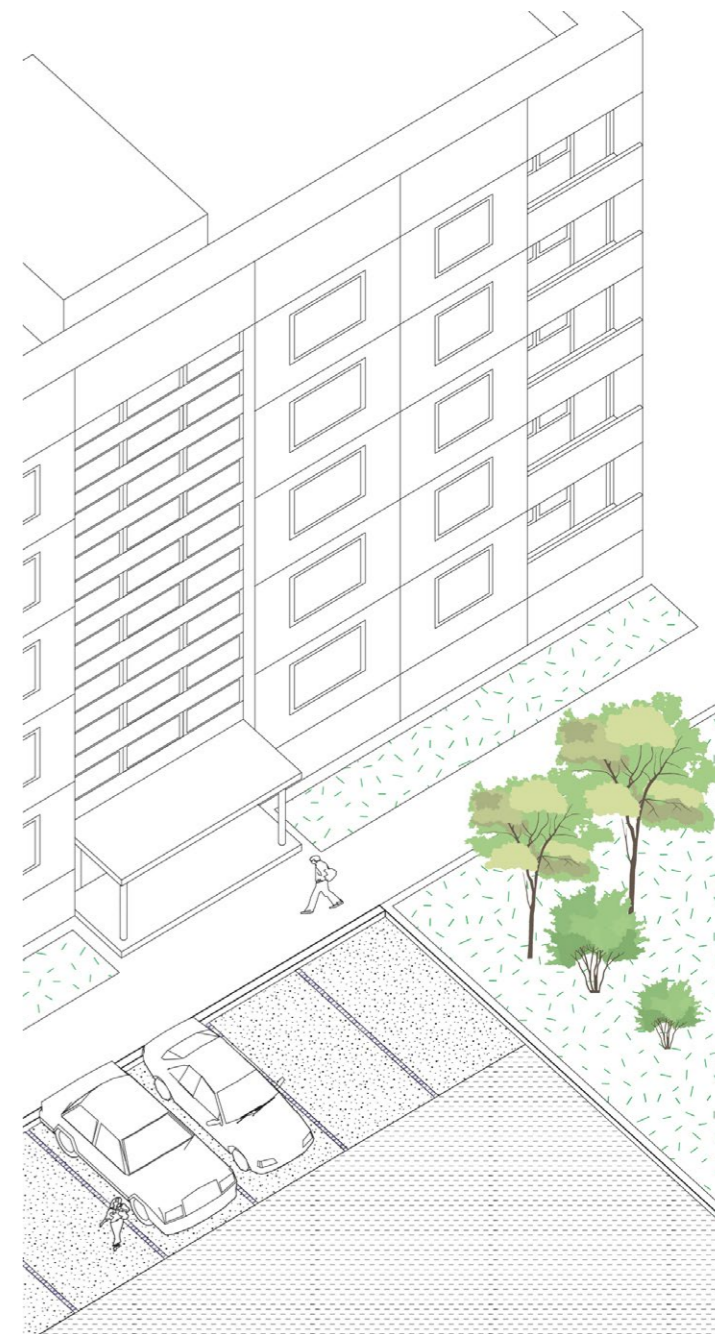
Galima konfigūracija - nelaidi danga tik po ratais, laidi danga (pvz. veja) likusiame stovėjimo vietos plote

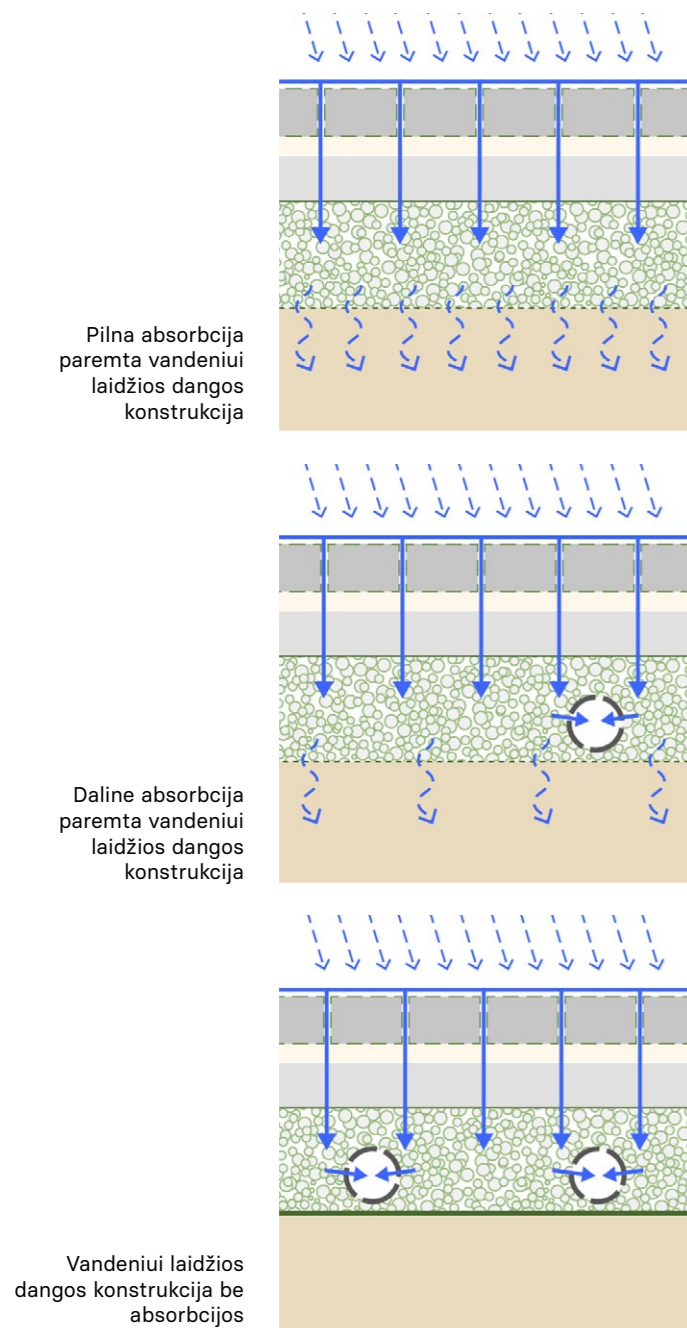
Galima konfigūracija - nelaidi danga tik po ratais, pusiau laidi danga (pvz. vandeniui laidus grindinys) likusiame stovėjimo vietos plote

Galima konfigūracija - pusiau laidi danga (pvz. vandeniui laidus grindinys) visame stovėjimo vietų plote

Galima konfigūracija - laidi danga (pvz. žvyras) visame stovėjimo vietų plote

BENDRI KONSTRUKCINIAI PRINCIPAI:

Visų tipų laidžios dangos pasižymi tuo, kad jų konstrukciniuose sluoksniuose yra suformuojama oro terpių sistema, per kurią vanduo gali prisisunkti žemyn.

Įprastai visos šios dangos yra klojamos ant žvyro ar skaldos pagrindo. Po juo, esant poreikiui, gali būti suformuotas stambiu žvyru užpildytas laikino vandens kaupimo sluoksnis, kuriame oro terpės sudarytų apytiksliai 40% tūrio. Priklausomai nuo to, ar surinktą vandenį yra siekiama sugirdyti į gruntą, ar pamažu jį nukreipti į kitas talpas ar nuotekų sistemą, dangos konstrukcija gali būti paremta pilna absorbcija, daline absorbcija, arba visišku vandens sulaikymu.

Dažniausiai yra pasirenkama naudoti **pilnos absorbcijos** sistemą, nes jos konstrukcijai nereikia nuotekų kolektorių, tokiu būdu išvengiant papildomų išlaidų ir palengvinant dangos priežiūrą. Įrengiant tokią dangą, turi būti užtikrinta, kad gruntas, ant kurio ji bus įrengta, būtų laidus vandeniui ir nesupaustas. Priklausomai nuo numatomo nuotekų kiekio ir grunto laidumo, gali būti įrengiamas laikino vandens kaupimo sluoksnis. Siekiant apriboti teršalų sklaidą į aplinką, apatinio sluoksnio dugnas gali būti išklojamas vandeniui laidžiu filtraciniu sluoksniu.

Daline absorbcija peremtoje konstrukcijoje yra įrengiamas laikino vandens kaupimo sluoksnis, į kurį yra sumontuojami drenažo kolektoriai. Šie kolektoriai yra skirti į gruntą nesugėrusio vandens pertekliaus nukreipimui į tolimesnius nuotekų tvarkymo elementus.

Tais atvejais, kai vandens susigėrimas į gruntą nėra įmanomas dėl grunto nepralaidumo arba yra nepageidaujamas, siekiant neužteršti aukšto gruntinio vandens, yra taikomos konstrukcijose **be absorbcijos**. Jose yra būtina įrengti laikinai vandenį kaupiantį sluoksnį ir jo dugną iškloti nelaidžiu geotekstile arba molio sluoksniu. Tokiu atveju, surinkto vandens pašalinimas pasiekiamas vien drenažiniais kolektoriais, sujungtais su tolimesne nuotekų sistema.

BENDRI PRIVALUMAI:

- Padeda laikinai sulaikyti staigių liūčių metu iškrentančius didelius vandens kiekius ir išvengti nuotekų sistemos perkrovimo.
- Pilna ir daline absorbcija paremtos konstrukcijos visą surinktą vandenį ar didžiąją jo dalį sugirdina į natūralų gruntą, išvengdamos nuotekų susidarymo ir palaikydamos gruntinio vandens lygį.
- Sulaiko nešvarumus ir teršalus, padeda filtruoti vandenį.
- Ant laidžių dangų nesikaupia vanduo, todėl jomis važiuojančios mašinos nesitaško ir neslysta, o pėstiesiems skirti paviršiai išlieka sausi.
- Laidžios dangos sugeria kritulius ir žiemos metu, todėl ant jų kaupiasi mažiau sniego - ypač ant važiuojamųjų paviršių. Priklausomai nuo dangos savybių, ant jos gali beveik nesudaryti ledas, todėl jai barstyti reikia iki 70% mažiau druskos.

- Karštuoju metų laiku vandeniui laidžios dangos mažiau įkaista, todėl mažiau prisideda prie karščio salos efekto. Tuo pačiu, jos padeda išvengti sušilusių nuotekų patekimo į vandens telkinius, tokiu būdu mažindamos neigiamą poveikį vandens telkinių ekosistemoms.
- Tais atvejais, kai įprastos nuotekų sistemos konstrukcija būtų sudėtinga (pavyzdžiui, kai objektas yra toli nuo esamų nuotekų tinklų ir sujungimui su jais yra reikalinga ilga nauja kolektoriaus atkarpa), pilna absorbcija paremtos laidžios dangos įrengimas gali leisti smarkiai sumažinti projekto kaštus.

BENDRI TRŪKUMAI:

- Nerekomenduojama naudoti zonose, kur galimas gausus teršalų išsiliejimas (degalinėse, remonto vietose ir kt.). Išsiliejus teršalams, galimas vandens kaupimo sluoksnyje surinkto vandens užteršimas ir teršalų patekimas į aplinką, o dangos išvalymas gali būti sudėtingas;
- Vandenį kaupiančiam sluoksniui gali prireikti daug gylio. Jo užpildas paprastai turi būti aukštesnės kokybės, todėl gali padidinti projekto išlaidas.

Tolimesniuose puslapiuose pateikiame Lietuvoje lengvai prieinamų laidžių dangų tipų ar konkrečių produktų pavyzdžius.

KORĖTI MODULIAI SU ŽOLĖS UŽPILDU

Plastikiniu koriu sutvirtintos vejės dangos konstrukcija

Plastikiniu koriu sutvirtinta veja, naudojama kaip papildoma stovėjimo aikštelė (nuotr. www.bouwinfo.be)

KORIU SUTVIRTINTA VEJA

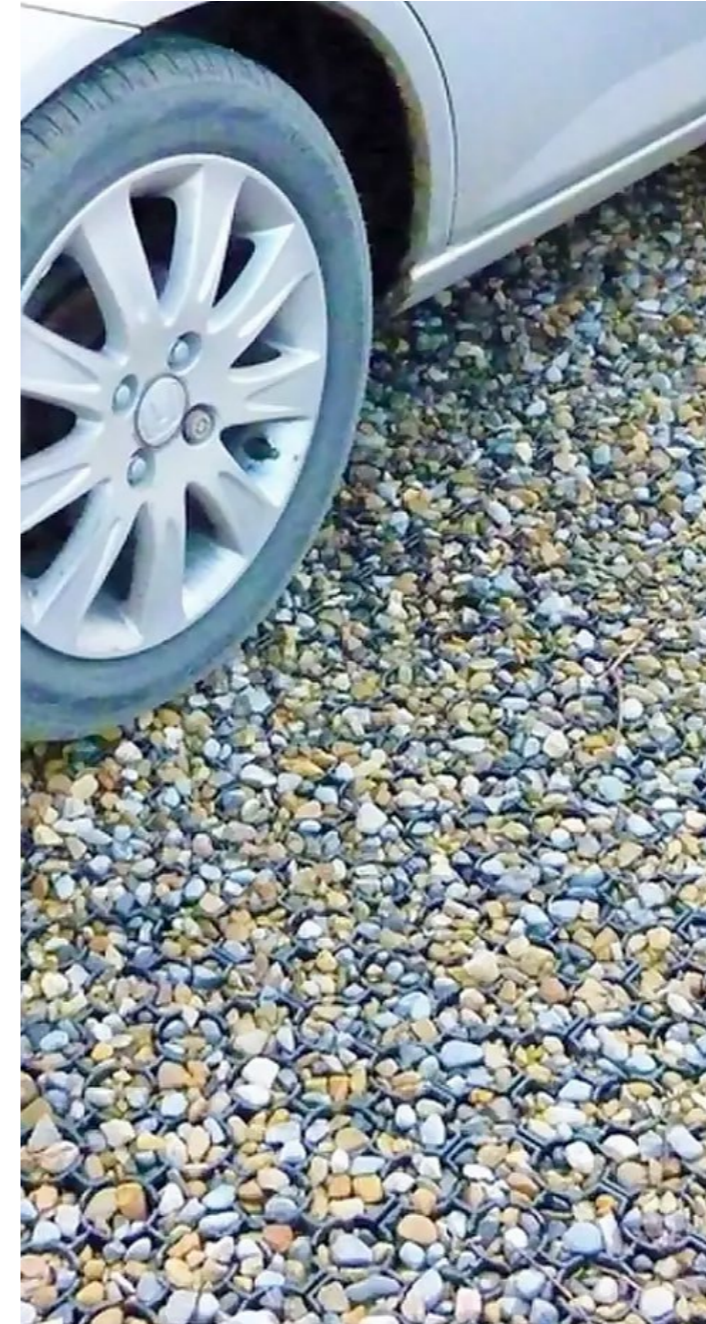
Plastikiniu koriu sutvirtintą veją yra ypač lengva įrengti. Korių ertmės yra užpildomos dirvožemiu ir užsėjamos žole, kuri paslepia korį, padarydama jį beveik nematomu. Tokiai vejai yra suteikiama stabilumo ir tvirtumo, ir ji gali būti naudojama stovėjimo aikštelėms ar mažo intensyvumo eismui skirtiems paviršiams formuoti. Žole užpildyti korėti grindiniai yra vizualiai neutraliesni, tačiau jų gebėjimas greitai sugerti vandenį yra žymiai mažesnis, nei tokio paties grindinio, užpildyto birių užpildu.

PRIVALUMAI:

- Vizualiai „minkšta“ išvaizda. Ypač efektyviai sumažina paviršių vizualinį poveikį, darniai įsikomponuoja į aplinką
- Korio sistema stabdo vejės sutankinimą, ir tokiu būdu išlaiko didesnę jos laidumą vandeniui
- Veja apželdinti paviršiai daug mažiau įkaista ir palaiko oro drėgmę
- Vejės sluoksnis, sugerindamas kritulių vandenį, jį taip pat ir filtruoja
- Plastikinių korių sistemos yra ypač pigios, jas yra labai paprasta įrengti

TRŪKUMAI:

- Lyginant su kietosiomis dangomis, korėtos dangos yra mažiau patvarios
- Žolėje gali veisti piktžolės, ją gali reikėti pjauti, o sausrų metu - ir palaistyti
- Dauguma korėtų grindinių nėra tinkami neįgalųjų vežimėlių judėjimui

Gludintais akmenukais užpildyta plastikinių korių danga (nuotr. www.homebase.co.uk)

BIRIOS DANGOS

Birios dangos gali būti klojamos su sutvirtinančiu plastikiniu koriu arba be jo. Naudojant sutvirtinantį korį, paviršiui yra suteikiama daugiau stabilumo, birus užpildas mažiau sklaidosi ir paviršiuje nesiformuoja duobės. Panašiai, kaip ir koriu sutvirtintos vejės, koriu sutvirtintos birios dangos įrengimas yra greitas ir paprastas, korio ertmės užpildant birių užpildu. Priklausomai nuo užpildo stambumo, ertmės tokiam grindinyje gali užimti iki 75% jo tūrio, taigi jo gebėjimas greitai sugerti vandenį gali būti žymiai didesnis, nei koriu sutvirtintos vejės.

PRIVALUMAI:

- Vizualiai „minkštesnė“ išvaizda, nei kietomis dangomis grįstų paviršių. Ypač tinka ir yra dažnai naudojama paveldo objektų aplinkoje
- Lengva priežiūra
- Didelis kritulių sugėrimo pajėgumas
- Plastikinių korių sistemos yra ypač pigios, jas yra labai paprasta įrengti

TRŪKUMAI:

- Lyginant su kietosiomis dangomis, korėtos dangos yra mažiau patvarios
- Nors korių sistema padeda sumažinti užpildo sklaidimą už jos ribų, visiškai to išvengti yra neįmanoma, ir pakraščiuose pasklidę akmenukai gali sukurti netvarkingumo įspūdį
- Dauguma birių dangų nėra tinkamos neįgalųjų vežimėlių judėjimui, jų paviršiai yra mažiau stabilūs

„Brikers“ Eco 8 trinkelės su vandeniui laidžiomis siūlėmis (nuotr. www.brikers.lt)

TRINKELĖS SU VANDENIUI LAIDŽIOMIS SIŪLĖMIS

Šios trinkelės yra gaminamos iš vandeniui nelaidžios dangos, dažniausiai betono, tačiau speciali jų forma užtikrina, kad tarp trinkelių būtų išlaikomi didesni, nei įprasta, tarpai. Priklausomai nuo trinkelių dizaino, tarpai gali sudaryti 5-75% grindinio paviršiaus. Svarbu sudarytus tarpus užpildyti kuo vandeniui laidesniu biriu užpildu ar juos užsėti veja. Vandeniui laidus grindinys tinka ir pėsčiųjų, ir važiuojamųjų dalių paviršiams grįsti. Atsižvelgiant į reikiamą nuotekų surinkimo pajėgumą ir grindinio tvirtumą, gali būti naudojama sudėtingesnės techninės specifikacijos vandeniui laidaus grindinio konstrukcija, kurios siūlės reikalauja atsargesnės eksploatacijos ir reguliaraus siurbliavimo. Tokie grindiniai populiarėja užsienyje, tačiau dėl sudėtingesnio įrengimo ir priežiūros kol kas nėra paplitę Lietuvoje.

PRIVALUMAI:

- Vizualiai „minkštesnė“, nei įprastų kietųjų dangų, išvaizda
- Suformuoja tvirtą, stabilų paviršių
- Jei nėra siekiama išlaikyti aukštą siūlių laidumą vandeniui, šių grindinių priežiūra įprastai yra nesudėtinga
- Mažiau apledija

TRŪKUMAI:

- Siūlės apželdinus žole, jose gali veisti piktžolės, šią žolę gali būti sudėtingiau prižiūrėti, sausrų metu gali prireikti palaistyti

Be įprastų ažūrinių trinkelių, „Betono mozaika“ gamina du trinkelių su vandeniui laidžiais tarpais tipus - Eco Line (kairėje) ir Eco Domino (dešinėje) (nuotr. www.facebook.com/betonomozaika)

„Progressus Group“ vandeniui laidaus grindinio „Akmens takas“ demonstracija (nuotr. www.progressusgroup.lt)

Įrengto „Progressus Group“ vandeniui laidaus grindinio „Akmens takas“ pavyzdys (nuotr. www.progressusgroup.lt)

VANDENIUI LAIDUS GRINDINYS

Lietuvos rinkoje taip pat egzistuoja speciali vandeniui laidaus grindinio sistema „Akmens takas“, susidedanti iš į lengvai pakeliamus „lakštus“ sujungtų trinkelių. Siūlės tarp trinkelių yra užpildomos fiksuotu vandeniui laidžiu užpildu. Kaip ir su greta aptartomis trinkelėmis su laidžiomis siūlėmis, šio grindinio laidumas priklauso nuo siūlių eksploataavimo ir priežiūros - laikui bėgant, kaupdamos nešvarumus, siūlės gali tapti mažiau laidžios vandeniui. Suformuota danga tinka ir pėsčiųjų, ir automobilių judėjimui.

PRIVALUMAI:

- Organiška, vizualiai „minkštesnė“, nei įprastų kietųjų dangų, išvaizda
- Suformuoja gana tvirtą, stabilų paviršių
- Kadangi trinkelės iš anksto yra sujungtos į lanksčius, įvairius raštus sukuriančius lakštus, jų klojimas yra paprastas ir greitas, lakštai lengvai prisitaiko prie reljefo
- Mažiau apledija
- Trinkelių kraštai yra nugludinti, siekiant sumažinti jų kliuvimą
- Kaina beveik nesiskiria nuo įprastų, vandeniui nelaidžių trinkelių kainos

TRŪKUMAI:

- Laikui bėgant, be specialios priežiūros, siūlės gali užsiteršti ir tapti mažiau laidžios vandeniui

4. Papildomų apželdintų plotų integravimas

Stovėjimo aikštelėse kuriamos augalijos juostos ar kitokių konfigūracijų apželdinti plotai gali būti įrengiami pagal įprastus želdynų formavimo principus. Kitaip, nei biofiltraciniai latakai ar lietaus sodai, šie žalieji elementai yra įrengiami be specialių sluoksnių, kurie užtikrintų greitesnį vandens sugėrimą, pasiskirstymą ir filtravimą, tačiau, tam tikra apimtimi jie vis vien geba prisidėti prie gretimose stovėjimo vietose susidarančių kritulių nuotekų sugėrimo ir evaporacijos. Visgi, svarbiausios šių plotų funkcijos yra šešėlio suteikimas, mikroklimato reguliavimas, buveinių kūrimas ir vizualinio kraštovaizdžio formavimas.

Apželdinti plotai gali būti integruojami įvairiomis formomis, apsodinant stovėjimo aikštelės perimetrą, želdinių barjerais ją suskaidant į mažesnes dalis, ar įterpiant želdinių juostas tarp kas kelintos stovėjimo vietos. Geriausia rinktis mažai priežiūros reikalaujančius, atsparius medžius, krūmus, žolinius ar pažeme slenkančius augalus. Esant galimybei užtikrinti tinkamą priežiūrą, gali būti pasirenkami ir įdomesnių rūšių, tačiau daugiau ravėjimo, laistymo, apsaugos nuo parazitų reikalaujantys augalai.

Renkantis medžių ir krūmų rūšis, svarbu įvertinti, ar jų žiedadulkės nesudarys apnašų ant automobilių, ir ar jos nėra linkusios sukelti alerginių reakcijų; taip pat, ar jie neveda vaisių, kurie krisdami galėtų padaryti žalą automobiliams.

Apželdintuose plotuose gali būti integruojami apšvietimo elementai, taip ne tik užtikrinant didesnę saugumą ir matomumą tamsiuoju paros metu, bet ir suteikiant stovėjimo aikštelėms dar daugiau vizualinio identiteto.

Varpinių augalų juostomis atskirtos stovėjimo aikštelės vietos prie HDI Gerling biurų Hanoveryje, Vokietijoje (k. arch. ir nuotr. Bruun & Möllers)

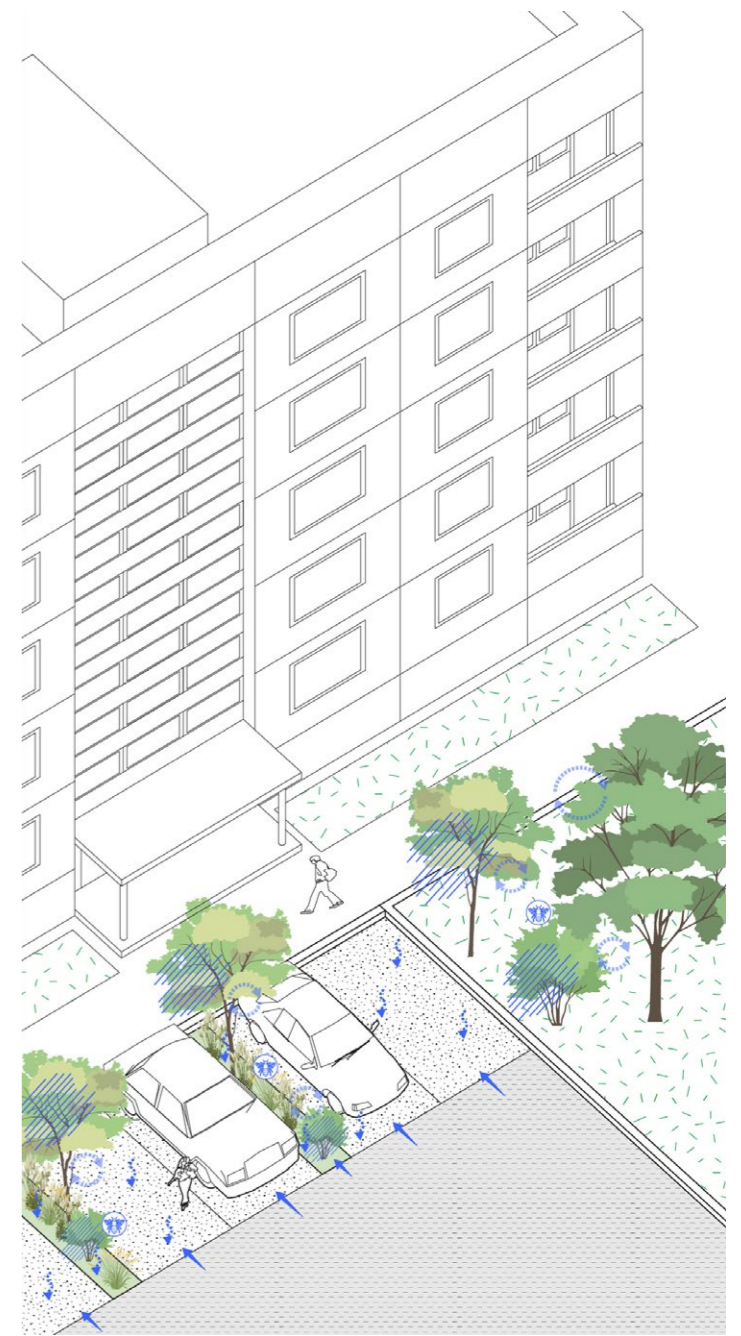
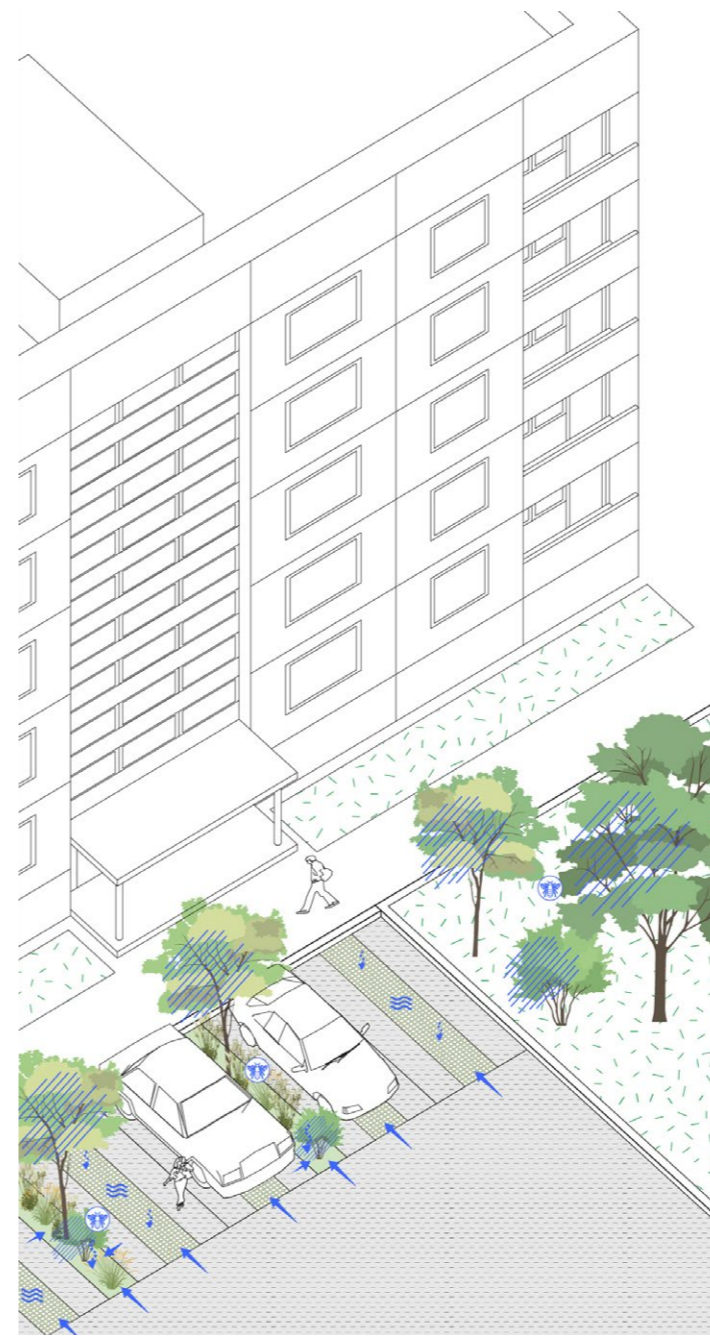
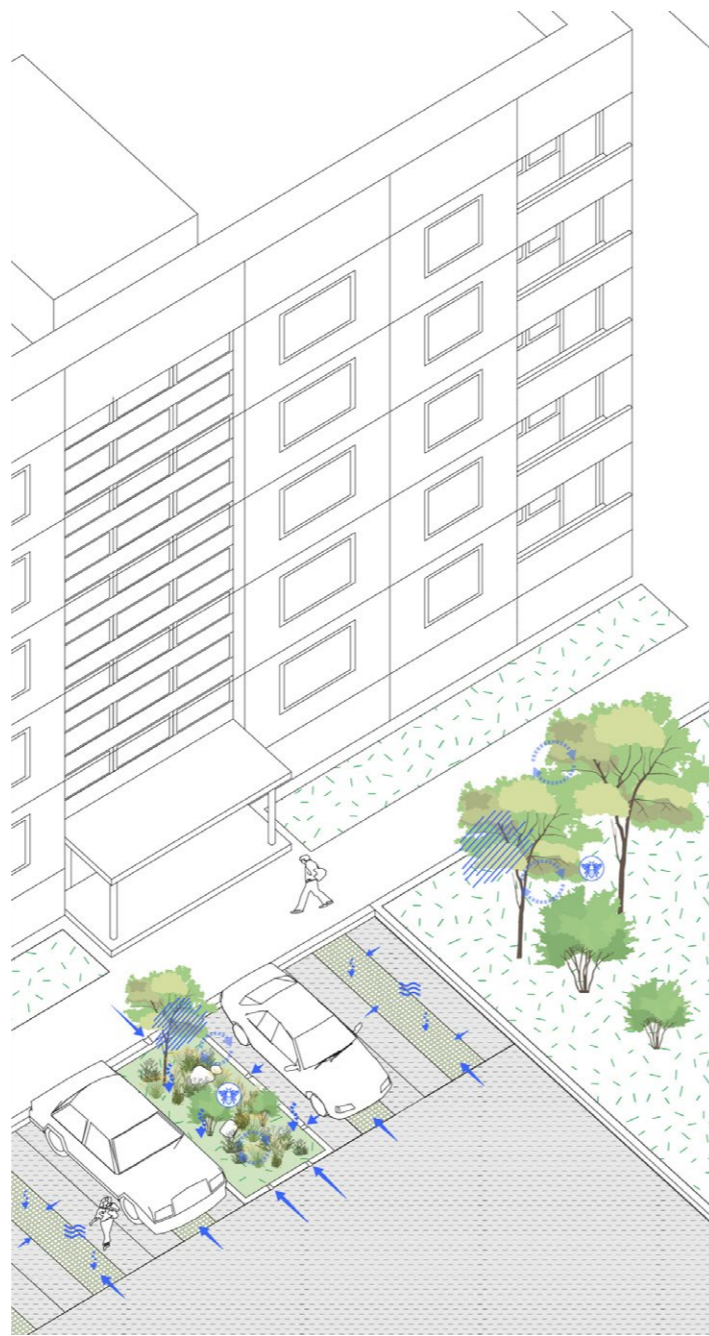
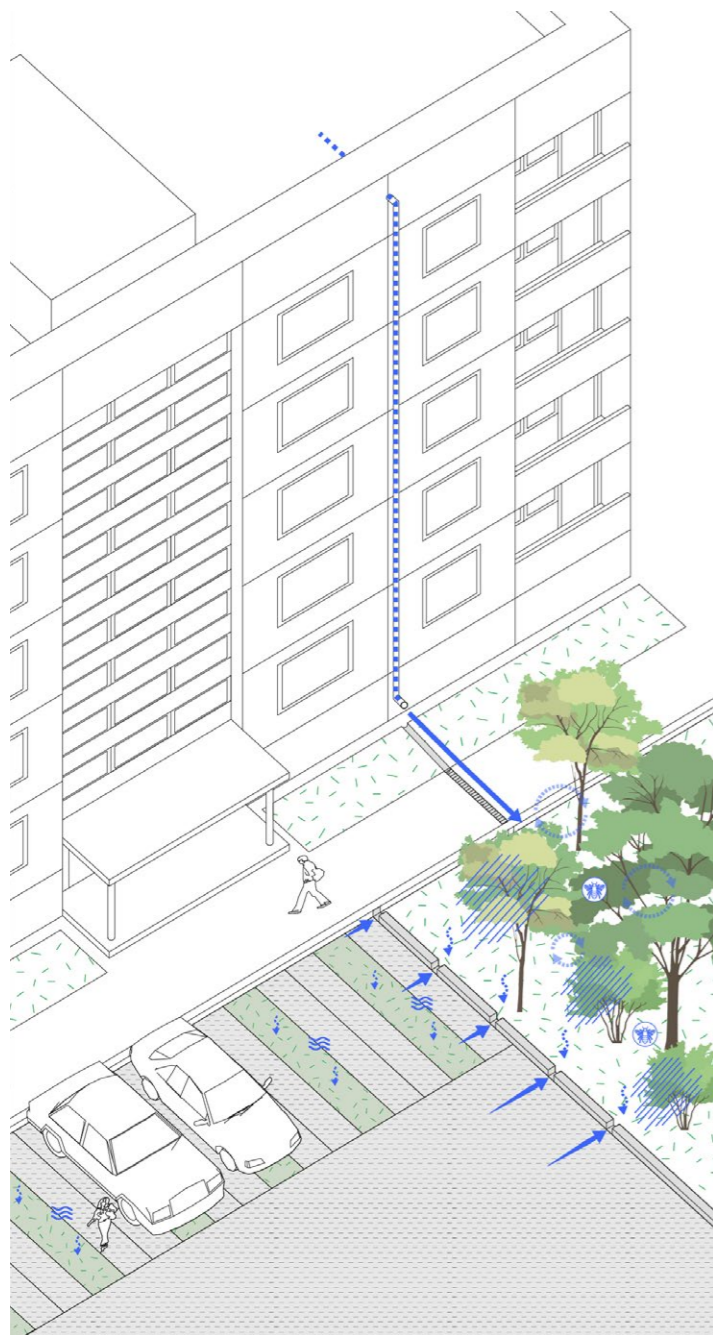
Beržais ir pažeme slenkančiais augalais apželdinta stovėjimo aikštelė Bronkhorst mieste, Nyderlanduose (k. arch. ir nuotr. Oase stedenbouw en landschap)

Įvairiais krūmokšniais, bambukais ir žoline augalija apželdinta komercinio centro stovėjimo aikštelė la Moriniais kvartale St Jacques mieste, Prancūzijoje (k. arch. ir nuotr. Atelier de paysages Bruel Delmar)

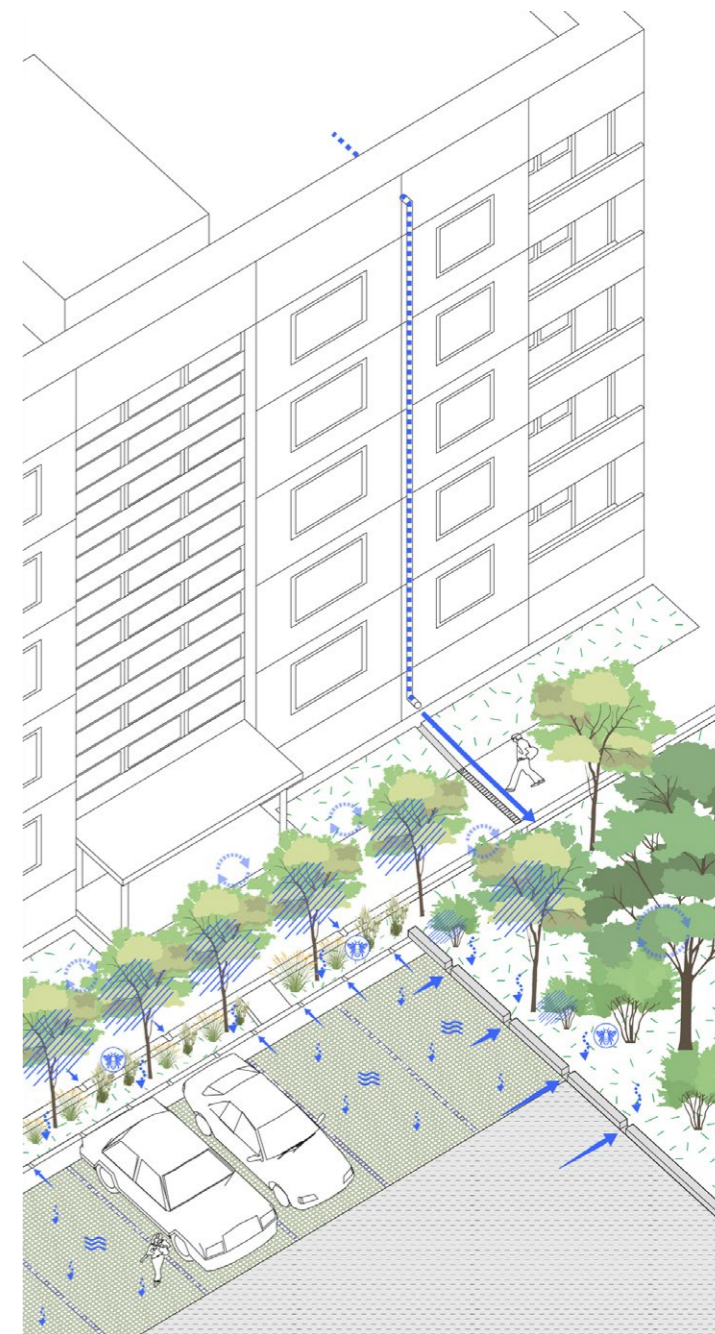
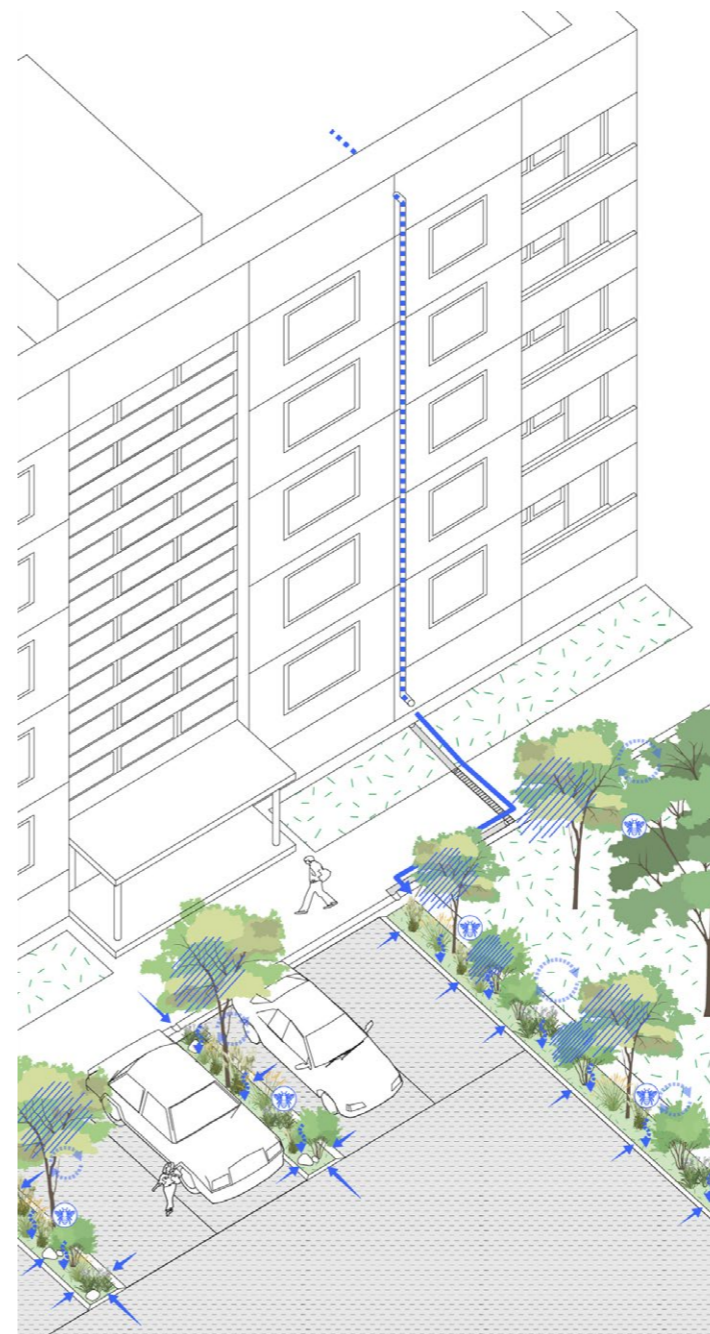
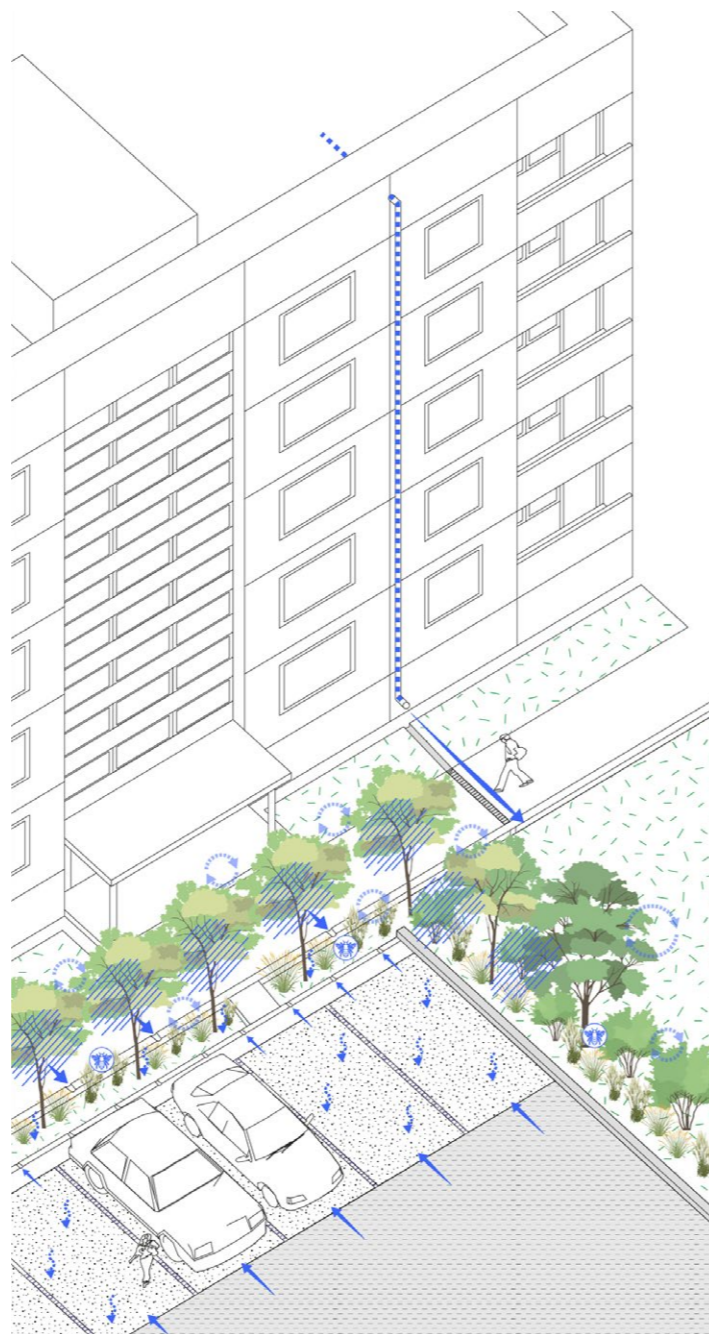
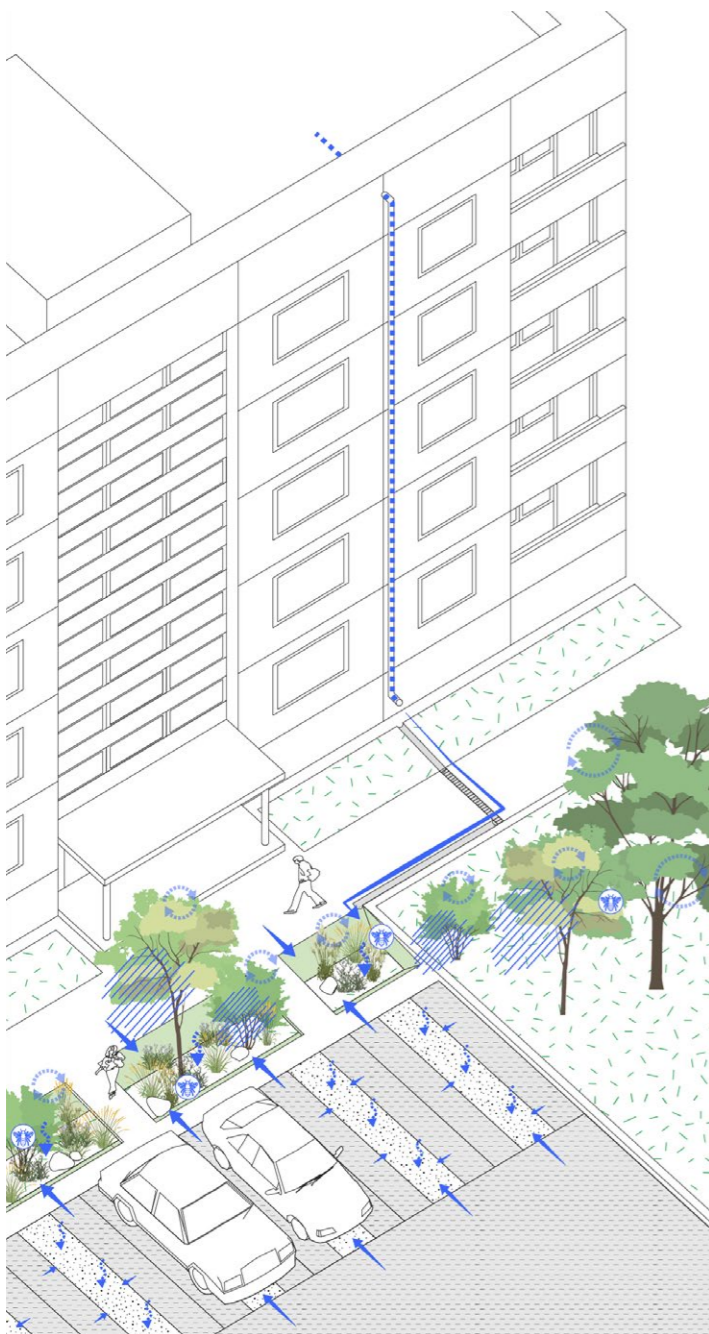
03 SPRENDINIŲ KOMBINACIJŲ PAVYZDŽIAI

ŽALIOSIOS INFRASTRUKTŪROS SPRENDINIŲ STOVĖJIMO AIKŠTELĖSE KOMBINACIJŲ PAVYZDŽIAI

MAŽESNIS PAJĖGUMAS TEIKTI EKOSISTEMINES PASLAUGAS

- paviršinių nuotekų sugėrimas
- paviršinių nuotekų valymas
- mažesnis paviršių įkaitimas
- mikroklimato reguliavimas
- gyvybingesnė augmenija
- buveinių kūrimas
- pavėsio suteikimas
- estetinė nauda

DIDESNIS PAJĒGUMAS TEIKTI EKOSISTEMINES PASLAUGAS

© BLUMA | 2022

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Tauragės rajono savivaldybės administracija
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL RINKOS KONSULTACIJOS
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-08-26 Nr. 19-3451
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento adresatas (-ai)	Tiekėjams
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Gintarė Rakauskienė Direktorius
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-08-26 13:48
Parašo formatas	Einamojo galiojimo (XAdES-EPES)
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016
Sertifikato galiojimo laikas	2021-11-08 12:04 - 2026-11-07 23:59
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Dokumentų valdymo sistema -
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-08-26 14:04
Parašo formatas	Trumpalaikio galiojimo (XAdES-T)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2025-08-26 14:04
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA-2
Sertifikato galiojimo laikas	2025-07-10 10:24 - 2028-07-09 10:24
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	8
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Spec.salygos.Juros g.aiksteles projektavimas.docx
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	2. ŽALUMO INDEKSAS_APŽVALGA_2022.pdf
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Gatvių principai.pdf
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-

Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Jūros g. 14A 2025-07-11.pdf
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	mažas failas_221006_TRS_ŽALIOSIOS INFRASTRUKTŪROS REKOMENDACIJOS.pdf
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	NT Registras 44_2268149.pdf
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	TU Jūros g. 14a.pdf
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	ŽI Rekomendacijos Stovėjimo Aikštelems_Taurage_Bluma.pdf
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20250822.1
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2025-08-26)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2025-08-26 nuorašą suformavo Jolanta Makaraitė
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-